

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 -2020

Delovna različica
24. april 2014

OPOMBA: Lektoriran bo končni tekst dokumenta.

Kazalo vsebine

1. STRATEGIJA ZA PRISPEVEK OPERATIVNEGA PROGRAMA K STRATEGIJI UNIJE ZA PAMETNO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST TER K DOSEGANJU EKONOMSKE, SOCIALNE IN TERITORIALNE KOHEZIJE.....	8
1.1. Strategija za prispevek operativnega programa k Strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast	8
1.1.1. Relevantne potrebe in izzivi	8
1.1.2. Ključne usmeritve in cilji.....	13
1.1.3. Teritorialni vidik	18
1.1.4. Horizontalna načela za izbor projektov/programov	23
1.2. Utemeljitev dodelitve finančnih sredstev	32
2. OPIS PREDNOSTNIH OSI.....	44
2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva	44
2.1.1. Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	44
2.1.2. Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologije, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;	49
2.1.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	54
2.1.4. Okvir uspešnosti	54
2.1.5. Kategorije ukrepov	54
2.1.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	56
2.2. Povečanje dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	56
2.2.1. Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo	56
2.2.2. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	58
2.2.3. Okvir uspešnosti	58
2.2.4. Kategorije ukrepov	59
2.2.5. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	59
2.3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast.....	59
2.3.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji.....	59
2.3.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;	66
2.3.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	69
2.3.4. Okvir uspešnosti	69
2.3.5. Kategorije ukrepov	70
2.3.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	71
2.4. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja	71
2.4.1. Podpora energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi vključno v javnih stavbah in stanovanjskem sektorju	71
2.4.2. Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov	75
2.4.3. Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	77
2.4.4. Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi.....	81

2.4.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	83
2.4.6.	Okvir uspešnosti	83
2.4.7.	Kategorije ukrepov	83
2.4.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	84
2.5.	Prilagajanje na podnebne spremembe	84
2.5.1.	Podpora namenskimi naložbami za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	85
2.5.2.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	89
2.5.3.	Okvir uspešnosti	89
2.5.4.	Kategorije ukrepov	89
2.5.5.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	90
2.6.	Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	91
2.6.1.	Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	92
2.6.2.	Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	98
2.6.3.	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	99
2.6.4.	Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitve mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	102
2.6.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	105
2.6.6.	Okvir uspešnosti	105
2.6.7.	Kategorije ukrepov	105
2.6.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	106
2.7.	Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	107
2.7.1.	Razvoj celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema	108
2.7.2.	Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč	110
2.7.3.	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) (KS)	113
2.7.4.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	115
2.7.5.	Okvir uspešnosti	115
2.7.6.	Kategorije ukrepov	116
2.7.7.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	116
2.8.	Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	117
2.8.1.	Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanje mobilnosti delavcev	117
2.8.2.	Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade	122
2.8.3.	Prilagodljivost delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe	125
2.8.4.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	127
2.8.1.	Okvir uspešnosti	127
2.8.2.	Kategorije ukrepov	128
2.8.3.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	128
2.9.	Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje	129
2.9.1.	Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti	130
2.9.2.	Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	133

2.9.3.	Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev.....	137
2.9.4.	Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	139
2.9.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	141
2.9.6.	Okvir uspešnosti	141
2.9.7.	Kategorije ukrepov	141
2.9.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	142
2.10.	Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	142
2.10.1.	Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc.....	143
2.10.2.	Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja, predvsem za prikrajšane skupine	151
2.10.3.	Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture.....	154
2.10.4.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	156
2.10.5.	Okvir uspešnosti	157
2.10.6.	Kategorije ukrepov.....	157
2.10.7.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	158
2.11.	Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	158
2.11.1.	Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	159
2.11.2.	Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni	164
2.11.3.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	167
2.11.4.	Okvir uspešnosti	168
2.11.5.	Kategorije ukrepov	169
2.11.6.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	169
2.12.	Tehnična pomoč	169
2.12.2.	Kategorije ukrepov	175
3.	FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA	177
3.1.	Tabela, v kateri je za vsako leto v skladu s členi 53, 110 in 111 Uredbe SSO določen znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev, predvidenih za podporo iz posameznega sklada.....	177
3.2.	Finančni načrt operativnega programa, v katerem je za celotno programsko obdobje za operativni program in za vsako prednostno os naveden znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev za podporo iz skladov in nacionalnega sofinanciranja	178
3.3.	Razčlenitev finančnega načrta operativnega programa po prednostnih oseh, skladih in tematskih ciljnih za ESSR, ESS in KS	182
4.	CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU	186
4.1.	Kadar je ustrezno, pristop k uporabi instrumentov lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost in načela za opredelitev območij, kjer se bo pristop izvajal.....	187
4.2.	Ureditev za trajnostni razvoj urbanih območij.....	187
4.3.	Kadar je ustrezno, pristop k uporabi celostnih teritorialnih naložb.....	188
4.4.	Ureditve za medregionalne in transnacionalne ukrepe z upravičenci, ki se nahajajo v vsaj eni drugi državi članici.....	188

4.5.	Kjer država članica in regije sodelujejo v makro regionalnih strategijah in pomorskih strategijah, za katere obstajajo potrebe iz programskega področja, kot ga je identificirala DČ in prispevek načrtovanih vlaganj k taki strategiji	189
5.	POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLUČENOST, S POSEBNIM Poudarkom NA MARGINALIZIRANIH SKUPNOSTIH TER INVALIDNIH OSEBAH.....	190
5.1.	Geografska območja, ki jih je revščina najbolj prizadela/ciljne skupine, ki jim najbolj grozi diskriminacija	190
5.2.	Strategija OP za za posebne potrebe geografskih območij/ciljnih skupin, ki jih je najbolj prizadela revščina	191
6.	POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER	191
7.	ORGANI, ODGOVORNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO IN VLOGA PARTNERJEV.....	191
7.1.	Oprelitev pomembnih organov.....	191
7.2.	Vključevanje partnerjev	191
7.2.1.	Vloga partnerjev pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju operativnega programa	191
7.2.2.	Za ESS: Globalna nepovratna sredstva	194
7.2.3.	Za ESS, kadar je ustrezno: rezervacija sredstev za krepitev zmogljivosti	194
8.	USKLADITEV MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA UNIJE IN NACIONALNIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA TER EIB	194
9.	PREDHODNE POGOJENOSTI.....	197
9.1.	Oprelitev veljavnih predhodnih pogojenosti in ocena njihovega izpolnjevanja	197
9.2.	Opis ukrepov za izpolnjevanje predhodnih pogojenosti, odgovorni organi ter časovnih okvir za izvedbo ukrepov.....	197
10.	ZMANJŠANJE UPRAVNEGA BREMENA UPRAVIČENCEV*	197
11.	HORIZONTALNA NAČELA	197
11.1.	Trajnostni razvoj	197
11.2.	Enake možnosti in nediskriminacija.....	199
11.3.	Enakost med moškimi in ženskami	199
12.	LOČENI ELEMENTI – PREDLOŽENI V TISKANI OBLIKI KOT PRILOGA	200
12.1.	Seznam velikih projektov, katerih izvajanje je načrtovano v programskem obdobju	200
12.2.	Okvir uspešnosti operativnega programa	201
12.3.	Seznam ustreznih partnerjev, vključenih v pripravo operativnega programa.....	201

SEZNAM KRATIC

AN URE	Nacionalni akcijski načrt za energetska učinkovitost
BDP	Bruto domači proizvod
BDV	Bruto dodana vrednost
BIRR	Bruto domači izdatki za raziskave in razvoj
CLLD	Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost
CNVOS	Mreža slovenskih nevladnih organizacij
EK CPP	<i>Commission Position Paper</i> (Stališče služb Komisije)
CSR	<i>Country Specific Recommendations</i> (Priporočila Evropskega sveta)
CTN	Celostne teritorialne naložbe
DAE	<i>Digital Agenda for Europe</i> (Evropska digitalna agenda)
EIB	Evropska investicijska banka
EIT	Evropski inštitut za tehnologijo
EK	Evropska komisija
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
ESFRI	<i>European Strategy Forum on Research Infrastructures</i> (Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture)
ESI	Evropski strukturni in investicijski skladi
ESPR	Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Ekonomsko socialni svet
ESS	Evropski socialni sklad
ERA	Evropski raziskovalni prostor
ETS	Evropsko teritorialno sodelovanje
EU	Evropska unija
EUSAIR	<i>European Union Strategy for the Adriatic and Ionian Region</i> (Jadransko – Jonska strategija)
EUSDR	<i>European Union Strategy for the Danube Region</i> (Podonavska strategije)
EZTS	Evropska združenja za teritorialno sodelovanje
IKT	Informacijsko komunikacijska tehnologija
IPE	Instrument za povezovanje Evrope
IRO	Indeks razvojne ogroženosti
JPP	Javni potniški promet
JRO	Javne raziskovalne organizacije
KET	<i>Key Enabling Technologies</i> (Ključne omogočevalne tehnologije)
KS	Kohezijski sklad
LIFE	<i>Financial Instrument for the Environment</i> (Program na področju okolja)
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
MF	Ministrstvo za finance
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MSP	Mala in srednje velika podjetja
MzIP	Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
NRII	Načrt razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011–2020
NRP	Nacionalni razvojni program
NUTS	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i> (Statistična teritorialna enota)
NVO	Nevladne organizacije

OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> (Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj)
OP	Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike 2014-2020
OPRČV	Operativni program razvoja človeških virov
OPVP	Območja pomembnega vpliva poplav
OU	Organ upravljanja
OVE	Obnovljivi viri energije
PDEU	Pogodba o delovanju Evropske unije
PO	Organ za potrjevanje
PRP	Program razvoja podeželja
PS	Partnerski sporazum
PT	Posredniško telo
RO	Revizijski organ
RRA	Regionalna razvojna agencija
RRI	Raziskave, razvoj in inovacije
SID	Slovenska izvozna in razvojna banka
SSO	Skupni strateški okvir
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
SPS	Strategija pametne specializacije
SVRK	Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
TNI	Tuje neposredne investicije
TP	Tehnična pomoč
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
UNP	Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
URE	Učinkovita raba energije

1. STRATEGIJA ZA PRISPEVEK OPERATIVNEGA PROGRAMA K STRATEGIJI UNIJE ZA PAMETNO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST TER K DOSEGANJU EKONOMSKE, SOCIALNE IN TERITORIALNE KOHEZIJE

1.1. Strategija za prispevek operativnega programa k Strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast

1.1.1. Relevantne potrebe in izzivi

Programi za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2007 – 2013 so bili pripravljene v času visoke gospodarske rasti in rasti trga dela, tako da je leta 2008 slovenski bruto domači proizvod na prebivalca po kupni moči dosegel že 91 % povprečja EU. Kot posledica finančne in gospodarske krize se je v letu 2009 skrčil kar za 7,8 %, po rahlem okrevanju gospodarstva je ponovno poslabšanje sledilo po letu 2011. Slovenija se je tako oddaljila od povprečja EU. V letu 2012 je bruto proizvod BDP na prebivalca po kupni moči dosegal le 84 % povprečja EU. Od leta 2008 naprej je občutno upadla tudi stopnja zaposlenosti (starostne skupine 20-64 let), ki je v letu 2012 znašala 68,3 % (za 4,7 o.t. manj kot v letu 2008), pri čemer je bila stopnja delovne aktivnosti žensk 64,6 %, moških pa 71,8 %. Čeprav je bila Slovenija vse od leta 2000 naprej nad povprečjem EU glede stopnje zaposlenosti, je od leta 2011 rahlo pod povprečjem EU. Konec nižanja zaposlenosti je ocenjena za leto 2015, za temso ocenjene skromne rasti, ki nakazujejo majhen napredka v smislu približevanja ciljem Evrope 2020, t.j. 75 % stopnja zaposlenosti starostne skupine 20-64 let do leta 2020. Na podlagi navedenega bodo ukrepi na področju zaposlovanja povezani predostno s ciljnim skupinama starejši in mladi.

Program za obdobje 2014 – 2020 nastaja v drugačnih ekonomskih in družbenih razmerah. Makroekonomske napovedi Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) sicer kažejo da se je upadanje gospodarske aktivnosti konec leta 2013 ustavilo, od leta 2014 naprej pa se pričakuje skromna gospodarska rast. Zato se mora v obdobju do leta 2020 posebno pozornost nameniti spodbudam za gospodarski razvoj, ki bodo z ustrezno umestitvijo raziskav in razvoja v celoten proces ter ob upoštevanju načel okoljske in družbene odgovornosti prispeval kakovostna delovna mesta in posledično višjo produktivnost.

Pri sledenju ciljev povečevanja konkurenčnosti gospodarstva in ustvarjanja kakovostnih delovnih mest je posebno pozornost treba nameniti tudi mladim in njihovi aktivnejši vključenosti v razvoj družbe.

Partnerski sporazum natančno opredeljuje razvojne potrebe in potenciale za rast, na podlagi katerih temelji izbor tematskih ciljev in kot ključne prioritete opredeljuje:

- (Evropski sklad za regionalni razvoj - ESRR in Evropski socialni sklad - ESS);
- infrastruktura za doseganje boljšega stanja okolja, trajnostno rabo energije in trajnostno mobilnost ter učinkovito upravljanje z viri (Kohezijski sklad – KS in ESRR).

Osredotočenost na ta področja je utemeljena tudi s potrebo po kratkoročnih ukrepih za povečanje dostopnosti do finančnih virov za podjetja, vlaganjih v raziskave ter spodbude za povečanje zaposlenosti in zaposljivost s hkratnim ustvarjanjem dolgoročnega stabilnega okolja, ki bo, upoštevajoč družbene izzive (demografska gibanja, pritiski na okolje, dostop do hrane, itd.), spodbudilo razvoj kakovostnih delovnih mest s spremenjeno strukturo gospodarstva. Vlaganja bodo prednostno usmerjena v podporo t.i. mehkim vsebinam in bodo zagotavljala ustrezno kombinacijo ukrepov, ki bo združevala investicije v človeške vire, aktivacijo, mobilnost, RRI ter v večjo energetske in snovno učinkovitost. Pri izvajanju ukrepov se bo na relevantnih področjih izhajalo iz usmeritev Strategije pametne specializacije (SPS). Vlaganja bodo usmerjena v krepitev

področij, ki imajo jasen tržni potencial. Regijske projekte oziroma projekte, ki imajo vpliv na regionalni razvoj, bo mogoče financirati v okviru opredeljenih vsebinskih prednostnih osi za izvajanje Evropske kohezijske politike 2014-2020 v obdobju 2014-2020 (OP) in na podlagi razdelitve na kohezijski regiji vzhodna in zahodna Slovenija v primeru ESS in ESRR.

Samo z investicijami v okviru tega programa ne bodo rešene vse strukturne pomanjkljivosti in izkoriščeni vsi potenciali, ki jih Slovenija ima, zato bo za doseganje zastavljenih ciljev potrebna kombinacija z drugimi razpoložljivimi finančnimi viri. Sredstva, ki so na voljo v okviru tega programa, predstavljajo strateški finančni vzvod za dodatna vlaganja, ki bodo prispevala k želenim spremembam predvsem na področjih s potencialom rasti, kjer se soočamo z ovirami za rast in razvoj in kjer obstajajo tveganja za investicijske priložnosti.

Rast produktivnosti podjetij je dejavnik spodbujanja njihove konkurenčnosti in predstavlja bistven element pri zmanjševanju zaostanka slovenskih podjetij za povprečjem EU. Povečevanje produktivnosti ne bo posledica zmanjševanja zaposlenih, ampak generator zaposlenosti in prestrukturiranja gospodarstva.

ANALIZA POTREB IN POTENCIALOV

Glede na analizo nacionalnega konteksta gospodarske situacije v državi, družbenih izzivov in izkušenj programskega obdobja 2007-2013, so bile identificirane potrebe in potenciali rasti, ki so prikazani po posamezni prednostni osi OP.

Prednostna os 1: Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Dvig konkurenčnosti raziskovalne sfere v mednarodnem prostoru za oblikovanje tržno zanimivih izdelkov in storitev pri končnih uporabnikih na domačem in tujih trgih • Boljši prenos znanja iz institucij znanja v gospodarstvo • Razvoj inovativnih in okolju prijaznih izdelkov/storitev • Okrepiti tehnološko in inovacijsko bazo slovenskega gospodarstva • Vzpostavitev ugodnega okolja in pogojev za povečanje zasebnih in tujih vlaganj v RRI V SLO • Izgradnja in posodabljanje raziskovalne infrastrukture za povečanje raziskovalne odličnosti in izboljšanja baze znanja za nadaljnjo podporo njegovi komercializacij 	<ul style="list-style-type: none"> • Dvig deleža BDP za RRI s strani poslovnega sektorja, predvsem MSP • Komercializacije razvitih rešitev (RRI) ter vstopu novih tehnologij na trg • Obstoječe povezave med institucijami znanja in poslovnim sektorjem

Prednostna os 2: Povečanje dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti

Potrebe	Potenciali za rast
----------------	---------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Zagotoviti dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev hitrosti vsaj 100 Mb/s do konca leta 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaljna širitev odprtih širokopasovnih omrežij • Angažiranja zasebnega kapitala za nadaljevanje gradnje lastnih omrežij • Zmanjšanje digitalnega razkoraka med urbani in ruralnimi področji • Razvijajoči se trg e-storitev, App ekonomije in interneta stvari • Nova digitalna delovna mesta
--	--

Prednostna os 3: Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Povezanost ukrepov za podporo ustanavljanju, rasti in razvoju podjetij (finančnih in nefinančnih) • Večja dodana vrednost izdelkov in storitev, boljše izkoriščanje znanja, inovativnosti, kreativnosti in na znanju temelječih končnih izdelkov in storitev. • Vzpostavitev ugodnega podpornega okolja za začetek, zagon in rast podjetij. • Povečanje snovne in energetske učinkovitost ter izboljšanje dostopa do ukrepov za zeleno rast. • Povečanje izvozne sposobnosti in konkurenčnosti podjetij ter vključevanje v globalne verige vrednosti. • Izboljšanje poslovnega okolja, dostopnost do lokacij in zmanjševanje administrativnih ovir z namenom izboljševanja konkurenčnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ugoden geostrateški položaj v srednji Evropi in znotraj EU. • Izkoriščanje tržnih priložnosti (tržnih niš, rast perspektivnih trgov (npr. okoljski trg) in tehnološke specializacije npr. na področju ključnih omogočitvenih tehnologij (KET) - zelenih tehnologij. • Rast storitvenega sektorja. • Izkoriščanje obstoječe infrastrukture (npr. poslovne cone, komunalno opremljena degradirana urbana zemljišča) • Razviti grozdi v nekaterih dobaviteljskih in tehnoloških verigah (npr. avtomobilska industrija, industrija bele tehnike). • Izvozno naravnano gospodarstvo, kjer je potrebno povečati ustvarjanje dodane vrednosti in vključevanje v globalne trge. • Potenciali kulturnih in kreativnih industrij

Prednostna os 4: Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje energetske učinkovitosti (večji energetski prihranki) stavbnega fonda v javnem in zasebnem sektorju • Povečanje rabe OVE in URE • Zmanjšanje energetske revščine • Pogodbeno zagotavljanje prihrankov • Razvoj sodobne proizvodnje tehnologij URE in OVE • Izboljšanje kakovosti zraka predvsem v urbanih središčih s spodbujanjem ukrepov trajnostne mobilnosti • Razvoj elektro-energetskih pametnih omrežij 	<ul style="list-style-type: none"> • Velik potencial v obnovljivih virih energije (les, sonce, voda, veter, geotermalna energija). • Instrumenti za spodbujanje URE in OVE • Razvita industrijska proizvodnja, sposobna proizvodnje tehnologij URE in OVE (kot tudi zelenih energetskih tehnologij). • Učinkovito spremljanje, izvajanje in upravljanje trajnostne mobilnosti na ravni lokalnih skupnosti in regij

Prednostna os 5: Prilagajanje na podnebne spremembe

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev učinkovitega sistema za preprečevanje (opozarjanje, preventivni ukrepi na poplavno ogroženih območjih), nadzor in analiziranje pojava poplav • Izvajanje ukrepov na nacionalni ravni za prilagajanje podnebnim spremembam • Evidentiranje vseh poplavnih območij v informacijski sistem • Izboljšanje opreme za napovedovanje visokih voda in za spremljanje vodostajev • Izdelava ocene tveganj za naravne in druge nesreče 	<ul style="list-style-type: none"> • Investicije v protipoplavne ukrepe lahko prispevajo k oblikovanju novih razvojnih priložnosti • Pripravljeni dobri načrti za obvladovanje tveganj prispevajo k preprečevanju tveganj, boljši pripravljenosti, hitrejšemu ukrepanju ter zmanjševanju škode ob naravnih ali drugih nesrečah

Prednostna os 6: Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje varnosti oskrbe z zdravstveno ustrežno pitno vodo in zmanjšanje izgub pitne vode v vodovodnih sistemih. • Izboljšanje hidromorfološkega stanja voda • Ohranjanje biodiverzitete in habitatov ter vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja območij Natura 2000 • Zmanjšanje in reaktivacijadegradiranih urbanih površin v mestih • Zmanjšanje emisij (zaradi industrije, prometa, rabe energije...), ozelenitev mest • Vzpostavitev infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v aglomeracijah večjih od 2.000 PE 	<ul style="list-style-type: none"> • Kakovostna in zadostna količina pitne vode (dostopnost pitne vode, kot javnega dobra) • Strateški pristop pri rabi (varčevanju) energije, vode ter spodbujanje nizkoogljičnega gospodarstva, trajnostne mobilnosti, itd. • Ohranjena narava, kulturna dediščina in biotska pestrost lahko dolgoročno zagotavljajo prihodek v turizmu, kmetijstvu ter javne dobrine. • Razvoj znanja in tehnologij na področju učinkovite rabe virov • premalo izkoriščena, a vsaj delno infrastrukturno oz. komunalno opremljena urbana območja • Investicije v opremljanje območij s komunalno infrastrukturo predstavljajo potencial za rast teh območij, vključno z gospodarstvom.

Prednostna os 7: Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja manjkajočih delov TEN-T omrežja • Izgradnja in modernizacija manjkajoče/dotrjane železniške infrastrukture • Zagotavljanje in izboljšanje interoperabilnosti (tudi preko rabe modernih tehnologij na železniškem sistemu), povečanje stopnje elektrifikacije železniškega omrežja • Dograditev pristaniške infrastrukture, 	<ul style="list-style-type: none"> • Odprava ozkih grl na TEN-T omrežju in navezava na TEN-T omrežje • Izkoriščanje dobre geostrateške legee za povečanje obsega železniškega prometa in razvoj transportne logistike (last miles). • Povečanje pretovora v koprskem pristanišču in možnost vplutja ladij z večjim ugrezom (post-panamax do 15,5m)

<p>poglabljanje vplovnih kanalov ter izboljšanje in dograditev povezav pristanišča z obstoječim železniškim in avtocestnim omrežjem</p> <ul style="list-style-type: none"> Izboljšanje kakovosti državnih in regionalnih cest in s tem tudi boljša prometna povezanost 	
---	--

Prednostna os 8: Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> Zmanjševanje števila brezposelnih, predvsem mladih in nižje izobraženih, in dolgotrajno brezposelnih, Spodbujanje zaposlovanja starejših, tudi s prilagajanjem delovnih mest in ukrepi aktivnega staranja, Učinkovito delovanje trga dela (kakovostni ukrepi in storitve) ter boljše usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela, 	<ul style="list-style-type: none"> Ustrezna aktivacija brezposelnih, zlasti starejših, mladih in manj izobraženih Krepitev ukrepov za pridobivanje delovnih izkušenj in medgeneracijskega prenosa znanj ter spodbujanje inovativnosti mladih Uvajanje ukrepov za kakovostna delovna mesta Povečevanje produktivnosti

Prednostna os 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> Zmanjšanje socialne izključenosti in stopnje revščine Vključevanje ciljnih skupin v družbo Zagotavljanje dostopa do socialnih in zdravstvenih storitev Razvoj ponudbe inovativnih delovnih mest in organizacijskih oblik za aktivacijo ranljivih ciljnih skupin Medgeneracijsko sodelovanje in pomoč Zmanjševanje neenakosti v zdravju ter zmanjševanje dejavnikov zdravstvenega tveganja 	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj socialnega podjetništva Razvoj programov za aktivacijo in socialno vključevanje Razvoj programov opolnomočenja za ranljive skupine, zagotavljanjem dostopnosti do kakovostnih storitev Dezinstitucionalizacija in razvoj skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev na področju dolgotrajne oskrbe vključno z dejavnostjo medgeneracijskih centrov Modernizacija zdravstvenih in socialnih storitev Promocija zdravega življenjskega sloga za vse generacije ter preventivne zdravstvene akcije

Prednostna os 10: Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje kakovostne vseživljenjske karijerne orientacije na vseh ravneh izobraževanja in po njem ter drugih storitev na trgu dela za zagotavljanje ustreznega vključevanja posameznikov v usposabljanje za njihovo večjo konkurenčnost na trgu dela Povečanje privlačnosti poklicnega izobraževanja, povečanje praktičnega 	<ul style="list-style-type: none"> Bolj usposobljeni posamezniki Odziven, prilagodljiv in kakovosten izobraževalni sistem Spodbujanje štipendiranja, zlasti kadrovskega in za deficitarne poklice, praktično usposabljanje in uvajanje vajeništva za pridobivanje delovnih izkušenj,

izobraževanja in usposabljanja in vajeništva <ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje splošnih in poklicnih kompetenc oziroma pismenosti preko krepiteve kompetenc strokovnih kadrov • Povečanje mednarodne mobilnosti visokošolskih učiteljev in študentov iz socialno šibkega okolja. 	
---	--

Prednostna os 11: Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, krepitev zmogljivosti NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje zakonodajnega okvira • Povečanje zaupanja v pravno državo • Izboljšanje poslovnega okolja za podjetja • Zmanjšanje administrativnih bremen • Boljše delovanja in povečanje učinkovitosti pravosodnega sistema • Hitrejša reševanje sporov, izvršb (vključno z Uvajanje alternativnih metod reševanja sporov) • Izboljšanje delovanja in kvalitete javne uprave • Transparentnost in dostopnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Izvedba strukturnih reform • Učinkovit pravosodni sistem • Kakovostne storitve javne uprave • Vzpostavitev platforme z uporabo konceptov računalništva v oblaku • Odprti podatki in storitve • Vzpostavljen učinkovit mehanizem zmanjševanja gospodarske kriminalitet in korupcije <p>Okrepljene zmogljivosti NVO sektorja</p>

1.1.2. Ključne usmeritve in cilji

Sredstva evropske kohezijske politike v naslednjem sedemletnem obdobju bodo namenjena vlaganjem v omejeno število prednostnih naložb, s katerimi bo dosežena večja tematska osredotočenost in tako povečalna učinkovitost intervencij. Posamezne prednostne naložbe financiranja se bodo med sebojno dopolnjevale in povezovala ter na ta način omogočale bolj učinkovito doseganje ciljev. Financiranje ukrepov se bo osredotočalo na naslednja področja vlaganj:

- **Razvoj in izkoriščanje tržnega potenciala raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti vseh akterjev.**

To področje vlaganj neposredno prispeva k cilju EU 2020 raziskave, razvoj in inovacij in Slovenija zavezuje, da bo v letu 2020 3 % BDP (javnih in zasebnih naložb) namenila za te dejavnosti. Glede na trenutno stanje je Slovenija na zelo dobri poti, da cilj doseže, saj je v letu 2012 za ta namen porabila že 2,8 % BDP.¹ Slovenija bo sredstva usmerila v boljše izkoriščanje obstoječe in izgradnjo raziskovalne infrastrukture mednarodnega pomena razvoja, kar bo omogočilo tudi tesnejše mednarodno sodelovanje, s ciljem razvoja tržno zanimivih izdelkov in storitev. Med največjimi izzivi bo vzpostavitev pogojev za hitrejši in bolj učinkovit prenos znanja iz javne raziskovalne sfere v podjetja in nadaljnje spodbujanje zasebnih naložb za RRI, ter oblikovanje ustreznih spodbud za bolj učinkovito mreženje na nacionalni in mednarodni ravni ter za podporo tehnoloških in uporabnih raziskav, predvsem v malih in srednje velikih podjetjih

¹ http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=5873

- **Spodbujanje rasti in razvoja malih in srednje velikih podjetij in razvojno prestrukturiranje gospodarstva/industrije v smeri tehnološkega in netehnološkega razvoja, ki ga določa povpraševanje na trgu in ki ustvarja izdelke, storitve in tehnologije z visoko dodano vrednostjo in ki izkorišča razvojne potencialne IKT.**

Ta vlaganja so posredno povezana z doseganjem štirih od petih ciljev EU 2020, saj lahko prispevajo k ustvarjanju novih delovnih mest in s tem k višji stopnji zaposlenosti na eni strani in zmanjševanju stopnje tveganja revščine na drugi strani. Prispevek se lahko pokaže tudi v hitrejšem doseganju cilja na področju RRI in na področju prehoda v nizkoogljično, krožno gospodarstvo.

V tem kontekstu je pomembno tudi področje vlaganj za večjo učinkovitost pravne države in delovanja javne uprave. S podporo ukrepom na tem področju bo Slovenija upoštevala tudi Priporočili Sveta št. 6. in 7. v zvezi z Nacionalnim reformnim programom Slovenije 2013 – 2014 (NRP). Šesto se nanaša na reformo reguliranih storitev in manjše ovire za vstop v te poklice ter na vzpostavitev boljšega poslovnega okolja. Sedmo priporočilo pa se nanaša na izvajanje ukrepov za nadaljnje zmanjševanje trajanja sodnih postopkov na prvi stopnji ter zmanjševanja števila primerov, ki čakajo na obravnavo (predvsem izvršbe).

Za izboljševanje konkurenčnosti gospodarstva sta ključnega pomena izboljševanje poslovnega okolja in razvojno prestrukturiranje podjetij, posebej malih in srednje velikih podjetij (MSP). Dodatno pa je za izboljšanje konkurenčnosti podjetij pomemben tudi lažji dostop do trga dela, potrošnikov in globalnih verig vrednosti, pri čemer je ključnega pomena tudi ustrezna prometna infrastruktura. Stališče služb Komisije (EK CPP) o pripravi sporazuma o partnerstvu in programov v Sloveniji za obdobje 2014 – 2020² prepoznavajo potrebo po vlaganjih predvsem v modernizacijo železniškega omrežja in v ukrepe za spodbujanje trajnostne mobilnosti v mestih. Težišče ukrepov je na nadgradnji in izboljšavi železniške infrastrukture, ki zagotavlja vključenost Slovenije v Mediteranski in Baltsko Jadranski koridor ter omogoča razvoj pristanišča Koper in oskrbo gospodarstva v Sloveniji in v državah obeh koridorjev. Slovenija mora do leta 2023 zagotoviti interoperabilnost in izpolnjevanje standardov TEN-T na jedrnem omrežju, kar zahteva pospešena vlaganja v posodobitve in nadgradnje. Poleg vlaganj v področje železniške infrastrukture in trajnostne mobilnosti bo Slovenija del sredstev Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI) namenila tudi za izgradnjo regionalnih cestnih povezav v kohezijski regiji vzhodna Slovenija ter v odpravo ozkih grl na izgrajenem AC omrežju na tistih odsekih, za katere bo analiza stroškov in koristi izkazala največje koristi za rast in delovna mesta.

- **Spodbujanje zaposlovanja in znanja**

Ta vlaganja bodo neposredno prispevala k doseganju cilja EU 2020 za področje zaposlovanja. Slovenija je do nacionalnega cilja (75 %) kar precej oddaljena, saj je bila v letu 2012 stopnja zaposlenosti žensk in moških v starosti od 20-64 let le 68,3 %. S podporo tem področjem se Slovenija odziva tudi na Priporočilo Sveta št. 3 CSR, ki našo državo med drugim zavezuje k izvedbi nadaljnjih ukrepov za povečanje zaposlenosti mladih in starejših ter manj usposobljenih in dolgotrajno brezposelnih, tako da bo vire usmerjala na posebej prirojene programe aktivne politike zaposlovanja in povečevala njihovo učinkovitost. V povezavi s trgom dela je treba oblikovati sistem za uspešnejše usklajevanje potreb in ponudbe na trgu dela. Podpora v okviru APZ bo tako prilagojena potrebam in ciljnim skupinam. Vlaganja namenjena tudi odpravi neuskklajenosti kvalifikacij in potreb na trgu dela ter povečanju privlačnosti poklicnega izobraževanja in programov usposabljanja ter nadaljnjemu sodelovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi pri ocenjevanju potreb na trgu dela.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/partnership/sl_position_paper_sl.pdf

Stališče služb Komisije o pripravi sporazuma o partnerstvu in programov v Sloveniji za obdobje 2014 – 2020 navaja potrebo, da Slovenija zaradi demografskih značilnosti in trenda, identificira potrebo po vlaganjih v področje aktivnega in zdravega staranja.³ Slovenija v OP tega področja ne bo obravnavala v okviru ločene prednostne naložbe, temveč bo vsebinske ukrepe, ki bodo urejali to problematiko, reševala s smiselnim umeščanjem in izvajanjem projektov/ukrepov v okviru prednostnih naložb, ki se nanašajo na zaposlovanje, prilagajanje delavcev in vseživljenjsko učenja. Hkrati bo ciljne skupine ustrezno izpostavila z opredeljenimi rezultati.

Leta 2012 je bilo v Sloveniji 4,24 % zgodnjih osipnikov, kar kaže na to, da je politika na tem področju uspešna in da obstajajo vse možnosti, da leta 2020 v Sloveniji delež zgodnjih osipnikov ne bo presegel 5 %. Tudi na področju terciarnega izobraževanja je Slovenija v letu 2012 s 39,92 % že skoraj dosegla cilj do 2020, kjer se je zavezala, da bo imelo 40 % mlajše populacije med 30. in 34. letom terciarno izobrazbo.

Ne glede na to, da v Stališču služb Komisije o pripravi sporazuma o partnerstvu in programov v Sloveniji za obdobje 2014 – 2020⁴ EK ne prepoznava potreb po posebnih vlaganjih v področje terciarnega izobraževanja, bo Slovenija to vsebino posebej izpostavila v okviru samostojne prednostne naložbe in tako oblikovala ustrezne ukrepe, ki bodo pripomogli k odpravi identificiranih pomanjkljivosti visokošolskega sistema v Sloveniji, ki se odraža predvsem v nizki mednarodni mobilnosti študentov in visokošolskih učiteljev ter v sorazmerno šibki odzivnosti na potrebe trga dela.

- **Zmanjšanje deleža prebivalcev Slovenije, ki se soočajo s tveganjem revščine.**

S temi vlaganji si bo Slovenija prizadevala za doseganje cilja EU 2020 za področje revščine in socialne izključenosti, kjer mora Slovenija do leta 2020 za 40.000 oseb zmanjšati število tistih, ki se soočajo s tveganjem revščine glede na izhodiščno vrednost 360.000 iz leta 2008. Po trenutnih podatkih se Slovenija od tega cilja močno oddaljuje, saj je bilo leta 2012 takih oseb 392.000. Pomemben del podpore bo v tem kontekstu namenjen razvijanju (novih) storitev dolgotrajne oskrbe. S tem Slovenija sledi tudi Priporočilu Sveta št. 2 CSR, in sicer v delu, ki se nanaša na omejevanje s staranjem prebivalstva, povezane stroške dolgotrajne oskrbe in preusmeritev v deinstitucionalizacijo. Vlaganja bodo v sklopu tega področja namenjena tudi krepitvi zdravja ter spodbujanju zdravega in aktivnega življenjskega sloga v celotnem življenjskem obdobju, s poudarkom na ozaveščanju in preventivi, vključno z zmanjševanjem neenakosti v zdravju. K boljši kohezivnosti družbe prispeva tudi usposobljen in močan nevladni sektor, ki lahko v določenih primerih prevzame v izvajanje tudi določene naloge javnega sektorja.

- **Izkoriščanju naravnih potencialov ter potencialov, ki jih predstavlja učinkovita raba energije in drugih virov/surovin za prehod v nizkoogljično, krožno gospodarstvo.**

Del ukrepov v sklopu tega področja vlaganj je povezan z doseganjem cilja na področju podnebnih sprememb in učinkovite rabe energije. Slovenija lahko v okviru tega do leta 2020 poveča skupne emisije toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijskimi kuponi, za največ 4 % glede na leto 2005. Podatki za leto 2011 kažejo, da so se skupne emisije zmanjšale za 3,4 %, kar postavlja Slovenijo v dober položaj, da doseže ta del cilja. Tudi pri doseganju cilja, ki se nanaša na delež obnovljivih virov energije v končni porabi je Slovenija na dobri poti, da ga doseže, saj je v letu 2012 ta delež znašal 20,2 %, ciljna vrednost pa je 25 % v letu 2020. Tudi vmesni cilj prihranka končne energije (2,5 % v letu 2010) kaže, da je Slovenija na poti, da doseže nacionalni cilj za to področje 20 % zmanjšanje v letu 2020, vendar pa brez bistvenega napora za večja vlaganja na tem področju cilja ne bo mogoče

³ http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/partnership/sl_position_paper_sl.pdf

⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/partnership/sl_position_paper_sl.pdf

doseči. Tudi na področju učinkovite rabe virov, kjer zavezujočih ciljev ni, bodo vlaganja namenjena tudi izboljševanju učinkovite rabe virov, predvsem v podjetjih in krepitvi razvojnih kompetenc na tem področju. Med neobnovljive vire spada tudi prostor, zato bodo z investicijami podprti tudi ukrepi, ki bodo prispevali k dvigu kakovosti življenja v urbanih območjih, izboljšali njihovo konkurenčnost in povečali privlačnost za prebivalstvo, delovno silo in gospodarstvo. Med neobnovljive vire spada tudi prostor, zato bodo z investicijami podprti tudi ukrepi, ki bodo prispevali k bolj optimalni rabi urbanih zemljišč v mestih, dvigu kakovosti življenja v urbanih območjih, izboljšanju njihovo konkurenčnost in povečanju privlačnost za prebivalstvo, delovno silo in gospodarstvo.

Vsebina ukrepov, ki so opisani v naslednjih poglavjih tega dokumenta in mehanizmi za njihovo izvajanje bodo prispevali k skladnemu regionalnemu razvoju, ki izkorišča specifične teritorialne potenciale in izzive.

Sredstva Evropskih strukturnih in investicijskih skladov bodo v največji možni meri predstavljala vzvod za dodatna vlaganja, zato bodo za relevantne ukrepe oblikovani in uporabljeni inovativni finančni instrumenti, zagotovljeno pa bo tudi bolj učinkovito in vključujoče sodelovanje med različnimi deležniki (kot na primer mednarodne razvojne finančne institucije, nacionalne razvojne finančne institucije, komercialne banke in druge finančne institucije) ter boljše vsebinsko in finančno upravljanje programa samega. Za boljše doseganje učinkov, bodo v fazi izvajanja programa, zagotovljeni pogoji za učinkovito pripravo celovitih projektov in programov, ki bodo usklajeni tako med sektorji na nacionalni ravni, kot tudi med nacionalno in regionalno ravno.

Tabela 1. Predstavitev povezav med ukrepi skladov ESRR in KS ter ESS

ESRR/KS	ESS	RRI	MSP	Nizkoogljična družba	Prilaganje na podnebne	Varstvo okolja	Trajnostna mobilnost
Zaposlovanje			Investicije v ukrepe za razvoj in rast podjetij in podjetništva se bodo dopolnjevale in se usklajevale z ESS ukrepi, ki bodo namenjeni zaposlovanju in dvigu kompetenc brezposlenih, mladih in prilagajanju delovnih mest ter aktivnemu staranju	Sredstva KS in ESRR za prehod v nizkoogljično družbo, ki gospodarno uporablja vire, bomo kombinirali z ESS ukrepi na področju zaposlovanja in na ta način pomagali pri ustvarjanju novih (zelenih) delovnih mest.	Sredstva KS in ESRR za prilaganje na podnebne spremembe bodo v določeni meri lahko prispevala k ustvarjanju novih delovnih mest. Ukrepe bo treba smiselno povezovati z ESS ukrepi za spodbujanje zaposlovanja.	Vlaganja v izgradnjo okoljske infrastrukture lahko z razvojem novih poslovnih priložnosti na tem področju dviguje tudi potencial za razvoj zelenih delovnih mest.	Boljše prometne povezave in ukrepi trajnostne mobilnosti, ki jih bomo podprli s sredstvi ESRR/KS bodo olajšali vstop na trg dela.
Sociala	Možno spodbujati ukrepe na področju RRI, ki rešujejo izzive na družbenem področju (npr. družbene inovacije, razne tehnološke inovacije ipd)	Podpora ukrepom za rast in razvoj MSP bodo povezana/koordinirana z ESS ukrepi, s katerimi bomo povečevali ponudbo usposobljenih posameznikov in s katerimi bomo dosegali boljše povezovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. ESS ukrepe za spodbujanje aktivacije neaktivnih in ostalih ranljivih skupin, zmanjšanju tveganja revščine in njihovo vključevanje na trg dela bodo dopolnjevali ukrepi ESRR za podporo socialnega podjetništva..	Ukrepi KS in ESRR bodo namenjeni zmanjševanju problema energetske revščine. S sredstvi teh skladov bodo razviti tudi novi izdelki in storitve pri čemer bodo nastale tudi priložnosti za povezavo z ukrepi ESS. Ukrepi za trajnostno mobilnost lahko prispevajo k zniževanju stopnje mobilnostne revščine.				
Izobraževanje	Projekti za povečevanje raziskovalnih kapacitet bodo imeli jasne povezave s podporo za pridobivanje višje razviten kompetenc, poleg tega pa bo zagotovljeno tudi oblikovanje skupnih projektov financiranja ESS ukrepov, ki bodo podpirali razvoj zahtevanih posebnih znanj in višje razviten kompetenc. Podpora za izboljševanje inovativnosti MSP in povečevanju njihove konkurenčnosti bo povezana s podporo	Dvig splošnih kompetenc izboljševanje vrzeli na področju specifičnih kompetenc in znanj zaposlenih ali iskalcev zaposlitve bodo izboljšale zmožnosti podjetij da povečajo svojo produktivnost in konkurenčnost. Pomemben vidik pri tem ima tudi dvig usposobljenosti za vodenje in upravljanje podjetij.	Vlaganja v ESS ukrepe na področju izobraževanja so bistvenega pomena pri dopolnjevanju vlaganjem ESRR/KS sredstev na vsebinah, povezanih s prehodom v nizkoogljično družbo in z ustvarjenjem zelenih delovnih mest, spodbujanju RRI in podjetništva, ter razvoju novih/višjih kompetenc na teh področjih.	Spodbujanje vsebin na področju izobraževanja, namenjeni predvsem dvigovanju določenih kompetenc in znanj na področju prilaganja na podnebne spremembe.	Ukrepi ESS na področju izobraževanja in usposabljanja bodo prispevali k dvigu kompetenc in znanj in tako podpirali razvoj kadrov na novem trgu delovne sile, ki ga predstavlja zeleno gospodarstvo.	Ukrepe ESS na področju usposabljanja in izobraževanja je treba povezovati z ukrepi za boljše mobilnost z namenom lažjega dostopa do trga dela in spodbujanja naložb v razvoj centrov z visoko usposobljenimi kadri.	
Javna uprava in pravosodje			Sredstva ESS bodo namenjena ukrepom za krajšanje pričakovanega zvišanje deleža rešenih sodnih zadev na področju gospodarskega kriminala in tako prispevali k izboljšanju pogojev na področju podjetništva. K temu bodo prispevali tudi ukrepi za boljšo zakonodajo, deregulacijo in optimizacijo upravnih postopkov.	Z vlaganji predvsem v učinkovito rabo energije se bodo znižali stroški poslovanja javnega sektorja.			

1.1.3. Teritorialni vidik

Slovenija je za izvajanje kohezijskih sredstev razdeljena na dve kohezijski regiji na ravni NUTS 2 – kohezijska regija vzhodna Slovenija in kohezijska regija zahodna Slovenija. Kljub temu, da operativni program vključuje vse tri sklade za vsako od kohezijskih regij, je razdelitev sredstev po skladih (ESRR in ESS) med obema kohezijskima regijama vnaprej določena.

Statistični kazalci kažejo, da je v kohezijski regiji zahodna Slovenija, če izvzamemo Ljubljano, stanje na večini področij primerljivo s stanjem v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, kar je razlog, da bo enotno izvajanje večine ukrepov na ravni NUTS 2. To bo prispevalo k skladnejšemu teritorialnemu razvoju - preprečilo nadaljnje poslabševanje stanja v kohezijski regiji zahodna Slovenija in pospešilo približevanje kohezijske regije vzhodna Slovenija k povprečju razvitosti EU.

Kljub enotnemu pristopu za obe kohezijski regiji, bodo za tisto, v kateri so bile identificirane določene razlike smiselno prilagojeni sicer enotni ukrepi (npr. intenziteta pomoči). V primerih, ko zaradi identificiranih manjših, a pomembnih specifik, enotni ukrepi ne bodo primerni, bo izjemoma pripravljen poseben pristop, ki bo upošteval razvojne posebnosti posamezne kohezijske regije.

Za kohezijsko regijo vzhodna Slovenija je značilna nižja stopnja BDP na prebivalca in se tako uvršča v manj razvite regije. Šteje 1.083.768 prebivalcev. Za to regijo je značilna predvsem predelovalna dejavnost, saj je tukaj več kot 70% kmetijskih gospodarstev in večji del kmetijskih zemljišč, kmetijstvo pa bistveno ne prispeva k bruto dodani vrednosti (BDV) regije. Večji delež v BDV ima industrijska dejavnost, okrog 40 %, ki združuje tradicionalne in napredne panoge. Industrijske dejavnosti v tej kohezijski regiji so zaposlovale največ oseb, saj je bilo v teh dejavnostih zaposlenih kar 44 % vseh oseb, ki delajo v regiji.⁵ V industrijski strukturi prevladujejo nizko oziroma nizko do srednje tehnološke dejavnosti (rudarstvo, tekstilna industrija), ki negativno vplivajo na stroškovno in izvozno konkurenčnost regije. Investicije v novo tehnološko opremo iz strukturnih skladov so prispevale k popravku v korist nizko do srednje tehnoloških dejavnosti, vendar pa to ne zadošča za zmanjšanje regionalnih razlik v primerjavi z zahodno kohezijsko regijo. Regija je zaradi neenakomerne porazdelitve razvojnih centrov, centrov odličnosti in kompetenčnih centrov v programskem obdobju 2007 -2013, ki so se izvajali centralizirano v največji meri v glavnem mestu države, beležila razvojni zaostanek tudi na področju investicij v raziskave, razvoj in inovacije. Pomembno funkcijo v regiji ima drugo največje univerzitetno središče v državi, Univerze v Mariboru, ki je pomembno za izvajanje aktivnosti družbe znanja. Spodbujanje raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja ter prenos znanja v gospodarstvo bo vplivalo na krepitev konkurenčnosti gospodarstva ter revitalizacijo industrijskih dejavnosti. Na ta način bo mogoče ustvariti tudi ustrezno razvojno raziskovalno infrastrukturo za obstoječa visokotehnološka podjetja v regiji, predvsem na področju kovinskopredelovalne industrije vključno z orodjarstvom, novih materialov in drugih visokotehnoloških dejavnosti. Aktivacija primarnih in sekundarnih logističnih vozlišč na X. evropskem prometnem koridorju lahko ustrezno poveča regionalno gospodarsko kapaciteto z ustrezno navezavo nacionalnih prometnih žil oziroma t.i. tretje razvojne osi ter omogoči socialno vključenost predvsem z izboljšanjem dostopnosti do večjih urbanih središč v Sloveniji, kot so Koroška, Šaleška dolina, Bela krajina, Kočevsko in Haloze.

Povečanje dostopnosti lahko pozitivno vpliva na povečanje kakovosti življenja prebivalstva na tem območju, na dolgi rok pa zmanjša obremenitev večjih regijskih središč iz naslova dnevnih migracij, s tem pa tudi poveča kakovost življenjskega prostora. Ukrepi urbanega razvoja in energetske učinkovitosti, ki so se izvajali v programskem obdobju v 2007 – 2013, imajo v kratkem obdobju učinek predvsem v sektorju gradbeništva, s povečanjem obsega investicij in pokritostjo regije z obnovljivimi viri energije pa na dolgi rok lahko vpliva tudi na učinkovito energetske oskrbo na nacionalni ravni. Les

⁵<http://www.stat.si/doc/pub/REGIJE-2013.pdf>

kot naravna dobrina lahko dodatno prispeva k spodbujanju »zelenega razvoja« v smeri zmanjšanja okoljskega odtisa in pomeni premik od t. i. zrelih tehnologij oz. industrij in storitev k visokotehnološki industriji na področju industrijskega oblikovanja in dizajna, na drugi strani pa k povečanju razpoložljive kapacitete obnovljivih virov energije.

Regija ima pomembno vlogo pri energetske oskrbi države, saj je na njenem ozemlju poleg edine jedrske elektrarne tudi večina energetske infrastrukture. Pomemben razvojni potencial regije je uporaba geotermalne energije in njena učinkovita večnamenska raba, še posebej pa je pomembna za turistični razvoj. Zdraviliški turizem je ena najpomembnejših razvojnih specializacij regije in lahko z uporabo inovativnih poslovnih modelov pomembno prispeva k ustvarjanju delovnih mest, s smiselno navezavo na funkcionalno območje Pohorja kot nosilca zimskega turizma pa z močno izvozno komponento tudi k povečanju dodane vrednosti regije. Območje notranjskega Krasa, presihajočih jezer in drugih območij v področju Nature 2000 oziroma varovana območja narave kot področja ohranjanja naravne dediščine zahtevajo posebno obravnavo, tako z vidika trajnostnega turizma, kot z vidika vzpostavitve naravovarstvenih režimov in ohranjanja biotske raznovrstnosti tega območja. To je mogoče doseči tudi z ustrezno oblikovanimi režimi za zmanjšanje tveganja poplav in zagotovitvijo ustreznih preventivnih sistemov za zagotavljanje poplavne varnosti, ki so pomembni tudi za porečja rek predvsem na severovzhodnem delu regije. Naravne danosti regije zahtevajo tudi oblikovanje ciljno usmerjenega pristopa k aktivnostim za samooskrbno regijo. Na kmetijskem območju je razvojna priložnost razvoj prehranske verige in proizvodnja kmetijskih pridelkov v smislu pridelave zdrave in ekološke hrane in na njej temelječe samooskrbe, pomembne za celotno državo.

Za kohezijsko regijo zahodna Slovenija je značilna višja stopnja BDP na prebivalca, ki jo uvršča med visoko razvite evropske regije. V kohezijski regiji zahodna Slovenija je višja izobrazbena raven prebivalstva, višja stopnja delovne aktivnosti in nižja stopnja brezposelnosti. Višje so plače in višji je delež storitvenih dejavnosti, višji so izdatki za RRI. Slednje je predvsem posledica razvoja glavnega mesta Ljubljane med tem, ko se obljublanske občine in druge regije ravni NUTS 3 v kohezijski regiji zahodna Slovenija, glede razvojne problematike ne razlikujejo bistveno od tistih v kohezijski regiji vzhodna Slovenija. Prebivalstvo regije je zgoščeno okoli glavnega mesta in drugih urbanih centrov, prav tako na Obali. Oddaljeni hriboviti in gorati predeli so večinoma neposeljeni. Število prebivalcev se povečuje hitreje kot v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, tako zaradi naravnega prirasta kot priseljevanja. Kohezijska regija zahodna Slovenija šteje 968.728 prebivalcev. Storitvene dejavnosti prispevajo k bruto dodani vrednosti 75%, kar je mogoče pojasniti s tem, da je v regiji tudi glavno mesto, s tem pa večina državnih institucij, visokošolskih institucij ter raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti ter največja koncentracija gospodarskih subjektov. Vse to vpliva na veliko koncentracijo zaposlenih v glavnem mestu zaradi česar Ljubljana potrebuje posebno pozornost obravnave z vidika zagotavljanja trajnostne mobilnosti.

Poleg glavnega mesta Ljubljana, ki je središče institucij znanja, razvojno raziskovalnih institucij in visokotehnoloških podjetij, pa se v regiji oblikujejo tudi druga teritorialna območja, kjer prevladuje razvojno inovacijska dejavnost, v največji meri na področjih IKT, energetike, biotehnologije in novih materialov. Te dejavnosti pa so v neposredni navezavi na SPS, prav tako kot tudi regionalna razvojna specializacija na področju naravnih virov, še posebej lesa, predvsem na področju trajnsotnega gradbeništva, lesnopredelovalne industrije, ki ima potencial za razvojni preboj na področju dizajna in razvoja novih inovativnih produktov in industrijskega oblikovanja ter obnovljivih virov energije. Slednji so poleg drugih virov eden najpomembnejših dejavnikov energetske učinkovitosti in trajnostnega razvoja.

Storitvene dejavnosti zaposlujejo tudi največ oseb, ki delajo v regiji, 37 %. Med storitvenimi dejavnostmi prevladujejo zlasti zavarovalniške, finančne in poslovne storitve, poleg tega pa tudi storitve na področju turizma, saj regija razpolaga tako z obmorskimi turističnimi centri, kot tudi z zimskimi turističnimi središči. Razvoj novih poslovnih modelov trženja na področju turizma zato lahko

prispeva tako k večji zasedenosti razpoložljivih turističnih kapacitet, desezoniranje turističnih tokov, kot tudi vpliv na povečanje izvoza in prilivov iz tega naslova v državni proračun. Območje Krasa, solin ter Triglavskega narodnega parka kot zaščitena področja naravne dediščine v območju Natura 2000 zahtevajo posebno obravnavo za zaščito, naravovarstvene režime in ohranjanje biotske raznovrstnosti tega območja.

V regiji je križišče dveh evropskih prometnih koridorjev, infrastrukturno omrežje pa ima dve veliki prometni vozlišči, in sicer Koper s pristaniščem Koper in glavno mesto Ljubljana z mednarodnim letališčem Jožeta Pučnika Ljubljana. V zahodnem delu Slovenije je tudi območje z najslabšo dostopnostjo do avtocestnega omrežja in do večjih urbanih središč v celotni Sloveniji (Posočje), ki je tudi najbolj potresno izpostavljeno problemsko območje. Tako kljub dobrim povezavam v osrednjem delu regije še vedno obstaja problem nepovezanosti gorenjske in goriške ter obalnokraške regije s t.i. četrto razvojno osjo, ki bi prispevala k dostopnosti, oblikovanju sekundarnih in terciarnih logističnih vozlišč in s tem prispevala tako k stroškovni, kot tudi izvozni konkurenčnosti gospodarstva na regionalni in nacionalni ravni, poleg tega pa bi vplivala h krepitvi kapacitete regije za povezovanje s čezmejnimi trgi Avstrije, Italije in Hrvaške in s tem k izvajanju osredotočenih naložb v dejavnosti čezmejnega sodelovanja, s tem pa tudi uporabo možnosti, ki jih daje nov institut Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS).

Potencialni razvoj storitvenih dejavnosti v kohezijski regiji vzhodna in zahodna Slovenija, tudi z upoštevanjem razvojne specilaizacije posamezne regije, bo odraz procesa priprave SPS, ki bo tudi opredelil relevantna področja vlaganja za obdobje 2014-2020.

Zastavljene nacionalne cilje v okviru izvajanja kohezijske politike v Sloveniji v obdobju 2014-2020 bo mogoče doseči tudi s pomočjo integriranih regijskih projektov, ki bodo s sinergijskimi učinki privedli do povečane konkurenčnosti regij in Slovenije kot celote. Dodatno lahko h krepitvi kapacitete in razvoja regije prispevajo tudi aktivnosti čezmejnega povezovanja. s trgi Avstrije, Madžarske in Hrvaške.

V programskem obdobju 2007 – 2013 je bila z namenom, da se v Sloveniji doseže skladen razvoj regij (NUTS 3), v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov oblikovana posebna razvojna prioriteta. Vrednotenje⁶ izvajanja te prioritete je pokazalo, da je bilo v okviru potrjenih projektov veliko sredstev vloženih v faktorje regionalne konkurenčnosti, njihov vpliv na spremembe in doseganje ciljev pa je bil zaradi velikega števila projektov razpršen. Velika večina (88 %) vseh sredstev je bila vložena v gradbena dela in opremo, manjše število projektov pa je bilo namenjenih povezovanju ciljnih skupin in razvoju produktov (proizvodnih in storitvenih) za doseganje povezovalnih učinkov in prodor teh na zunanje trge. Zaradi tega je možnost povečanja zunanje konkurenčnosti regij na ravni NUTS 3 manjša, čeprav struktura dosedanjih vlaganj lahko izboljša prednosti regij v prihodnje.

Vrednotenje tudi kaže, da bo v naslednjih letih treba na vseh ravneh sredstva vlagati v delovanje in zagotavljanje storitev in manj v fizična sredstva (infrastruktura). Na ta način bodo lokalni in regionalni viri dobili uporabno vrednost in tako povečali konkurenčnost regij. Naložbe v gospodarsko in javno infrastrukturo so na nekaterih območjih sicer še vedno potrebne, vendar pa bodo morale temeljiti na jasni strategiji vlaganj, ki ji bo treba tudi strogo slediti, kar se v preteklem obdobju ni dogajalo. Po ugotovitvah vrednotenja namreč NUTS 3 regije same niso najbolj dosledno upoštevale lastnih prednostnih nalog, ki so jih opredelile v Regionalnih razvojnih programih.

Pri vlaganjih v ukrepe bo treba bistveno večjo pozornost nameniti medsebojnemu povezovanju relevantnih ciljev v regijah in velikih projektov ter na ta način dopolnjevati vsebine in pomagati v

⁶ <http://www.eu-skladi.si/ostalo/vrednotenja/op-rr-4.rp-razvoj-regij/view>

doseganju ciljev in prednostnih nalog regij. Koncentracija ukrepov (lahko tudi aktivnosti) ter povezovanje državnih in regionalnih prednostnih nalog in ukrepov je nujna tudi na ravni države⁷.

Analiza pokaže, da je bilo v okviru razvojno investicijskih konzorcijev v obdobju 2007 – 2013 podprtih več kot 350 partnerjev. V primeru teh projektov in razvojnih centrov slovenskega gospodarstva je bila zastopanost upravičencev iz kohezijske regije vzhodna Slovenija sorazmerno visoka (med 40 in 50 odstotkov vseh udeležencev v partnerstvih), drugačna slika pa se kaže na področju vključenosti upravičencev vključenih v instrumente centrov odličnosti in kompetenčnih centrov. V primeru centrov odličnosti je sodelovalo 30 % podjetij iz kohezijske regije vzhodna Slovenija, medtem ko je bila udeležba podjetij iz te regije v kompetenčnih centrih le 10 %. Delež javnih raziskovalnih organizacij in akademske sfere iz kohezijske regije vzhodna Slovenija je bil pri vsakem od teh dveh instrumentov pod 20 %. Z vidika nosilcev investicij v razvoj in raziskave na področju IKT je bilo skoraj tričetrtnine prejemnikov razvojnih sredstev na področju IKT v kohezijski regiji zahodna Slovenija, še malo večji delež pa je bilo v tej kohezijski regiji prejemnikov sredstev iz akademskega sektorja in neprofitnih javnih ter zasebnih zavodov. Izdatki iz leta 2012⁸ kažejo, da je razmerje med deležem regionalnega BDP, ki se nameni za RRI, v prid kohezijske regije zahodna Slovenija, medtem ko je drugačna slika glede deleža gospodarskih virov družb v bruto domačih izdatkih za raziskave in razvoj (BIRR)⁹, ki je v prid kohezijski regiji vzhodna Slovenija. Razmerje med deleži državnih virov v BIRR je v prid kohezijske regije zahodna Slovenija, kar je deloma mogoče pripisati tudi dejstvu, da je odstotek raziskovalcev v kohezijski regiji zahodna Slovenija bistveno višji (75,5 %) od deleža raziskovalcev v kohezijski regiji vzhodna Slovenija. Kljub razlikam med regijama v obdobju 2008-2012 je mogoče opaziti pozitiven trend sprememb kazalnikov v kohezijski regiji v vseh kategorijah z izjemo deleža gospodarskih virov družb v BIRR. Z vlaganji v okviru tega operativnega programa bo mogoče tak trend nadaljevati in ga celo pospešiti. Tako bo mogoče vzpostaviti pogoje za večjo mobilizacijo in koncentracijo raziskovalnih potencialov tudi v kohezijski regiji vzhodna Slovenija.

V finančni perspektivi 2007-2013 so se izvajale tudi investicije v informacijsko komunikacijsko tehnologijo v okviru spodbujanja gospodarsko razvojne infrastrukture, razvoja e-vsebin in e-storitvev in v okviru krepitve administrativne usposobljenosti javne uprave, s podporo instrumentov e-pravosodja, e-zdravja in e-uprave. Z vidika regionalne porazdelitve investicij v širokopasovne povezave so prevladovalle investicije v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, kjer je bilo izvedenih kar 70 % vseh investicij. V kohezijski regiji zahodna Slovenija je pokritost s komercialnimi ponudniki večja, zato je delež javnih investicij v širokopasovne povezave nižji.

Primerjava vlaganj med obema kohezijskima regijama za nakup tehnološke opreme pokaže, da je bilo več tovrstnih investicij v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, kjer je bil dodeljen tudi višji obseg sredstev tudi za podporo podjetjem z garancijami na kredite in subvencijami obrestne mere, vendar je šlo v večini primerov za nizko oziroma nizko do srednje tehnološke investicije. Razmerje inovacijske dejavnosti v podjetjih ne kaže bistvenih odstopanj od povprečne vrednosti za Slovenijo. Leta 2010¹⁰ je bil tako v kohezijski regiji vzhodna Slovenija delež inovacijskih podjetij od vseh podjetij v regiji rahlo nižji (48,02 %) od povprečja (49,38 %), v kohezijski regiji zahodna Slovenija pa je bilo rahlo nad povprečjem (50,55 %). Pri deležu podjetij, ki so uvedla inovacijo proizvoda in/ali postopka, pa so vrednosti za kohezijsko regijo zahodna Slovenija pod povprečjem za Slovenijo, ki je znašalo 34,7 %, v kohezijski regiji vzhodna Slovenija pa rahlo nad povprečjem (35,46 %). Leta 2012 je bilo razmerje med številom vseh podjetij in številom tam zaposlenih oseb približno enako (okoli 13 o.t. v prid kohezijske

⁷ <http://www.eu-skladi.si/ostalo/vrednotenja/op-rr-4.rp-razvoj-regij/view>

⁸

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=2372410S&ti=&path=../Database/Ekonomsko/23_raziskovanje_razvoj/04_izbrani_kazalniki/10_23724_kaz_raz_razv_dej/&lang=2

⁹ bruto domači izdatki za RRI

¹⁰

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=2372310S&ti=&path=../Database/Ekonomsko/23_raziskovanje_razvoj/04_izbrani_kazalniki/05_23723_kaz_inov_dej/&lang=2

regije zahodna Slovenija), precej večja razlika pa je v ustvarjenih prihodkih, saj so podjetja iz kohezijske regije zahodna Slovenija ustvarila za približno 24 o.t. višje prihodke od tistih, ki so jih ustvarila podjetja v kohezijski regiji vzhodna Slovenija.

Po podatkih SURS¹¹ so bila sredstva namenjena za investicije v varstvo okolja kot delež od regionalnega BDP v celotnem obdobju 2007 – 2011 v kohezijski regiji vzhodna Slovenija višja od slovenskega povprečja. Prav tako je bil v tem obdobju, z izjemo leta 2008, delež sredstev namenjenih za investicije v varstvo okolja glede na vse investicije v kohezijski regiji vzhodna Slovenija v tem obdobju precej nad slovenskih povprečjem. Tudi glede na razmerje med skupnimi investicijami v varstvo okolja so bile v tem obdobju v kohezijski regiji vzhodna Slovenija investicije sistematično višje od tistih v kohezijski regiji zahodna Slovenija. Pretekla vlaganja sredstev KS in ESRR v okoljsko infrastrukturo so bistveno izboljšala stanje na tem področju. Ne glede na to, pa so v obeh regijah potrebe še velike, predvsem v segmentu, ki se nanaša na izpolnjevanje EU predpisov, saj se bo morala v nasprotnem primeru Slovenija soočiti s tožbami zaradi kršitev pravnega reda EU.

Na področju zagotavljanja večje poveztivosti in konkurenčnosti regij bodo podprta vlaganja tudi na področju izgradnje prometne infrastrukture. Odgovore na potrebe po vlaganjih v ustrezno prometno infrastrukturo v obeh kohezijskih regijah bo ponudil Nacionalni program razvoja prometa in prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji do leta 2020 z vizijo do leta 2030, v kateri bodo identificirana ključna ozka grla in na podlagi tega opredeljena tudi prednostna področja vlaganj sredstev KS in ESRR v ustrezno prometno infrastrukturo za povečanje konkurenčnosti in poveztivosti regij. Zavedati se je treba, da je potreb več kot je dejansko razpoložljivih sredstev kohezijske politike za namen izgradnje in nadgradnje prometne infrastrukture, zato bo potrebno za doseg ciljev vključiti tudi druge razložljive vire.

V okviru kompetenčnih centrov, financiranih iz ESS, je bilo v programskem obdobju 2007-2013 vključenih 56 % oseb (2676) v kohezijski regiji vzhodna Slovenija in 44 % (2095) v kohezijski regiji zahodna Slovenija. V programih usposabljanja zaposlenih je bila porazdeljenost enakomerna, vključenih je bilo nekaj manj kot 12.000 oseb. Nekoliko manj kot 70 % kadrovske študije je bilo podeljenih v kohezijski regiji vzhodna Slovenija.

Udeleženci v programe aktivne politike zaposlovanja so sorazmerno več vključeni v kohezijski regiji vzhodna Slovenija.

	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Z	V	Z	V	Z	V	Z	V	Z	V	Z	V
Usposabljanje in izobraževanje	3084	9893	6331	15121	9137	19570	5966	11114	4127	7964	7062	11455
Spodbude za zaposlovanje	305	734	1420	3035	1582	2755	1002	1738	798	1057	2094	2746
Kreiranje delovnih mest	985	3597	1067	3726	1526	5208	765	2272	1972	4661	1366	4471
Spodbujanje samozaposlovanja	2261	2589	5453	5412	9319	10025	8056	7376	4538	3686	5612	5410
Vseživljenjsko	1272	4352	3015	6811	2840	8949	2522	7567	3954	5021	7657	9392

¹¹ http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=2700012S&ti=&path=../Database/Okolje/27_okolje/01_27000_kazalniki/&lang=2

jska karierna orientacij a												
Vključeni v programe aktivne politike zaposlova nja	7907	21165	17286	34105	24404	46507	18311	30067	15389	22389	23791	33474

1.1.4. Horizontalna načela za izbor projektov/programov

Pri izboru projektov bodo upoštevani dve skupini načel za izbor projektov/programov. Horizontalna načela, ki bodo veljala za izbor projektov/programov v vseh prednostnih oseh, in pa specifična načela, ki so predstavljena v okviru vsake prednostne osi v relevantnem razdelku. Poleg načel, ki jih je treba upoštevati v skladu z veljavnimi predpisi, bodo morali projekti/programi:

- prispevati k doseganju ciljev/rezultatov na ravni prednostne osi in neposrednih učinkov;
- izkazovati realno izvedljivost v obdobju, za katerega velja podpora in ustreznost ter sposobnost upravičencev;
- izkazovati ustreznost ciljnih skupin;
- zagotavljati trajnost predvidenih/načrtovanih rezultatov;
- upoštevati načela nediskriminatornosti, enakih možnosti, vključno z dostopnostjo za invalide, ne sme negativno vplivati na stanje okolja/narave;
- prispevati k uravnoteženemu regionalnemu razvoju;
- zagotavljati stroškovno učinkovitost.

Kjer je to relevantno bodo morali projekti/programi upoštevati tudi:

- ustreznost predvidene umestitve v prostor glede na lokacijo in program/namen;
- Izkazovati, da nima škodljivih vplivov na okolje z izvedeno Presojjo vplivov na okolje (EIA) ali predhodnim postopkom (EIA *screening*)
- prispevek reševanju družbenih izzivov (snovna in energetska učinkovitost, mobilnost, zdravje, staranje prebivalstva, prehrana in samooskrba, vključujoča družba ohranjanje naravne in kulturne dediščine).
- načela inovativnega javnega naročanja in smernice EK za zeleno javno naročanje tudi za tista področja, ki jih ne ureja veljavna zakonodaja zelenega javnega naročanja;
- standarde in kriterije enotne informacijsko komunikacijske platforme širšega javnega sektorja;
- ekonomske kriterije (dodana vrednost, dodana vrednost na zaposlenega, izvoz, število zaposlenih);
- vključevati možnost javno – zasebnega partnerstva
- pravila državnih pomoči.
- potrebe po razvoju človeških virov, znanjih in kompetencah;
- družbeno odgovornost (nosilcev ali rezultatov – inovacij);
- okoljsko dimenzijo trajnostnega razvoja (snovna produktivnost in prispevek k zmanjšanju ogljičnega odtisa Slovenije).

Pri izboru projektov/programov se bodo nacionalni kot tudi regijski projekti in projekti, ki imajo vpliv na regionalni razvoj, potrjevali s programskim pristopom, neposrednimi potrditvami in/ali razpisi.

Cilje uravnoteženega regionalnega razvoja bomo spodbujali s teritorialno usmerjenim pristopom v vseh prednostnih oseh in v obeh kohezijskih regijah. Izbrani projekti/programi bodo morali prispevati k uravnoteženemu regionalnemu razvoju s ciljem, da bosta gospodarska rast in zaposlenost realizirani tudi v manj razvitih, pretežno obrobni območjih znotraj kohezijskih regij.

Bolj podrobna merila za izbor projektov/programov sprejme Odbor za spremljanje.

Tabela 2: Sintezni pregled utemeljitev za izbor tematskih ciljev in prednostnih naložb

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
(1): Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu.	<ul style="list-style-type: none"> • V skladu s EK CPP je potrebno podpreti ukrepe za boljšo uporabo vzpostavljenih RRI infrastruktur z namenom komercializacije že razvitih rešitev in boljšega izkoristka obstoječe raziskovalne infrastrukture. Potrebne so tudi spodbude za sodelovanje različnih deležnikov (raziskovalni in poslovni sektor) na nacionalni in mednarodni ravni pri skupnih projektih z jasno tržno usmeritvijo. • Skladno z RISS mora Slovenija razvijati nacionalno raziskovalno infrastrukturo na prednostnih področjih, ki bodo dopolnjevala področja pametne specializacije in prispevala k uravnoteženemu razvoju družbe. Tudi NRP predvideva podporo projektom ESFRI (Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture) v skladu z Načrtom razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011-2020, kjer je cilj, da se do leta 2020 zagotovi dostop do velikih raziskovalnih infrastruktur s sodelovanjem v mednarodnih projektih, ki so skladno z Načrtom razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011–2020 (NRR1) ocenjeni kot prednostni. • Razvoj dejavnosti za podporo raziskovalnim institucijam in podjetjem pri uspešnem pridobivanju sredstev v mednarodnem prostoru v skladu z usmeritvami NRP. • RISS predvideva vzpostavitev okolja, ki bo omogočalo učinkovit prenos znanja iz javnih raziskovalnih organizacij v podjetja. V okviru RISS je predvideno tudi ciljno usmerjeno in kakovostno mednarodno sodelovanje, s posebnim poudarkom na čezmejnem raziskovalno-razvojnem sodelovanju, ki ima najneposrednejši učinek na prenos znanja v lokalno gospodarstvo. V RISS je predvideno tudi spodbujanje mednarodne mobilnosti raziskovalcev.
	Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter z vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa znanja in tehnologij, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;	<ul style="list-style-type: none"> • NRP predvideva nadaljnje povezovanje infrastrukture in razvojnih jeder podjetij za zagotavljanje nastanka in razvoja novih inovativnih in tehnoloških ter spin off podjetij, ter predvideva vlaganja za spodbujanje inovativnosti in podjetniških vlaganj v raziskave in razvoj • Slovenija se precej dobro uvršča glede kazalnikov inovacijskega vložka, kazalniki inovacijskih učinkov kažejo na nizko ali celo upadajočo učinkovitost splošnih inovacijskih prizadevanj (OECD Ekonomski pregled 2011). • EK CPP predvideva vlaganja v ukrepe za dvig inovacijskega potenciala MSP • V Sloveniji je v gospodarstvu še vedno nizek delež raziskovalcev.
(2) Izboljšanje dostopa do IKT ter njihove uporabe in kakovosti	Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podporo uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno	<ul style="list-style-type: none"> • Cilji DAE - vsem prebivalcem bo omogočen širokopasovni dostop vsaj 30Mb/s do leta 2020 in 50% gospodinjstev mora biti naročenih na širokopasovne storitve s

	ekonomijo	<p>pasovno širino vsaj 100 Mb/s do leta 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovenija je na področju pokritosti s fiksni širokopasovnim omrežjem pod povprečjem EU¹² najslabša pa je na tem področju uvrstitev Slovenije na podeželju, kjer je dostopnost le 10 %.
(3) Izboljšanje konkurenčnosti MSP	Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	<ul style="list-style-type: none"> • Med ključnimi ovirami za rast in razvoj podjetij v Sloveniji je dostop do finančnih virov za MSP.¹³ Problem je tudi prezadolženost MSP in slabšanje njihovih poslovnih sredstev. • NRP 2013 – 2014 predvideva oblikovanje celovitega nabora ukrepov za enostavnejše financiranje in poslovanje podjetij z namenom vzpostavitve boljših pogojev za njihovo rast in razvoj. Ključni vir investicij bodo predstavljala sredstva kohezijske politike EU.
	Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;	<ul style="list-style-type: none"> • EK CPP prepoznava potrebo po večji internacionalizaciji MSP predvsem na področju družbenih izzivov. V Sloveniji namreč večino prihodkov na tujih trgih ustvarijo velika podjetja, čeprav MSP številčno predstavljajo več kot 90 % slovenskih podjetij. • Pomemben del izvoznih trgov Slovenije ne spada med hitro rastoče trge. Nizek je tudi tržni delež izvoza storitev na trgih EU in se je med krizo še zmanjšal, dodatno pa je potrebno tudi povečevati konkurenčnost slovenskih MSP za uspešen vstop v globalne verige vrednosti.
(4) Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega upravljanja z energijo in uporabo obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami in stanovanjskem sektorju	<ul style="list-style-type: none"> • učinkovitosti za doseganje cilja 20 % izboljšanja energetske učinkovitosti. • Direktiva 2012/27/EU nalaga letno energetske obnovo 3 % površine stavb, ki so v lasti in uporabi ožjega javnega sektorja, zato bo prioriteto podprta prenova javnih stavb, dodatno pa tudi sektor gospodinjstev. • Delež gospodinjstev, ki se sooča s problemom energetske revščine se v Sloveniji povečuje.
	Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov	<ul style="list-style-type: none"> • Direktiva 2009/28/ES Slovenija nalaga do leta 2020 doseči najmanj 25 % delež obnovljivih virov energije (OVE) v rabi bruto končne energije, • Razpoložljivi neuradni podatki za leto 2012 kažejo izpolnjevanje vmesnega letnega cilja, opredeljenega z AN-OVE, vendar so nadaljnja vlaganja na tem področju pomembna. • NRP predvideva prenovo sheme podpor za rabo obnovljivih virov energije z namenom razbremenjevanja končnih porabnikov električne energije in za spodbujanje uporabe stroškovno učinkovitih tehnologij.
	Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	<ul style="list-style-type: none"> • Trenutno je v Sloveniji le 25 % porabnikov električne energije na distribucijskem omrežju opremljenih s pametnimi merilnimi sistemi, ki zagotavljajo daljinski prenos podatkov, • V Sloveniji na tem področju delujejo številna razvojno naravnana podjetja in inštitucije, ki so vpete tudi v mednarodni prostor, zato so vlaganja na tem področju

¹² <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/SL%20%20-%20Broadband%20markets.pdf>

¹³ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2012/slovenia_sl.pdf

		povezana tudi s cilji rasti in razvoja podjetij.
	Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi	<ul style="list-style-type: none"> • EK CPP za Slovenijo na področju mobilnosti prepoznava kot ključno področje vlaganj prav področje trajnostne mobilnosti v urbanih območjih. • Slaba kakovost zraka v slovenskih mestih je delno posledica pomanjkanja izvajanja ukrepov trajnostne mobilnosti.
(5) Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	<ul style="list-style-type: none"> • V skladu s poplavno EU direktivo smo v RS določili 61 območij pomembnega vpliva poplav (OPVP), za katera lahko z veliko verjetnostjo trdimo, da so glede na kriterije iz poplavne direktive najbolj poplavno ogrožena v RS. Potrebo po vlaganjih v gradbene in negradbene protipoplavne ukrepe predvideva tudi NRP 2013 – 2014. • V RS ni izdelane celovite Strategije za prilagajanje na podnebne spremembe, pomanjkljive ocene tveganj za naravne in druge nesreče.
(6) Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov	Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	<ul style="list-style-type: none"> • RS mora v skladu z zakonodajo EU do 31.12.2015 zagotoviti ustrezne sisteme odvajanja in čiščenja za komunalno odpadno vodo iz vseh območij poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 P.E. (z nacionalnimi sredstvi in z OP ROPI bomo dosegli ustrezno opremljenost le v približno 50 % aglomeracij). Tudi NRP predvideva vlaganje v infrastrukturo za odvajanje in čiščenje odpadnih voda. • Sistemi za dostop do kakovostne pitne vode niso na voljo vsem prebivalcem, problematične so tudi velike izgube pitne vode v vodovodnih sistemov, zato vlaganja v to področje predvideva tudi NRP. • Več kot tretjina vodnih teles ne dosega dobrega ekološkega stanja, med ključnimi razlogi so hidromorfološke obremenitve.
	Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	<ul style="list-style-type: none"> • Velik delež odpadkov se še vedno odlaga na odlagališčih. NRP predvideva ukrepe za vzpostavitev ustrezne infrastrukture za ravnanje z odpadki. • Izvajanje ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov in doseganje ciljev glede njihove predelave in ponovne uporabe predstavlja razvojno priložnost.
	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	<ul style="list-style-type: none"> • Visok delež območja RS vključen v mrežo Natura 2000, ki pa še ni povsem vzpostavljena. • Ohranitveno stanje številnih habitatov in vrst se je hitro poslabšalo zaradi številnih pritiskov. • Ohranjena biotska raznovrstnost predstavlja potencial za razvoj zavarovanih območij.
	Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	<ul style="list-style-type: none"> • Urbana območja v Sloveniji se na eni strani soočajo s problemom suburbanizacije, na drugi pa z nastajanjem degradiranih površin in sosesk v teh območjih. • V Sloveniji je trenutno evidentiranih več kot 900 ha degradiranih območij, večjih od 1 ha.
(7) spodbujanje trajnostnega prevoza in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	Razvoj in obnova celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema ter spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	<ul style="list-style-type: none"> • Zaradi nezadostnih vlaganj v železniško infrastrukturo je konfiguracija železniških prog zastarela in ni več ustrezna za sodoben železniški promet. • EK CPP prepoznava potrebo po vlaganjih v razvoj železniške infrastrukture na dveh

		TEN-T koridorjih predvsem z vidika doseganja evropskih standardov.
	Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč	<ul style="list-style-type: none"> Dosedanje analize opravljene pri vzpostavitvi celovitega prometnega modela kot osnove za pripravo Nacionalnega programa jasno kažejo na regije, ki jim neustrezen dostop do TEN-T omrežja, zavira gospodarski razvoj. V teh območjih se tudi zaradi tega nadaljujejo neugodni demografski trendi, povečuje se jim tudi razvojni zaostanek. Sredstva ESRR bodo usmerjena na začetek gradnje južnega dela 3. razvojne osi.
	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T);	<ul style="list-style-type: none"> Kljub intenzivnim vlaganjem v avtocestno infrastrukturo so v avtocestnem omrežju identificirana ozka grla, najbolj problematično med njimi na TEN-T omrežju bo odpravljeno z investicijo iz KSj v projekt Draženci Gruškovje. Eno pomembnejših pristanišč vseevropskega transportnega omrežja TEN-T je tudi koprsko pristanišče zato je vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture ključen gradnik pri vzpostavitvi vseevropskih multimodalnih omrežij, ki bodo zagotovila nemoteno delovanja notranjega trga EU in krepitev gospodarske in socialne kohezije.
(8) Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile	Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposlenimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih zaposlitvenih pobud in spodbujanje mobilnosti delavcev	<ul style="list-style-type: none"> V Nacionalnem reformnem programu 2013 – 2014¹⁴ je Vlada RS med ukrepi Slovenije za področje trga dela izpostavila programe za hitrejšo aktivacijo brezposelnih, predvsem starejših, dolgotrajno brezposlenih ter nižje izobraženih. Skladno s Priporočili¹⁵, mora Slovenija izvajati nadaljnje ukrepe za povečanje zaposlenosti naštetih ciljnih skupin, tako da bo vire usmerjala na posebej prikrojene programe aktivne politike zaposlovanja in povečevala njihovo učinkovitost. V povezavi s trgom dela je treba oblikovati sistem za uspešnejše usklajevanje potreb in ponudbe na trgu dela.
	Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade	<ul style="list-style-type: none"> V skladu s Priporočili¹⁶ mora Slovenija za mlade, predvsem tiste s terciarno izobrazbo, sprejeti nadaljnje ukrepe za njihovo zaposlenost. Tudi NRP 2013 – 2014 predvideva izvajanje posebnega sklopa ukrepov APZ za ciljno skupino mladih ter izvajanja ukrepov zaposlovanja mladih v okviru sprejete Sheme garancij za mlade. Mladim pri vstopu na trg dela mladim primanjkuje ustreznih delovnih izkušenj in znanja. Brezposelnosti mladih je večja v Vzhodni kohezijski regiji, zato bo del ukrepov podprt tudi v okviru Pobude za zaposlovanje mladih.
	Prilagajanje delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe	<ul style="list-style-type: none"> Nizka stopnja zaposlenosti starejših in demografska slika kažejo na nujnost vlaganja v prestrukturiranje, vlaganje v večjo produktivnosti zaposlenih in zdravstvenega stanja zaposlenih.

¹⁴ Nacionalni reformni program 2013 – 2014, maj 2013, dosegljivo na: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/evropski_semester/nova_evropska_razvojna_strategija_do_2020/nacionalni_reformni_program/

¹⁵ Priporočilo za Priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

¹⁶ Priporočilo za Priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

		<ul style="list-style-type: none"> • Prav tako je pomembno zagotavljanje usklajenega poklicnega, družinskega in zasebnega življenja kot tudi spodbujanje splošne družbene odgovornosti podjetij. V Sloveniji že obstajajo določene dobre prakse na tem področju, ki bi jih v prihodnje še spodbujali v dialogu s socialnimi partnerji. S tem bomo bistveno vplivali na produktivnejše oblike organiziranosti dela, vključno z boljšimi pogoji za zdravje in varstvo pri delu. Ključna skupina v okviru prilagajanja bodo starejši delavci.
(9) Spodbujanje socialnega vključevanja ter boj proti revščini in kakršni koli diskriminaciji	Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti	<ul style="list-style-type: none"> • Izrazito negativen trend povečevanja števila (dolgotrajno) brezposelnih, neaktivnih in števila (dolgotrajnih) prejemnikov socialnih pomoči • Zaveza razvoja ukrepov in programov aktivacije z namenom boja proti revščini in socialne izključenosti dana v Nacionalnem reformnem programu že v letu 2010 • EK v CPP priporoča zmanjšanje števila oseb, ki jih ogrožata revščina in izključenost, s krepitvijo ukrepov, ki bodo ogroženim osebam pomagali do ponovne zaposlitve ali dodatnega usposabljanja
	Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	<ul style="list-style-type: none"> • Kljub podaljšanju pričakovane življenjske dobe ne beležimo rasti pričakovanih zdravih let življenja, EK v CPP priporoča podpiranje aktivnega in zdravega staranja brez bolezni in invalidnosti z izvajanjem ukrepov za spodbujanje zdravega načina življenja in obravnavanje vedenj, ki so škodljiva za zdravje. • Priporočila Sveta v zvezi z NRP Slovenije za leto 2013 za dolgotrajno oskrbo priporočajo izboljšanje dostopa do storitev s preusmeritvijo oskrbe z institucionalne na skupnostne storitve.
	Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev	<ul style="list-style-type: none"> • Demografski trendi kažejo izrazito naraščanje deleža starejše populacije v Sloveniji. • EK v CPP opozarja, da javna zmogljivost na področju dolgotrajne oskrbe ne izpolnjuje vedno večjega povpraševanja po različnih nastanitvah prilagojenih potrebam starejših, in drugih socialnih storitvah, ki zagotavljajo podporo starejšemu prebivalstvu. .
	Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	<ul style="list-style-type: none"> • Socialno podjetništvo ima velik potencial za socialno vključevanje ter zaposlovanje ranljivih skupin prebivalstva • NRP 2013 – 2014 predvideva izvajanje ukrepov na podlagi sprejete Strategije za razvoj socialnega podjetništva 2013 – 2020.
(10): Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje	Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc	<ul style="list-style-type: none"> • EK CPPprepozna potrebo po krepitvi dostopnosti VŽU, izpopolnjevanja spretnosti in kompetenc delovne sile ter povečanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela. • V NRP predvideva zmanjševanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev tudi zaradi nadaljnega razvoja aktivnih politik trga dela in ukrepov vseživljenjskega učenja, tudi zaradi predvidenega prednostnega vključevanja starejših v te programe. • Poleg programov VŽU so v NRP predvideni tudi ukrepi za izvajanje vseživljenjske

		<p>karijerne orientacije za vse skupine delovno sposobnega prebivalstva.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V Skladu s Priporočili¹⁷ mora Slovenija odpraviti neusklajenost kvalifikacij in potreb na trgu dela s povečanjem privlačnosti zadevnega poklicnega izobraževanja in programov usposabljanja.
	Izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za doseg višjih stopenj udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja zlasti za prikrajšane skupine	<ul style="list-style-type: none"> • NRP predvideva podporo spodbudam za mednarodno mobilnost študentov in visokošolskih učiteljev ter vključevanjem vrhunskih strokovnjakov iz gospodarstva in tujine. • Prav tako je v skladu z NRP predviden začetek sistematičnega spremljanja zaposljivosti diplomantov visokošolskih zavodov. • Učinkovitost študija je nizka, kar se kaže z visokim osipom in dolga doba študija.
	Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • V Sloveniji je stanje IKT infrastrukture v podporo izobraževanju po ključnih kazalnikih EU pod povprečjem EU. Brez primerne izobraževalne IKT infrastrukture ni mogoče pričakovati večje uporabe IKT pri učenju in poučevanju ter izboljšanja kompetenc, ki so posledica spremenjenega načina poučevanja ter novih inovativnih učnih metod, za kar bodo poleg vlaganja v IKT infrastrukturo potrebne tudi visoko razvite digitalne veščine, tako na strani učencev, dijakov in študentov kot strokovnega kadra.
(11) Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovita javna uprava	Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	<ul style="list-style-type: none"> • V skladu s Priporočili Evropskega Sveta za leto 2013 mora Slovenija pospešiti reformo reguliranih storitev in pri tem znatno zmanjšati ovire za vstop v te poklice. Poleg tega mora izboljšati tudi poslovno okolje, vključno z zagotovitvijo neodvisnosti agencije za varstvo konkurence ter zagotovitvijo njenega zadostnega in neodvisnega financiranja. • V skladu s Priporočili Evropskega Sveta (CSR) mora Slovenija odpraviti sistemske vzroke za predolgo trajanje postopkov na prvi stopnji v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter zmanjšati število zadev, ki čakajo na obravnavo, zlasti v postopkih izvršbe. • V skladu s CSR se mora tako vzpostaviti učinkovit mehanizem izvensodne predinsolvenčne sistemske razdolžitve kot izboljšati učinkovitost poteka že začelih postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah in sodnih poravn, vključno s hitrim reševanjem sodnih zadev v zvezi s stečajnimi postopki, ki čakajo na obravnavo, da bo vrednost izterjanih sredstev čim večja in da se bo spodbudilo pravočasno in učinkovito reševanje slabih posojil.
	Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni	<ul style="list-style-type: none"> • V skladu z NRP mora Slovenija v posvetovanju s socialnimi partnerji prilagoditi zakonodajo za zaščito delovnih mest v zvezi s pogodbami za nedoločen čas, da bo zmanjšala razdrobljenost trga dela. Prav tako mora v sodelovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso zagotoviti, da bo rast plač, vključno s prilagoditvijo minimalne plače, podpirala konkurenčnost in ustvarjanje delovnih

¹⁷ Priporočilo za Priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

		mest. • V skladu z EK CPP prepoznava potrebo po krepitevi zmogljivosti zainteresiranih strani, kot so socialni partnerji in nevladne organizacije.
--	--	---

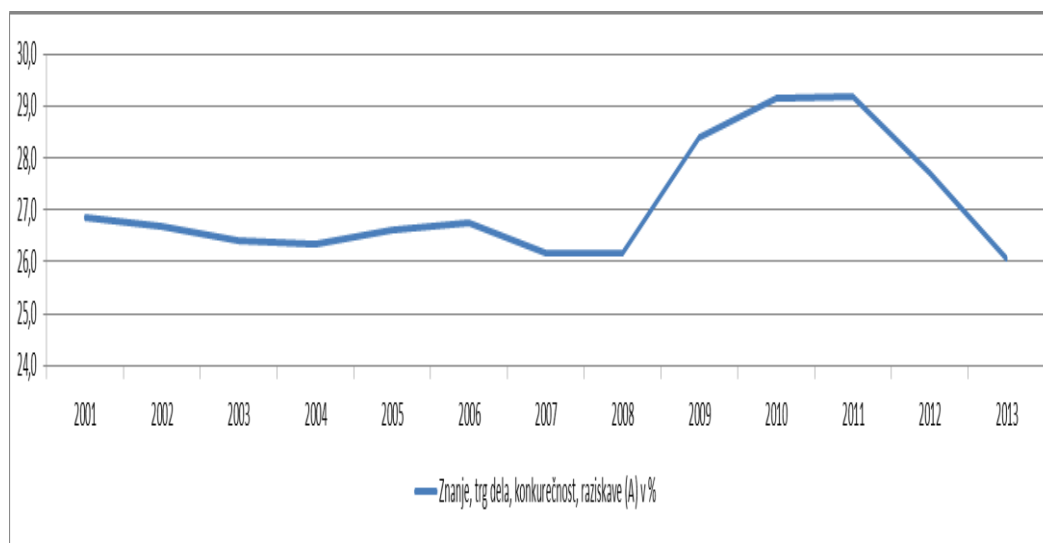
1.2. Utemeljitev dodelitve finančnih sredstev

Podrobnejša vsebinska utemeljitev osredotočenja vlaganj je predstavljena v Tabeli 2, kjer je povzet sintezni pregled utemeljitev za izbor tematskih ciljev in prednostnih naložb.

V Sloveniji se je od začetka gospodarsko-finančne krize delež izdatkov za področja znanja, konkurenčnosti, raziskav in trga dela zmanjševal v primerjavi z ostalimi izdatki (Slika 1). Zato bo glavna sredstva ESRR in ESS usmerjena v financiranje kratkoročnih ukrepov za povečanje dostopnosti do finančnih virov za podjetja, RRI ter v spodbude za povečanje zaposlenosti in zaposljivosti s hkratnim ustvarjanjem dolgoročnega stabilnega okolja, ki bo spodbudilo razvoj kakovostnih delovnih mest s spremenjeno strukturo gospodarstva, upoštevajoč trende demografskih gibanj.

Tako bo glavna sredstva namenjena krepitvi teh področij v primerjavi z ostalimi področji (npr. okoljska infrastruktura, kmetijstvo), kjer se sredstva za investicije zasebnemu sektorju in posameznikom niso zniževala oziroma so se v 2012 celo nekoliko povečala.

Slika 1: Delež vseh izdatkov na področju znanja, konkurenčnosti, raziskav in trga dela glede na vse izdatke

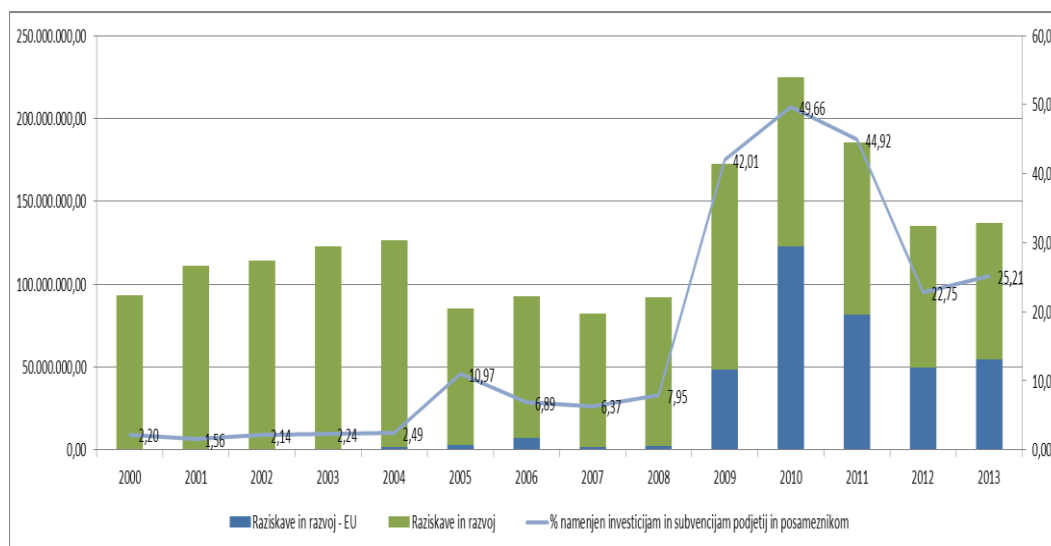
Vir: Sappra, SVRK, lastni izračuni

Na podlagi izračunov in utemeljitev iz Tabele 2, bo Slovenija za vsebine **tematskega cilja 1** namenila 480 mio EUR sredstev ESRR s čimer bo letno za te namene zagotovila približno 70 mio EUR in tako povečala obseg sredstev za to področje glede na leti 2012 in 2013.

Za doseganje ciljev na tem področju bodo tako vzpostavljeni ustrezni pristopi s katerimi bo vzpostavljeno primerno razmerje sofinanciranja iz javnih in zasebnih virov in tako preprečili izrivanje zasebnih investicij iz tega področja, saj rezultati evalvacij¹⁸ kažejo, da ob primerni zasnovi ukrepov za podporo zasebnemu sektorju lahko povečamo vlaganja tega sektorja na področju RRI. Na področjih vlaganj, ki bodo namenjena sofinanciranju javnih institucij bodo ukrepi oblikovani tako, da bodo zagotovljeni največji učinki t.i. prelivanja (spill over effects).

¹⁸ Paulo Correa, Luis Andres, Christian Borja - Vega; The impact of Government Support on Firm R&D investments, A Meta –Analysis; Policy Research Working Paper; The world bank, January 2014

Slika 2: Izdatki iz državnega proračuna skupaj, glede na EU vir in delež namenjeni investicijam, investicijskim transferjem in subvencijam zasebnim podjetjem in osebam na področju raziskav

Vir: Sappra, SVRK, lastni izračuni

Podatki kažejo, da je Slovenija na področju pokritosti s fiksnim širokopasovnim omrežji pod povprečjem EU¹⁹, najslabše med vsemi državami članicami pa se Slovenija uvršča po pokritosti podeželja. Zato bo na področju **tematskega cilja 2** Slovenija v izgradnjo širokopasovnega omrežja vložila 50 mio EUR sredstev ESRR v obeh kohezijskih regijah.

Tudi podatki o izdatkih za rast in razvoj podjetij kažejo, da je trend vlaganj negativen, poleg tega pa analiza strukture teh izdatkov pokaže, da so v preteklem obdobju pomemben delež (40 %) predstavljala vlaganja v področje turizma in regijske infrastrukture. Zato bo v novi perspektivi za **tematski cilj 3** namenjenih okoli 550 mio EUR sredstev ESRR. Večina sredstev bo povratne narave, kar bo omogočilo večji obseg sredstev.

Slovenija je sicer z dosedanjimi vlaganji na področja učinkovite rabe virov in spodbujanja rabe obnovljivih virov energije na poti, da doseže zastavljene nacionalne cilje v okviru t.i. podnebnega paketa, vendar pa bo to, v času, ko se Slovenija sooča s problemi gospodarsko-finančne krize brez uporabe sredstev EU težko izvedljivo. Zato bo Slovenija **tematskemu cilju 4** namenila 260 mio EUR sredstev KS in 21 mio EUR sredstev ESRR. S kombinacijo uporabe povratnih in nepovratnih virov bo mogoče angažirati tudi pomemben del zasebnih sredstev in tako zagotoviti čimvečje multiplikacijske učinke. To področje namreč poleg okoljskih, prinaša tudi pozitivne gospodarske učinke in lahko prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest.

Vlaganja 53 mio EUR sredstev KS in 30 mio EUR sredstev ESRR v ukrepe na področju **tematskega cilja 5** utemeljujemo z dejstvom, da so določena območja Slovenije močno izpostavljena tveganju zaradi poplav in da je država, v skladu z zahtevami poplavne direktive EU določila območja pomembnega vpliva poplav in opredelila 61 takih območij, na katerih je treba začeti z izvajanjem ustreznih ukrepov.

Analiza preteklih vlaganj v izgradnjo okoljske infrastrukture kažejo, da se te povečujejo že od leta 2006, pri čemer so v obdobju 2007-2013 izrazito narasla. Kljub temu pa so potrebe na tem

¹⁹ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/SL%20%20-%20Broadband%20markets.pdf>

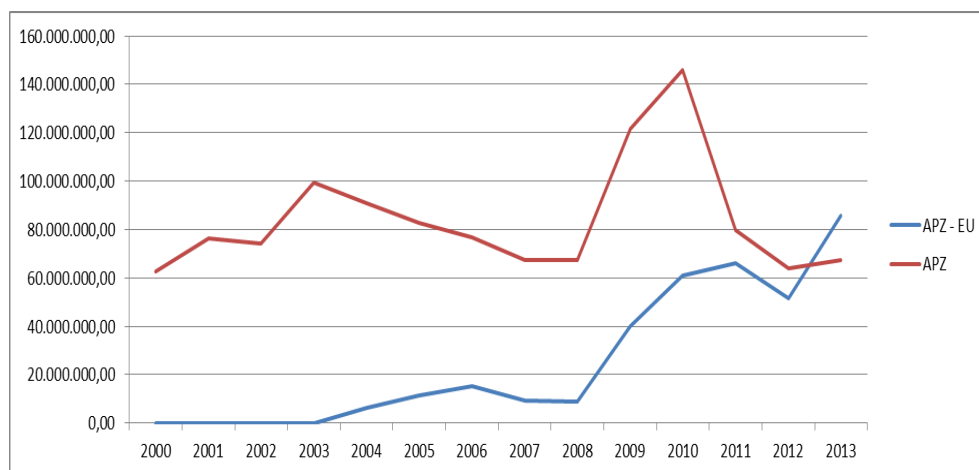
področju še vedno precejšnje, predvsem se to nanaša na področje zbiranja in čiščenja odpadnih voda, kjer ima Slovenija tudi težave z doseganjem ciljev evropske zakonodaje. Zato bo v obdobju 2014-2020 za področje **tematskega cilja 6** namenjenih 269 mio EUR sredstev KS. Podpore bo deležno tudi področje biotske raznovrstnosti (51 mio EUR sredstev ESRR), zlasti za doseganja ciljev območij Natura 2000, katerih upravljanje še ni povsem vzpostavljeno, pa tudi učinkoviti rabi prostora in izboljševanju kakovosti življenja v mestih (86 mio EUR sredstev ESRR).

Ključne investicije v prometno infrastrukturo v Sloveniji bodo opredeljene v Nacionalnem programu razvoja prometa in prometne infrastrukture Republiki Sloveniji do leta 2020 z vizijo do leta 2030. Vlaganja v prometno infrastrukturo iz sredstev EU v Sloveniji sicer predstavljajo manjši del vlaganj v ta sektor, kljub temu pa so ta vlaganja pomembna zaradi vlaganj na področjih, ki prispevajo k trajnostni mobilnosti, boljši povezljivosti in dostopnosti ter doseganju podnebnih ciljev. Zato bo v okviru **tematskega cilja 7** za obdobje 2014-2020 namenjenih 223 mio EUR sredstev KS in cca 40 mio EUR sredstev ESRR.

V času gospodarske krize so se izdatki za zmanjševanje problema brezposelnosti zelo povečali, pri čemer sredstva ESS predstavljajo pomemben vir financiranja aktivne politike zaposlovanja.

Za izvajanje ukrepov zaposlovanja in usposabljanja bo v obdobju 2014- 2020 skupaj namenjenih okoli 500 mio EUR. Za **prednostno naložbo dostop do delovnih mest** bo namenjenih 148 mio EUR sredstev ESS, predvsem zaradi trenutno še vedno zelo slabih razmer na trgu dela in nizkega deleža izdatkov za aktivne programe zaposlovanja. Vlaganja na ta področja sledijo tudi Priporočilom²⁰. Ukrepi na tem področju bodo smiselno povezani z vlaganji na drugih področjih in bodo oblikovani v skladu z izsledki relevantnih evalvacij zaradi česar je pričakovati učinek na zniževanje brezposelnosti²¹. Tudi področje mladih brezposelnih, predvsem tistih s terciarno izobrazbo je pereč problem, na katerega Slovenijo opozarjajo Priporočila²². Zato bo za **prednostno naložbo trajnostno vključevanje mladih na trg dela** v obdobju 2014-2020 namenjenih 105 mio EUR sredstev ESS.

Slika 3: Izdatki iz državnega proračuna skupaj, glede na EU vir za APZ

Vir: Sappra, SVRK, lastni izračuni

²⁰ Priporočilo za Priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

²¹ ILO, Global Employment Trends 2014; January 2014; navaja ocene učinkov vlaganj v aktivno politiko zaposlovanja in učinkovitega posredovanja zaposlitev. Ocenjujejo, da bi podvojitev vlaganj (iz 0,6% BDP na 1,2% BDP prinesla znižanje brezposelnosti za 0,8 odstotne točke na globalnem trgu. Glede na situacijo in javno finančnimi razmerami s tem ohranjamo delež za APZ iz EU virov.

²² Priporočilo za Priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

Novejše analize kažejo da bo v Sloveniji število delovno sposobnega prebivalstva začelo padati že po letu 2015. To pomeni, da bo manjše število delovno sposobnih moralo ustvariti dohodek za vedno večji delež neaktivne populacije. Zato bo Slovenija v izvajanje **prednostne naložbe Prilaganje delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe** v ukrepe za dvig produktivnosti starajočih se zaposlenih vložila 34 mio EUR sredstev ESS in tako blažila učinek negativnega vpliva zniževanja delovno aktivnega prebivalstva na ekonomsko rast.

V Sloveniji se povečuje delež dolgotrajno brezposelnih, neaktivnih in dolgotrajnih prejemnikov socialne pomoči. Z vlaganjem v **prednostno naložbo aktivno vključevanje** bo Slovenija prispevala k doseganju relevantnega cilja EU 2020. Za ta namen bo na voljo 90 mio EUR sredstev ESS. Zaradi demografskega trenda v Sloveniji bo 25 mio EUR sredstev ESS namenjena tudi za **prednostno naložbo spodbujanje razpoložljivih cenovno dostopnih storitev**, pri čemer bodo ta sredstva kombinirana s 45 mioEUR sredstev ESRR za izvajanje prednostne naložbe **vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo**. Aktivacija neaktivnih ciljnih skupin je mogoča tudi preko **krepite socialnega podjetništva**, zato bo v obdobju 2014-2020 za to prednostno naložbo namenjenih 30 mio EUR sredstev ESS.

Demografske napovedi za Slovenijo kažejo, da se bo povečevalo število delovno aktivnega prebivalstva v starosti od 50-64 let, zato je treba krepitvi znanja tega segmenta populacije. Za prihodnjo strukturo povpraševanja na trgu dela bo treba posameznike opremiti z ustreznim novim znanjem in kompetencami, saj bo le na ta način mogoče ustrezno upoštevati dejstvo, da je za nadaljnjo rast zaposlenosti (do točke preloma) in produktivnosti ključna ustrezna opremljenost posameznika z znanjem. Zato bo Slovenija v obdobju 2014-2020 namenila 176 mio EUR sredstev ESS v izvajanje ukrepov v okviru **prednostne naložbe krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja ter** in 32 mio EUR sredstev ESS v **prednostno naložbo izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in dostopnosti terciarnega izobraževanja**, kjer bo ključni poudarek namenjen ukrepom, ki bodo prispevali k boljši zaposljivosti diplomantov. Manjši del sredstev ESRR (20 mio EUR) bo namenjen tudi za **prednostno naložbo za razvoj infrastrukture v izobraževanju**.

V Sloveniji sta nizka učinkovitost pravosodnega sistema in premalo učinkovit javni sektor področji, ki preprečujeta hitrejšo oziroma večjo podjetniško dejavnost. Zato bo za to področje Slovenija v okviru **naložb v institucionalno zmogljivost in učinkovitost** namenila 52 mio EUR sredstev ESS. Poleg tega pa bo za izboljšanje socialnega in civilnega dialoga v okviru **prednostne naložbe krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani** namenila 10 mio EUR sredstev ESS.

Tabela 3: Pregled investicijske strategije programa

Prednostna os	Sklad	Podpora Skupnosti (EUR)	Delež skupnega prispevka Skupnosti za operativni program (po skladu in po prednostni osi)	Tematski cilj	Prednostna naložba	Specifični cilji, ki se skladajo s prednostnimi naložbami	Skupni in specifični kazalniki rezultatov, ki prispevajo k doseganju ciljev
2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva	ESRR	480	16,0	(1) Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	2.1.1. Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	Bolj učinkovita uporaba obstoječe raziskovalne infrastrukture in razvitega znanja/kompetenc za boljše nacionalno in mednarodno sodelovanje v trikotniku znanja	Kazalniki <ul style="list-style-type: none"> Delež tujih virov financiranja (BIRR) v JRO glede na celotna BIRR Patentni prihodki iz tujine kot odstotek BDP Uvrstitev Slovenije nad povprečje EU v Innovation Union Scoreboard
					2.1.2 2.1.2 Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa znanja in tehnologij, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;	Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij	Kazalniki <ul style="list-style-type: none"> Delež sredstev gospodarskih družb za financiranje RR v vseh sektorjih izvajanje, v BDP Delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v izvozu po primarnem proizvodnem dejavniku Delež -inovacijsko aktivnih podjetij
2.2. Povečanje dostopnosti do informacijsko	ESRR	50	1,66	(2) Izboljšanje dostopa do informacijsko	Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi	Dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na belih lisah	Kazalniki <ul style="list-style-type: none"> Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa

komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti				- komunikacijskih tehnologij ter povečanje njihove uporabe in kakovosti	nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo		
2.3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	ESRR	550	18,3	(3) Povečanje konkurenčnosti MSP	2.3.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	Povečanje indeksa zgodnje podjetniške aktivnosti in rast prihodkov od prodaje v podprtih podjetjih	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Povečanje indeksa podjetniške aktivnosti (TEA indeks) Višja rast čistih prihodkov od prodaje Bruto povečanje povprečnega števila zaposlenecv na podlagi delovnih ur v podprtih podjetjih Višja stopnja preživetja novonastalih podjetij po dveh letih od zaključka financiranja v podprtih podjetjih glede na povprečje na nacionalni ravni Višja snovna produktivnost
					2.3.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;	Večja mednarodna vpetost slovenskih MSP	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Delež izvoza MSP v celotnem izvozu Št. izvoznikov Priliv iz naslova potovanj
2.4. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja	KS ERSS	260 47	8,1 1,6	(4) Podpora prehodu v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	2.4.1. Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega upravljanja z energijo in uporabo obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami in stanovanjskem sektorju	Povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju	Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Kumulativni prihranki končne energije v javnem sektorju
					2.4.2. Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov	Povečanja deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije	Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto Delež rabe bruto končne energije iz OVE v porabi električne energije
					2.4.3. Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	Povečanje učinkovitosti elektroenergetskega sistema	Kazalnik <ul style="list-style-type: none"> Delež priključenih uporabnikov na napredne merilne sisteme
					2.4.4. Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi	Boljša kakovost bivanja zaradi boljše kakovosti zraka v mestih	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Delež potniških kilometrov v železniškem prometu Delež potniških kilometrov v avtobusnem prometu Modal split – uporaba osebnih avtomobilov

					omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi		
2.5. Prilagajanje na podnebne spremembe	KS ESRR	53 30	1,7 0,9	(5) Spodbujanje blaženja podnebnih sprememb ter preprečevanja in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	2.5.1. Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	Nižja poplavna ogroženost na območjih pomembnega vpliva poplav	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Število manj poplavno ogroženih stavb Število manj ogroženih IPPC in SEVESO objektov
2.6. Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	KS ESRR	269 137	8,4 4,6	(6) Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite in trajnostne rabe virov	2.6.1. Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	Specifični cilj 1: Večja varnost oskrbe z zdravstveno ustrežno pitno vodo Specifični cilj 2: Zmanjševanje emisij v vode zaradi izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda Specifični cilj 3: Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda	Kazalnik okvira specifičnega cilja 1: <ul style="list-style-type: none"> Število prebivalcev z zagotovljenim varnim dostopom do zdravstveno ustrezne pitne vode Kazalnik v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> Obremenitev s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi Kazalnik v okviru specifičnega cilja 3: <ul style="list-style-type: none"> Št. vodnih teles površinskih voda, kjer je doseženo izboljšanje stanja in/ali stanja ohranjenosti Natura 2000 vrst in habitatov
					2.6.2. Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov	Kazalnik <ul style="list-style-type: none"> Količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca
					2.6.3. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov, prednostno tistih z najslabše ocenjenim stanjem ohranjenosti ter varstvo naravnih vrednot za zagotavljanje ključnih ekosistemskih storitev	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Stanje ohranjenosti vrst in habitatnih tipov
					2.6.4. Ukrepi za izboljšanje mestnega okolja, vključno s sanacijo opuščenih	Reaktivacija degradiranih površin v mestih in izboljšanje kakovosti javnih	Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> Površina revitaliziranih površin v mestu

					industrijskih zemljišč in zmanjšanja onesnaženosti zraka	površin	
2.7. Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	KS ESRR	383 40	12 1,3	(7) Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	2.7.1. Razvoj in obnova celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema ter spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	Povečanje konkurenčnosti železniške infrastrukture	Kazalnika <ul style="list-style-type: none"> Povečanje blagovnega prometa, prepeljanega po železnici Povečanje števila potnikov
					2.7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč	Boljše prometne povezave za lažjo dostopnost in skladnejši regionalni razvoj	Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> Časovne razdalje med regijami
					2.7.3. Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T)	Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju	Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Časovni stroški na leto zaradi izvedenih investicij v avtocestno omrežje Povečanje zmogljivosti plovne poti v Bazen II v koprskem pristanišču
2.8. Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	ESS	287	9,6	(8) Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile	2.8.1. Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposlenimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih zaposlitvenih pobud in spodbujanje mobilnosti delavcev	Specifični cilj 1: Povečanje zaposljivosti iskalcev zaposlitve in njihovega vključevanja na trg dela Specifični cilj 2: Učinkovite storitve in posredovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v Sloveniji in na evropskem trgu dela	Kazalniki v okviru specifičnega cilja 1: <ul style="list-style-type: none"> Število zaposlenih oseb po zaključku spodbude za zaposlitve (skupaj, starejših in nižje izobraženih) Število zaposlenih oseb po zaključku izobraževanja ali usposabljanja (skupaj, starejših in nižje izobraženih) Kazalniki v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> Število obravnavanih CV v okviru EURES aktivnosti Število zaposlitev od posredovanih v okviru mobilnostnih shem
					2.8.2. Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljujejo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade	Specifični cilj 1 Znižanje brezposelnosti mladih Specifični cilj 2: Znižanje brezposelnosti mladih v vzhodni Sloveniji	Kazalniki v okviru specifičnega cilja 1: <ul style="list-style-type: none"> Število zaposlenih mladih takoj po zaključku izobraževanja ali usposabljanja Število zaposlenih mladih po zaključku spodbude za zaposlitev Kazalnik v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> Število zaposlenih mladih takoj po zaključku spodbude za zaposlitev
					2.8.3. Prilagodljivost delavcev,	Zagotavljanje kakovostne	Kazalniki:

					podjetij in podjetnikov na spremembe	organizacije dela in delovnega okolja ter storitev za prilagajanje delavcev na spremembe na trgu dela	<ul style="list-style-type: none"> Število podjetij, ki so se uspešno prilagodili na spremembe
2.9. Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje	ESS ESRR	145 45	4,8 2	(9) Spodbujanje socialnega vključenja in boja proti revščini	2.9.1. Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti	Večja vključenost oseb iz ciljnih skupin v programe socialne vključenosti in aktivacije	<p>Kazalnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osebe iz ciljnih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev po zaključku vključenosti v program
					2.9.2. Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	<p>Specifični cilj 1: Izboljšanje dostopa do socialnih in zdravstvenih storitev ter podpora za prehod od institucionalnih na skupnostne oblike nege in oskrbe</p> <p>Specifični cilj 2: Izboljšanje dostopnosti do preventivnih socialno zdravstvenih programov za krepitev zdravja in aktivnega življenja</p>	<p>Kazalnik v okviru specifičnega cilja 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Število vključenih, ki bodo po zaključku projektov v novih oblika oskrbe oziroma bodo podprti v samostojnem življenju <p>Kazalnik v okviru specifičnega cilja 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Delež prebivalcev z dejavniki tveganja za kronične bolezni Delež odraslih prebivalcev Slovenije, ki so telesno aktivni po smernicah Delež tistih, ki uživajo priporočene količine sadja in zelenjave Delež čezmernih pivcev Delež prebivalcev, ki se odziva na presejalne programe
					2.9.3. Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev	<p>Specifični cilj 1: Vzpostavitev infrastrukture za prehod iz institucionalnih na skupnostne storitve</p> <p>Specifični cilj 2: Zmanjšanje neenakosti na področju zdravja, preprečevanje bolezni</p>	<p>Kazalnik v okviru specifičnega cilja 1:</p> <p>Število premeščenih oseb iz institucij v bivalne enote</p> <p>Kazalnik v okviru specifičnega cilja 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Delež prebivalcev z dejavniki tveganja za kronične bolezni Delež odraslih prebivalcev, ki so telesno aktivni Delež tistih, ki uživajo priporočene količine sadja in zelenjave Delež čezmejnih pivcev Delež prebivalcev, ki se odziva na presejalne programe

					2.9.4. Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	Povečan obseg dejavnosti in zaposlitve v sektorju socialnega podjetništva	Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Število oseb, ki bodo zaposleni po zaključku spodbud. Delež zaposlenih v sektorju socialnega podjetništva
2.10. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	ESS ESRR	209 20	7,0 0,6	(10) Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter prenos znanja in vseživljenjsko učenje	2.10.1. Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc	Specifični cilj 1: Izboljšane poklicne in splošne kompetence posameznikov, predvsem mladih, starejših in nižje izobraženih Specifični cilj 2: Izboljšane kompetence za zmanjšanje neskladij glede na potrebe trga dela in delovnih mest	Kazalniki za specifični cilj 1: <ul style="list-style-type: none"> Število posameznikov s pridobljenimi kompetencami (temeljne, poklicne, digitalne kompetence) – šteje se posamezno usposabljanje Število starejših s pridobljenimi kompetencami (temeljne, poklicne, digitalne kompetence) Število mladih z izboljšanimi splošnimi in poklicnimi kompetencami (mladi, ki so vključeni v programe za izboljšanje kompetenc, merjenje po zaključku!) Delež strokovnih delavcev s pridobljenimi kompetencami, ki jih uporabljajo pri delu; šteje se posameznika, ki se udeleži posameznega vsebinskega usposabljanja Delež šol, ki so implementirale odprta inovativna učna okolja Delež podjetij vključenih v pilotni projekt vajeništva Kazalniki za specifični cilj 2 <ul style="list-style-type: none"> Število vključenih v vseživljenjsko učenje, ki so uspešno zaključili usposabljanje Število posameznikov s pridobljenimi dodatnimi kvalifikacijami (specializacija, izpopolnjevanje) Število vključenih starejših v vseživljenjsko učenje, ki so uspešno zaključili usposabljanje Kazalniki za specifični cilj 3 <ul style="list-style-type: none"> Delež odraslih, ki so se po izvedenem svetovanju zaposlili ali vključili v formalno ali neformalno

						Specifični cilj 3: Podpora kariernim oziroma poklicnim odločitvam posameznikov preko kakovostnih svetovalnih in izobraževalnih storitev	izobraževanje in usposabljanje oziroma v pridobitev dodatnih kvalifikacij <ul style="list-style-type: none"> Delež študentov, ki so vključeni v dejavnosti kariernih centrov
					2.10.2. Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja, predvsem za prikrajšane skupine	Bolj povezan sistem visokega šolstva s trgom dela za večjo zaposljivost	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Delež študentov iz socialno šibkejših okolij, ki so vključeni v programe mobilnosti Delež VŠ zavodov s sprejetimi ukrepi za izboljšanje kakovosti in učenja Delež študijskih programov, ki vključujejo inovativne pristope
					2.10.3. Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture	Izboljšane kompetence in izboljšani dosežki mladih preko večje uporabe sodobne IKT pri pouku	Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Odstotek učiteljev v OŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT Odstotek učiteljev v SŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT
2.11. Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava ter podpora razvoju NVO	ESS ESRR	62 10	2,0 0,3	(11) Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovita javna uprava	2.11.1. Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	Specifični cilj 1: Učinkovitejši pravosodni sistem Specifični cilj 2: Učinkovita, dostopna in transparentna javna uprava Specifični cilj 3: Dvig institucionalne zmogljivosti v javni upravi	Kazalnika v okviru specifičnega cilja 1: <ul style="list-style-type: none"> Povprečni pričakovani čas rešitve gospodarskih in pravnih zadev Število nerešenih sodnih zadev Število centraliziranih poslovnih procesov v pravosodju Kazalnika v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> Zakonodajna bremena/leto Stroški poslovanja Kazalnika v okviru specifičnega cilja 3: <ul style="list-style-type: none"> Število organov z implementiranim sistemom kakovosti (CAF) Število usposobljenih javnih uslužbencev
					2.11.2. Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni	Specifični cilj 1: Okrepljene zmogljivosti NVO Specifični cilj 2: Okrepljene zmogljivosti socialnih partnerjev	Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> Št. strokovnih kadrov s pridobljenimi kompetencami Število vzpostavljenih medsektorskih partnerstev po izvedenih usposabljanjih in svetovanjih Število zaposlencev na podlagi delovnih ur v NVO Kazalnik v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> Izboljšano poznavanje vsebin in tehnik socialnega dialoga

TA	KS ESRR ESS	90 17 12	2,8 0,1 0,05	n.a.	2.12. Tehnična pomoč	Zagotoviti učinkovito upravljanje in izvajanje sistema evropske kohezijske politike za koriščenje sredstev v Republiki Sloveniji.	Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> • Delež javnosti, ki pozitivno ocenjuje vpliv EKP v Sloveniji • Povprečni čas od prejema vloge do potrditve programa/projekta • Povprečni čas od vnosa zahtevkov za izplačilo do avtoriziranega zahtevka za povračilo
----	-------------------	----------------	--------------------	------	----------------------	---	--

2. OPIS PREDNOSTNIH OSI

2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva

Večja osredotočenost na ciljne trge in manjša razdrobljenost znanstvenega raziskovanja in tehnološkega razvoja v Sloveniji sta pomembna pogoja za doseganje večje mednarodne konkurenčnosti raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja tudi v skladu s Strategijo pametne specializacije za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva (SPS). Zaradi majhnosti Slovenije je nujno za doseganje tega cilja racionalno in učinkovito izkoristiti sinergijo vseh visokošolskih, raziskovalnih in inovacijskih infrastruktur, ki so v Sloveniji nastajale vrsto desetletij (OECD Ekonomski pregled, 2011, str.102). Pri tem je ključno sodelovanje in poveznovanje ter odprtost institucij znanja do vseh deležnikov in iniciativ inovacijskega razvoja, z usmerjenostjo na končne uporabnike in v največji možni meri na aktivnosti vrednotenja tržnega potenciala za končni uspeh na trgu. Za Slovenijo je pomembno, da poveča in predvsem bolje uporabi svojo znanstveno-tehnološko znanje in si s tem bistveno okrepi obseg svoje inovacijske aktivnosti.

V okviru te prednostne osi bo zato sicer uporabljen enoten pristop na nacionalni ravni, ki bo temeljil na rezultatih vlaganj²³ v pretekli finančni perspektivi. Ob tem pa bodo ukrepi oblikovani tako, da bo v kohezijski regiji vzhodna Slovenija zmanjšana identificirana vrzel na področju raziskovalne odličnosti.

2.1.1. Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu

Specifični cilj: Bolj učinkovita uporaba obstoječe raziskovalne infrastrukture in razvitega znanja/kompetenc za boljše nacionalno in mednarodno sodelovanje v trikotniku znanja

Učinkovitejše investicije v raziskave, razvoj in inovacije predvsem na področjih, kjer obstaja povpraševanje na trgu, je ključen vzvod za uspešno razvojno prestrukturiranje gospodarstva. V Sloveniji je treba vzpostaviti tak podporni sistem, ki bo zagotavljal prenos akumuliranega znanja in v tržno usmerjene dejavnosti in izboljšati pogoje za multidisciplinarno povezovanje med različnimi profili strokovnjakov.

Pretekla vlaganja Slovenije v RRI so ustvarila dobro okolje za raziskave in razvoj zato bo treba v novem programskem obdobju več pozornosti nameniti bolj učinkoviti izrabi že obstoječe raziskovalne infrastrukture in znanja z namenom njene večje podpore inovacijsko razvojnim procesom v gospodarstvu za razvoj izdelkov ter storitev s tržnim potencialom. Obstoječa raziskovalna infrastruktura (financirana tako z nacionalnih kot tudi strukturnih sredstev) in obstoječa partnerstva med institucijami bodo osnova za vzpostavitev novih centrov za prenos znanja v nacionalnem in EU kontekstu. Na ta način bo mogoče zagotoviti nadaljnjo koncentracijo potencialov in koordinacijo povezav. Tako bo obstoječa raziskovalna infrastruktura, bolje

²³ V okviru pregleda doseženih rezultatov je bila opravljena vmesna evalvacija operacij centrov odličnosti (2011), ki je dostopna na http://www.arhiv.mvzt.gov.si/si/delovna_podrocja/znanost_in_tehnologija/centri_odlicnosti_in_kompetencni centri/vmesna_evalvacija_centrov_odlicnosti/. Ob zaključku operacij centrov odličnosti in kompetenčnih centrov pa bo izvedena tudi zaključna evalvacija obeh instrumentov, katere namen je pregled doseženih ciljev in rezultatov vlaganj v dva izmed največjih ukrepov na področju RR dejavnosti.

izkoriščena, bo zmanjšano tveganje podjvanja nakupa opreme in omogočen dostop do najsodobnejše opreme tudi gospodarstvu.

V tej prednostni naložbi bo tako financirana izgradnja manjkajoče raziskovalne infrastrukture za povezovanje razpoložljive in nadgrajene raziskovalne infrastrukture v nacionalne in regionalne infrastrukturne centre (temelječ na NRR in ESFR), kar bo omogočilo večjo globalno konkurenčnost slovenskih raziskav in izboljšanje razvoja ustreznih človeških virov.

Z vlaganji v ukrepe te prednostne naložbe se bo zagotovilo učinkovito sodelovanje raziskovalnih institucij, ob ustrezno uravnoteženi vlogi javnih raziskovalnih zavodov in gospodarskih subjektov.

Področja koncentracije sredstev, določena s prioriteta strategije pametne specializacije, bodo učinkovito nadgrajene s povezovanjem in funkcionalnim dopolnjevanjem raziskovalne infrastrukture, skladno z NRR in prednostnimi področji določenimi v ESFR. Ukrepi bodo usmerjeni v aktivno izgradnjo Evropskega raziskovalnega prostora (ERA) in posledično dvigovanju konkurenčnosti Slovenije, kakor tudi prostora EU kot celote. S podporo in nadgradnjo instrumentov Obzorja 2020 bodo dosežene sinergije med strukturnimi sredstvi in sredstvi centralnih programov EU (Obzorje 2020).

Na ta način bo Slovenija postala mednarodno odprt raziskovalni prostor, privlačen tako za individualne raziskovalce, kakor tudi raziskovalne institucije ter tuja in domača podjetja.

Z vlaganji v ukrepe te prednostne naložbe bodo doseženi naslednji rezultati:

- Izboljšan prenos znanja med JRO in podjetji
- Raziskovalna infrastruktura je učinkovito izkoriščena in povezana v nacionalne in regionalne infrastrukturne centre
- Večja mednarodna konkurenčnost slovenskega RRI prostora

Tabela 4: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.1.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Delež sredstev iz tujine za financiranje RR v državnem in visokošolskem sektorju, glede na celotne BIRR	delež		3,05	2012		SURS	Enkrat letno
	Patentni prihodki iz tujine kot odstotek BDP	število		0,07	2011	0,1	EUROSTAT	Enkrat letno
	Uvrstitev Slovenije nad povprečje EU v Innovation Union Scoreboard	mesto		12 mesto	2013	Uvrstitev nad povprečje EU	IUS	Enkrat letno

2.1.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.1.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru usmeritev, ki jih bo postavila SPS, bodo v okviru te prednostne naložbe na podlagi primerjalnih prednostih Slovenije sredstva namenjena predvsem področjem, ki imajo tržni potencial, so izvozno usmerjena in lahko posredno prispevajo h krepitvi podjetniškega potenciala in dvigu dodane vrednosti. Ukrepi²⁴, ki bodo podprti v okviru te prednostne naložbe, bodo nadgradili dosedanja vlaganja na področjih na katerih bodo izvedeni evalvacije izkazale trajnostno naravnost in bodo tako omogočili hitrejšo krepitev mednarodne konkurenčnosti in odličnosti raziskav.

- **PODPORA CENTROM ZNANJA ZA IZBOLJŠANJE MEDNARODNE KONKURENČNOSTI IN ODLIČNOSTI RAZISKAV:** Slovenija je v zadnjih 10 letih razvijala oz. osredotočala svoje kapacitete v več oblikah centrov znanja (centri odličnosti, kompetenčni centri, razvojni centri slovenskega gospodarstva in podobno). Njihovi rezultati so že bili oz. še bodo ovrednoteni, kar bo tudi eden od prispevkov za podrobno opredelitev prioritet SPS. V okviru tega ukrepa bodo podprti tisti centri znanja, ki bodo izkazali raziskovalni prebojni potencial v mednarodnem okviru.

Centri za prenos in komercializacijo znanja bodo v skladu z usmeritvami SPS predstavljali platformo za povezovanje in iskanje sinergij med gospodarstvom in raziskovalnimi organizacijami. Poleg tehnoloških bodo vključevali tudi netehnološke vidike in sicer na področjih, ki bodo jasno izkazovala tržni potencial. V okviru tega ukrepa se bodo krepile ciljno usmerjene interdisciplinarne (ne)tehnološko-razvojne raziskave v skladu z usmeritvami SPS in na področjih ključnih spodbujevalnih tehnologij.

V povezavi z ukrepom iz prednostne naložbe 1.2., ki je namenjen zagotavljanju ustrezne podjetniške infrastrukture v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, bo v okviru te prednostne naložbe podprta vzpostavitev raziskovalno-razvojnega infrastrukturnega središča z raziskovalno razvojnimi enotami na podlagi evropskih tehnoloških usmeritev KET. Spodbude bodo namenjene tudi projektom kot npr.: raziskovalno-razvojne projekte univerze in gospodarstva.

- **BOLJŠA IZRABA IN RAZVOJ RAZISKOVALNE INFRASTRUKTURE:** V povezavi s prvim ukrepom podpora namenjena tudi vzpostavljanju pogojev za odpiranje rabe raziskovalne infrastrukture drugim raziskovalnim institucijam, tujim partnerjem in podjetjem.

Infrastrukturalna vlaganja bodo osredotočena na prednostna področja, ki so pogoj za mednarodno konkurenčnost slovenskega RRI prostora. Tako podprta nadgradnja obstoječe raziskovalne infrastrukture na prioritetenih področjih SPS, in projekti opredeljenimi v NRRI, v okviru katerih bo poudarek na projektih ESFRI. Posebna pozornost bo namenjena razvoju infrastrukture v sodelovanju z gospodarskimi subjekti.

- **UČINKOVITO VKLJUČEVANJE V MEDNARODNE RAZISKOVALNE PROGRAME VKLJUČNO S PROGRAMOM OBZORJE 2020:** Osrednji poudarek bo dan podpori vključevanja slovenskih partnerjev v mednarodne mreže in sicer tako v smislu komplementarnega zagotavljanja infrastrukturnih pogojev kot tudi spodbujanja raziskav ter privabljanja tujih vrhunskih strokovnjakov v Slovenijo. Podprte bodo aktivnosti za vzpostavitev Evropskega raziskovalnega prostora (ERA), Unije inovacij ter Obzorja 2020, kot drugih partnerstev, s

²⁴ Natančen nabor in vsebina ukrepov, ki bodo podprti v okviru te prednostne naložbe bo pripravljena po tem, ko bo dokončana vsebina Strategije pametne specializacije.

čimer se bo doseglo sinergije različnih virov financiranja. Posebna pozornost bo namenjena instrumentom širjenja sodelovanja v Obzorju 2020 (ERA Chair, twinning, timing) kot tudi razvoju partnerstva v okviru člena 185 in 187 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in Evropskega inštituta za tehnologijo (EIT). Podprta bo tudi nadgradnja podpornega okolja za izboljšanje storitev za slovenske prijavitelje (raziskovalne institucije in podjetja) za centralni program EU Obzorje 2020.

- **IZRABA RAZISKOVALNEGA POTENCIALA RAZISKOVALCEV IN NJIHOVA MOBILNOST MED AKADEMSKO IN PODJETNIŠKO SFERO:** Spodbude bodo namenjene raziskovalnim projektom z namenom povezovanja med akterji v trikotniku znanja, pri čemer bodo izhodišča potenciali posameznega raziskovalca in njegovih prebojnih idej. Podpore bodo namenjene različnim oblikam prenosa znanja med akademsko sfero in gospodarstvom (npr. ustanavljanju povezanih in odcepljenih podjetij raziskovalcev v obliki vavčerske sheme), kakor tudi krepitvi raziskovalnega potenciala institucij znanja in razvojno naravnanih gospodarskih subjektov. Posebna pozornost bo namenjena raziskovalcem, ki se vračajo v Slovenijo po raziskovalnem ali izobraževalnem delu na tujih raziskovalnih in/ali visokošolskih inštitucijah in bodo s pridobljenim znanjem pomembno vplivali na RRI aktivnosti podjetij ali generiranje novega znanja in njegovo uporabo. V primerih, ko bo to glede na naravo razpisov možno, se bo podpora namenila tudi raziskovalcem, ki bodo v visoko konkurenčnih mednarodnih projektnih razpisih sicer visoko ovrednoteni, vendar zaradi omejenih sredstev ne bodo sprejeti v financiranje. Tovrstno povezovanje bo prispevalo k vpetosti v evropski raziskovalni prostor ter sodelovanje znotraj trikotnika znanja. Instrumenti bodo delovali kot vzvod za večjo povezanost in sodelovanje med javnimi raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom ter posledično večja vlaganja zasebnega sektorja v RRI.
- **CENTRI RAZISKOVALNIH UMETNOSTI:** Podprta bo tudi vzpostavitev Centrov raziskovalnih umetnosti, ki bodo omogočali povezave med znanostjo, kulturo, prebivalstvom in gospodarstvom na enem mestu in bodo kot demonstracijski projekti za pospeševanje uporabe novega znanja, umetniških dosežkov in promocijo najnaprednejših tehnologij na področjih svojega delovanja namenjeni krepitvi družbe znanja in ustvarjalnosti ter informiranju različnih ciljnih skupin glede dosežkov razvoja, povezovanja znanosti in umetnosti ter možnih konkretnih aplikacij v vsakdanjem življenju.
- **IZGRADNJA CENTRA ZNANOSTI:** Center je zasnovan na treh komplementarnih komponentah (demonstracijski objekt, trajnostna zgradba, hiša eksperimentov), ki se med seboj prepletajo in omogočajo povezave med znanostjo, prebivalstvom in gospodarstvom na enem mestu. V svoji zasnovi bo objekt deloval kot objekt namenjen ozaveščanju o pomenu družbe znanja in ustvarjalnosti ter informiranju različnih ciljnih skupin glede dosežkov razvoja. Center znanosti bo demonstracijski objekt za prikaz novih tehnologij in pospeševanje njihove uporabe.

Ciljne skupine: podjetja, raziskovalne organizacije, univerze in samostojni visokošolski zavodi ali raziskovalci ter konzorciji organizacij, v skladu z določenimi prioritetskimi raziskovalno-tehnološkimi področji, institucije, subjekti s področja kulture, ki združujejo kulturno in raziskovalno dejavnost.

Upravičenci: pravne osebe javnega prava, vključno z ministrstvi, zavodi (javni in zasebni, podjetja, raziskovalne organizacije, univerze in samostojni visokošolski zavodi, ali raziskovalci ter konzorciji povezanih organizacij, v skladu z določenimi prioritetskimi raziskovalno-tehnološkimi področji, regionalne razvojne agencij, subjekti s področja kulture, ki združujejo kulturno in raziskovalno dejavnost.

2.1.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel se upoštevajo izhodišča za izbor projektov, opredeljena v Strategiji pametne specializacije. Presečna področja iz identificiranih ključnih prioritet pametne specializacije, morajo biti izbrana na podlagi kriterijev za vlaganja, kot npr:

- podprti centri znanja bodo morali prikazati poslovni načrt, ki bo zagotavljal trajnost ukrepov po zaključku programskega obdobja;
- povezovanje znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih;
- inovativnost in celovitost načrtovanih proizvodov, storitev in procesov;
- utemeljenost v mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja;
- sposobnost nosilcev za investiranje;
- dolgoročni razvojni in tržni potencial novih produktov, storitev in celovitih rešitev;
- projekti morajo izkazovati širši družbeni vpliv oziroma odgovarjati na družbene izzive.
- Povezovanje različnih regionalnih akterjev.

2.1.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Uporaba finančnih instrumentov v okviru te prednostne osi ni predvidena.

2.1.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena v tej fazi.

2.1.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 5: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.1.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
24	Število novih raziskovalcev v podprtih entitetah	število	ESRR	v	150	Spremljanje	Enkrat letno
				z	200		
25	Število raziskovalcev, ki delajo v izboljšani raziskovalni infrastrukturi	Število	ESRR	Celotna SLO	150	Spremljanje	Enkrat letno
26	Število podjetij, ki sodelujejo s raziskovalnimi institucijami	Število	ESRR		100 MIZŠ 25 MK	Spremljanje	Enkrat letno
	Število podprtih projektov v sodelovanju med raziskovalnimi institucijami in	Število	ESRR		14 MK	Spremljanje	Enkrat letno

	gospodarskimi subjekti						
--	------------------------	--	--	--	--	--	--

2.1.2. Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologije, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;

Specifični cilj: Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij

V preteklosti je inovacijska politika poudarjala naložbe v raziskave in razvoj, zdaj pa je nujno upoštevanje celotnega invencijsko-inovacijskega procesa. Spodbujanje inovacijskih aktivnosti podjetij postaja vedno večja prioriteta razvoja in s tega vidika je zastavljeni cilj osredotočen na povečanje deleža inovacijsko aktivnih podjetij. Podatki namreč kažejo, da se je v obdobju 2010 – 2012 delež inovacijsko aktivnih podjetij zmanjšal za 3,5 o.t. glede na preteklo obdobje. Manjša je tudi inovacijska dejavnost v malih podjetjih, na tem področju zaostajajo tudi podjetja v sektorju storitvenih dejavnosti.²⁵

Poleg tega je potrebno doseči, da bodo vlaganja v raziskave, razvoj in inovacije v podjetjih bolj osredotočena in učinkovita ter bodo pritegnila večji potencial zasebnih investicij. Na ta način se bo Slovenija umestila v vrh skupine inovacijskih sledilk (European Innovation Scoreboard - EIS), gospodarstvo pa bo v sodelovanju z institucijami znanja pridobilo visoko strokovna in specializirana znanja in bo zato lažje sledilo globalnim trendom ter izboljševalo konkurenčnost in povečevalo produktivnost.

Učinkovitejše investicije v raziskave, razvoj in inovacije (RRI) predvsem na področjih, kjer obstaja povpraševanje na trgu, so ključen vzvod za uspešno razvojno prestrukturiranje gospodarstva. Kljub sorazmerno visokim vlaganjem v RRI, pri čemer je delež zasebnih vlaganj večji od javnega, ima Slovenija strukturni problem, ki se odraža v nizki dodani vrednosti na zaposlenega, ki dosega le okoli 60 % povprečja EU-27 in v relativno nizkemu deležu izvoza visokotehnoloških izdelkov v strukturi celotnega izvoza (delež za Slovenijo znaša 20,1 %, medtem ko je EU povprečje 26,1 %). Še vedno je šibko sodelovanje na področju raziskav in inovacij med javno in zasebno sfero (neučinkovit trikotnik znanja), kar še upočasnjuje razvojno prestrukturiranje gospodarstva.

Slovensko gospodarstvo se srečuje s pomanjkanjem tehnično usposobljenih, inženirskih kadrov, medtem ko ponudba visoko izobraženih kadrov, ki zaključijo s šolanjem, narašča. Gre za razkorak med izobraževalnim sistemom in potrebami gospodarstva, zato je nujno vzpostaviti tak podporni sistem, ki bo zagotavljal prenos akumuliranega znanja v tržno usmerjene dejavnosti. Izboljšati je treba tudi pogoje za multidisciplinarno povezovanje med različnimi profili strokovnjakov. Precej prostora za izboljšave je tudi pri iskanju možnosti za skupna vlaganja

²⁵ http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6186

nacionalnih in mednarodnih virov na področju RRI, predvsem na področjih SPS. Vzpostaviti je potrebno tudi boljše sodelovanje med domačimi in tujimi (velikimi) podjetji na eni in MSP ter startupi na drugi strani in tako pomagati pri vključevanju MSP v globalne vrednostne verige in k njihovi večji internacionalizaciji.

Zaradi vse večjih pritiskov na cene energentov in surovin, ki močno vplivajo na konkurenčnost gospodarstva in zaradi dejstva, da sta tako energetska kot snovna učinkovitost v Sloveniji pod povprečjem EU, bo posebna pozornost namenjena podpori razvojno inovacijskim projektom za povečevanje snovne in energetske učinkovitosti procesov, izdelkov, storitev ter tehnologij.

Posebna pozornost bo namenjena uporabi novih tehnologij in inovacij na področju dostopa in povezovanja prostorskih zbirk podatkov ter vzpostavljanju na znanju temelječih storitev z dodano vrednostjo na področju prostorskega načrtovanja, graditve in prenove objektov in upravljanja z nepremičninami.

Ker inovacije in inovativnost nista omejeni le na raziskovalni in zasebni sektor, temveč so pomemben dejavnik tudi pri povečevanju konkurenčnosti javnega in nevladnega sektorja, bo podprt tudi razvoj in inovacije na teh področjih.

Opredeljeni cilj bo dosežen z usmerjenimi vlaganji na področja, kjer je Slovenija že razvila konkurenčno prednost (identificirana v SPS) ter imajo nadpovprečen potencial za rast, dvig dodane vrednosti in doseganje mednarodne konkurenčne prednosti.

V okviru te prednostne naložbe bodo doseženi naslednji rezultati:

- Več inovacijsko aktivnih podjetij, ki uvajajo tehnološke in/ali netehnološke inovacije,
- Več podjetij vključenih v globalne dobaviteljske verige in konzorcije,
- Povečan izvoz visoko tehnoloških izdelkov v celotnem izvozu,
- Pritegnitev večjega potenciala zasebnih investicij zaradi bolj učinkovitih vlaganj v RRI.

Tabela 6: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.1.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Delež sredstev gospodarskih družb za financiranje RR v vseh sektorjih izvajanje, v BDP	%	Celotna SLO	1,76%	2012	2	SURS	Enkrat letno
	Delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v izvozu po primarnem proizvodnem dejavniku	%	Celotna SLO	20,1	2011	25	UMAR	Enkrat letno
	Delež -inovacijsko aktivnih podjetij		Celotna SLO	49,4%	2010	60%	SURS	Enkrat na tri leta

2.1.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.1.2.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe bodo kombinirani različni ukrepi za podjetja in razvojna partnerstva podjetij z institucijami znanja in drugimi relevantnimi deležniki na nacionalnem in mednarodnem nivoju in sicer na področjih, na katerih so identificirala razvojne potrebe oziroma priložnosti, da povečajo in pospešijo vlaganja lastnih sredstev v raziskovalno razvojno inovacijsko dejavnost. Samo tako bodo lahko oblikovala inovativne rešitve, dvignila tehnološko in netehnološko zahtevnost svojih izdelkov oziroma storitev, dosegla preskok in dvig produktivnosti in dodane vrednosti ter okrepila svoj konkurenčni položaj na globalnih trgih. Skladno s SPS bodo podprti ukrepi in instrumenti, za katere je bilo na podlagi izvedenih evalvacij ugotovljeno, da imajo potencial za nadgradnjo oz nadaljnje izvajanje. Razvojna partnerstva v skladu z usmeritvami SPS predstavljajo osnovo za povezovanje in iskanje sinergij na nacionalnem in mednarodnem nivoju med gospodarstvom in raziskovalnimi organizacijami.

Projekti bodo vključevali tehnološke in/ali netehnološke vidike in sicer na področjih, ki bodo jasno izkazovala tržni potencial. V okviru tega ukrepa se bodo krepile ciljno usmerjene interdisciplinarne tehnološko-razvojne raziskave in ne-tehnološke-razvojne raziskave v skladu s SPS in na področjih ključnih omogočitvenih tehnologij, vključno z informacijsko komunikacijskimi tehnologijami (prihodnji internet, digitalni podatki, nove integrirane e-storitve in storitvene platforme, mobilne aplikacije in IKT rešitve), kjer je pomanjkanje RRI vlaganj še posebej izrazito. Na ta način bodo podprti projekti, ki izkazujejo največji potencial za preboj na globalni ravni. Zaradi identificirane potrebe po podpori eko inovacijam, bo horizontalna podpora namenjena razvoju novih zelenih izdelkov, storitev, procesov in poslovnih modelov predvsem področju povečevanju snovne in energetske produktivnosti (recikliranje, spodbujanje okolju prijaznega oblikovanja, uporaba načel koncepta od zibke do zibke in industrijske simbioze v praksi, razvoj novih materialov, razvoj snovno in energetske učinkovitih izdelkov, proizvodnih procesov in storitev itd.). Podprti bodo ukrepi, ki bodo prispevali k razvoju novih izdelkov, storitev, procesov in poslovnih modelov na področju povezovanja prostorskih zbirk podatkov, prostorskega načrtovanja, graditve, prenove in upravljanja z nepremičninami.

Ob tem bodo zagotavljeni pogoji za odpiranje rabe raziskovalne infrastrukture drugim raziskovalnim institucijam, tujim partnerjem in podjetjem. Ukrepi²⁶, ki bodo podprti v okviru te prednostne naložbe, bodo nadgradili dosedanja vlaganja na tem področju in bodo tako omogočili večjo globalno konkurenčnost slovenskih podjetij.

V okviru te prednostne naložbe bodo podprte naslednje vrste aktivnosti:

- RAZVOJ CELOVITIH REŠITEV ZA TRG: Na prednostnih področjih bo podprt razvoj celovitih rešitev za domači in tuje trge, ki odgovarjajo na družbene izzive. Celovite rešitve vsebujejo tako produktne, storitvene, procesne in/ali organizacijske inovacije. V ta namen bodo spodbude namenjene za:
 - RAZVOJNE DEJAVNOSTI IN INVESTICIJE: Spodbujale se bodo tako tehnološke kot tudi netehnološke inovacije v podjetjih. Na ta način bo okrepljena sposobnost

²⁶ Natančen nabor in vsebina ukrepov, ki bodo podprti v okviru te prednostne naložbe bo pripravljena po tem, ko bo dokončana vsebina Strategije pametne specializacije.

vključevanja slovenskih podjetij v globalne dobaviteljske verige in konzorcije, ki bo slovenskim podjetjem omogočala dostop in delovanje v najbolj perspektivnih in aktualnih tržnih nišah, kjer je mogoče pričakovati večje donose in s tem mnogo večjo dodano vrednost na zaposlenega. Okrepljena bodo vlaganja v netehnološke inovacije in v trajnejše elemente doseganja vrednosti (neopredmetena sredstva: pravice intelektualne lastnine, procesne in organizacijske inovacije, družbene inovacije, povezovanje podjetij in kulturnih in kreativnih industrij, novi poslovni modeli, uvajanje sistemov množičnega inoviranja, eko inovacije, inovativne spletne storitve nad prostorskimi podatki...), vključno s spodbujanjem uporabe industrijskega oblikovanja v gospodarstvu ter razvojem proizvodov in storitev z izoblikovanimi lastnimi blagovnimi znamkami.

- KOMERCIALIZACIJO RAZVITIH REŠITEV: Podpora bo namenjena projektom komercializacije razvitih rešitev ter vstopu novih tehnologij na trg za pridobitev referenc npr. preko inovativnih javnih naročil (predkomercialno naročanje) in demonstracijskih projektov. Podpora bo namenjena tudi povezovanju domačih in tujih podjetij pri vključevanju v mednarodne tehnološke razvojne programe za prodor na tuje trge.
- DIGITALNA RAST IN PODPORA KLJUČNIM OMOGOČITVENIM TEHNOLOGIJAM: Spodbujali bomo digitalno rast ter razvoj in uporaba ključnih omogočitvenih tehnologij (KET), vključno z informacijsko komunikacijskimi tehnologijami (prihodnji internet, digitalni podatki, nove integrirane e-storitve in storitvene platforme). Z inovativnimi projekti bomo podprli iniciative z najbolj prodornimi idejami na tem področju (e-storitve, mobilne aplikacije in IKT rešitve) s čimer bomo omogočili podporo projektom, ki izkazujejo največji potencial za preboj na globalni ravni.
- KREPITEV RAZVOJNIH KOMPETENC V PODJETJIH: Komplementarno s ključnimi področji v okviru te prednostne naložbe bodo spodbude namenjene tudi za krepitev kompetenc in inovacijskih potencialov zaposlenih. Podjetja in tudi ostali akterji v okolju so prepoznani kot nosilci inovacijskih procesov. V ta namen je potrebno sprožiti ustrezne procese, ki bodo širše poslovno okolje podjetja in ostale deležnike (regionalni vidik, kreativnost, dizajn, ...) povezale v inovacijske procese (kot npr. množično inoviranje) na različnih področjih. Aktivnosti lahko zajemajo projekte inovativnosti v katere se vključujejo zaposleni z namenom dviga razumevanja pomena inovativnosti po načelu «Vsak prebivalec Slovenije je inovativen». S tem se bo povečalo število in delež raziskovalcev in nosilcev kreativnega razvoja v poslovnem sektorju, zagotavljanju večje kvalitete obstoječih razvojnih oddelkov predvsem z multi/inter disciplinarnimi znanji (kreativnost, umetnost, dizajn in druge netehnološke rešitve) in prehodu na nova raziskovalna področja. Pri tem bodo spodbud deležni predvsem raziskovalci, ki bodo prešli iz javnega v poslovni sektor ter mladi raziskovalci in vrhunski strokovnjaki v podjetjih.

Ciljne skupine: Podjetja in institucije znanja

Vrste upravičencev: Podjetja, različne oblike povezovanja podjetij, tako med seboj, kot z institucijami znanja, institucije podpornega okolja za podjetja (razvojne skupine, konzorciji, centri, zbornice, delodajalska združenja, itd.), raziskovalne organizacije, regionalne razvojne agencije, NVO.

2.1.2.1.2. *Vodilna načela za izbor programov/projektov*

Poleg horizontalnih načel se upoštevajo izhodišča za izbor projektov, opredeljena v Strategiji pametne specializacije. Presečna področja iz identificiranih ključnih prioritet pametne specializacije, morajo biti izbrana na podlagi kriterijev za vlaganja, kot npr:

- upoštevanje tržnih trendov, tržnih potencial novih izdelkov, storitev in celovitih rešitev;
- povezovanje znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih,
- inovativnost in celovitost načrtovanih proizvodov, storitev in procesov,
- utemeljenost v mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja,
- sposobnost nosilcev za investiranje
- povezovanje različnih regionalnih akterjev
- Projekti morajo izkazovati širši družbeni vpliv oziroma odgovarjati na družbene izzive.

2.1.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Poleg nepovratnih virov financiranja in inovativnih javnih naročil, se načrtuje tudi uporaba povratnih virov financiranja (finančni inženiring). Vrste in obseg finančnih instrumentov bo določen po izdelanem predhodnem vrednotenju finančnih instrumentov.

Ukrepi se bodo izvajali preko instrumentov finančnega inženiringa (instrument za razvoj trga tveganega kapitala, garancije za kredite s subvencijo obrestne mere, ki omogočajo lažji dostop do virov za financiranje obratnih sredstev in investicij, mikrokrediti) in jih dopolnili z novimi (npr. mezzanin krediti,...) ter preko nepovratnih virov financiranja. Na podlagi opravljene analize finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena v področja, kjer obstaja največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij in za ta namen uporabljeni ustrezni instrumenti. Storitve, ki jih bomo zagotavljali preko subjektov podpornega okolja, bodo namenjene vsem nastajajočim podjetjem.

OPOMBA: Analiza vrzeli je v postopku izvedbe javnega naročila in bo predvidoma zaključena v drugi polovici leta 2014.

2.1.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni načrtovanih velikih projektov.

2.1.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 7: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.1. 2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Število podprtih podjetij	število	ESRR	Celotna SLO	200	Spremljanje/lastni podatki	Enkrat letno
2	Število podprtih podjetij s povratnimi viri	število	ESRR	Celotna SLO	100	Spremljanje lastni podatki	Enkrat letno
3	Število podprtih podjetij z nepovratnimi viri	število	ESRR	Celotna SLO	100	Spremljanje lastni podatki	Enkrat letno

28	Število podjetij, podprtih, da uvedejo izdelke, ki so novi na trgu	Število	ESRR	Celotna SLO	200	Spremljanje lastni podatki	Enkrat letno
	Število podprtih projektov v sodelovanju med raziskovalnimi institucijami in gospodarskimi subjekti	Število	ESRR		20	Spremljanje lastni podatki	Enkrat letno
	Število novih e-storitev		ESRR	Celotna SLO	155	Spremljanje lastni podatki	Enkrat letno

2.1.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.1.4. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka		Število podjetij, podprtih, da uvedejo izdelke, ki so novi na trgu	število	ESRR	v	40	100	Spremljanje	Glede na mejnike
				ESRR	z	40	100	Spremljanje	Glede na mejnike
Kazalnik učinka		Podjetja, ki sodelujejo s podprtimi raziskovalnimi institucijami	število	ESRR	Celotna Slovenija	40	100	Spremljanje	Glede na mejnike
					z				
Finančni viri		Vložena sredstva/lzdatki	mio EUR	ESRR	v	155,2	394		

2.1.5. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja				
Tabela 7: Dimenzija 1	Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja	Tabela 9: Dimenzija 3	Tabela 10: Dimenzija 6	Tabela 11: Dimenzija 7

Področje ukrepanja				Ozemlje		Teritorialni mehanizmi izvajanja		ESF secondary theme ²⁷	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
002 (Research an innovation process in large enterprises)	99.00 0.000	01 04	50.000.00 0 49.000.00 0	00	99.000.00 0	00	99.00.0 00	00 04	89.100. 000 9.900.0 00
003 (productive investment of large companies linked to low carbon)	30.00 0.000	01 04	18.000.00 0 12.000.00 0	00	30.000.00 0	00	30.000. 000	00 04	27.000. 000 3.000.0 00
059 (Vključevanje v izgradnjo mednarodne raziskovalne infrastrukture)	52.00 0.000	01	52.000.00 0	00		00		00	
060 (Centri znanja, Center znanosti)	115.0 000.0 00	01	115.000.0 00	00	115.000.0 00	00	115.000 .000	00	115.000 .000
062 (Podpora raziskovalcem na začetku kariere)	20.00 0.000	01	20.000.00 0	00	20.000.00 0	00	20.000. 000		
063 (Odpri dostop do raziskovalnih podatkov, Podporno okolje za vključevanje v EU programe)	8.000 .000	01	8.000.000	00	8.000.000	00	8.000.0 00		
065 (RRI na področju nizkoogljičnih)	56.00 0.000	01 04	28.000.00 0 28.000.00 0	00	56.000.00 0	00	56.000. 000	00 04	50.400. 000 5.600.0 00
064 (podpora razvoju MSP)	100.0 00.00 0	01 04	50.000.00 0 50.000.00 0	00	100.00.00 0	00	100.000 .000	00 04	90.000. 000 10.000. 000

²⁷ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.1.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.2. Povečanje dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti

V Sloveniji najmanj 260.000 gospodinjstev nima zagotovljenega dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, ker operaterji tam ne zagotavljajo širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev in tudi nimajo tržnega interesa za izgradnjo širokopasovnih omrežij elektronskih komunikacij. Hkrati pa je potrebna nadgradnja omrežne infrastrukture na območjih 450.000 gospodinjstev, ki ne dosegajo ciljev Evropske digitalne agende - DAE (*Digital Agenda for Europe*), tako da jim bodo omogočene širokopasovne elektronske komunikacijske storitve 100Mbit/s. Pomembno dejstvo, ki ga je treba upoštevati pri načrtovanju nadaljnega razvoja, je izrazito razpršena poseljenost slovenskega podeželja, ki jo potencialni zasebni investitorji – operaterji elektronskih komunikacij navajajo kot ključno oviro pri oblikovanju vzdržnih poslovnih modelov na teh področjih. Republika Slovenija bo z izboljšanjem dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev pomembno vplivala na gospodarski razvoj na svojem celotnem območju, saj obe regiji, tako kohezijska regija vzodna Slovenija kot tudi kohezijska regija zahodna Slovenija potrebujeta vlaganja v širokopasovne povezave. Glede na obstoječe podatke o številu gospodinjstev se lahko ugotovi, da razmerje med številom gospodinjstev med obema kohezijskima regijama bistveno ne odstopa, razvojni problem v obeh kohezijskih regijah pa je identičen, prav tako je z vidika politike elektronskih komunikacij treba ohraniti enoten pristop in nacionalno usmerjene ukrepe. Tako zgrajena širokopasovna omrežja elektronskih komunikacij na podeželju bodo omogočila enakomernejši regionalni razvoj, ohranjanje kulturne dediščine in ustvarile spodbudno okolje za razvoj malih in srednjih podjetij.

2.2.1. Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno ekonomijo

Specifični cilj: Dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na belih lisah

Iz analize partnerskega sporazuma je razvidno, da Slovenija na podeželju bistveno zaostaja pri zagotavljanju ravni fiksne širokopasovne penetracije, še posebej na področju podeželja. Trend zaostajanja Republike Slovenije pri razvoju širokopasovne infrastrukture je v zadnjih letih izrazil in se povečuje, zato je treba vlagati dodatna javna sredstva za gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij, ki bodo omogočala priključke 100 MB/s in bodo zagotovljala dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, kjer operaterji ne zagotavljajo dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev in kjer ne izkazujejo tržnega interesa za zagotavljanje le teh. Rezultat bo izboljšana penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa v obeh regijah. Za zmanjšanje (posredne in neposredne) škode na širokopasovnih omrežjih bo vzpostavljena storitev »Poklič, preden koplješ«.

Pričakovani rezultati te prednostne naložbe so:

- S širokopasovnimi omrežji pokrita območja, kjer operaterji ne zagotavljajo dostopa do tovrstnih storitev

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.2.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhod iščno leto	Ciljna vrednost 2023	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa	Odstotek	Celotna Slovenija	69,7	2014	72,9	GURS/AKOS / SURS/LOKALNE SKUPNOSTI	Enkrat letno

2.2.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

Gradnja odprtih širokopasovnih omrežij elektronskih komunikacij

2.2.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Cilj ukrepa je zagotovitev dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev vsem gospodinjstvom v RS. Sofinancirana bo gradnja širokopasovne infrastrukture na območjih, kjer širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in kjer ni tržnega interesa za njeno gradnjo.

V projekte sofinanciranja bodo vključeni zasebni investitorji, lokalne skupnosti, izvajalci gradnje, upravljanja, vzdrževanja zgrajene infrastrukture in vsa zainteresirana javnost. Pri uporabi te infrastrukture bodo upoštevana področna pravila o regulaciji. Za čim večji učinek zgrajene infrastrukture se bodo uporabljala načela odprtosti za vse zainteresirane ponudnike širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev in operaterje omrežij elektronskih komunikacij, s čimer se jim bo pod enakimi pogoji omogočil dostop do zainteresiranih končnih uporabnikov.

Ukrep gradnja odprtih širokopasovnih omrežij v Sloveniji je namenjen gospodinjstvom, ki jim dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev zaradi zahtevne konfiguracije terena in naravne odmaknjenosti še ni omogočen, hkrati pa tudi ni tržnega interesa operaterjev elektronskih komunikacij omrežij, ki bodo to omogočala. Ukrep gradnje odprtih širokopasovnih omrežij bo močno prispeval h gospodarski oživitvi teh območij in ekonomskemu ter socialnemu napredku prebivalcev na teh območjih.

V okviru te prednostne naložbe bomo podprli:

- Gradnjo odprte širokopasovne infrastrukture, ki bo omogočala zagotovitev dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na področjih, kjer ga operaterji ne zagotavljajo ter ne izkazujejo tržnega interesa za gradnjo take širokopasovne infrastrukture. V okviru ukrepa bodo zgrajena hrbtencična in dostopovna odprta širokopasovna omrežja, ki bodo omogočala dostop do elektronskih komunikacijskih storitev vsem zainteresiranim končnim uporabnikom. Ta omrežja bodo v prihodnosti dodatno pospeševala nadaljno širitev in organsko rast omrežij ter s tem privabila dodatne vlaganja zasebnih investitorjev.

- Za zaščito širokopasovnih omrežij in druge podzemne infrastrukture se bo vzpostavila storitev »Pokliči, preden koplješ«. Storitev bo omogočala izmenjavo podatkov o lokaciji infrastrukture med tistimi, ki posegajo v prostor, in lastniki infrastrukture. Z vzpostavitvijo storitve se bo zmanjšala (posredna in neposredna) škoda na objektih gospodarske infrastrukture pri posegih v prostor.

Ciljne skupine: gospodinjstva, podjetja, javne institucije, ki nimajo ustreznega dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev

Vrste upravičencev: Lokalne samoupravne skupnosti, podjetja in javne institucije, ki nastopajo kot soinvestitorji, ter vsa druga zainteresirana javnost.

2.2.1.1.2. Vodilna načela za izbor programov/projektov

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo imeli pri izboru v okviru te prednostne naložbe prednost programi/projekti ki:

- bodo temeljile na modelih z najvišjimi zasebnimi vložki;
- bodo na enoto vloženih sredstev dosegali največji delež pokritosti gospodinjstev na upravičenih območjih, znotraj zaključene celote (občine, lokalne skupnosti ali konzorcija občin);

2.2.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebni finančni instrumentov se ne predvideva.

2.2.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.2.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.2.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število novo omogočenih širokopasovnih priključkov z najmanj 100Mb/s	Število	ESRR/PRP	Obe regiji	60.000	GURS/AKOS/SURS/LOKALNE SKUPNOSTI	Enkrat letno

2.2.2. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.2.3. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno

Kazalnik učinka		Število novo omogočenih širokopasovnih priključkov z najmanj 100Mb/s	Število	ESRR	Obe regiji	30.000	60.000	GURS/AKOS/	Učinek
Finančni viri		Vložena sredstva/Izdatki	mio EUR	ESRR	Obe regiji	28,5	50		Glede na mejnike

2.2.4. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ²⁸	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
046 (širokopasovne)	50.000.000	01	50.000.000	05	50.000.000	00		00	

2.2.5. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

2.3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast

V Sloveniji je razmerje med številom podjetij na zahodu in vzhodu stabilno, prav tako ni opaziti večjih razlik pri dodani vrednosti, pri čistih prihodnih od prodaje na tujih trgih, pri številu zaposlenih ipd. V obeh kohezijskih regijah je med ključnimi ovirami za rast in razvoj MSP v Sloveniji dostop podjetij do finančnih virov, prezadolženost podjetij, ter nizka stopnja podjetniške aktivnosti. Problem je tudi nizka stopnja internacionalizacije podjetij, predvsem MSP. Pretežna usmerjenost izvoza na tradicionalne izvozne trge, kjer je okrepanje gospodarstva šibko. Pomanjkljiva skupna vlaganja znanj, tehnologij in kapitala. Slab dostop MSP do virov financiranja na ravni EU in v širšem mednarodnem prostoru.

Kljub temu, da obstajajo manjše razlike med obema kohezijskima regijama, moramo v Sloveniji v obeh regijah izboljšati dostop do finančnih virov, povečati podjetniško dejavnost, mednarodno konkurenčnost in povečati dodano vrednost. Zato bodo v okviru te prednostne osi oblikovani nacionalni ukrepi/programi za doseg ciljev v okviru posameznih prednostnih naložb.

2.3.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji

Specifični cilj: Povečanje indeksa zgodnje podjetniške aktivnosti in rast prihodkov od prodaje v podprtih podjetjih

²⁸ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

V Sloveniji sta ključni oviri za rast in razvoj podjetij nespodbudno podporno okolje in težak dostop do ustreznih finančnih virov, saj se pogoji za pridobitev le-teh zaostrejejo. Posebno otežen dostop do virov financiranja imajo MSP, tako so npr. bančna posojila zanje dražja od tistih, ki jih banke namenjajo velikim poslovnim subjektom.²⁹ Vlaganja bodo prednostno osredotočena na podjetja z največjim potencialom za rast in razvoj ter v odpravo ovir za uspešno delovanje podjetij. Inovativna in hitrorastoča podjetja najbolj prispevajo h gospodarski rasti in k ustvarjanju novih, kakovostnih delovnih mest ter razvoju izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo, zato bo pozornost namenjena tudi njim.

Boljša konkurenčnost gospodarstva bo dosežena tudi s spodbujanjem podjetij za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti in za razvoj okoljsko manj obremenjujočih izdelkov in storitev.

Podpora bo namenjena tudi ustanavljanju novih podjetij in zagotovitvi spodbudnega podpornega okolja ne samo za nastanek podjetij, temveč tudi njihovo rast in dolgoročni razvoj ter širše za spodbujanje podjetništva. Prav učinkovito in spodbudno podporno okolje je namreč ključnega pomena za podjetja v vseh življenjskih fazah in podjetništvo nasploh. V Sloveniji obstaja širok nabor subjektov podpornega okolja za podjetništvo in inovativnost. Njihova skupna naloga je zagotavljanje celovitih podpornih storitev za podjetja in podjetnike z namenom lažjega dostopa do informacij, svetovanj, usposabljanj in v nekaterih primerih tudi potrebne infrastrukture in mentorstva. Storitve posameznih subjektov se med seboj razlikujejo, saj posamezna vrsta subjektov nudi specializirane storitve, ki so prilagojene ciljnim skupinam. Prav razvoj podpornega okolja še bolj izpostavlja medsebojnega sodelovanja in nekonstantnosti podpore tem storitvam, bo v prihodnje poudarek na odpravi teh pomanjkljivosti in dvigu kvalitete ponujenih storitev.

Za konkurenčnejšo gospodarstvo je potrebno izboljšati tudi veščine in kompetence tako na ravni podjetij (vodstva in zaposlenih npr. upravljanje in vodenje podjetij, trženjska znanja, ...) kakor tudi med mladimi in drugimi posebnimi ciljnim skupinami. Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju podjetniških kompetenc s poudarkom na ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti (UPI). Slovenija si bo prizadevala za dvig podjetniške kulture in spremembo dojemanja podjetnosti in podjetništva, ki ne le spodbuja uspehe podjetij, ampak omogoča nove (in tudi ponovne) začetke in ustvarja poslovno okolje, ki je podlaga za njihovo rast in razvoj. Spodbude za nastajanje, rast in razvoj podjetij se bodo prilagajale tudi potrebam različnih skupin že delujočih podjetij, pa tudi potencialnim podjetnikom različnih ciljnih skupin (npr. mladi, ženske, socialno podjetništvo, hitorastoča podjetja, start upi). Podpora bo namenjena tudi novim pristopom pri izvajanju podjetniške dejavnosti (npr. sodelo/coworking, množično financiranje/crowdfunding).

Za uspešno doseganje cilja v okviru te prednostne naložbe je nujno sočasno izvajanje ukrepov na področju trga dela in izobraževanja pa tudi na področju povečevanja učinkovitosti dela javne uprave pravosodnih organov.

Pričakovani rezultati te prednostne naložbe so:

- Večja podjetniška aktivnost,
- Večja stopnja preživetja novonastalih podjetij,
- Večji prihodki v podprtih MSP,
- Rast števila zaposlenih v podprtih podjetjih,

²⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2012/slovenia_sl.pdf

- Rast produktivnosti (dodane vrednosti na zaposlenega in snovne produktivnosti).

Tabela 8: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.2.1., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ³⁰ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Povečanje indeksa podjetniške aktivnosti (TEA indeks)	Število		6,54	2013	7,00	GEM	Enkrat letno
	Višja rast čistih prihodkov od prodaje	%		0,61	2012/2011 (indeks)	Pri prejemnikih sredstev doseči v povprečju za 10 o.t. višjo rast čistih prihodkov od prodaje kot pri vseh podjetjih	Ajpes, lastni izračuni	Enkrat letno
	Bruto povečanje povprečnega števila zaposlencev na podlagi delovnih ur v podprtih podjetjih	Število		0	2012	500	Ajpes, lastni izračuni	Enkrat letno
	Višja stopnja preživetja novonastalih podjetij po dveh letih od zaključka financiranja v podprtih podjetjih glede na povprečje na nacionalni ravni	%		74,93	2011 (podjetja nastala v letu 2008, ki so preživela leto 2011)	Pri prejemnikih sredstev doseči v povprečju za 10 o.t. višjo stopnjo preživetja glede na povprečje na nacionalni ravni	SURS lastni izračuni	74,93
	Višja snovna produktivnost	DMC /BDP		1,07	2011	1,65	EUROSTAT/SURS (zagotavlja MKO)	Enkrat letno

2.3.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bo oblikovana celovita shema za MSP (platforma), ki bo namenjena spodbudam za nastajanje in začetno delovanje podjetij ter rast in razvoj MSP. MSP, predvsem mlada podjetja (nastajajoča podjetja in podjetja v začetnih fazah razvoja), kot glavni oviri za njihovo rast, navajajo težak dostop do virov financiranja in neučinkovito poslovno okolje.

- **MLADA PODJETJA:** Spodbude bodo namenjene podpori novim podjetniškim podjemom ter novim še posebno inovativnim podjetjem. Pomemben element za celovito podporo tej ciljni skupini predstavljajo tudi tekmovanja za izbor in preverjanje najboljše podjetniške ideje, usposabljanje, mentorstvo in ostale podpirne storitve. V okviru spodbujanja začetnega delovanja podjetij je vključena tudi podpora ustanavljanju t.i. internetnih start-up podjetij (s

³⁰ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

poudarkom na razvoju inovativnih e-storitev, mobilnih aplikacij in IKT rešitev). V okviru ukrepa sta posebej izpostavljeni dve ciljni skupini:

- INOVATIVNA PODJETJA S POTENCIALOM GLOBALNE RASTI so podjetja, ki nastajajo tudi v povezavi z različnimi inštitucijami znanja (univerze, raziskovalne institucije, ...), nemalokrat so tudi rezultat razvojne dejavnosti v obliki spin off oziroma spinout podjetij. Ker gre za skupino podjetij, ki ustvarja nove vrednosti je njihovo delovanje v prvih letih povezano z večjimi tveganji, zato jim je potrebno zagotoviti ustrezno podporo v času do uveljavitve na trgu. To so hkrati tudi podjetja, ki so primarna ciljna skupina poslovnih angelov, skaldov semenskega in zagonskega kapitala, ter skladov tveganega kapitala. Mehanizmi se vzpostavijo le na tistih področjih kjer ne obstaja privatni interes za financiranje.
- INOVATIVNA PODJETJA NA PODROČJU DRUŽBENIH INOVACIJ OZIROMA NA GEOGRAFSKIH PODROČJIH, KI SE SOOČAJO S POSEBNIMI IZZIVI so podjetja za katere velja, da njihov primarni interes ni maksimiranje dobička temveč pri svojem delovanju zasledujejo širše družbene interese (npr. socialno podjetništvo, kulturne in kreativne industrije, tradicionalne obrti, zaposlovanje na geografsekm področju s posebnimi izzivi). Nemalokrat tudi niso organizirane kot kapitalske družbe, zato je za njih potrebno zagotoviti alterenativne vire financiranja (npr. ugodni krediti, kombinacija kredita in dela subvencije, mikrokrediti, ...), saj niso zanimiva za privatne investitorje. Pri tem pa je potrebno upoštevati, da morajo pretežen del tveganj poslovanja nositi lastniki oziroma ustanovitelji podjetja.
- RAST IN RAZVOJ MSP: Spodbude bodo prednostno namenjene MSP, ki rastejo in se razvijajo in sicer bodo usmerjene v aktivnosti za: spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti v podjetjih, za uvajanje odprtih sistemov inovacij, sistema množičnega inoviranja, naložbe v podporo rasti in razvoju, vključno z investicijskimi in razvojnimi vlaganji podjetij ter izboljšanja snovne in energetske učinkovitosti podjetij. Posebne obravnave bodo deležna:
 - HITRORASTOČA PODJETJA. Večina malih podjetij v Sloveniji nima interesa, da bi rasla in zaposlovala novo delovno silo. Zato bo podjetjem ki v nekem trenutku hitro zrastejo na voljo dodatne spodbude, saj potrebujejo tako ugodne vire financiranja kot ustrezne storitve v obliki novih organizacijskih in poslovnih rešitev, ki jih potrebujejo pri svoji rasti. V okviru celovitega projekta rasti je del aktivnosti namenjen tudi umestitvi v obstoječe poslovno obrtne cone. Ukrepanje bo osredotočen an vzhodno kohezijsko regijo,
 - PODJETJA KI BODO UVAJALA NOVE MODELE POSLOVANJA IN PROCESSE ZA IZBOLJŠANJE SNOVNE IN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI. Podjetja še ne opredeljujejo sistematično svoje odvisnosti od ključnih virov in priložnosti za izboljševanje snovne in energetske učinkovitosti, zato se bodo vzpostavile sheme spodbujanja za podjetja v kombinaciji z ustreznimi storitvami podpornega okolja in certificiranjem.
 - PODJETJA S POTENCIALOM RASTI, katerim bo preko enostavnih mehanizmov kot npr. vavčerski sistem zagotovila omejena sredstva za zagotovitev ključnih kompetenc in veščin..

V podporo izvajanju zgoraj navedenih ukrepov se bodo uporabljali instrumenti za lajšanje dostopa do virov financiranja (platforma), ki bodo namenjeni podjetjem v vseh fazah razvoja za odpravljanje vrzeli v financiranju:

- instrumenti dolžniških in lastniških virov financiranja (tvegani kapital, garancije za bančne kredite s subvencioniranjem obrestnih mer, mikrokrediti, mikrogarancije, krediti in mezzanine krediti ...).
- prilagojeni finančni instrumenti za posamezne ciljne skupine financiranja (kot npr. semenski in predsemenski viri financiranja za mlada podjetja), ter druge sodobne oblike financiranja (kot npr. množično financiranje (crowd-funding ipd.).

- **PODPORNO OKOLJE ZA PODJETNIŠTVO IN INOVATIVNOST:** Medtem ko bodo finančne spodbude na ravni podjetij namenjene pretežno izpostavljenim ciljnim skupinam, bodo na ravni podpornega okolja zagotovljene ustrezne storitve za vsa podjetja. Le povezava ugodnih virov financiranja in podpornega okolja lahko zagotovi ustrezen ekosistem za podjetništvo v najširšem pomenu besede. Aktivnosti bodo userejen v izrabo obstoječe infrastrukture. V tem okviru se bodo:
 - **ZAGOTAVLJALE CELOVITE STORITVE PODPORNEGA OKOLJA ZA PODJETJA,** ki bodo prilagojene specifičnim potrebam posameznih tipov poslovnih subjektov in različnim ciljnim skupinam (npr. mladi, potencialni podjetniki, ženske, socialno podjetništvo, samozaposleni v kulturi ipd.). Zagotovili bomo večjo učinkovitost, osredotočenost in kakovost že obstoječe podpore (nacionalna in lokalne vstopne točke VEM, inkubatorji, tehnološki parki, pisarne za prenos tehnologij in znanja, standardizacija storitev idr.), pozornost pa bo namenjena tudi spodbujanju novih vrst medsebojnega povezovanja podjetniških pobud (npr. sodelo/coworking, povezovanje kreativnih industrij z gospodarstvom, ipd.). Pri izvajanju podpornih storitev za podjetništvo in inovativnost se bo v največji možni meri uveljavljalo načelo vse na enem mestu ob upoštevanju ustrezne regionalne pokritosti tam kjer je le-ta pomembna.
 - **RAZVILE IN IZVAJALE POSEBNE SCHEME PODPORNEGA OKOLJA NA RAZLIČNIH PODROČJIH:** posebna pozornost bo namenjena razvoju podpornih storitev na področju:
 - pristopov za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti (uvajanje sistemov upravljanja z energijo, okolju prijazno oblikovanje, itd.) in pri pridobivanju, uporabi in promociji različnih sistemov certificiranja (EMAS, znak EU za okolje, itd.) za lažji prodor zelenih izdelkov in storitev na (nove) trge;
 - kreativnih industrij (tudi v povezavi z statusom samozaposlenega v kulturi);
 - spodbujanja delavskega sooupravljanja podjetij (npr. zadruge), prestrukturiranja podjetij ipd.
 - **ZMANJŠEVALE ADMINISTRATIVNE OVIRE ZA PODJETJA:** Načrtovana je nadgradnja Enotne kontaktne točke z vzpostavitvijo Enotne poslovne točke za potrebe poročanja poslovnih subjektov, s ciljem podjetjem zmanjšati število in obseg posredovanja podatkov državnim organom in hkrati le-tem zagotavljati vpogled, uporabo in izmenjavo podatkov na enem mestu.
 - **SPODBUJALE USTVARJALNOST, PODJETNOST IN INOVATIVNOST (UPI):** Aktivnosti bodo usmerjene k izvajanju storitev za večje kompetenc predvsem med mladimi (UPI) in tudi v različnih ciljnih skupinah (ženske, podjetniki začetniki – start up,...). Zagotovljeno bo tudi usposabljanje in mentoriranje za podjetja in posebne ciljne skupine, z namenom pridobivanja potrebnih podjetniških in poklicnih kompetenc.
 - **ZAGOTOVILE USTREZNE PODJETNIŠKE INFRASTRUKTURE V KOHEZIJSKI REGIJI VZHODNA SLOVENIJA.** V zahodni kohezijski regiji delujejo trije Tehnološki parki: Ljubljana, Nova gorica in Kranj. Vzhodna kohezijska regija pa v tem trenutku ne razpolaga z ustrežno podjetniško infrastrukturo, ki se lahko vzpostavi v navezavi z raziskovalno odličnostjo.

Kjer bo upravičeno, relevantno in potrebno, bodo pripravljene ukrepi prilagojeni za nacionalno in regionalno raven ter usklajeni na ravni ministrstev, saj se ukrepi dopolnjujejo z ukrepi na področju podpore zaposlovanju, usposabljanju in nenazadnje tudi finančni podpori podjetjem. Vsebina, načrtovanje in njihova izvedba bosta medsebojno usklajeni in komplementarni, tako da bomo zagotovili največje možne sinergične učinke in preprečili morebitna podvajanja pri izvajanju ukrepov. V sklopu podpor bo, v primerih, ko bo to upravičeno in relevantno, v manjšem deležu podpreti tudi vlaganja v izgradnjo javne infrastrukture, ki je nujna za izvedbo poslovne investicije.

Ciljne skupine: MSP v vseh fazah razvoja (nastajanje, začetno delovanje, rast in razvoj), potencialni podjetniki, posamezniki, ženske, mladi, šole, učitelji in mentorji, posebna ciljna skupina socialnih oziroma družbeno odgovornih podjetij in podjetništva, samozaposleni v kulturi.

Upravičenci: MSP v vseh fazah razvoja (nastajanje, rast in razvoj), potencialni podjetniki posamezniki, zadruga, ženske, mladi, samozaposleni v kulturi, šole, učitelji, mentorji, subjekti podjetniško inovacijskega podpornega okolja (npr. vstopne točke VEM), Ministrstvo za notranje zadeve, tehnološki parki, centri, inkubatorji, zbornice in združenja, itd), družbe tveganega kapitala, poslovni angeli in druge oblike javno-zasebnega partnerstva, druge ustrezne institucije področju izobraževanja in kulture, regionalne razvojne agencije, skladi, javni zavodi in socialni partnerji, samozaposleni v kulturi.

2.3.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Osnovna merila za dodeljevanje razvojnih spodbud podjetjem so npr:

- prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v industrijski politiki in/ali operativnega sporazuma, prispevek k doseganju ciljev EU 2020 in relevantnih tematskih ciljev in prednostnih naložb,
- prispevek k premagovanju razvojnih razlik med vzhodno in zahodno kohezijsko regijo
- izražena kakovost projekta, zaznan tržni potencial, širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, prispevek k inovativnosti, integracija vidika dizajna/oblikovanja in trženja

2.3.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ukrepi se bodo izvajali preko obstoječih instrumentov finančnega inženiringa (instrument za razvoj trga tveganega kapitala, garancije za kredite s subvencijo obrestne mere, ki omogočajo lažji dostop do virov za financiranje obratnih sredstev in investicij, mikrokrediti) in jih dopolnili z novimi (npr. mezzanin krediti,...) ter preko nepovratnih virov financiranja. Na podlagi opravljene analize finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena v področja, kjer obstaja največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij in za ta namen uporabljeni ustrezni instrumenti. Storitve, ki jih se bodo zagotavljale preko subjektov podpornega okolja, bodo namenjene vsem nastajajočim podjetjem.

2.3.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni načrtovana.

2.3.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 7: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.2.1.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ³¹ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Število podprtih podjetij		število	0	2014	1800	Spremljanje (MGRT, MK)	
3	Število podprtih podjetij s povratnimi viri		število	0	2014	800	Spremljanje	

³¹ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

2	Število podprtih podjetij z nepovratnimi viri		Število	0	2014	1000	Spremljanje (MGRT, MK)	
5	Število podprtih novonastalih podjetij		Število	0	2014	280/20	Spremljanje (MGRT, MIZ Š, MK)	
8	povečanje zaposlenosti v podprtih podjetjih		Število	0	2014	30	Spremljanje MK	

2.3.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;

Specifični cilj: Večja mednarodna vpetost slovenskih MSP

Slovenski izvozniki so trenutno stroškovno in organizacijsko manj konkurenčni, struktura izvoza v smeri tehnološko zahtevnejših proizvodov in na znanju temelječih storitev pa je prepočasna.³² Slovenska podjetja pri vstopu na tuje trge večinoma ne uporabljajo najnaprednejših orodij, in demonstracijskih in/ali pilotnih projektov/naložb. Poslovni procesi ne potekajo po mednarodno priznanih standardih za področje integriranih sistemov organiziranosti poslovnih procesov. Tudi podporno in poslovno okolje nista razvita do te mere, da bi pripomogla k vključevanju slovenskih podjetij v mednarodne gospodarske tokove in nudila podporo hitrorastočim izvozno usmerjenim podjetjem. Bistveno je treba izboljšati tudi pogoje za mreženje podjetij z namenom vstopa na zahtevne tuje trge in vključitev v globalne verige vrednosti. Preko ukrepov v okviru tega cilja se bo spodbujalo slovenska podjetja ki želijo svoje poslovanje razširiti na mednarodne trge oziroma želijo diverzificirati svojo prisotnost na nove tuje trge.

Pričakovani rezultati te prednostne naložbe so:

- Več podjetij vključenih v globalne dobaviteljske verige in konzorcije
- Več izvozno usmerjenih podjetij
- Več slovenskih podjetij na novih izvoznih trgih
- Večji izvoz iz naslova turističnih produktov in storitev

Tabela 8: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.3.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ³³ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
----	----------	--------------	-------------------	---------------------	-----------------	--------------------------------------	--------------	---------------------

³² http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2013/POR_2013s.pdf

³³ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

Delež izvoza MSP v celotnem izvozu	delež		33,1%	2012	35,5 % (0,4 o.t./leto)	SURS/U MAR/AJP ES	Enkrat letno
Število izvoznikov	število		9742	2012	9882	SURS	Enkrat letno
Priliv iz naslova izvoza potovanj	Eur		2,01 mlrd	2012	2,50 mlrd	Banka Slovenije	Enkrat letno

2.3.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.2.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Z ozirom na težave in izzive slovenskega gospodarstva je spodbujanje mednarodne vključenosti ključnega pomena za slovensko gospodarstvo.

Za povečanje deleža izvoza izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo bo pri oblikovanju in izvajanju ukrepov velik poudarek namenjen iskanju sinergij z ukrepi v okviru drugih prednostnih naložb. Smiselno se bodo ukrepi dopolnjevali s tistimi, ki so predvideni v okviru prednostnih naložb 1.1 in 2.1. (podpora start-up, rast in razvoj, spodbujanju (eko)inovacij, tehnologij, na znanju temelječih storitev). S tem bo ustvarjena smiselna povezava nadaljevanja poslovanja ter komercializacije proizvodov/storitev, ter tudi z zelenimi tehnologijami in izkoriščanje danih prednosti na podlagi izsledkov SPS, z izobraževalnim sistemom, ki naj bi ponujal kategorije znanja in veščin, katere potrebuje domače gospodarstvo za uspešno konkuriranje na globalnem trgu.

V okviru te prednostne naložbe so na podlagi zgoraj navedenih sklopov aktivnosti oblikovani naslednji ključni ukrepi:

CELOVITA PODPORA INTERNACIONALIZACIJI MSP:

Z ozirom na težave in izzive slovenskega gospodarstva je spodbujanje mednarodne vključenosti ključnega pomena za slovensko gospodarstvo. V okviru te prednostne naložbe bodo podprte naslednje skupine aktivnosti:

- Razvoj, izvajanje in prenova poslovnih modelov in spodbujanje doseganja odličnosti v gospodarskih subjektih, z namenom izboljšanja metod in učinkovitosti vstopa na tuje trge ter uporabe najnaprednejših orodij pri tem. V okviru tega bomo spodbujali tudi pilotne in demonstracijske projekte, namenjene preizkušanju novih metod/modelov pristopa in izvedbe projektov, kateri bodo ob uspešnem zagonu širše uporabljeni (npr. komercializacija proizvodov/storitev na tuje trge) v naslednjih letih implementacije programa ali šele v naslednjem finančnem obdobju.
- Izboljševanje in razvoj poslovnih procesov preko najnaprednejših dokumentov npr. certifikatov, standardov, patentov, blagovnih znamk itd., ter pridobivanju le-teh z namenom krepitve kvalitete in/ali zaščite pravic intelektualne lastnine za izdelke/storitve/postopke. ter uvajanja integriranih sistemov organiziranosti poslovnih procesov.
- Prilagojeni programi svetovanja in usposabljanj z namenom lažjega vstopa na zahtevne tuje trge in vključitev v globalne verige vrednosti, zagotovitev podpore hitrorastočim izvozno usmerjenim subjektom, ter prenos primerov dobrih praks preko najsodobnejših tehnologij

in aplikacij. Storitve bodo vključevale tudi informacije o možnostih in priložnostih za širitev oziroma vzpostavitev mednarodnega poslovanja, predstavitve obstoječih podpornih EU aktivnosti in svetovanja o ustreznosti izbranega načina vstopa oziroma širitve poslovanja na tuje trge, ter glede administrativnih postopkov, pravnih omejitev in drugih potrebnih vsebin, povezanih z mednarodnim poslovanjem. Spodbujalo se bo tudi pripravo študij izvedljivosti, kot podlago za izvozne načrte/strategije za nadaljnje poslovanje v mednarodnem okolju.

- Podpora širitvi oziroma diverzifikaciji prisotnosti podjetij na tujih trgih, se bo zagotavljala tudi preko izboljševanje in nadaljnega razvoja podpornih institucij in preko premoščanja pomankljivosti nacionalnega poslovnega okolja.
- Spodbujanje povezovanja med podjetji in institucijami, inovativni načini iskanja poslovnih partnerjev, ustvarjanja mrež, zaradi uspešnega prenosa znanj, izkušenj, tehnologij med podjetji in institucijami. Za uspešno uveljavljanje podjetij na trgu pa bodo na voljo tudi organizirane aktivnosti na specializiranih mednarodnih sejmih in drugih pomembnejših dogodkih doma in v tujini. Aktivnosti bodo namenjene tudi krepitevi prepoznavnosti slovenskega gospodarstva in poslovnega okolja doma in v tujini.
- Pridobivanje znanj in razvoj podjetništva v slovenskih podjetjih za uspešen vstop v mednarodno okolje (npr. Silicijeva dolina, Skandinavske države, rastoči trgi...), kar je nujno potrebno za uspešen preboj in konkurenčnost na globalni ravni;
- Razvoj novih inovativnih turističnih produktov in storitev (vključno s področjem kulturnega turizma), dvigu njihove kakovosti in razvoju turističnih destinacij.

Ciljne skupine: MSP, ki šele želijo pričeti z mednarodnim poslovanjem in tista, katera želijo svoje poslovanje diverzificirati na nove proizvode in/ali nove tuje trge oziroma širitev obstoječih aktivnosti na obstoječih trgih.

Upravičenci: subjekti, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, predvsem MSP, institucije, zbornice, združenja, neprofitne organizacije, mreže, regionalne razvojne organizacije, javni zavodi

2.3.2.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe pri izboru projektov/programov upoštevali naslednja načela za izbor:

- Dodeljevanje sredstev bo potekalo preko upoštevanja nacionalnih in evropskih pravnih podlag in dogovorjenih notranjih postopkov.
- Večja usmeritev v povratne vire: Pretežno se bodo spodbude dodeljevale v obliki povratnih virov financiranja. Kjer bo oblika nepovratnih vrivo financiranja bolj primerna, pa se bodo spodbude še naprej dodeljevale v obliki nepovratnih virov financiranja, v kolikor je to zaradi specifik ciljne skupine ali oblike spodbude, bolj primerno npr. zagotavljanje podpornega okolja, krepitev prepoznavnosti slovenskih podjetij.
- Naslavljanje identificiranih potreb npr. povečanje mednarodne vpetosti, ter s tem spodbujanje odpiranja novih delovnih mest v izvozno usmerjenih subjektih, kar bo omogočalo tudi preliv znanja, kompetenc in tehnologije.
- Koordinirano izvajanje operativnega programa z namenom doseganja sinergijskih učinkov npr. prispevanje k usposobljenosti subjektov na področju mednarodnega poslovanja, kar ima pozitiven učinek na vpetost v globalne verige vrednosti in ustvarjanje višje dodane vrednosti, hkrati pa je povezano z nacionalnim sistemom izobraževanja. Nadgradnja prvega tematskega cilja z nadaljnjim spodbujanjem rasti in razvoja subjektov z umestitvijo v globalni poslovni prostor.
- Načelo transparentnosti in partnerstva bo zagotovljeno preko izbire meril za posamezne operacije preko strokovnih komisij.
- Predvideno obseg dodatno ustvarjenih mrežnih povezav na navezavo na finančne instrumente in njihov prispevek k internacionalizaciji.

Osnovna merila za dodeljevanje razvojnih spodbud podjetjem so npr:

- stabilnost podjetja;
- pridobljeni mednarodni certifikati/patenti/ipd.;
- poslovni načrt;
- kakovost projekta, širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, inovativnost, tržni potencial;
- integracija vidika dizajna/oblikovanja in trženja
- ekonomski kriteriji (dodana vrednost, dodana vrednost na zaposlenega, delež mednarodne menjave, delež izvoza, rast števila zaposlenih...);
- finančna konstrukcija projekta.

Nepovratna sredstva bomo dodeljevali na osnovi veljavne zakonodaje (javni razpis, javni pozivi, program, neposredna potrditev)

2.3.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ukrepi se bodo, vsaj v začetni fazi, izvajali preko obstoječih instrumentov finančnega inženiringa (instrument za razvoj trga tveganega kapitala, garancije za kredite s subvencijo obrestne mere, ki omogočajo lažji dostop do virov za financiranje obratnih sredstev in investicij, mikrokrediti), hkirati pa bodo dopolnjeni z novimi (npr. mezzanin krediti, semenski kapital...), izjemoma tudi preko nepovratnih virov financiranja. Na podlagi opravljene analize finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena v področja, kjer obstaja največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij in za ta namen uporabljeni ustrezni instrumenti. V tem okviru se bo opravila tudi analiza smiselnosti pristopa Slovenija k skupnim finančnim instrumentom za neomejeno jamstvo in listinjenje v korist MSP, ki se izvaja preko EIB. Storitve, ki jih bomo zagotavljali preko subjektov podpornega okolja, bodo namenjene vsem potencialnim podjetnikom in delujočim podjetjem.

2.3.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Niso predvideni.

2.3.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 9: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.2.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
	Število podjetij, ki prejmejo podporo	število	ESRR		2014	6000	Spremljanje	Enkrat letno
	Število MSP-jev, ki so uvedla nov poslovni model	število	ESRR		2014	30	Spremljanje	Enkrat letno

2.3.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.3.4. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika	ID	Opredelitev kazalnika	Merska enota,	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo
-----------------	----	-----------------------	---------------	-------	-------------------	-----------	--------------------	--------------	-----------

(Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)		ali faze izvajanja	kadar je ustrezno			2018			pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Število podjetij, ki prejmejo podporo	število	ESSR	v	2700	4308	spremljanje	
					v	1800	2872	spremljanje	
Finančni viri		Izdatki	EUR	ESSR	v	60 mio	464 mio	spremljanje	
					z	55		spremljanje	

2.3.5. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme34	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
01 (generic support to SME)	111 mio	04	111 mio	00	/	00	/	00	/
066 (advanced support services to SME)	86 mio	01	86 mio	00	/	00	/	00 04	/ 44 mio
067 (SME business development)	207 mio	01 03 04	97 mio 40 mio 70 mio	00	/	00	/	00 03	8 mio
068 (Energy efficiency and demonstration project in SME)	90 mio	01 04	40 mio 50 mio	00	/	00	/	00	/
069 (support to environmentally friendly production in SME)	21 mio	01	21 mio	00	/	00	/	00	/
071 (Development and promotion of enterprises specialised in providing	10 mio	01	10 mio	00	/	00	/	00	/

services)									
073 Podpora socialnim podjetjem	10 mio	01 04	5 mio 5 mio	00	/	00	/	00	/
074 (komercialni turizem)	15 mio	01 04	15 mio	00	/	00	/	03	3 mio

2.3.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.4. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja

Zniževanje emisij toplogrednih plinov v Sloveniji je predvsem posledica padca gospodarske dejavnosti. Razpoložljivi podatki sicer kažejo, na izpolnjevanje vmesnega cilja pri obnovljivih virih (AN OVE) in pri učinkoviti rabi do leta 2016 (AN URE), vendar pa bistven sistemski premik na tem področju v preteklem obdobju ni bil dosežen. Pospeševanje ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v javnem sektorju, gospodinjstvih ter v podjetjih je v Sloveniji še toliko bolj nujno zaradi pritiska naraščanja emisij toplogrednih plinov iz prometa. Če bo Slovenija želela doseči nacionalne obveznosti do leta 2020, bo morala oblikovati ambiciozen program nacionalnih ukrepov za URE in OVE. V okviru te prednostne naložbe bo poudarek na spodbujanju naložb v energetske sanacije stavb, ki predstavlja velik potencial za zmanjšanje rabe energije. Naložbe bodo podprte z enotnim pristopom v obeh kohezijskih regijah, saj je smiselno, da se OVE izrabljajo tam, kjer je tehnični potencial, potrebe po vlaganjih v učinkovito rabo energije pa so velike v obeh kohezijskih regijah.

Zaradi naraščanja emisij toplogrednih plinov iz osebne prometa se kakovost zraka v mestih slabša. Dosedanje prakso razvoja, ki daje prednost osebnim vozilom pred trajnostnimi načini prevoza, bomo presegli s celovitim načrtovanjem trajnostne mobilnosti v urbanih območjih. Pri ukrepih za trajnostno mobilnost bodo kombinirana sredstva iz Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj in bodo namenjena urbanim območjem v Sloveniji, ki se soočajo s problematiko kakovosti zraka in drugimi problemi s področja prometa v mestih. Načrtovane ukrepe je potrebno sistematično usmerjati tako v območja izvora prometa, kot v območja ponora prometnih tokov.

2.4.1. Podpora energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi vključno v javnih stavbah in stanovanjskem sektorju

V okviru prednostne naložbe se zasleduje cilj izboljšanja energetske učinkovitosti za 20 % do leta 2020 v skladu z novo Direktivo 2012/27/EU.

Specifični cilji: Povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju

Rezultata:

- Energetske učinkovite obnove stavb v javnem sektorju

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.4.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodišča vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostot poročanja
	Kumulativni prihranki končne energije v javnem sektorju	GWh	Celotna Slovenija	150	2012	900	AN-URE s ekstrapolacijo na 2023	Letno

Metodologija: prihranki energije so izračunani na ravni končne energije in sicer vključujejo vse ukrepe v javnem sektorju (poleg energetske sanacije stavb in javne razsvetljave še zeleno javno naročanje, uvajanje sistemov upravljanja z energijo). (vir: AN URE 2).

2.4.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Nova Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti določa, da bo potrebno od leta 2014 letno energetske prenoviti vsaj 3 % površine stavb v lasti in/ali rabi osrednje vlade oz. ožjega javnega sektorja. Projektni podatki kažejo, da so prihranki energije v povprečju 50-odstotni. Sredstva za financiranje bodo namenjena vlaganjem v tiste dele investicij, ki vplivajo na prihranke končne energije. V okviru te prednostne naložbe se bo z namenom doseganja čimvečjih učinkov in zagotavljanja čimvečjih finančnih vzvodov horizontalno razvijal sistem energetskega pogodbeništv (energy performance contracting) oz. pogodbenega zniževanja stroškov za energijo, predvsem v javnem sektorju, kjer bo relevantno in izvedljiv pa tudi v sektorju gospodinjstev. Poleg pravnih in institucionalnih vidikov je za razvoj takega sistema zelo pomemben element tudi razvoj in vzpostavitev ustrezne finančne, garancijske sheme, ki spodbudi vključitev poslovnih bank v financiranje tovrstnih projektov javno-zasebnega partnerstva. Pripravljene bodo smernice, ki bodo predstavljale podlago za izvedbo takšnih projektov.

V **javnem sektorju** se bo v okviru te prednostne naložbe podprlo:

- Energetske obnove stavb javnega sektorja, ki so v lasti in rabi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov ter občin. Namen je spodbuditi celovito energetske sanacije stavb, kar vključuje ukrepe energetske sanacije celotnih stavb ali posameznih elementov stavb, zamenjave gradbenega pohištva, prenovu ali zamenjavo ogrevalnih sistemov in sistemov hlajenja, notranje razsvetljave, idr. Podpora ukrepom bo temeljila na strokovnih podlagah, ki bodo opredelila, katere zgradbe bodo imele prioriteto z vidika večjega zagotavljanja prihrankov. V strokovnih podlagah bodo za posamezne kategorije objektov opredeljeni minimalni prihranki, da bo tako mogoče za vsako od kategorij objektov izbrati tiste, ki bodo imeli največje možne prihranke.. Prednost za prenovu bodo imele starejše še neobnovljene stavbe in tiste stavbe, kjer bo strošek na prihranek energije najmanjši.

Višina spodbud v primeru celovite sanacije, ki vključuje sanacijo ovoja stavbe, sanacijo tehničnih sistemov in vgradnjo naprav za izrabo OVE, bo relativno višja, tako da investitorje spodbuja k celoviti sanaciji. Pri določitvi načina spodbujanja in višine spodbud bomo upoštevali tudi druge vidike kot so: varovanje okolja, predvsem zmanjševanje emisij,

ohranjanje narave, uporaba naravnih materialov, spodbujanje energetske varčnih tehnologij.

- Učinkovito rabo električne energije v javnem sektorju s poudarkom na energetski prenovi javne razsvetljave (zamenjava neučinkovitih ter vgradnja novih učinkovitih električnih naprav in regulatorjev ter krmilnih sistemov) ter vgradnja novih energetske učinkovitih elektromotorjev, kompresorjev, črpalk, ipd.).

V **sektorju gospodinjstev** se bo v okviru te prednostne naložbe podprlo:

- Posebne ukrepe za energetske sanacije gospodinjstvom, ki se soočajo s problemom energetske revščine. Ukrepi bodo namenjeni investicijam kot tudi svetovanju in ukrepom za spremembe vedenjskih navad.

Omejitve glede finančnih spodbud (velja za javni sektor in sektor gospodinjstev):

- spodbude se nanašajo izključno na tisti del investicije, ki prispeva k zmanjševanju rabe energije

Komplementarni ukrepi v okviru te prednostne naložbe so povezani s pilotnimi projekti, izobraževanjem, usposabljanjem in promocijskimi dejavnostmi:

- pilotni/demonstracijski projekti energetske sanacije večstanovanjskih stavb zasebnega in javnega sektorja (npr. samski domovi, stanovanja stanovanjskih skladov...) v okviru energetskega pogodbeništv. Podprta bo ustanovitev in delovanje »pisarne« kot koordinacijskega telesa za izvedbo projekta ter sami ukrepi energetske sanacije stavb ali posameznih elementov stavb, zamenjave gradbenega pohištva, sanacija sistemov ogrevanja in hlajenja in učinkovitejša notranja razsvetljava.
- energetska sanacija stavb, tudi z vključevanjem stanovanjskih kooperativ, ki se bodo izvajale v okviru celostnih teritorialnih naložb (CTN) v izbranih urbanih mestnih območjih.. Podpora bo namenjena tudi upravljanju in tehnični ter organizacijski podpori prenove večstanovanjskih stavb.
- Izvedba demnostracijskih projektov celovite energetske obnove različnih tipov stavb (stavba javnega sektorja, večstanovanjska stavba, stavba kulturne dediščine).
- Izobraževanje kadrov v javnem sektorju za izvajanje
 - zelenega javnega naročanja predvsem na področjih učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije in
 - ukrepov energetskega pogodbeništv in finančnih instrumentov
- Usposabljanje mikro in MSP podjetij, izvajalcev v gradbeništvu, podpora povezovanju podjetij (npr. v konzorcije), ki izvajajo sanacije in novogradnje za uspešno izvajanje projektov.
- Neformalno in formalno izobraževanje usposabljanje izvajalcev energetske sanacije stavb
- Usposabljanje in certificiranje izvajalcev energetske varčnih stavb (skoraj nič energijska gradnja).
- Podpore za ozaveščanje in izobraževanje o energetske učinkovitih ukrepih.

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodinjstva, gospodinjstva z nizkimi prihodki (upravičena do nepovratnih spodbud, in sicer v višini vsaj 50 % upravičenih stroškov investicije).

Upravičenci: javni sektor, lokalne samoupravne skupnosti, gospodinjstva, izvajalci pogodbenega zagotavljanja prihrankov, nevladne organizacije (prednost bodo imele organizacije, ki imajo dostop do oseb z nizkimi prihodki), stanovanjske kooperative.

2.4.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo upoštevana naslednja načela za izbor projektov/operacij:

- Jasno izraženi okoljska učinkovitost (največje zmanjšanje emisij, največje doseganje prihrankov energije in ohranjanje narave) in stroškovna učinkovitost. Poleg tega bodo imeli prednost tudi projekti, ki bodo imeli ob čim nižji finančni podpori največje možne pozitivne sinergijske učinke za gospodarstvo.
- Za morebitne nadomestne gradnje bodo upravičen strošek sofinanciranja predstavljala samo dela, ki se nanašajo na energetske učinkovite sisteme in instalacije (po III. gradbeni fazi).
- Kjer je relevantno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo omogočali daljinsko ogrevanje/hlajenje.
- Kjer je relevantno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo poleg energetske prenove vključevali še druge vidike prenove, povezane s prednostnimi naložbami drugih prednostnih osi (predvsem 5.4 -celovita urbana prenova)
- Pri projektih na ogrevanje z biomaso bodo upoštevani tudi parametre, ki vplivajo na kakovost zraka in na ta način dosegali sinergične učinke zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in izboljševanja kakovosti zraka (PM10) v mestih.
- Projekti, ki bodo kandidirali bodo morali imeti razširjene energetske preglede in bodo morali biti izvedeni v skladu s predvidenimi ukrepi v teh pregledih.
- Projekti, ki bodo kandidirali, bodo morali imeti usterzno izjavo o protipotresni odpornosti stavb.
- Pri projektih obnove stavb kulturne dediščine bodo poleg vidika prihrankov smiselno upoštevani tudi varstveni vidiki, pri čemer bo ključni rezultat, ki ga bodo morali projekti zasledovati prispevek k energetske učinkovitosti.
- Pri projektih javne razsvetljave bodo v uporabi taka svetila, ki nimajo negativnega vpliva na zdravje ljudi in na način, da bo svetlobno onesnaževanje najmanjše mogoče.

2.4.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vrste finančnih instrumentov bomo oblikovali po tem, ko bo izdelana ocena predhodnega vrednotenja za to področje.

2.4.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Uporabe velikih projektov ne načrtujemo.

2.4.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.4.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
31	Število gospodinjstev z izboljšano energijsko porabo glede na klasifikacijo	Število	KS	Celotna SLO	200	Ocena
32.	Zmanjšanje kumulativne porabe primarne energije v javnih stavbah	GWh	KS	Celotna SLO	200	Dolgoročne energetske bilance do 2030
	Pilotni projekt energetske sanacije večstanovanjske	število	KS	Celotna SLO	5	AN-URE

	stavbe					
	Subvencionira nagospodinjstva z nizkimi dohodki z izvedenimi ukrepi učinkovite rabe energije	Število	KS	Celotna SLO	100	AN-URE
	Zmanjšanje izpusta toplogrednih plinov v javnem sektorju in sektorju gospodinjstev	kt CO ₂ ekv	KS	Celotna SLO	55.	Od tega javni sektor 40kt in gospodinjstvi 15 kt CO ₂ ekv.

Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določeni na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

2.4.2. Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov

V okviru prednostne naložbe zasledujemo cilj povečanja deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije. Skladno z Direktivo 2009/28/ES ima Slovenija obveznost do leta 2020 doseči najmanj 25 % delež obnovljivih virov v rabi bruto končne energije. Za izpolnitev cilja bo sočasno potrebno še omejiti rast porabe končne energije, uveljaviti učinkovito rabo energije (URE) in kot prioriteto gospodarskega razvoja intenzivno spodbujati povečevanje rabe OVE.

Specifični cilj: Povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni rabi energije

Rezultata:

- Večja proizvodnja toplote in hladu iz OVE
- Večja proizvodnja električne energije iz OVE.

Ciljne vrednosti za leto 2020 so določene na podlagi Akcijskega načrta za obnovljive vire do leta 2020 (AN-OVE).

Tabela x: Kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.4.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodišča na vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto	%	Celotna Slovenija	30,5	2012	33,0	AN-OVE z ekstrapolacijo na 2023	letno
2	Delež rabe bruto končne energije iz OVE v porabi električne energije	%	Celotna Slovenija	31,3	2012	40,0	AN-OVE z ekstrapolacijo na 2023	letno

2.4.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Za doseganje ciljnega deleža OVE v rabi bruto končne energije s področja električne energije in toplote je potrebno spodbujati izrabo vseh okoljsko sprejemljivih OVE. V okviru prednostne naložbe so podpore namenjene naslednjim ukrepom glede na posamezno področje:

- Toplota za ogrevanje in hlajenje: Za povečanje proizvodnje toplote iz obnovljivih virov bodo podprta vlaganja v izgradnjo novih in rekonstrukcijo obstoječih sistemov za ogrevanje, ter spodbude za priklop novih uporabnikov na že obstoječe kapacitete (geotermalni ogrevalni sistemi sončni kolektorji, kotli na lesno biomaso v javnem sektorju, storitvenih dejavnostih in industriji, sistemi daljinskega ogrevanja na lesno biomaso DOLB nad 1 MW moči, lokalni sistemi DOLB do 1 MW moči, toplotne črpalke). Velik potencial predstavljajo daljinski sistemi ogrevanja na lesno biomaso, kjer so izraziti sinergijski učinki tako z vidika uporabe razpoložljivega energenta, zmanjševanja emisij prašnih delcev in izgradnje lesno-predelovalne verige ter s tem povezano ustvarjanje novih delovnih mest.
- Električna energija: Preko investicijskih podpor bomo spodbujali investicije v izgradnjo novih manjših objektov za proizvodnjo električne energije iz OVE (energija vetra, sončna energija in male HE). Na ta način bomo omogočili preboj danes manj izkoriščanim alternativnim OVE in na drugi strani razbremenili obstoječo shemo spodbujanja OVE iz elektrike, ki spodbuja na podlagi »feed-in« tarif. S tem bomo pripomogli k doseganju cilja OVE na področju elektrike, kjer so trenutno zaostanki za vmesnimi cilji.
- V okviru te prednostne naložbe bo podprt tudi razvoj pilotnih projektov (shem) lokalnih skupnosti za doseganje energetske samozadostnosti (npr.energetsko združništvo). Pri tem bodo določene jasne razmejitve med projekti/ukrepi, ki jih bomo podpirali v okviru Programa razvoja podeželja.

Ciljne skupine: podjetja, posamezniki in lokalne samoupravne skupnosti

Upravičenci: podjetja, posamezniki in lokalne samoupravne skupnosti.

2.4.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo upoštevana naslednja načela za izbor projektov/ukrepov:

- Jasno izraženi okoljska učinkovitost (največje zmanjšanje emisij, največji prispevek k doseganju ciljev OVE, ohranjanje narave) in stroškovna učinkovitost. Poleg tega bodo imeli prednost tudi projekti, ki bodo imeli ob čim nižji finančni podpori največje možne pozitivne sinergijske učinke za gospodarstvo.
- Kjer je relevantno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo omogočali daljinsko ogrevanje/hlajenje.
- Pri projektih na ogrevanje z biomaso bomo upoštevali tudi parametre, ki vplivajo na kakovost zraka in na ta način dosegali sinergične učinke zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in izboljševanja kakovosti zraka v mestih. Izbrane bodo take rešitve, za emisije celotnega prahu iz kurilnih naprav, ki bodo upoštevale omejitve iz prenovljene NEC direktive.
- Pri načrtovanju in obratovanju geotermalnih ogrevalnih sistemov bodo izbrani projekti, ki bodo zagotavljali, da raba geotermalnega vira energije ne bo imela pomembnega vpliva na podzemne in površine vode.
- Pri umeščanju objektov OVE v prostor bodo imeli, kjer je smiselno, prednost tisti, ki jih bo mogoče nameščati na degradirana območja oziroma na stavbne objekte.

- V primeru, da bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot zaradi katerih so bile določene ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.

2.4.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vrste finančnih instrumentov bodo oblikovani po tem, ko bo izdelana ocena predhodnega vrednotenja za to področje.

2.4.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.4.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.4.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
1.	Dodatno inštalirana moč za proizvodnjo toplote	MW	KS	Celotna SLO	30	AN-OVE
2	Dodatno instalirana moč za proizvodnjo električne energije	MW	KS	Celotna SLO	50	AN-OVE
30	Dodatne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov energije	MW	KS	Celotna SLO	80	AN-OVE
3.	Zmanjšanje izpusta toplogrednih plinov za elektriko in toploto	kt CO2 ekv	KS	Celotna SLO	31	Od tega elektrika 25kt in toplota 6.kt CO2 ekv.

Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določeni na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

2.4.3. Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih

Specifični cilj: Povečanje učinkovitosti elektroenergetskega sistema

V okviru prednostne naložbe zasledujemo specifični cilj povečanja učinkovitosti elektroenergetskega sistema. K področjem, ki bodo pomembno vplivala na razvojne zmožnosti sistema za oskrbo z energijo, spada tudi posodobitev elektroenergetskih omrežij z uvajanjem pametnih oz. aktivnih omrežij.

Obstoječi elektroenergetski sistem skupaj s koncepti načrtovanja in obratovanja danes ni pripravljen na stroškovno učinkovito vključevanje novih elementov kot so razpršeni viri, hranilniki energije in električna vozila. Kot tak se sooča s številnimi novimi izzivi, ki jih prinaša naraščanje koničnih obremenitev, starajoča infrastruktura, prostorske omejitve in s tem povezane težave z umeščanjem v prostor, okoljska problematika in razpršena proizvodnja ter v prihodnosti povečanje porabe. Da ne bi množično priključevanje razpršenih virov v bližnji prihodnosti povzročilo težave pri zagotavljanju standardizirane kakovosti oskrbe z električno energijo za končne odjemalce, bodo potrebna večja investicijska vlaganja v nadgradnjo in posodobitev elektroenergetskega omrežja.

Pristop k reševanju težav v spremenjenih razmerah v omrežju predstavljajo pametna omrežja. Za pametna omrežja je značilno, da z nadgradnjo obstoječe elektroenergetske infrastrukture z informacijsko komunikacijsko tehnologijo in določenimi novimi elementi omogočajo stroškovno učinkovite rešitve med katere sodijo:

- izvajanje daljinskega merjenja po dejanski porabi z dvosmerno digitalno komunikacijo med dobaviteljem in potrošnikom,
- uvedba dinamičnih inovativnih tarif in
- vključevanje novih elementov kot so razpršeni viri električne energije, električna vozila, hranilniki energije, kompenzacijske naprave,
- njihovo upravljanje ter
- razvoj in ponudbo novih energetskega storitev kot so prilagajanje odjema, prilagajanje proizvodnje iz razpršenih virov, upravljanje s porabo ipd.

Pametna omrežja predstavljajo nadgradnjo obstoječega sistema z novimi rešitvami, zato obstoječi sistem dograjujejo in dopolnjujejo, ga delajo takega, da se sistem lažje prilagaja potrebam, ki smo jim priča v zadnjem obdobju. Elektroenergetski sistem v klasični ali pametni izvedbi ni namenjen samemu sebi ampak predstavlja osnovo za gospodarsko in vsakršno drugo dejavnost. Zato so elektroenergetski sistemi pod budnim nadzorom številnih nacionalnih in evropskih organov, ki prek zakonodaje in podrejenih aktov usmerjajo razvoj sistema. Eden od namenov operativnega programa je tudi izpolnjevanje zahtev, ki jih postavlja pravni okvir.

V skladu z Direktivo 2009/72/ES morajo v državah članicah, kjer je to ekonomsko upravičeno, do leta 2020 zamenjati 80 % vseh električnih števecov s pametnimi merilnimi sistemi.

Zaradi večanja kapacitet javove moči na SN omrežju in povečavanju deleža moči razpršene proizvodnje na NN in SN nivoju se napetostni profil v elektroenergetskem omrežju poslabšuje. Z namenom regulacije napetosti znotraj predpisanih meja bo potrebno pravočasno ukrepanje. Vzpostavitev primerne koncepta pametnih omrežij lahko tudi v prihodnje zagotavlja stroškovno učinkovito kakovost napetosti.

V skladu z Direktivo 2009/28/ES morajo v državah članicah do leta 2020 doseči 10% delež OVE v transportu.

Rezultat:

- povečanje opremljenosti uporabnikov omrežja električne energije s pametnimi merilnimi sistemi in pametnimi sistemi za polnjenje električnih vozil.

Tabela x: Kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.4.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Delež priključenih uporabnikov na napredne merilne sisteme	%	Celotna Slovenija	25	2012	85%	SODO	Letno

2.4.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.3.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Koncept pametnih omrežij vključuje učinkovito uporabo novih tehnologij naprednega merjenja, aktivnega vključevanja odjema (DSM), virtualne elektrarne, sodobne kompenzacijske naprave, hranilnike električne energije in infrastrukture za električno mobilnost. Večja spoznavnost (observabilnost) vzdolž celotnega omrežja omogoča naprednejšo, natančnejšo in zato bolj konsistentno obdelavo vhodnih podatkov, ki skupaj z razvojem novih elementov za podporo obratovanju dajejo možnost razvoja in nadgradnje obstoječih konceptov obratovanja ter načrtovanja omrežij.

V okviru prednostne naložbe bo podpora predvsem namenjena

tistim projektom, ki celovito rešujejo določeno sistemsko težavo, ki je že zaznana ter za katero na podlagi trendov lahko z veliko gotovostjo pričakujemo poslabšanje razmer ali nadaljujejo aktivnosti, ki so strateškega pomena:

- vzpostavljanje tehničnih, postopkovnih, obratovalnih in organizacijskih razmer za celovito regulacijo jalove moči na ustreznih napetostnih nivojih.
- Sofinanciranju dejavnostim, ki prispevajo k integraciji sistemov in rešitev za implementacijo in vzpostavitev sodobne IKT infrastrukture ter opremljenost odjemalcev z naprednimi merilnimi sistemi, kar omogoča izgradnjo pametnih omrežij in zagotavlja povezljivost med inteligentnimi napravami in sistemi, ki jih integriramo v okviru koncepta pametnih omrežij in prispevajo k izboljšanju napetostnih profilov v omrežju. Ukrep vključuje tudi vgradnjo naprednih merilnikov za odjemalce na nizko in srednje napetostnem nivoju distribucijskega elektroenergetskega omrežja in vgradnjo pametnih polnilnih postaj za električna vozila za javno in zasebo rabo.
- Spodbujanju aktivnega vključevanja proizvodnje in odjema kar bo prispevalo k zniževanju koničnih obremenitev elektrenergetskega omrežja na posameznih preobremenjenih območjih. Pristop zahteva spremembo vrste procesov in usklajeno uporabo podatkov iz omrežja, odjema in proizvodnje. Različne možne ukrepe aktivnega vključevanja odjema na eni in proizvodnje na drugi strani je potrebno uskladiti s procesi kratkoročnih napovedi odjema in proizvodnje ter stanjem v omrežju,
- Dejavnostim na področju informiranja, izobraževanja in ozaveščanja končnih uporabnikov glede aktivnega vključevanja proizvodnje in odjema ter prednosti opremljenosti odjemalcev z naprednimi merilnimi sistemi.

Ciljne skupine: končni odjemalci in proizvajalci električne energije, priključeni na distribucijsko omrežje na nizko in srednje napetostnem nivoju ter podjetja, ki delajo v javnem interesu na področju oskrbe z električno energijo.

Potencialni upravičenci so: upravljavci distribucijskega omrežja, lastniki /upravljavci proizvodnih enot razpršenih virov ter hranilnikov energije, lastniki električnih vozil ter lastniki/upravljavci prakirišč, proizvajalci inovativnih IKT rešitev za aktivna omrežja, lokalne samoupravne skupnosti.

2.4.3.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo v okviru te prednostne naložbe opredeljena dodatna načela za izbor. Načela bodo med drugim temeljila na strateških smernicah za uvajanje sistema naprednega merjenja v Sloveniji in študiji stroškov in koristi pri uvajanju naprednih sistemov merjenja, ki jo je izdelal nacionalni energetske regulator Agencija za energijo).

2.4.3.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naložbe je načrtovana uporaba povratnih in nepovratnih virov. Obseg in vrste finančnih instrumentov bodo oblikovani po tem, ko bo izdelana ocena predhodnega vrednotenja za to področje.

2.4.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.4.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.3.3.

I D	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
3 3	Število dodatnih priključenih uporabnikov (končni odjemalci, proizvajalci) električne energije na napredne sisteme	število	KS	Celotna SLO	100.000	SODO
	Število javnih polnilnih postaj za električna vozila z možnostjo daljinskega upravljanja moči polnjenja	število	KS	Celotna SLO	3000 (do 2020)	Direktiva o o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0018:FIN:SL:PDF)
	Število zasebnih polnilnih postaj za električna vozila z možnostjo daljinskega upravljanja moči polnjenja	število	KS	Celotna SLO	26000 (do2020)	Direktiva o o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri)

izobraževalno ozaveščevalne dejavnosti o trajnostni mobilnosti, zapiranje mestih jeder za osebni promet, ipd.).

Ukrepi spodbujanja javnega potniškega prometa v mestih in z njimi povezanih funkcionalnih urbanih območjih bodo okrepljeni z zagotavljanjem okolju prijaznejših vozni sredstev, ki bodo omogočala preusmeritev individualnih prevozov v javni potniški promet in pomembno prispevali k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in delcev v ozračje. Za doseganje ciljev OVE v prometu in zmanjšanja onesnaženosti zraka bo podprta izgradnja infrastrukture/polnilnih postaj za nizkoogljične vire napajanja vozil.

Ukrepi v okviru te prednostne naložbe bodo lahko podprti preko mehanizma celostnih teritorialnih naložb za izbrana mesta. Preko tega mehanizma bo podpora namenjena celovitim projektom, ki bodo kombinirali ukrepe s tistimi, ki so opredeljeni v okviru prednostnih naložb 2.6.4 in 2.4.1.

Ciljne skupine: vsi občani, pešci, kolesarji, uporabniki javnega potniškega prometa, vozniki osebnih vozil

Upravičenci so: občine, prevozniki, vzgojno-izobraževalne ustanove, raziskovalne ustanove, nevladne organizacije, regionalne razvojne agencije, podjetja

2.4.4.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo upoštevana naslednja načela za izbor projektov/ukrepov:

- Načelo spodbujanja trajnostne mobilnosti, ki prispeva k spremembi modal splita na račun zmanjšanja uporabe avtomobila in izboljšanja kakovosti zraka v mestih
- Kjer je smiselno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo prispevali k zmanjševanju prekoračene koncentracije PM10 nad dovoljeno mejo v RS.
- Načelo tehnološke nevtralnosti pri projektih za povečevanje deleža OVE v prometu; kriteriji podpornih shem bodo vsebovali ciljne vrednosti učinkovitosti z vidika emisij TGP in PM10; izbor tehnologije (viri napajanja ipd) pa bo predmet celovite presoje stroškov in koristi pri implementaciji celostnega ukrepa razvoja trajnostne mobilnosti.
- Celovitost pristopa pri izvajanju ukrepov trajnostne mobilnosti v urbanih območjih z jasno izraženo kontinuiteto izvajanja ukrepov.

2.4.4.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naložbe ni načrtovana uporaba povratnih virov.

2.4.4.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena.

2.4.4.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela 5 : Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.4.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število celostnih prometnih	število	KS in ESRR	Celotna Slovenija	20	MZIP

	strategij v izvajanju						
	Sprememba modal splita v osebnem prevozu	Delež	KS	Celotna Slovenija	85,8	EUROSTAT	
	Število novo zgrajenih pločnikov v urbanih območjih	kilometer	KS in ESRR	Celotna Slovenija	25	MZIP	
	Število novo zgrajenih kolesarskih stez v urbanih območjih	kilometer	KS in ESRR	Celotna Slovenija	20	MZIP	
	Število novo zgrajenih P+R v urbanih območjih	število	KS in ESRR	Celotna Slovenija	20	MZIP	
	Število novo zgrajenih ali prenovljenih postajališč JPP	število	KS in ESRR	Celotna Slovenija	20	MZIP	
	Ureditev parkirišč za kolesa	število	KS in ESRR	Celotna Slovenija	130	MZIP	
	Ukrepi trajnostne parkirne politike	število	KS in ESRR	Celotna Slovenija	8	MZIP	

2.4.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.4.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelevitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka		zmanjšanje letne porabe primarne energije v javnih stavbah	GWh	KS	Celotna SLO	70	200	AN-URE	
Finančni viri		Vložena sredstva/lzdatki	mio EUR	KS	Celotna SLO	80	165	Ocena	

2.4.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja		KS							
Tabela 1 Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrsta Ozemlje		Tabela 4: Mehanizmi za ozemeljsko izvrševanje		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek

009 (veter)	3 mio	01	3,0	00	3,0				
010 (sonce)	6 mio	01	6,0	00	6,0				
011 (biomasa)	10 mio	01	10,0	00	10,0				
012 (drugi OVE)	5 mio	01	5,0	00	5,0				
014 (URE v javni infrastrukturi)	175 mio	01 04	145,0 30,0	00	175,0				
015 (URE housing stock, demo, podpora)	21,5 mio	01	21,5	00	21,5	01	10		
015 (pametna omrežja)	24,0 mio	01 04	22,0 2,0	00	24,0				
043	8,44 mio	01	8,44	02	8,44	01	8,44	04	8,44
089	13,91 mio	01	13,91	02	13,91	01	13,91	04	13,91
044	2,35 mio	01	2,35	02	2,35	01	2,35	04	2,35
036	5,88 mio	01	5,88	02	5,88	01	5,88	04	5,88

ESRR sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1 Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrsta Ozemlje		Tabela 4: Mehanizmi za ozemeljsko izvrševanje		Tabela 6: Sekundarno področje v okviru ESS	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
043	2,17 mio	01	2,17	02	2,17	01	2,17	04	2,17
036	22,84 mio	01	22,84	02	22,84	01	22,84	04	22,84
012	2,50 mio	01	2,50	02	2,50	01	2,50	04	2,50

2.4.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.5. Prilagajanje na podnebne spremembe

Podnebne spremembe predstavljajo enega najresnejših problemov in izzivov tako za človeka kot tudi za okolje. Vse bolj jasno je tudi, da z ukrepi za blaženje podnebnih sprememb ne bomo preprečili podnebnih sprememb in njihovih vplivov, zato moramo hkrati razmišljati o ukrepih za prilagajanje na neizogibne posledice podnebnih sprememb. Negativne posledice podnebnih sprememb lahko povzročijo katastrofalne posledice za zdravje ljudi, gospodarstvo, kulturno dediščino in okolje.

Na podlagi navedenega bo iz Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj podpora namenjena predvsem namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam na področjih poplavne ogroženosti, spodbujalo pa se bo tudi naložbe za obravnavo posebnih tveganj in zagotovitev pripravljenosti na nesreče. Zadnje poplave večjih razsežnosti so v letu 2012 veliko materialno škodo povzročile na porečju reke Drave in v drugih delih Vzhodne kohezijske regije, prav tako pa je na podlagi zadnjih razpoložljivih podatkov iz leta 2010 ocenjeno, da se razvojni problemi v večji meri koncentrirajo v Vzhodni Sloveniji. Zato je smotrno, da se sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj namenijo za protipoplavne ukrepe v V Sloveniji.

2.5.1. Podpora namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu

Specifični cilj: Nižja poplavna ogroženost na območjih pomembnega vpliva poplav

V skladu z Direktivo 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (Uradni list L 288 , 06/11/2007) je v letu 2011 Republika Slovenija pripravila ti. predhodno oceno poplavne ogroženosti in na podlagi le-te po dolgi javni razpravi v letu 2013 določila 61 območij pomembnega vpliva poplav (v nadaljevanju: OPVP) v Sloveniji, za katere se upravičeno pričakuje, da na njih v primeru poplav prihaja do največjih škod po kriterijih ogroženosti na zdravje ljudi, okolje, kulturno dediščino in gospodarske dejavnosti.

V programskem obdobju 2014-2020 se bodo iz Evropskega kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirale gradbene in negradbene aktivnosti, ki bodo prispevale k zmanjšanju poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav. Posamezne aktivnosti se bodo izvajale tako, da bodo usklajene s prenovljenim Načrtom upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja, ki bo postavil okvir za celovit pristop k upravljanju porečij.

Na 6 od 61 območjih pomembnega vpliva poplav, kjer je priprava projektne dokumentacije že v zadnji fazi in so izdelane ustrezne grafične podlage v obliki območij pomembnega vpliva poplav ter integralne poplavne ogroženosti, načrtujemo investicije v celovite protipoplavne ukrepe.

Projekti so že v osnovi zasnovani tako, da razen gradbenih del v največji meri vključujejo tudi negradbene protipoplavne ukrepe ter vključujejo zaščito nenaseljenih razlivnih območij in ukrepe izboljšanja stanja voda v skladu z Vodno direktivo, kjer je to smiselno.

Ravno tako pa bodo podprti iz Evropskega kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj tudi nekateri negradbeni ukrepi, ki se bodo izvajali za celotno Slovenijo s katerimi bi dosegli nižjo poplavno ogroženost na območjih pomembnega vpliva poplav.

Podprte investicije tako v gradbene kot tudi negradbene ukrepe, bodo morale upoštevati celovitost reševanja problematike porečij tudi v primerih, ko bodo izvedeni le delni ukrepi.

Poleg tega mora Slovenija izdelati tudi ocene tveganj za naravne in druge nesreče, ki niso poplave in ki predstavljajo največje tveganje na nacionalni ravni. Te ocene bodo služile kot podlaga pri nadaljnjem prostorskem načrtovanju, načrtovanju preventivnih ukrepov za zmanjšanje tveganj za nastanek nesreč, določitev prednostnih/prioritetnih investicij za

zmanjšanje tveganj za nesreče, izdelavi načrtov za obvladovanje tveganj, za pomoč in odpravo posledic v primeru večje naravne ali druge nesreče.

Investicije v protipoplavne ukrepe v tej prednostni naložbi bodo neposredno prispevale k drugemu stebru Strategije Evropske unije za Podonavje.

V okviru te prednostne naložbe želimo s podprtimi ukrepi doseči rezultat:

- Manjša poplavna ogroženost v primeru novih poplav.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.5.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število poplavno ogroženih stavb	število	Celotna Slovenija	18.239	2013	11.055	MKO	Enkrat na leto
	Število ogroženih IPPC in SEVESO objektov	število	Celotna Slovenija	39	2013	31	MKO	Enkrat na leto

* Kazalniki so pripravljene na podlagi Poročila o določitvi pomebnega vpliva poplav v RS (priloga k sklepu Vlade RS 35500-1/2013/5, 14.02.2013 in razreza sredstev Kohezijskega sklada in ESRR. V kolikor pride do realizacije dogovorov z EIB glede kreditne linije za projekte protipoplavne varnosti, bo obseg investicij lahko večji in posledično se bodo spodnji indikatorji ustrezno prilagodili.

2.5.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.5.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti gradbeni in negradbeni ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti.

S predlaganimi negradbenimi aktivnostmi se bodo hkrati ustvarjala tudi nova delovna mesta npr. na področju upravljanja s površinami, ki bodo namenjena kontroliranemu razlivanju visokih voda v primeru poplav. Prav tako povečana aktivnost na področju izvajanja gradbenih protipoplavnih ukrepov pomeni nova delovna mesta v vseh investicijsko-gradbenih panogah.

S sredstvi tako Kohezijskega sklada kot tudi Evropskega sklada za regionalni razvoj, bodo indikativno financirane naslednje protipoplavne investicije, ki so prednostnega pomena za Slovenijo:

- dokončanje projektov Zagotovitev poplavne varnosti na porečju Savinje – lokalni ukrepi – I.faza in Zagotovitev poplavne varnosti na Porečju Drave – I. faza ter nadaljevanje celovite protipoplavne obravnave porečij Savinje in Drave.
 - protipoplavna ureditev porečja Merinščice s pritoki (do kraja Vransko) – nadaljevanje aktivnosti celovite protipoplavne ureditve porečja Savinje - zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Vransko;
 - protipoplavna ureditev porečja Mežo in Mislinjo – nadaljevanje aktivnosti celovite protipoplavne ureditve porečja Drave - zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Dravograd, OPVP Prevalje-Ravne na Koroškem in OPVP Črna na Koroškem-Žerjav;

- protipoplavna ureditev porečja Ptujске Drave – nadaljevanje aktivnosti celovite protipoplavne ureditve porečja Drave - zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Spodnji Duplek in OPVP Ptuj;
- protipoplavna ureditev porečja Gradaščice (do Ljubljane) – zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Ljubljana-jug in OPVP Dobrova - Brezje pri Dobrovi;
- protipoplavna ureditev porečja Selške Sore (do kraja Dolenja vas) – zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Železniki;
- zmanjševanje poplavne ogroženosti na OPVPjih v okviru celovitega obvladovanja poplavne ogroženosti porečij Kamniške Bistrice, Sotle, Krke, Sore, Vipave, Ledave in Mure ter nadaljevanje celovite protipoplavne obravnave porečij.

S sredstvi Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj bodo indikativno financirani naslednji negradbeni protipoplavni ukrepi:

- Identifikacija ključnih **razlivnih površin** visokih voda v Sloveniji – identifikacija večjih površin za razlivanje vode v navezavi z opredeljenimi OPVP, preveritev možnosti pravne in terenske zaščite in ureditve teh površin v interakciji z občinami (in drugimi deležniki), odkupi teh zemljišč, priprava dokumentacije in dejanska izvedba ureditev v praksi za kontrolirano ali naravno razlivanje vode ob nastopu poplav;
- Vzpostavitev **novih vodomernih postaj** za redni hidrološki monitoring na OPVP – (hidravlična) identifikacija lokacij novih vodomernih postaj na vodotokih, ki ogrožajo območja pomembnega vpliva poplav, priprava dokumentacije za vzpostavitev vodomernih mest, nakup hidrološke in telekomunikacijske opreme, izvedba. V okviru prednostne naložbe bo dokončan projekt BOBER (2.faza – dokončanje izgradnje merilnih postaj za spremljanje voda), ki se je pričel v obdobju 2007-2013, in ki ne bo dokončan v obdobju do konca leta 2015.
- Razvoj **hidroloških modelov za napovedovanje** visokih voda na območjih pomembnega vpliva poplav – za dovolj zgodnje opozarjanje na možnost nastopa visokih voda oz. poplav na območjih pomembnega vpliva poplav je treba razviti kvalitetne in operativne hidrološke modele za vseh 17 opredeljenih skupin OPVPjev. Projekt vključuje zbiranje podatkov, razvoj hidroloških modelov, vzpostavitev sistema lokalne objave opozoril.
- Razvoj **hidroloških in hidravličnih modelov** za utemeljitev in pripravo celovitih rešitev poplavne varnosti na posameznih porečjih.
- Vzpostavitev **novih evidenc na področju obvladovanja poplavne ogroženosti** – vzpostavitev informacijske, telekomunikacijske in druge infrastrukture za bolj kakovostno obvladovanje poplavne ogroženosti, zbiranje podatkov o preteklih in bodočih poplavnih dogodkih iz raznih virov, visokotehnološka snemanja v času nastopa poplavnih dogodkov, arhiviranje, vzpostavitev spletnih strani za diseminacijo ključnih podatkov.
- **Informiranje, ozaveščanje, izobraževanje zgodnje alarmiranje, obveščanje in spodbujanje** k ukrepanju poplavno ogroženih subjektov na območjih pomembnega vpliva poplav – izdelava informativnih materialov, javno obveščanje in ozaveščanje poplavno ogroženih prebivalcev in subjektov o načinih ukrepanja v času nastopa visokih voda, izvedba pripravljalnih vaj, prenova in vzpostavitev sistema javnega alarmiranja ter aktivno (finančno) spodbujanje lastnikov poplavno ogroženih objektov k izvedbi individualnih ukrepov za zaščito pred naravnimi nesrečami na območjih pomembnega vpliva poplav.

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti tudi ukrepi za:

- pripravo celovite medsektorske **ocene tveganj** in priložnosti, ki jih podnebne spremembe prinašajo za Slovenijo in ki bo predstavljala podlago za pripravo ukrepov prilagajanja ter preprečevanja in obvladovanja tveganj (akcijski načrt prilagajanja na podnebne spremembe). Izdelane bodo tudi ocene tveganj za naravne in druge nesreče,

ki predstavljajo največje tveganje na nacionalni ravni in bodo služile kot podlaga za nadaljnje prostorsko načrtovanje, načrtovanju preventivnih ukrepov za zmanjšanje tveganj za nastanek nesreč, določitev prednostnih/prioritetnih investicij za zmanjšanje tveganj za nesreče, izdelavi načrtov za obvladovanje tveganj, za pomoč in odpravo posledic v primeru večje naravne ali druge nesreče;

Ciljne skupine: ogroženo prebivalstvo

Upravičenci: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in drugi pripravljavci ocen tveganj za nesreče, Uprava RS za zaščito in reševanje, Agencija RS za okolje, lokalne samoupravne skupnosti

2.5.1.1.1. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo pri izboru projektov upoštevana naslednja dodatna načela za izbor:

- celovitost obravnave porečij: posamezne investicije v protipoplavno varnost bodo morale upoštevati celovitost reševanja problematike tudi v primerih, ko bodo izvedeni le delni ukrepi/projekti;
- stroškovna učinkovitost;
- usklajenost z načrti zmanjševanja poplavne ogroženosti v skladu z Direktivo 2007/60/ES(po letu 2015);
- pripravljenost projekta za izvedbo;
- zagotovitev učinkovite institucionalne ureditve za pripravo in izvajanje projektov še posebej v primerih, ko je upravičenec lokalna samoupravna skupnost;
- projekti bodo izvedeni tako, da bo na vseh vodnih telesih, na katerih bodo gradbeni protipoplavni ukrepi izvedeni, mogoče dosegati postavljene okoljske cilje, ki so opredeljeni v NUV;
- v primeru, da bodo protipoplavni ukrepi načrtovani na območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno, Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote) bo posebna pozornost namenjena preprečevanju vplivov na kakovost vode, na vodni režim, zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot zaradi katerih so bile določene ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij;
- pri izvedbi odkupov zemljišč in dejanski izvedbi ureditev za kontrolirano ali naravno razlivanje vode ob nastopu poplav, se odkupi, kjer je to mogoče tudi površine, ki so nujne za doseganje ciljev območij Natura 2000 oz. se ob izvedbi ureditev za razlivanje vode le to izvede na način, da se doseže tudi izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov.

Predvidene so neposredne potrditve projektov.

2.5.1.1.2. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih sredstev.

2.5.1.1.3. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Projekt Nadgradnja sistema za spremljanje in analiziranje vodnega okolja v Sloveniji - BOBER je velik projekt, ki je sofinanciran v obdobju 2007-2013. Druga – zaključna faza je predvidena za sofinanciranje v obdobju 2014-2020.

2.5.1.1.4. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: Kazalniki učinkov prednostno naložbo 2.5.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
20	prebivalci, deležni ukrepov varstva pred poplavami	število	38.799	MKO
	Število izvedenih alarmno-opozorilnih sistemov za primere poplav	število	96	URSZR
	Število izvedenih akcij ozaveščanja/informiranja za primere poplav	število	20	MKO/ URSZR
	Število pripravljenih ocen tveganj za naravne in druge nesreče	število	20	pripravljalci

2.5.2. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.5.3. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek	20	prebivalci, deležni ukrepov varstva pred poplavami	število	ESRR, KS	Celotna vzhodna	3.000	38.799	MKO	
Stopnja izvajanja		Umeščenost s prostorskimi akti	število	KS	Celotna Slovenija	2	7	MKO	
		Priprava gradbene in investicijske dokumentacije	število	KS	Celotna Slovenija	2	7	MKO	
		Izdano gradbeno dovoljenje	število	KS	Celotna Slovenija	2	7	MKO	
Finančni viri		Izdatki	Mio EUR	KS ESRR	Celotna Slovenija	10 2	53 30	MKO	

2.5.4. Kategorije ukrepov

Kohezijski sklad in področje ukrepanja	KS			
Tabela 1: Področje ukrepanja	Tabela 2: Oblika financiranja	Tabela 3: Ozemlje	Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja	Tabela 6 ESF secondary theme ³⁵

³⁵ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda
086	53 mio	01	53 mio	06	53	53 mio	00		00

Sklad in področje ukrepanja		ESRR							
Tabela 1: Področje ukrepanja		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6 ESF secondary theme ³⁶	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda
086	30 mio	01	30 mio	06	30	30 mio	00		00

2.5.5. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Za pripravo gradbenih ukrepov / projektov bo uporabljena tehnična pomoč OP ROPI 2007-2013. Sprememba projekta tehnične pomoči posredniškega telesa MKO v te namene je bila odobrena s strani Organa upravljanja. V letu 2014 se bo prešlo v izvedbo. Z uporabo tehnične pomoči predvidevamo, da bo izvedba v obdobju 2014-2020 učinkovitejša in celovitejša kot v obdobju 2007 – 2013.

Za pripravo gradbenih ukrepov / projektov bo uporabljena tehnična pomoč OP ROPI 2007-2013. Sprememba projekta tehnične pomoči posredniškega telesa MKO v te namene je bila odobrena s strani Organa upravljanja. V letu 2014 se bo prešlo v izvedbo. Z uporabo tehnične pomoči predvidevamo, da bo izvedba v obdobju 2014-2020 učinkovitejša in celovitejša kot v obdobju 2007 – 2013.

Za izvajanje investicijskih projektov predvideva upravičenec popolnitev kadrovske strukture s projektnimi vodji, ki bodo operativno izpeljali investicijske projekte.

Vplivi podnebnih sprememb se dotikajo vseh sektorjev in gospodarskih aktivnosti, zato potrebujejo celovito obravnavo, medresorsko sodelovanje in kadrovsko zmogljivo koordinacijo. Za pripravo podlag, ki so potrebne za učinkovito načrtovanje, pripravo politik in ukrepov različnih področij, bi bila potrebna tehnična pomoč za dvig administrativne usposobljenosti prioritetenega organa, ki je pristojen za področje podnebnih sprememb. Druge sektorske politike (kmetijstvo, gozdarstvo, vode, energetika, zdravje, odziv na naravne nesreče,...) namreč potrebujejo ustrezen input za dolgoročno vzdržno načrtovanje politik in ukrepov, v obliki opredelitve vpliva, območja vpliva in možnosti ukrepov prilagajanja. Tak input bi lahko ponudila strategija oz. akcijski načrt prilagajanja na podnebne spremembe.

Razvoj sistema obvladovanja postopnih vplivov podnebnih sprememb. Posebna pozornost bo namenjena tudi vplivu podnebnih **sprememb na razpoložljivost površinske in podzemne vode**, saj tega izhodiščnega podatka za vse sektorje, ki rabijo vodo v Sloveniji namreč še ni. Prav tako bo potrebno vzpostaviti mehanizem odločanja o rabi vode za primere, kjer bodo potrebe presegale razpoložljive količine vode in izdelati tudi konkretizirane sektorske načrte (srednje (do 2021) ali dolgoročne) za rabo vode, ki bi predvideli bolj natančna mesta predvidenih odvzemov

³⁶ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

vode, upoštevajoč okoljske omejitve in podnebne spremembe. Ta ukrep predstavlja tudi potrebno strokovno podlago za investicije v ukrepe, ki bodo podprti v okviru programov za izvajanje Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in investicije v ribogojstvo v okviru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo in za druge relevantne investicije na področju rabe vode.

2.6. Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti

Prednostna os bo financirana iz Kohezijskega sklada in iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v obeh regijah. Izgradnja okoljske infrastrukture bo v Sloveniji podprta s sredstvi Kohezijskega sklada, kjer pristop k financiranju ni odvisen od kohezijske regije.

Glede na zahteve Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (91/271/EGS) mora Slovenija do 31. 12. 2015 zagotoviti ustrezne sisteme odvajanja in čiščenja za komunalno odpadno vodo iz vseh območij poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 PE. V skladu s 3. členom direktive je potrebno zagotoviti priključenost prebivalcev na javno kanalizacijo ali uporabiti individualne sisteme ali druge primerne sisteme, ki dosežejo enako raven varstva okolja, v primerih, ko ureditev kanalizacijskih sistemov zaradi neustrezne koristi za okolje ali previsokih stroškov ne bi bila upravičena. Z izvedbo infrastrukturnih projektov v obdobju 2007 - 2013 bo zagotovljeno, da bo z okoljsko infrastrukturo opremljena slaba polovica teh območij poselitve.

Na področju oskrbe s pitno vodo se opremljenost z vodovodnim omrežjem sicer izboljšuje, kljub temu pa ostajata problematična kakovost pitne vode v vodovodnih sistemih in visoke izgube pitne vode. Prioriteto na tem področju predstavlja izgradnja ustrezne infrastrukture za vodooskrbo (novi sistemi kot tudi rekonstrukcija obstoječih), ki bo omogočala učinkovito, kakovostno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo. Sredstva bodo namenjena tudi za financiranje ukrepov za aktivno zaščito vodnih virov in vzpostavitev sistemov spremljanja kakovosti pitne vode ter pasivne zaščite vodnih virov.

Ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru prednostnih naložb 6.3. in 6.4., bodo sredstva za financiranje ukrepov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Slovenija je med biotsko najbolj raznovrstnimi državami članicami EU. Omrežje Natura 2000 in druga zavarovana območja so locirana skoraj v vseh slovenskih občinah (203 od 211) in se v Zahodni Sloveniji razprostirajo na 42 % ozemlja, medtem ko v Vzhodni Sloveniji pokrivajo 35 % območja. Zaradi velikega števila občin, ki imajo območje Natura 2000, in zaradi velikega deleža območja, ki je v vsaki od kohezijskih regij opredeljeno kot Natura 2000, bomo pri izvajanju ukrepov v okviru te prednostne naložbe uporabili enoten pristop na nacionalni ravni. Na ta način bodo sredstva porabljena na tistih delih omrežja Natura 2000, kjer bodo doseženi največji možni sinergijski učinki (varstveni, ekonomski in družbeni). Z enotnim pristopom bo povečana tudi administrativna učinkovitost.

Ukrepi iz prednostne naložbe 6.4. bodo podprti preko mehanizma Celostnih teritorialnih naložb, ki se bodo izvajale v urbanih območjih obeh kohezijskih regij, glede na kriterije, ki so opredeljeni v Partnerskem sporazumu. Namen podprtih ukrepov je predvsem revitalizaciji degradiranih urbanih površin in njihova reaktivacija v mestih. V kombinaciji z izvajanjem ukrepov v okviru prednostne osi 4, predvsem tistih, ki so namenjeni učinkoviti rabi energije in trajnostni mobilnosti v urbanih območjih obeh kohezijskih regij, bo to prispevalo k oblikovanju celovitih projektov trajnostnega razvoja urbanih območij in bo prispevalo k zmanjševanju problemov s kakovostjo zraka.

2.6.1. Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve

V Sloveniji so še območja, kjer javni sistem vodooskrbe še ni zgrajen oziroma je neustrezen, zaradi česar oskrba s pitno vodo ni skladna z Direktivo o pitni vodi (98/83/ES)³⁷. Poleg tega ni sistematičnega pristopa k aktivni zaščiti vodnih virov. Zato bomo v okviru te prednostne naložbe zasledovali:

Specifični cilj 1 Večja varnost oskrbe z zdravstveno ustrežno pitno vodo

Rezultat: Več prebivalcev oskrbovanih iz javnega vodovodnega sistema z zagotovljeno kakovostno pitno vodo

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število prebivalcev v z zagotovljenim varnim dostopom do zdravstveno ustrežne pitne vode *	Celotna SLO	število		1.434.000	število	2012	1.977.000 ³⁸	Strokovne podlage za pripravo operativnega programa oskrbe s pitno vodo (leto 2012)	Enkrat letno

* Da to ni ustrezno smo šteli podatke, da je bila vsaj en dan neustrezna kakovost pitne vode

³⁷ 16. člen Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS št. 64/12) predpisuje, da mora investitor ali lastnik objekta, v katerem nastaja komunalna odpadna voda, na območju, ki je opremljeno z javno kanalizacijo, zagotoviti da se komunalna odpadna voda odvaja v javno kanalizacijo. Izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ureja Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS št. 88/11, 8/12 in 108/13), podrobneje pa je urejena v občinskih odlokih, ki urejajo izvajanje te javne službe. Tudi v tej uredbi je predpisano (7. člen) da se mora komunalna odpadna voda, ki nastaja v stavbi na območju poselitve opremljenem z javno kanalizacijo, odvajati neposredno v javno kanalizacijo. V 14. členu iste uredbe je predpisano, da kanalizacijski priključek ni objekt javne kanalizacije in da pripada stavbi ali gradbenemu inženirskemu objektu, v katerem nastaja komunalna odpadna voda. Načrtovanje, gradnja in vzdrževanje kanalizacijskega priključka mora zagotoviti lastnik stavbe ali gradbenega inženirskega objekta, ki mu priključek pripada in je v njegovi lasti in upravljanju. Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode je v skladu s 149. členom Zakona o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06 - UPB, 49/06 - ZMetD, 66/06 - odl.US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO - 1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12 in 92/13) obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja. Občine v občinskih odlokih predpišejo način izvajanja te gospodarske javne službe tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov (drugi odstavek 3. člena v povezavi s 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur. l. RS št. 32/93, 30/98 - ZLPO, 127/06 - ZJZP, 38/10 - ZUKN in 57/11)). V skladu z navedenim občine v občinskih predpisih podrobneje določijo način izvajanja javne službe, način priključevanja na javno kanalizacijo na območjih, kjer je ta zgrajena, kot tudi obveznosti uporabnikov in prekrške in globe s tem v zvezi.

³⁸ Ciljna vrednost se nanaša na vrednost, ki je določena v strokovnih podlagah za pripravo Operativnega programa oskrbe s pitno vodo in se bo dosegla s sredstvi ESI (kohezijskega sklada) in nacionalnimi sredstvi.

V kolikor pride do realizacije dogovorov z EIB glede kreditne linije, bo obseg investicij lahko večji in posledično se bodo indikatorji ustrezno prilagodili.

Slovenija še ne izpolnjuje zahtev direktive Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (91/271/EGS) na podlagi katere bi morala do konca leta 2015 izgraditi ustrezno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 PE. Na podlagi preteklih vlaganj bo s tovrstno okoljsko infrastrukturo opremljena le slaba polovica teh območij poselitve. Zato bomo v okviru te prednostne naložbe zasledovali:

Specifični cilj 2: Zmanjšanje emisij v vode zaradi izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda

Rezultat: Več prebivalcev, priključenih na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Obremenitev s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi	Celotna Slovenija	PE		1.035.000	PE	2012	1.443.000	Poročanje izvajalcev javnih služb za leto 2012	Enkrat letno

V kolikor pride do realizacije dogovorov z EIB glede kreditne linije, bo obseg investicij lahko večji in posledično se bodo indikatorji ustrezno prilagodili.

V Sloveniji so poleg razpršenega onesnaževanja iz kmetijstva najbolj pomemben vzrok za nedoseganje dobrega stanja voda hidromorfološke obremenitve. Okoljski cilji zaradi hidromorfoloških obremenitev predvidoma niso doseženi na 30 % vodnih teles površinskih voda³⁹. Ključne hidromorfološke obremenitve so predvsem veliki odvzemi vode, zadrževalniki, regulacije, obsežne melioracijske površine ter intenzivna raba obrežnega pasu. Pri izvajanju ukrepov bomo uporabili enoten pristop na nacionalni ravni. Sredstva bodo prednostno usmerjena v območja, ki so v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega

³⁹ V letu 2009 so bili v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja objavljeni rezultati ekološkega stanja za polovico vodnih teles. Rezultati izkazujejo, da dobro stanje (zaradi hidromorfoloških obremenitev) ni doseženo na 15 % vodnih teles površinskih voda. Ocenjuje se, da bo delež vodnih teles površinskih voda, na katerih ne bo doseženo dobro stanje, bistveno višji po izvedenosti ekološkega stanja še na preostali polovici vodnih teles površinskih voda, ki bo predvidoma izvedeno v okviru priprave drugega Načrta upravljanja voda do leta 2015. Glede na to, da je bila v letu 2009 poleg analize ekološkega stanja izvedena tudi analiza hidromorfoloških obremenitev in vplivov (in sicer na vseh vodnih telesih) ter da le ta ocenjuje, da okoljski cilji ne bodo doseženi na 30 % vodnih teles, se ocenjuje, da v Sloveniji trenutno 30 % vodnih teles ne dosega okoljskih ciljev zaradi hidromorfoloških obremenitev.

morja in v Programa ukrepov območji Natura 2000 navedena kot prioriteta za doseganje ciljev dobrega stanja voda in izboljšanja stanja vrst in habitatnih tipov vezanih na vode.

Specifični cilj 3: Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda

Rezultat: Boljše stanje voda

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.1.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Št. vodnih teles površinskih voda, kjer je doseženo izboljšanje stanja in/ali stanja ohranjenosti Natura 2000 vrst in habitatov	Celotna SLO	Število izvedenih obnov		108 ⁴⁰	število	2012	110 ⁴¹		

* Vrednost je ocenjena na podlagi podatkov iz baze IJSVO (informativni sistem javnih služb varstva okolja) v letu 2013 o infrastrukturi v uporabi in upravljanju v območjih poselitve nad 2000 PE.

Investicije za doseganje vseh zgoraj navedenih ciljev bodo neposredno prispevale k drugemu stebru Strategije Evropske unije za Podonavje.

2.6.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo::

⁴⁰ Izhodiščna vrednost 47 vodnih teles predstavlja grobo oceno. V letu 2009 so bili v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja objavljeni rezultati ekološkega stanja za polovico vodnih teles. Rezultati izkazujejo, da dobro stanje (zaradi hidromorfoloških obremenitev) ni doseženo na 15 % vodnih teles površinskih voda. Ocenjuje se, da bo delež vodnih teles površinskih voda, na katerih ne bo doseženo dobro stanje, bistveno višji po izvedenju ekološkega stanja še na preostali polovici vodnih teles površinskih voda, ki bo predvidoma izvedeno v okviru priprave drugega Načrta upravljanja voda do leta 2015. Glede na to, da je bila v letu 2009 poleg analize ekološkega stanja izvedena tudi analiza hidromorfoloških obremenitev in vplivov (in sicer na vseh vodnih telesih) ter da le ta ocenjuje, da okoljski cilji ne bodo doseženi na 30 % vodnih teles, se ocenjuje, da v Sloveniji trenutno 30 % vodnih teles ne dosega okoljskih ciljev zaradi hidromorfoloških obremenitev. V Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja za obdobje 2016-2021 bo ta izhodiščna vrednost pravilno določena upoštevajoč izvedenju ekološkega stanja na vseh vodnih telesih.

⁴¹ Trenutno je v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (NUV) predvideno, da se do leta 2015 izvede le obnova spodnjega dela Kamniške Bistrice (vodno telo: S1132VT7 VT Kamniška Bistrica Študa–Dol). Ob pripravi drugega NUV za obdobje 2016 -2021 se bo več pozornosti posvetilo ukrepom za zmanjšanje hidromorfoloških obremenitev na stanje voda in predvidelo tudi prioritizacijo teh ukrepov. Prav tako se že pripravlja ukrepe Programa ukrepov območji Natura 2000 za obdobje 2015-2020, kjer se prav tako določa ukrepe urejanja voda za zagotavljanje ciljev območji Natura 2000 in njihovo prioritizacijo. Ta dva dokumenta sta podlaga za izbor prioriteten projektov obnov.

Kljub relativno velikim vlaganjem v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo in za odvajanje in čiščenje odpadnih voda, Slovenija še ne izpolnjuje zahtev EU na področju pitne vode in ravnanja z odpadnimi vodami.

Zato bodo v okviru te prednostne naložbe v okviru prvega specifičnega cilja podprti naslednji ukrepi:

- Na področju zagotavljanja zdravstveno ustrezne pitne vode bodo sredstva namenjena izgradnji novih in rekonstrukciji obstoječih vodovodnih sistemov (primarna in sekundarna omrežja) z namenom izboljšanja varne oskrbe prebivalcev s kakovostno pitno vodo in zmanjševanja izgub pitne vode. Sredstva bodo namenjena tudi ukrepom za sanacijo in aktivno zaščito vodnih virov in vzpostavitvi ustreznega sistema za spremljanje kakovosti pitne vode in varstvu vodnih virov.

Ukrepi za doseganje drugega specifičnega cilja so:

- Investicije v primarno in sekundarno infrastrukturo za zbiranje in za ustrezno stopnjo čiščenja komunalnih odpadnih voda v območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE, ki še ne izpolnjujejo zahtev Direktive 91/271/EGS. Med načrtovanimi projekti izgradnje okoljske infrastrukture za ta območja bodo prednostno obravnavani tisti projekti, ki bodo zagotovili zmanjšanje emisij v vodna telesa, za katera je skladno z načrtom upravljanja voda iz predpisa, ki ureja načrt upravljanja voda ugotovljeno, da so v slabem stanju ali da okoljski cilji zanje ne bodo ali verjetno ne bodo doseženi.
- Projekte za vzpostavitev primerjalnega vrednotenja izvajalcev gospodarskih javnih služb na področju zbiranja in čiščenja odpadnih komunalnih voda in na področju zagotavljanja pitne vode. Na ta način se bo povečala učinkovitost in preglednost izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja in dvignila kakovost storitev za končne uporabnike.

Ukrepi usmerjeni v izboljšanje hidromorfološkega stanja voda in doseganje tretjega specifičnega cilja so:

- Za izboljšanje hidromorfološkega stanja bo v prihodnje tako ključna izvedba ukrepov, med njimi predvsem obnov vodotokov (renaturacija), ki zajema tako izboljšanje stanja hidrološkega režima, morfoloških razmer kot tudi zveznosti toka (prehodnost za vodne organizme in izboljšanje transporta plavin). Sredstva bodo namenjena tudi pripravi projektne dokumentacije, odkupom zemljišč, pridobivanju gradbenega dovoljenja in izvedbi projektov obnov, zagotavljanju prehodnosti in ukrepov na močno preoblikovanih vodnih telesih.

Pri izvajanju teh ukrepov bo narejena jasna razmejitev z ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru relevantnih ukrepov iz prednostne osi 2.5.. Ukrepi, ki se bodo izvajali pretežno zaradi cilja zmanjševanja poplavne ogroženosti se bodo financirali iz prednostne osi 2.5, pri čemer se bo zasledovalo tudi okoljske cilje vezane na zmanjševanje hidromorfoloških obremenitev, kot izhaja iz vodilnih načel za izbor (Glej poglavje 2.5.1.1.1.).

Jasna je tudi razmejitev s Programom razvoja podeželja 2014-2020, saj v dokumentu financiranje tovrstne vsebine niso predvidene. V okviru ukrepa Kmetijsko okoljsko podnebnih plačil bodo podprte vsebine, ki so namenjene zmanjševanju onesnaževanja voda iz razpršenih virov onesnaževanja iz kmetijstva. Prav tako bodo v okviru Programa razvoja podeželja podprte tudi naložbe v ureditev namakalnih sistemov, njihove tehnološke posodobitve in nakup namakalne opreme. 46. člen Uredbe 1305/2013/EU o podpori iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) pa natančno opredeljuje pogoje, pod katerimi je dovoljeno te naložbe podpreti in ki bodo namenjeni identifikaciji in ustrezni ureditvi razlivnih površin za povečanje poplavne varnosti.

- Za zagotovitev celovitosti načrtovanja ukrepov varstva, urejanja in rabe voda upoštevajoč tudi naravovarstvene cilje je nujno izdelati podrobnejše načrte upravljanja voda. Le na ta način se lahko zagotovi maksimiziranje razvojnih potencialov vodnih virov in varstva okolja ter ohranjanja narave.

Z namenom zagotavljanja učinkovitega izvajanja okoljske zakonodaje, bo v okviru te prednostne osi podprta tudi priprava ustreznih baz podatkov in vzpostavitev infrastrukture za učinkovito povezovanje in prikazovanje informacij in podatkov (npr. vzpostavitev sistema za celovito načrtovanje in nadzor sistemov za oskrbo s pitno vodo od stanja vodnih teles podzemne vode do pipe, vzpostavitev sistema za celovito načrtovanje in spremljanje čiščenja odpadnih voda, priprava baze podatkov za izvajanje shem razširjene odgovornosti proizvajalcev za odpadke). Aktivnosti skupnega pristopa imenovanega e-okolje, ki bodo v veliki meri poenostavile sistem, ga napravile uporabnikom prijaznejši, odpravile številne administrativne ovire ter na ta način direktno prispevale k doseganju ciljev bodo vključevale:

- vzpostavitev informacijskega sistema za načrtovanje in spremljanje izvajanja Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (UWWTS_SIIF), vzpostavljeni sistem bo predstavljal model za nadaljnjo nadgradnjo informacijskega sistema okolja za druge evropske direktive na področju okolja (e-okolje).
- vzpostavitev informacijskega sistema za celovito načrtovanje upravljanja voda, ki bo omogočal tudi izvajanje učinkovitega poslovanja s ključnimi deležniki (stranke za pridobitev vodnih pravic in vodnega soglasja, strateški in prostorski načrtovalci na državni in občinski ravni, investitorji, javnosti idr.). Načrtuje se izdelava baze prostorskih podatkov v kateri se bodo vodili in vzdrževali podatki o erozijskih območjih, plazljivih območjih in plazovitih območjih. Na ta način se bo pospešila in ne nazadnje poenostavila investicijska dejavnost na področju voda.

Ciljne skupine: končni uporabniki

Upravičenci: lokalne samoupravne skupnosti, izvajalci gospodarskih javnih služb urejanja voda, javni zavodi s področja okolja in upravljanja voda, ministrstva, MSP

2.6.1.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Vsi ukrepi iz prednostne naložbe bodo pri izboru upoštevali relevantna horizontalna načela, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. Poleg teh kriterijev bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki:

- Zagotavljajo možnost doseganja sinergijskih učinkov z drugimi področji in na enoto vloženi sredstev prinašajo največje možne okoljske koristi/učinke
- poleg sinergijskih učinkov sočasno izkazujejo pripravljenost na izvedbo (i.e. pridobljeno gradbeno dovoljenje).
- predstavljajo morebitne neizvedene faze projektov, ki so sofinancirani v OP ROPI.
- se, v primeru novih sistemov prednostno umeščajo izven naravovarstveno pomembnih območij, še posebej varovanih območij in v strnjениh gozdnih površinah. V primeru, da drugih prostorskih možnosti ni, bodo prednostne umestitve ob že obstoječih vodih.
- zagotavljajo učinkovite institucionalne ureditve za pripravo in izvajanje projektov še posebej v primerih, ko je upravičenec lokalna samoupravna skupnost;
- so skladni z novimi predpisi, ki urejajo področje presoje vplivov na okolje

Poleg tega bodo za posamezna specifična področja vlaganj upoštevana še dodatna načela za izbor projektov:

- Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo
 - zagotovljena dolgoročna primernost (količina, kakovost) vodnega vira,

- zagotovljena gospodarna in varna raba zajetij za pitno vodo v skladu s predpisano hierarhijo (Uredba o oskrbi s pitno vodo):
 - priključitev na nov ali obratujoč transportni vodovod
- ob zagotavljanju novih zajetij za pitno vodo se ta prednostno usmerjajo na neonesnažene vodne vire in vodne vire, ki jih je lažje in gospodarnejše varovati
- zagotovljene rezervne zmogljivosti in zagotavljanje zanesljivosti in varnosti obratovanje javnega vodovoda v skladu s predpisanimi merili (Uredba o oskrbi s pitno vodo):

Vsak javni vodovod mora imeti zagotovljena rezervna zajetja za pitno vodo, iz katerih se lahko v nujnih primerih zagotavlja oskrba s pitno vodo na območju javnega vodovoda, vsaj v nujnem obsegu porabe pitne vode, pri čemer se za nujni obseg porabe pitne vode šteje zagotavljanje pitne vode za pitje in osnovno higieno prebivalstva ter nujne dejavnosti za delo in življenje na območju javnega vodovoda.

Gradnja infrastrukture za odpadno vodo:

- rok ureditve aglomeracije skladno z Direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode,
- pripravljenost projektov, razmerje med višino investicije ter številom aglomeracij in PE.

Doseganje dobrega stanja voda:

- projekti izboljšanja hidromorfološkega stanja vodotokov so določeni, kot prioritetni za doseganje izboljšanja stanja voda ali stanja vrst in habitatov v Načrtu upravljanja voda ali v Programu ukrepov Območji Natura 2000

Predvidene so neposredne potrditve projektov. Vsi projekti, tudi tisti, ki so že pripravljeni, bodo morali biti skladni s spremembami zakonodaje na področju presoje vplivov na okolje, ki je tudi predmet pogojevanja predhodnih pogojenosti.

2.6.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih sredstev.

2.6.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti zaenkrat niso evidentirani.

2.6.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.6.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Povečanje števila prebivalcev z zagotovljeno varno in zdravstveno ustrezno pitno vodo*	Št.	KS	Celotna SLO	120.000	Izvajalci javnih služb, MKO
	Povečanje obremenitve s komunalno odpadno	Št. PE	KS	Celotna SLO		Izvajalci javnih služb, MKO

	vodo iz aglomeracij z obremenitvijo večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi				100.000	
	Število izvedenih obnov »renaturacije vodotokov«	št. izvedenih obnov	KS	Celotna SLO	2	Program ukrepov upravljanja voda in Program upravljanja Natura območji

*Da to ni ustrezno smo šteli podatke, da je bila vsaj en dan neustrezna kakovost pitne vode

2.6.2. Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve

Specifični cilj: Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov

V Sloveniji se količine nastalih komunalnih odpadkov sicer zmanjšujejo, še vedno pa na odlagališčih odložimo okoli 47 % teh odpadkov (podatek za leto 2011).

Rezultat: Manj odloženih komunalnih odpadkov na odlagališčih

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.2.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca	Cela Slovenija	Kg		202	kg	2011	66	Poročanje izvajalcev javnih služb	Letno

*vir: OP RKO, 2013 (Tabela 2)

2.6.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti ukrepi in projekti na naslednjih področjih:

- Dokončanje poskusne gradnje objektov v povezavi s faznostjo projektov, sofinanciranih iz kohezijskega sklada v finančni perspektivi 2007 – 2013, za obdelavo mešanih komunalnih odpadkov, s čimer bodo zagotovljene ustrezne kapacitete za pridobivanje ter pripravo surovin za ponovno uporabo in zmanjšanja količin za odlaganje.
- Podpora pilotnim projektom in orodjem za povečanje ozaveščenosti različnih ciljnih skupin prebivalcev in spremembe njihovih vedenjskih vzorcev v skladu s hierarhijo EU za ravnanje z odpadki.
- Izdelava celovitih načrtov preprečevanja in ponovne uporabe odpadkov z uvedbo sprememb v proizvodnih in storitvenih procesih in merljivimi učinki na okolje.

Ciljne skupine: končni uporabniki

Upravičenci: lokalne samoupravne skupnosti, izvajalci gospodarskih javnih služb

2.6.2.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Glede na alocirana sredstva bodo le-ta uporabljena v celoti za dokončanje projekta iz OP ROPI 2007-2013 – RCERO Ljubljana.

2.6.2.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih sredstev.

2.6.2.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Projekt RCERO Ljubljana je velik projekt, ki je sofinanciran v obdobju 2007-2013. Druga – zaključna faza je predvidena za sofinanciranje v obdobju 2014-2020.

2.6.2.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.6.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Povečanje pripravljenih količin gorljivih frakcij za termično obdelavo iz mešanih komunalnih odpadkov	t/leto	KS	Celotna SLO	45 000	OP RKO 2013, Tabela 7, poročanje izvajalcev javnih služb

2.6.3. **Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami**

Specifični cilj: Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov, prednostno tistih z najslabše ocenjenim stanjem ohranjenosti ter varstvo naravnih vrednot za zagotavljanje ključnih ekosistemskih storitev

Investicije za doseg zgoraj navedenega specifičnega cilja bodo neposredno prispevale k drugem stebru Strategije Evropske unije za Podonavje.

Rezultati:

- Omrežje Natura 2000 zagotavlja ugodno stanje vrst in habitatnih tipov
- Razvita visokokakovostna ponudba zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave in ohranjanju kulturne dediščine, povezane z naravo
- Doseganje ugodnega stanja ciljnih zavarovanih vrst in habitatnih tipov ob sočasnem zagotavljanju ključnih ekosistemskih storitev.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.3.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Stanje ohranjene vrste in habitatnih tipov	Celotna Slovenija	vrsta/habitatni tip na območje/biogeografsko cono	Vzhod: habitatni tipi – ugodno 38, nezadostno 28, neugodno – slabo 22 Zahod: habitatni tipi – ugodno 158, nezadostno 131, neugodno – slabo 103	%	2013	100 % habitatnih tipov in 50% vrst je v boljšem ali v ugodnem stanju ohranjenosti - prednostno najbolj ogrožene Natura 2000 vrste in habitatni tipi ter endemične vrste	Poročilo EK o izvajanju Direktive o habitatih in Direktive o pticah	Na 2 leti za vrste in habitatne tipe, ki bodo predmet ukrepov

2.6.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.3.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo sredstva namenjena zagotavljanju zelene infrastrukture na pomembnejših območjih varstva narave, prednostno na območjih Natura 2000 in zavarovanih območjih). Pri izvajanju ukrepov na območjih Natura 2000 bomo upoštevali Prednostni akcijski okvir (Prioritised action framework for Natura 2000 – PAF)⁴² oz. Program upravljanja območij Natura 2000 za 2014-2020. Na teh območjih želimo z ukrepi varstva narave zagotoviti ugodno stanje vrst in habitatnih tipov, razvijati visokokakovostno ponudbo zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave, krajine in kulturne dediščine in ki ne poslabšuje stanja ohranjenosti. V tem kontekstu bodo podprti ukrepi za usmerjanje obiska na manj občutljiva območja in večje ozaveščanje obiskovalcev in prebivalcev in podpora razširjanju informacij o primerih dobrih praks. Na ta način bo dosežen demonstracijski; učinek na druga podobna območja in s tem precejšen pozitiven vpliv na stanje ohranjenosti vrst in habitatnih tipov, npr. najbolj ogroženih in endemičnih. S prej navedenimi ukrepi vzpostavitve zelene infrastrukture bodo zagotovljene tudi ključne ekosistemske storitve.

Vlaganja bodo usmerjena na naslednja področja:

- Zagotovitev javne infrastrukture, za obisk in interpretacijo območij varstva narave in naravnih vrednost (npr. informacijski centri, javno dostopni objekti kulturne dediščine) prednostno z obnovo obstoječih objektov in manjšimi gradbenimi projekti s poudarkom na upoštevanju ciljev varstva narave, kakovostne interpretacije (s poudarkom na izobraževanju in ozaveščanju) in možnosti doživljanja narave, kulturne dediščine in krajine ob zagotavljanju pogojev za trajnostno mobilnost obiskovalcev.
- Vzpostavitev vzdrževanja dobrega naravovarstvenega stanja najbolj obiskanih območij varstva narave v demonstracijski namen (npr. obnova ali vzdrževanje ekosistemov s ciljem ohranjanja biotske raznovrstnosti, obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst).

⁴² Prednostni akcijski okvir za Naturo 2000 za 2014-2020. G.1 General Priority Measures for Natura 2000 G.2.b Priority Measures for promoting sustainable tourism and employment in relation to Natura 2000 http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PAFSlovenijaVerFinal2.pdf

- Za doseganje ciljev območij Natura 2000 bomo, kjer bo to upravičeno in relevantno, podprli tudi odkup naravovarstveno pomembnih površin, na katerih bomo vzpostavili ustrezno upravljanje za doseganje naravovarstvenih ciljev ter zagotavljali ključne ekosistemske storitve (npr. zadrževanje voda, blaženje podnebnih sprememb, zagotavljanje pitne vode). V teh primerih mora biti izdelan in potrjen načrt upravljanja naravovarstveno pomembnih površin, ki so predvidene za odkup.
- Vzpostavitev koridorjev za zagotovitev ugodnega stanja zavarovanih vrst (npr. zeleni mostovi, obnova mokrišč).

V okviru te prednostne naložbe bodo pripravljene celovite ukrepi, ki jih bomo izvajali na nacionalni in regionalni ravni. Sredstva bodo prednostno namenjena območjem, na katerih je največ vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ter so zaradi ohranjene naravne in kulturne dediščine privlačnejša za turistični obisk. Pri vzpostavitvi javne infrastrukture za obisk bo imela prednost obnova kulturne dediščine pred novogradnjami.

Ciljne skupine: Obiskovalci ohranjene narave (po statističnih podatkih 30 % prebivalstva EU) in kulturne dediščine, lokalne skupnosti in deležniki v turizmu ter nanj vezani dejavnosti (npr. lokalne pridelave hrane).

Upravičenci: upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, občine, podjetja, javni zavodi, nevladne organizacije, ministrstvo, pristojno za varstvo narave.

2.6.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo podprte investicije, ki:

- prispevajo k izboljšanju stanja ohranjenosti več vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ohranjenosti in endemičnim vrstam;
- ki imajo sinergijski učinek za področja ohranjanje narave, ohranjanja kulturne dediščine in turizma (npr. izgradnja infrastrukture za obisk)
- prinašajo večje pričakovano število nočitev in porabo turistov ter obiskovalcev, ki prihajajo zaradi ohranjene narave in krajine;
- v primerih zagotavljanja prostorov dajejo prednost obnovi obstoječih objektov ali objektov kulturne dediščine pred novogradnjo;
- se izvajajo na zavarovanih območjih, ki jih je zavarovala država, ob posebnem upoštevanju 10. člena Zakona o TNP.
- So namenjene obnovi obstoječe javne infrastrukture za obisk območij varstva narave. V primeru novih posegov, bodo ti umeščeni izven pomembnejših oziroma ključnih delov habitatov in bodo, kjer je relevantno, zagotavljali preusmeritev obiskovalcev izven pomembnejših oziroma ključnih delov.
- Prednostno se javne infrastrukture v varovanih območjih ne bo osvetljevalo, v nasprotnem primeru bodo uporabljeni viri, ki ne vplivajo negativno na zdravje ljudi in bodo uporabljeni na način, da bo minimizirano svetlobno onesnaževanje.

V primeru neposrednih potrditev projektov se upošteva seznam projektov nacionalnega pomena iz veljavnega Operativnega programa – programa upravljanja območij Natura 2000.

2.6.3.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih in povratnih sredstev. Oblika in obseg finančnih instrumentov bosta opredeljeni po tem, ko bo izdelano predhodno vrednotenje. V okviru dostopa do povratnih finančnih virov za MSP pa se predvideva podpreti programe/projekte skozi ukrepe v prednostni osi 2.3. dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast, ki bodo upoštevali zahteve območij Nature 2000.

2.6.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.6.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.6.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
23	Površina podprtih habitatov za doseganje boljšega stanja ohranjenosti	ha	ESRR	obe regiji	400	ARSO, upravljavci
	Naravovarstveno urejene površine za turistični obisk	ha	ESRR	obe regiji	250 ha	MKO
	Za obisk podprti objekti naravne in kulturne dediščine	število	ESRR	obe regiji	5	upravljavci

2.6.4. Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa

Trajnostni urbani razvoj temelji na načelih notranjega razvoja urbanih območij (izkoriščanje potenciala degradiranih, prostih in slabo izkoriščenih površin za razvoj znotraj urbanih območij) in dobrega funkcionalnega sodelovanja in povezovanja z drugimi mesti ter okolico. Z ukrepi te prednostne naložbe bomo spodbujali dvig kakovosti življenja, konkurenčnost urbanih središč in njihovega zaledja (kjer živi približno polovica slovenskega prebivalstva), ki so glavni nosilci razvoja v regijah, razvoj kreativnih industrij, ohranjanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture ter razvoj kreativnih industrij, ter povečali privlačnost urbanih središč kot turističnih destinacij.

V okviru te prednostne naložbe bomo podpirali prenavo mest na podlagi celovitih strategij urbanega razvoja oziroma celostnih projektov, ki bodo prispevale k trajnostnemu razvoju izbranih mest, vključno s trajnostno multimodalno mobilnostjo, s katero se bo naslavljal enega od bolj perečih problemov v slovenskih urbanih območjih - problem kakovosti zraka, predvsem onesnaženosti z delci PM₁₀.

Z usmerjanjem investicij v urbano prenavo bomo reaktivirali neizkoriščene ali slabo izkoriščene površine in s tem dosegali racionalnejšo rabo prostora in povečali ponudbo zemljišč za lokacijo podjetjem in storitvenim dejavnostim ter povečali privlačnost za življenje v mestih. Z urbano prenavo želimo zmanjšati tudi ogljični odtis v mestih, h kateremu prispevajo 40 % samo zgradbe, drugih 40 % pa promet. Poleg tega so degradirane površine v urbanih območjih večinoma že komunalno opremljene ali je komunalno opremo treba le dopolniti in tako predstavljajo manjše stroške kot razvoj na novih površinah kadar to ni nujno potrebno, hkrati pa se s tem izognemo konfliktom (ki povzročajo dolgotrajnost postopkov) poseganja na nova zemljišča izven urbanega območja, kar bi pomenilo dodatne obremenitve za okolje in promet.

Specifični cilj: Reaktivacija degradiranih površin v mestih in izboljšanje kakovosti javnih površin

Rezultat: Revitalizirane površine v mestih

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.4.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatko v	Pogostost poročanja
	Površina revitaliziranih površin v mestu		Ha	0	Ha	2013	45	GURS?	

2.6.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.4.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Ukrepi v okviru te naložbe bodo vlagali v projekte namenjene učinkoviti rabi prostora, reaktivaciji degradiranih oz. premalo izkoriščenih⁴³ urbanih površin za gospodarski razvoj, ustvarjanju novih, delovnih mest in povečanju privlačnosti mest kot turističnih destinacij.

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti ukrepi za:

- Pripravo celovitih projektov urbane prenovе oz. urbanega razvoja v okviru strategij trajnostnega razvoja mest, z namenom izboljšanja konkurenčnosti in kakovosti življenja v mestih
- Izvajanje posegov prenovе in celovitih projektov prenovе degradiranih ali premalo izkoriščenih površin v urbanih območjih, ki lahko vključuje prenovе fizične okolice in zgradb, javnih prostorov, odprtih prostorov za rekreacijo, vzpostavljanje povezav in potez z urbanističnimi rešitvami, revitalizacije aktivnosti ali spemembo namembnosti prostora, prispevajo k ohranjanju kulturne dediščine in javno kulturne infrastrukture, reaktiviranju in vključevanju lokalnega prebivalstva, prispevajo k spodbujanju uporabe kreativnih industrij in razvoju stanovanjskih kooperativ.
- Izvajanje podpornih aktivnosti za pripravo in izvajanje projektov celovite urbane prenovе kot so vključevanje javnosti, promocijske aktivnosti, vzpostavitev in delovanje projektnih pisarn ter podpora skupnostnim pobudam namenjenim prenovi urbanih območij.

Ukrepi te prednostne naložbe, bodo, v kombinaciji z vlaganji iz prednostnih naložb namenjenih spodbujanju trajnostne mobilnosti in učinkovite rabe energije podprti preko mehanizma celostnih teritorialnih naložb, ki je opisan v poglavju 4.2. Poleg obvezne kombinacije ukrepov iz naštetih prednostnih osi/naložb bodo projekti, izvedeni v okviru CTN lahko prispevali tudi k ciljem na področju podjetništva, zaposlovanja, socialnega vključevanja in prilagajanja podnebnim spremembam.

⁴³ Lokacije za degradirana oz. premalo izkoriščena območja bodo odvisne od končnega opredelitve območij za izvajanje CTN - trajnostni razvoj mest in na podlagi celostnih strategij za trajnostni razvoj mest

Ciljne skupine: prebivalci urbanih območij
Upravičenci: lokalne samoupravne skupnosti

2.6.4.1.2. Vodilna načela za izbor

V okviru te prednostne naložbe se bodo celoviti urbani projekti izvajali tudi preko mehanizma celostnih teritorialnih naložb in bodo morali biti skladni s celovitimi strategijami trajnostnega urbanega razvoja. Te bodo pripravljene na podlagi posebnih smernic, kot je opisano v poglavju 4.2. in jih bodo morale mestne oblasti izbrati za izvajanje preko mehanizma CTN.

Smernice za pripravo projektov celovite urbane prenove na podlagi strategij trajnostnega urbanega razvoja bodo, poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., za izbor projektov, ki bodo predmet izvajanja preko mehanizma CTN, vključevale še vsaj naslednja načela:

- Projekti se vsebinsko nanašajo na celovito urbano prenovali drug celovit poseg na območje (vključno z javno kulturno infrastrukturo in kulturno dediščino), ki na povezan način vključuje reševanje vsaj dveh (lahko pa tudi več) tematskih ciljev s področij:
 - prenove degradiranih urbanih območij
 - energetske učinkovitosti (predvsem energetska prenova);
 - trajnostne mobilnosti in dostopnosti;
- izboljšujejo kakovost bivalnega okolja in življenja v urbanih območjih
- izboljšujejo kakovost zraka in prispevajo k reševanju problematike onesnaženosti s PM10
- izboljšujejo poslovno okolje in prispevajo k razvoju podjetništva (neposredna podpora: prostorski pogoji za vzpostavitev ali rast podjetij) in ustvarjanju novih delovnih mest ter krepijo kreativni potencial urbanih območij z vključevanjem rešitev, ki jih ponujajo kreativne industrije;
- povečujejo socialno vključenost

2.6.4.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naložbe načrtujemo uporabo tako nepovratnih, kot povratnih sredstev, kjer bo to relevantno in upravičeno. Točen obseg in vsebina finančnih instrumentov bo določena naknadno, po dopolnitvi že izdelane analize vrzeli za mehanizem Jessica oz vzpostavitve sklada za urbani razvoj.

2.6.4.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov NI predvidena.

2.6.4.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.5.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Št prebivalcev na območjih trajnostnih urbanih strategij	št	ESRR	V z	619.935	SURS

38	Odpri prostor, ustvarjen ali saniran na urbanih območjih	m ²	ESRR	V z	30000m ²	spremljanje
39	Javne ali poslovne stavbe zgrajene ali prenovljene na urbanih območjih	m ²	ESRR		skupaj poslovne, javne in stanovanjske 40000 m ²	spremljanje
40	Sanirana stanovanjska urbana območja	Število enot	ESRR		500	spremljanje

2.6.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.6.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Povečanje števila prebivalcev z zagotovljeno varno in zdravstveno ustrezno pitno vodo	število	KS	Slovenija	30.000	120.000	MKO	
Učinek		Povečanje obremenitve s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi	PE	KS	Slovenija	30.000	100.000	MKO	
Stopnja izvajanja		Izdano gradbeno dovoljenje	št	KS	Celotna Slovenija	3	11	MKO	
Finančni viri		Izdatki	Mio EUR	KS	Celotna Slovenija	75	245	MKO	

2.6.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja KS				
--------------------------------	--	--	--	--

Tabela 1: Področje ukrepanja		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: ESF secondary theme ⁴⁴	
koda	M€ znesek	koda	M€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
017 odpadki	10	01	10	01	10	00		00	
020 Dobava pitne vode	125	01	125	06	125	00		00	
021 Varovanje vodnih virov	14	01	14	06	14	00		00	
022 Odpadne vode	120	01	120	06	120	00		00	

Sklad ESRR in področje ukrepanja									
Tabela 1: Področje ukrepanja		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 6: ESF secondary theme ⁴⁵	
koda	M€ znesek	koda	M€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
084 natura	17	01	17	06	17	00		00	
085	18	01	18	06	18	00		00	
089	16	01 04	16	06	16	00		00	
088 rehabilitation	86	01	86	01	86	01		00	

2.6.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Posredniško telo za izvajanje projektov na področju varstva okolja (vode, narava) namerava ohraniti kadrovske strukture projektov vodij in jo, v okviru možnosti, dodatno okrepiti za učinkovitejše izvajanje predvidenih ukrepov.

Na novo bo vzpostavljeno posredniško telo, kjer je za izvajanje prednostne naložbe urbana prenova v povezavi s CTN urbani razvoj treba okrepiti kadrovske strukture, zagotoviti strokovno podlago, ki bo z namenom podpore izvajanju CTN nadgradila obstoječo evidenco degradiranih urbanih površin v mestih ter zagotoviti podporo mestom za sodelovanje v okviru EU mreže za urbani razvoj;

⁴⁴ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

⁴⁵ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

Problem kakovosti zraka, predvsem onesnaženosti z delci PM₁₀, se rešuje preko odlokov in programov v 7 izpostavljenih urbanih območjih. Deloma bodo finančno bodo ti programi podprti tudi s sredstvi iz naslednjih prednostnih naložb:

- 2.4.1 Podpora energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi vključno v javnih stavbah in stanovanjskem sektorju,
- 2.4.2 Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov
- 2.4.4 Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi
- 2.6.4 Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa,

kot tudi s sredstvi integralnega programa LIFE, ki bo prispeval k izvajanju programa v Zasavju.

Trenutni sistem za spremljanje kakovosti zraka ne zadošča zahtevam iz direktive 2008/50/ES in ne omogoča spremljanja učinkovitosti izvajanja ukrepov iz sprejetih sedmih načrtov za kakovost zraka. Prav tako v Sloveniji nimamo ustreznih orodij za ugotavljanje razlogov za čezmerne obremenitve, zaradi česar ni ustrezne podpore za preverjanje učinkov sprejetih odlokov oziroma za načrtovanje morebitnih dodatnih ali novih, stroškovno učinkovitih ukrepov za izboljševanje kakovosti zraka.

S sredstvi tehnične pomoči bomo z nadgradnjo obstoječega sistema za ocenjevanje kakovosti zraka zagotovili pogoje za:

- ustrezno spremljanje učinkov izvajanja odlokov in programov za odpravo čezmernega onesnaževanja zraka
- pripravo in novelacijo politik za zagotavljanje kakovosti zraka;:
- poročanje Evropski komisiji in
- obveščanje javnosti o onesnaženosti zraka

Nadgrajen sistem za spremljanje kakovosti zraka bo temeljil na štirih sklopih: 1.podrobne evidence in scenariji emisij, 2. sistem za meritve kakovosti zraka, 3.disperzijsko modeliranje kakovosti zraka, 4. receptorsko modeliranje. Tak sistem bo prilagojen specifičnim razmeram Slovenije in bo omogočal doseganje sinergičnih učinkov z ukrepi v okviru drugih prednostnih osi. Sledil bo stanju tehnike in bo prispeval k zmanjšanju stroškov celotnega sistema spremljanja onesnaženosti zraka in podpori politikam na tem področju.

2.7. Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

Republika Slovenija bo z Nacionalnim programom razvoja prometa in prometne infrastrukture opredelila ozka grla pri razvoju javne prometne infrastrukture. S tem se bo opredelilo prioritete ukrepe za izvajanje trajnostne mobilnosti, izgradnje železniške, cestne in pristaniške infrastrukture, kateri bodo posledično prispevali k razvoju regij in gospodarstva.

Ukrepi so predlagani za sofinanciranje s sredstvi kohezijskega sklada (investicije v železniško infrastrukturo, manjkajoče avtoceste ter v pristaniško infrastrukturo) in s sredstvi evropskega sklada za regionalni razvoj (navezovalne državne ceste in navezovalne železniške proge na TEN-T omrežje). Združevanje financiranja prednostne osi iz dveh skladov je smiselno in ustrezno prav zaradi izvajanja v okviru enega resornega ministrstva in vsebinske povezanosti predlaganih ciljev. Hkrati se v primeru financiranja projektov s sredstvi ESRR z isto argumentacijo predlaga

projekte obeh slovenskih regij. Na področju cestne infrastrukture bo težišče predvidoma na financiranju ukrepov v V kohezijski regiji. Spodbujanje okolju prijaznejših oblik prometa in uveljavljanje načel multimodalnosti, mora prednostno odpraviti zatečene strukturne slabosti v razvoju infrastrukture, v prvi vrsti na področju železniške infrastrukture. Na ta način na eni strani Slovenija prispeva k izboljšanju pogojev za nemoteno odvijanje prometa v regionalnem merilu, na drugi strani pa s tem tudi prevzema del (predvsem okoljskih) bremen tranzitnega prometa. Del teh okoljskih bremen lahko kompenzira hitrejši razvoj od prometnega omrežja odvisnih dejavnosti kot je npr. področje logistike.

Odločitve o prednostnih projektih na posameznih področjih opredeljuje Nacionalni program razvoja prometa in prometne infrastrukture, in sicer na podlagi prometnega modela s katerim so preverjene alternative razvoja prometa in prometne infrastrukture do leta 2020, oziroma 2030, ekonomske upravičenosti ukrepov in celovite presoje vplivov na okolje.

2.7.1. Razvoj celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema

Specifični cilj: Povečanje konkurenčnosti železniške infrastrukture

Celotna dolžina železniškega omrežja znaša 1200 km, 50 % od teh je glavnih tirov, elektrificiranih pa je okoli 42 % prog. Gostota železniškega omrežja je v Sloveniji (61 km žel.prog/1000 m²) primerljiva s povprečjem EU27 (57 km žel.prog/1000 m²) (AVARIS, 2013). Velik problem predstavlja investicijsko vzdrževanje, kar je posledica visoke amortiziranosti prog, velikega števila odsekov z znižanimi hitrostmi, zmanjšani kapaciteti prog in nekonkurenčnosti omrežja. S posodabljanjem bo treba začeti tudi pri infrastrukturi za daljinsko vodenje prometa. Ne glede na težave se je v letu 2011 število železniških kilometrov povečalo za 5 % glede na leto 2010 in za 12 % glede na leto 2000). Število tovornih kilometrov se je povečalo za 10 % glede na leto 2010. V obdobju 2004 – 2009 se je število potniških kilometrov po železnici v Sloveniji povečalo za 7 %, tovorni promet po železnici pa se je v obdobju 2000 – 2011 povečal kar za 31 %. Del tovornega železniškega prometa je bil v letu 2010 17,7 % (v tonskih km), kar je skoraj enako kot povprečje EU27 17,1 % (AVARIS, 2013). Predvidene nadgradnje javne železniške infrastrukture bodo vplivale tako na povečanje tovornega prometa kot potniškega prometa, saj se bodo povečale kapacitete prog, ki imogočajo več vlakovnih poti.

Rezultat:

Nadgradnja železniške infrastrukture v skladu z zahtevami TEN-T za jedrna omrežja (hitrosti 100 km/h, dolžina kompozicij 750 m in nosilnost 22.5 t na os).

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Povečanje železniškega blagovnega prometa	tkm	15,8	2012	18,0	SURS	Letna
	Povečanje železniškega potniškega prevoza	število potnikov v mio	15,5	2012	16,5	SURS	Letna

2.7.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo.*

V okviru te prednostne naložbe bo poudarek namenjen vlaganjem v:

- razvoj železniške infrastrukture na Mediteranskem in Baltsko-Jadranskem koridorju jedrnega omrežja (Uredba 1316/2013, z dne 11.12.2013). Predvideno je nadaljevanje investicij finančne perspektive 2007-2013, s ciljem izboljšanja zmogljivosti, povečanja varnosti, zmanjšanja negativnih vplivov prometa na okolje in posledično preusmeritvijo prometa iz preobremenjenega cestnega omrežja na železniško. Investicije na tem koridorju se bodo nadaljevale tudi še v letih 2020 - 2030. V skladu z rezultati prometnega modela sta izbrana dva projekta in sicer nadgradnja in posodobitev železniške proge Zidani most – Celje, ter železniško vozlišče s postajo Pragersko.

2.7.1.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Projekt nadgradnje in posodobitve železniške proge in postaj na relaciji Zidani most – Celje je izbran, da se odpravi ozko grlo na jedrnem omrežju Mediteranskega in Baltsko-Jadranskega koridorja (Uredba 1316/2013, z dne 11.12. 2013), ker zagotavlja osno obremenitev v kategoriji C3 (do 200 kN), kar prevoznikom omejuje uporabo voznih sredstev in znižuje hitrost na tem, odseku. Delež tovornega prometa je 44 % in ima dober razvojni potencial. Odsek je pomemben tudi za zagotavljanje mobilnosti prebivalstva, saj ima povprečno 4134 potnikov. Razvojni potencial odseka se je povečal z vključitvijo Hrvaške v EU, saj bo prevzel velik del tovora in potnikov v smeri Zagreb – Graz.

Nadgradnja in posodobitev železniškega vozlišča in postaje Pragersko odpravja ozko grlo na Mediteranskem in Baltsko-Jadranskem koridorju jedrnega omrežja (Uredba 1316/2013, z dne 11.12.2013), saj so na tem vozlišču koridorja ločita. Z nadgradnjo in posodobitvijo železniškega vozlišča bo omogočeno izkoriščanje potencialov proge Pragersko – Hodoš, ki bo posodobljena v finančni perspektivi 2007-2013, skrajšali se bodo časi ranžiranja tovornih in potniških kompozicij. Projekta sta nadgradnja obstoječe trase in ni novih posegov v prostor.

Oba projekta izpolnjujeta vse pogoje, da se z izvedbo začne v letu 2016.

Izbrani projekti bodo skladni s projekti in usmeritvami, ki jih bomo identificirali v Nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture. Sledili pa bodo tudi drugim načelom, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. Poleg tega bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo sledili priporočilom okoljskega poročila tega programa in sicer:

- Prednost bosta imeli rekonstrukcija oziroma nadgradnja obstoječih povezav.
- V primeru, da bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot zaradi katerih so bile določene ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.
- Razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljeno najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja.

2.7.1.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.7.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Projekta sta na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje identificirana v Nacionalnim programom razvoja prometa in prometne infrastrukture.

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
1	Zidani Most-Celje	Nadgradnja obstoječe proge in ureditev železniških postaj v skladu z zahtevami za TEN-T standarde interoperabilnosti	25 km prog in obnove 3 železniških postaj	KS	156 mio
2	Postaja Pragersko (KS)	Nadgradnja železniškega vozlišča v skladu z zahtevami za TEN-T standarde interoperabilnosti	1 km obnove in izgradnja vozlišča	KS	184,25 mio

Za projekte 2. tir Divača – Koper, Šentilj – Maribor in Ljubljansko železniško vozlišče (LŽV) - Tivolski lok se predvideva financiranje na podlagi sklada IPE (Instrument za povezovanje Evrope). Projekt 2. tir Divača – Koper je pripravljen, predvidena je izvedba v dveh etapah in sofinanciranje iz skladov IPE – KS in IPE. Projekt Šentilj - Maribor bo potekal v dveh delih in sicer je najprej predvidena izgradnja 2. tira in nato nadgradnja in posodobitev obstoječega tira, saj konfiguracija terena ne omogoča nadgradnje pod prometom. Projekt LŽV – Tivolski lok je kot ključno ozko grlo opredelil prometni model v ničelni alternativni. Ker je treba pripraviti alternativo celovitemu urejanju LŽV, projekt še ni pripravljen za izvedbo in bo Slovenija z njim kandidirala na IPE – razpis.

2.7.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Oba projekta sta v skladu z merili velika projekta in zagotavljata osredotočenost sredstev na daljši odsek na katerem bodo doseženi specifični cilji. Dokončna potrditev projektov bo v Nacionalnem programu razvoja prometa in prometne infrastrukture.

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
12	Dolžina prenovljenih ali nadgrajenih železniških prog	km	KS	Kohezijska regija vzhodna Slovenija	25	MZIP
12a	Število prenovljenih in nadgrajenih železniških postaj v skladu s TEN-T standardi interoperabilnosti	število železniških postaj	KS	Kohezijska regija vzhodna Slovenija	4	MZIP

2.7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč

Specifični cilj: Boljše prometne povezave za lažjo dostopnost in skladnejši regionalni razvoj

V prihodnjem obdobju je potrebno zagotoviti izgradnjo manjkajoče cestne infrastrukture, ki je predpogoj za učinkovito implementacijo ostalih predvidenih ukrepov. Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl na prometni infrastrukturi je eden od predpogojev za normalno delovanje poslovnega okolja. Z namenom krepitev regionalnih razvojnih potencialov in ohranjanja delovnih mest želimo predvsem s projekti t.i. razvojnih osi zagotoviti boljšo dostopnost do obstoječega TEN-T omrežja, izboljšati dostopnost ljudi in razvoj gospodarstva v odročnih regijah v Sloveniji. Investicije v te projekte imajo velik pomen za razvoj posameznih regij, tako z demografskega, kot tudi gospodarskega in okoljskega vidika, vendar zahtevajo velika vlaganja in jih brez evropskih sredstev ne bo mogoče izvesti. Prednostno se predvideva izgradnja manjkajoče cestne infrastrukture na 3. razvojni osi, južni del.

Rezultat: Izgradnja manjkajoče cestne infrastrukture in s tem boljša dostopnost do obstoječega TEN-T omrežja, izboljšana dostopnost ljudi in vpliv na razvoj gospodarstva v vzhodni kohezijski regiji.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.72.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Nižji časovni stroški na leto zaradi izvedenih investicij		0	2011	Boljša povezanost s TEN – T omrežjem bo zmanjšala časovne stroške	DRSC	drugo leto po zaključku investicije

2.7.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.2.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe bomo sredstva vlagali v projekt identificiran v Nacionalnem programu razvoja prometa in prometne infrastrukture na 3. razvojni osi. Projekt na južnem delu 3. razvojne osi povezuje TEN-T omrežje z regionalnim središčem Novo mesto in je prvi projekt na celotni razvojni osi. Projekt zagotavlja boljšo povezanost Novega mesta in Bele krajine s TEN – T omrežjem. Bela krajina ima eno najslabših povezav v Sloveniji, kar je v zadnjih desetih letih prispevalo, da je v Beli krajini zaradi večjih stroškov poslovanja in nezanesljivih povezav prenehalo delovati več podjetij. Obstoječa cesta poteka po zelo razgibanem terenu, kjer so uporabljeni elementi, ki niso primerni za rang glavne ceste in predstavlja visoko tveganje za varnost prometa. Obstoječa cesta je relativno obremenjena, saj ima visoko povprečje letnega dnevnega prometa (Novo mesto-Črnomelj nad 10.000 vozil/dan). Obvoznica Novo mesto in priključek na TEN-T omrežje sta na podlagi prometnega modela eden od najbolj nujnih ukrepov na razvojnih oseh.

Predvidena je izgradnja prve in druge faze prve etape južnega dela 3. razvojne osi v dolžini 5,3 km, ki poteka po vzhodni strani Novega mesta. Hitra cesta omogoča:

- ustrezno povezavo regionalnega središča s TEN-T omrežjem in odpravo ozkega grla,

- regionalno povezovanje s katerim se ohranja ustrezna oskrba gospodarstva in mobilnost prebivalstva v Novem mestu, kot pomembnem gospodarskem središču v Sloveniji in zagotavlja možnosti za razvoj Bele krajine in celotne vzhodne Slovenije
- razvoj gospodarstva in ohranjanje delovnih mest v gospodarstvu tudi na območjih, ki imajo slabše pogoje za poslovanje zaradi neustrezne prometne infrastrukture, vzhodna regija je v Sloveniji največji izvoznik, zato so ustrezne povezave predpogoj za ohranitev obstoječih gospodarskih subjektov in nadaljnji razvoj,
- izboljšanje varnosti cestnega prometa in
- odpravo ozkih grl zaradi katerih prihaja do zastojev in eksternih stroškov prometa.

2.7.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Izbrani projekt je skladen s ključnimi razvojnimi potrebami skladnejšega regionalnega razvoja. Sledi tudi drugim načelom, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. Projekt je umeščen v prostor in ustrezno pripravljen, da se lahko izvede v predvidenem obdobju. Projekt je na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje identificirana v Nacionalnem programu razvoja prometa in prometne infrastrukture. Poleg tega bodo pri izvedbi upoštevana priporočila okoljskega poročila tega programa in sicer:

- Nova trasa se bo prednostno umeščala izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območjih. Projekti bo v prostor umeščen tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši, ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine.
- V primeru, da bodo ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednot zaradi katerih so bile določene ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.
- Razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljeno najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja.

2.7.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.7.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Osnova za aktivnosti na področju prometne infrastrukture je Nacionalni program razvoja prometa in prometne infrastrukture o nacionalnem razvoju prometa in javne prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji do leta 2020 z vizijo do leta 2030. V navedenem programu so podrobno opredeljeni ukrepi po posameznih področjih. Na podlagi prometno tehničnih podatkov so identificirani naslednji projekti, za katere lahko utemeljeno pričakujemo, da bodo ustrezali merilom Nacionalnega programa.

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
	3. razvojna os (južni del), prva in druga faza 1. etape hitre ceste od razcepa Novo mesto do Novega mesta	Izgradnja nove ceste, ki se navezuje na TEN-T omrežje.	5,3	ESRR	74,4 mio

2.7.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Podrobno bodo kazalniki učinka definirani v skladu z opredelitvami Nacionalnega programa.

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
13	skupna dolžina novih cest	km	ESRR	V Kohezijska regija	5,3	DRSC

2.7.3. Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) (KS)

Specifični cilj: Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju

Slovenski avtocestni križ je z izdatnimi vlaganji v tekoči finančni perspektivi skoraj v celoti dokončan, a manjkajoči odseki na TEN-T omrežju kljub temu predstavljajo ozka grla. Potrebna bodo dodatna vlaganja, kar vključuje tudi izgradnjo druge cevi predora Karavanke, ki je nujna tudi zaradi povečanja varnosti skladno z evropsko zakonodajo (Direktiva 2004/54/ES o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju). Ukrepi bodo presojani v skladu z veljavnimi pravili državne pomoči.

Pomemben dejavnik je tudi koprsko pristanišče, ki je eno od pomembnejših pristanišč vseevropskega transportnega omrežja TEN-T, zato je vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture in poglobljanje vplovnih kanalov ključen gradnik pri vzpostavitvi vseevropskih multimodalnih omrežij, ki bodo zagotovila nemoteno delovanje notranjega trga EU in krepitev gospodarske in socialne kohezije.

Predvidena je poglobitev vplovnega kanala v Bazen II izven območja koncesijske pogodbe (investitor država), ki bo omogočila vplutje ladijam kategorije "post panamax" z vgrezom do -15,5 m, kar je skladno z ekonomskimi trendi uporabe vedno večjih ladij v razvoju globalnega pomorskega prometa. Izvedba tega projekta bo pozitivno vplivala tudi na kopenski transport in ostale udeležence v logistični verigi, posredno pa še na pomemben del slovenskega gospodarstva ter na večjo učinkovitost in varnost prometne navezave pomorskega Jadransko-Jonskega koridorja preko koprskega jedrnega pristanišča na multimodalni Mediteranski koridor in Baltsko-Jadranski koridor jedrnega omrežja (Uredba 1316/2013, z dne 11/12- 2013. Izdelan je že okvirni terminski plan izvajanja projekta poglobljanja vplovnega kanala v Bazen II v koprskem pristanišču, v katerega je vključeno tudi pridobivanje ustreznih okoljskih dovoljenj.

Rezultati:

- Izgradnja manjkajoče avtocestne infrastrukture, odprava ozkih grl, večja varnost
- Poglobitev vplovne poti v koprskem tovornem pristanišču, kar omogoča vplutje ladij z večjim ugrezom in s tem večji pretovor ter večjo varnost plovbe

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Nižji časovni stroški na leto zaradi izvedenih investicij	V mio €	10	2010	4,2	DARS	Tretje leto po zaključeni investiciji
	Povečanje zmogljivosti plovne poti v Bazen II v koprskem pristanišču	V mio t	5,3	2013	5,8	LUKA KOPER	Tretje leto po zaključeni investiciji

Predvideno je, da se bodo projekti v pristaniško infrastrukturo, povezava z zaledjem in potniški terminal financirali iz IPE-razpis (investitor je koncesionar). Priloga 2.6.3.A: Indikativni projekti koncesionarja v koprskem tovornem pristanišču za uresničitev cilja »Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju«.

2.7.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.3.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Projekt Draženci – Gruškovje v dolžini 13 kilometrov pomeni dokončanje avtoceste A4, ki je edino ozko grlo na celotni trasi avtoceste, ki je del TEN – T omrežja. Na ta način bo vzpostavljena celotna avtocestna povezava med sosednjimi državami na tem območju in ena od ključnih povezav v smeri SZ – JV. Odprava ozkega grla je ključna za odpravo zastojev, ki predvsem v poletnih mesecih in pred večjimi prazniki popolnoma ustavijo promet v širši regiji od Maribora do Ptuja in dobesedno paralizirajo življenje lokalnega prebivalstva.

V okviru te prednostne naložbe, bomo sredstva vlagali v:

- Dokončanje nacionalnega programa izgradnje AC omrežja (AC Draženci-Gruškovje (KS), Projekt je pripravljen za izvedbo in se bo predvidoma začel izvajati v letu 2015.
- Plovno pot v koprsko pristanišče s poglobljanjem vplovnega kanala za Bazen II (poglobljanje izven območja pristanišča, investitor je država). Skladno s tretjim odstavkom 44. člena Pomorskega zakonika (Ur.l. RS, št. 120/06, 88/10, 59/11) Republika Slovenija zagotavlja vzdrževanje vplovnih poti izven pristanišča.

2.7.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Projekta sta na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje identificirana v Nacionalnem programu razvoja prometa in prometne infrastrukture. 1.1.4. Poleg tega so pri izboru upoštevana priporočila okoljskega poročila tega programa in sicer:

- Nova trasa se bo prednostno umeščala izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območjih. Projekt bodo v prostor umeščen tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši, ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine.
- V primeru, da so ukrepi načrtovani na varovanih območjih narave in na območjih naravnih vrednot bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju celovitosti in povezljivosti območij Natura 2000 in preprečevanju negativnih vplivov na kvalifikacije

vrste in habitatne tipe, slabšanju lastnosti naravnih vrednost zaradi katerih so bile določene ter preprečevanju negativnega vpliva na cilje zavarovanih območij.

2.7.3.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.7.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Projekti bodo identificirani v Nacionalnem programu razvoja prometa in prometne infrastrukture. Na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje pa je identificiran naslednji veliki projekt, za katerega lahko utemeljeno pričakujemo, da bo ustrezal merilom predhodne pogojenosti.

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
1	Avtocesta A4: Draženci - Gruškovje	Izgradnja manjkajočega AC odseka na TEN-T omrežju	13 km	KS	247,10 mio
	Povečanje zmogljivosti plovne poti v Bazen II v koprskem pristanišču	Poglobitev vplovne poti	Poglobitev za 1,5 m	KS	15,00 mio

2.7.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
13	skupna dolžina novih cest	km	0	2013	13	MZIP	Drugo leto po zaključku investicije
	globina vplovnega kanala	m	14,5	2013	16,0	MZIP	Tretje leto po zaključku investicije

2.7.4. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.7.5. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Povečanje zmogljivosti		Učinki kazalnika	V mio t	KS		5,3	5,8	LUKA	Povečanje zmogljivosti

plovne poti v Bazenu II v koprskem pristanišču		se dosežejo ob zaključku investicije						KOPER	vplovnega kanala omogoča prihod večji ladij (postpanamax)
--	--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	-------	---

2.7.6. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁴⁶	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
021	402,25 mio	01	402,25	06					
025	247,10 mio	01	247,10	06	247,10				
029	70,00 mio	01	70,00	07	70,00				
036	15 mio	01	15	06	15				

2.7.7. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (MZIP) bo za področje prometa za ukrepe prednostne osi 2.6. Izgradnja infrastrukture in ukrepi spodbujanja trajnostne mobilnosti v obdobju 2014 – 2020 izvajalo naloge posredniškega telesa in hkrati upravičenca. V okviru te prednostne osi operativni program zajema ukrepe, ki jih bo MZIP izvajalo v obdobju 2014-2020 s sredstvi evropske kohezijske politike.

Ukrepi so predlagani za sofinanciranje s sredstvi kohezijskega sklada (investicije v železniško infrastrukturo, manjkajoči avtocestni odseki, projekti vlaganja v pristaniško infrastrukturo) in s sredstvi evropskega sklada za regionalni razvoj (navezovalne državne ceste na TEN-T omrežje) ter predstavljajo nadaljevanje investicijskega cikla začetega že v finančnem obdobju 2007 - 2013. Sistem priprave in vodenja projektov se ne spreminja, kar pomeni, da v primeru projektov, kjer je investitor RS, za pripravo in vodenje ostaja odgovorno ministrstvo (MZIP).

Področja prometne politike, ki bodo s strani MZIP predlagana za izvajanje s sredstvi kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020 ostajajo ista kot v finančni perspektivi 2007 - 2013, pri čemer pa se število ukrepov, kot tudi razpoložljiva sredstva v celoti znižujejo.

⁴⁶ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

Skladno s tem ocenjujemo, da MZIP že razpolaga z ustreznim številom usposobljenega kadra in prepoznavamo, da bodo ključne naloge MZIP pri zagotavljanju ustrezne administrativne usposobljenosti za izvajanje evropske kohezijske politike 2014 – 2020:

- obdržati že usposobljene kadre (zaposleni na tehnični pomoči), ki so vključeni v izvajanje finančne perspektive 2007-2013 tudi za izvajanje ukrepov v programskem obdobju 2014-2020 in
- glede na spremembe prioritetenih področij ter glede na višino dodeljenih sredstev izvesti prerazporeditve kadra oz. v nekaterih primerih zagotoviti dodaten kader (tehnična pomoč), predvsem na področju izvajanja ukrepov trajnostne mobilnosti.

2.8. Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile

Ukrepi na trgu dela se bodo izvajali tako na celotnem območju Slovenije kot tudi samo na posameznih območjih obeh kohezijskih regij. Glede na to, da določeni ukrepi na trgu dela odgovarjajo na potrebe ljudi ne glede na njihov kraj prebivanja, se bodo programi izvajali v obeh kohezijskih regijah, pri čemer pa bo več sredstev namenjenih Vzhodni Sloveniji oziroma tistim območjem Vzhodne Slovenije, kjer je koncentracija brezposlenosti višja. Tistim območjem Slovenije, ki se spopadajo s posebej visoko brezposlenostjo, posebnimi strukturnimi izzivi ter jim grozijo neugodne spremembe na trgu dela pa bodo namenjeni posebni prilagojeni ukrepi na trgu dela. V Vzhodni kohezijski regiji se bo izvajalo ukrepe na podlagi Pobude za zaposlovanje mladih. Ne glede na kohezijski regiji bo poudarek tudi na podpori zaposlitvenim projektom na regionalni ravni, kjer se bodo izvajali »tailor made projekti« vezani na posebne izzive na pobudo samih regij.

2.8.1. Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanje mobilnosti delavcev

Specifični cilj 1: Povečanje zaposljivosti iskalcev zaposlitve in njihovega vključevanja na trg dela

Naveden cilj bo dosežen z zagotavljanjem čimprejšnje vključitve ciljnih skupin v njim prilagojene ukrepe na trgu dela. Kot sledi iz statističnih podatkov navedenih v partnerskem sporazumu, je prednostna naložba zelo pomembna, saj je stopnja brezposelnosti na visoki ravni, stopnja delovne aktivnosti pa se znižuje. Prav tako je hitreje kot drugod v EU naraščala dolgotrajna brezposelnost, na trgu dela je visok delež manj izobraženih brezposelnih, visok delež brezposelnih starejših in nizka delovna aktivnost starejših. Razmere kažejo, da je potrebno ciljne skupine intenzivno vključevati v posamezne programe usposabljanja in zaposlovanja, in druge ukrepe na trgu dela, ter povečevati pozitivne izhode iz ukrepov. Cilj pa ni le vključevanje v ukrepe, temveč tudi zagotavljanje ustreznih in ciljnim skupinam prilagojenih ukrepov. Ključna pozornost bo namenjena ciljnemu usmerjanju ukrepov v odpravljanje tistih ovir, ki ciljnim skupinam preprečujejo zaposlitev.

V okviru tega specifičnega cilja se pričakuje naslednji rezultat:

- čim večji delež zaposlenih od vključenih iskalcev zaposlitve v ukrepe na trgu dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.1.

Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
Število zaposlenih oseb po zaključku spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	50%	delež		10.800 (60% od 18.000)	Spremljanje	Enkrat letno
		Starejši od 50 let		30%	delež		7.200 (40%)		
		Nižje izobraženi		50%	delež		10.800 (60%)		
	Zahodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	50%	delež		7.200 (60% od 12.000)	Spremljanje	Enkrat letno
		Starejši od 50 let		30%	delež		4.800 (40%)		
		Nižje izobraženi		50%	delež		7.200 (60%)		
Število zaposlenih oseb po zaključku izobraževanja ali usposabljanja	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	23%	delež		9.000 (30% od 30.000)	Spremljanje	Enkrat letno
		Starejši od 50 let		10%	delež		4.500 (15%)		
		Nižje izobraženi		20%	delež		7.500 (25%)		
	Zahodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	25%	delež		6.000 (30% od 20.000)	Spremljanje	Enkrat letno
		Starejši od 50 let		10%	delež		3.000 (15%)		
		Nižje izobraženi		20%	delež		5.000 (25%)		

Specifični cilj 2: Učinkovite storitve in posredovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v Sloveniji in na evropskem trgu dela

Pomembno vlogo bo imela pri doseganju specifičnega cilja 1 nadaljnja krepitev storitev institucij na trgu dela, tako izvajanju ukrepov na trgu dela kot tudi pri posredovanju med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v Sloveniji in na evropskem trgu dela. Slovenski trg dela

zaznamujejo strukturna neskladja, ki izhajajo tudi iz neustreznih kompetenc delovne sile. Za doseg tega specifičnega cilja je potrebno podpreti projekte na nacionalni in regionalni ravni za prepoznavanje in analiziranje trenutnih potreb in kratkoročnih/srednjeročnih napovedi na trgu dela. Zagotoviti pa je potrebno tudi sistemski razvoj in usklajevanja ponudbe in povpraševanja in vzpostavitev ali krepitev ustreznih struktur, ki povezujejo ključne akterje s področja, med njimi tudi socialne partnerje. Ukrepi za doseganje tega specifičnega cilja bodo podlaga za vključevanje ciljnih skupin v ukrepe prednostne osi 10.

K boljšem delovanju trga dela na nacionalni in EU ravni bodo vplivali tudi ukrepi za zagotavljanje mobilnosti na evropskem trgu dela (delovanje mreže EURES) in z izboljšanjem in izvedbo storitev in programov namenjenim iskalcem zaposlitve in delodajalcev.

V okviru tega specifičnega cilja se pričakuje naslednji rezultat:

- vzpostavljeni in delujoči sistemi in strukture za izvajanje učinkovitih storitev in posredovanja med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v Sloveniji in na evropskem trgu dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za specifični cilj 2 prednostne naložbe 2.8.1.

Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
Število obravnavanih CV v okviru EURES aktivnosti	Ni relevantno	Število	20	23.000		2014	32.000	Spremljanje	Enkrat letno
Število zaposlitev od posredovanih v okviru mobilnostnih shem	Ni relevantno	Število	Se ne uporablja	0		2014	300	Spremljanje	Enkrat letno

2.8.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Prednostna naložba je namenjena podpori skupinam brezposelnih oseb in iskalcem zaposlitve, kot so zlasti dolgotrajno brezposelni, še posebej starejši in nižje izobraženi, pri povečevanju njihove zaposljivosti ter aktivnem iskanju zaposlitve in ohranitvi zaposlitve. Pozornost bo namenjena tudi delavcem, ki so v postopku izgubljanja zaposlitve, zlasti starejši.

Predvideni ukrepi so del relevantnih ukrepov na trgu dela, ki jo izvajajo upravičenci, kot so Zavod RS za zaposlovanje in druge ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci.

V okviru prvega specifičnega cilja te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- po eni strani zagotavljajo spodbujanje k aktivnosti na trgu dela ciljnih skupin, po drugi strani pa spodbujajo delodajalce, da te osebe zaposlujejo bodisi na novih bodisi na obstoječih delovnih mestih. V okviru tega ukrepa bodo podprte zlasti aktivnosti usmerjene v povečevanje usposobljenosti glede na potrebe trga dela in ciljnih skupin v povezavi s kasnejšimi spodbudami za zaposlitev teh ciljnih skupin. Posebna pozornost se bo namenjala specifikam ciljnih skupin, čemur se bodo ukrepi prilagajali;
- zagotavljajo sistem za večjo aktivnost starejših, predvsem tistih, ki jim grozi dolgotrajna brezposlenost in izguba zaposlitve;
- spodbujajo razvojne zaposlitvene projekte na regionalni in lokalni ravni in druge inovativne projekte s področja (kot na primer vključevanje v projekte zelenega gospodarstva s komponento usposabljanja, spodbujanje lokalnih iniciativ, kot so zadruga, kooperative in socialna podjetja);

V okviru drugega specifičnega cilja te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- zagotavljajo učinkovito, predvsem kratkoročno ali srednjeročno, napovedovanje in ugotavljanje potreb po kompetencah za učinkovitejše usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela;
- preprečujejo zaposlovanje in delo na črno zlasti z okrepitevijo Inšpektorata RS za delo in osveščanjem javnosti ter preprečujejo zlorabe pri zaposlovanju;
- podpirajo projekte, ki dvigujejo kakovost storitev in ukrepov na trgu dela ter krepijo medsebojno povezovanje institucij na trgu dela, še zlasti pri podpori brezposlenim osebam in iskalcem zaposlitve ter delodajalcem (podjetjem) pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela,
- podpirajo vzpostavitev in delovanje nacionalne koordinacijske pisarne za izvajanje EURES storitev, ki bo razvijala in sodelovala pri čezmejnih in transnacionalnih programih ter spodbujala mobilnost.

Pri izvajanju ukrepov te prednostne naložbe se bo upoštevalo tudi spodbude z drugih področji, kot so na primer konkurenčnost podjetij, podjetnost, regionalni razvoj, tehnologija, okolje in razvoj podeželja ter vseživljenjsko učenje in socialno vključevanje.

Ciljne skupine: Brezposelne osebe in iskalci zaposlitve, še posebej starejši, nižje izobraženi in dolgotrajno brezposelni.

Upravičenci: Institucije na trgu dela, kot so Zavod RS za zaposlovanje in druge ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci

2.8.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bodo veljala še naslednja načela:

- prednost bodo imela območja z višjo stopnjo brezposelnosti;
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo inovativni v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela);
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike;
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo povezovali ponudbo in povpraševanje na trgu dela;
- projekti, ki bodo prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.

2.8.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.8.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.8.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.1.

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev	število	ESS	Vzhodna Slovenija	18.390	Spremljanje
	Od tega starejši od 50 let	število	ESS	Vzhodna Slovenija	3.600	
	Od tega nižje izobraženi	število	ESS	Vzhodna Slovenija	3.600	
	Število vključenih ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev	število	ESS	Zahodna Slovenija	12.250	Spremljanje
	Od tega starejši od 50 let	število	ESS	Zahodna Slovenija	2.400	Spremljanje
	Od tega nižje izobraženi	število	ESS	Zahodna Slovenija	2.400	Spremljanje
	Število vključenih ciljnih skupin v izobraževanje ali usposabljanje	število	ESS	Vzhodna Slovenija	30.600	Spremljanje
	Od tega starejši od 50 let	število	ESS	Vzhodna Slovenija	6.000	
	Od tega nižje izobraženi	število	ESS	Vzhodna Slovenija	6.000	
	Število vključenih ciljnih skupin v izobraževanje ali usposabljanje	število	ESS	Zahodna Slovenija	20.400	Spremljanje
	Od tega starejši od 50 let	število	ESS	Zahodna Slovenija	4.000	
	Od tega nižje izobraženi	število	ESS	Zahodna Slovenija	4.000	

	Število projektov za izboljšanje storitev na trgu dela	Število	ESS	Ni relevantno	8	Spremljanje
	Število stikov (posredovanje informacij, svetovanj ipd. EURES aktivnosti) z iskalci zaposlitve	Število	ESS	Ni relevantno	100.000	Spremljanje
	Število stikov z delodajalci	Število	ESS	Ni relevantno	18.000	Spremljanje
	Število vključenih iskalcev zaposlitve v mobilnostne sheme	Število	ESS	Ni relevantno	700	Spremljanje

2.8.2. Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade

Specifični cilj 1: Znižanje brezposelnosti mladih

Za mlade v starosti 15 - 29 let so se v obdobju krize najbolj poslabšale razmere na trgu dela. Zaposlitvene možnosti se niso samo znižale pri manj izobraženih mladih, ampak tudi pri bolj izobraženih. Stopnja delovne aktivnosti se je znižala v letu 2012 na 27,3 % iz 38,4 % v letu 2008. Stopnja brezposelnosti pa povečala na 20,6 % v 2012 iz 10,4 % v letu 2008. Slovenija je zato v skladu s pobudami na ravni EU sprejela Jamstvo za mlade, ki zagotavlja da bo vsaki mladi osebi v starosti od 15 do 29 let ponujena zaposlitev (tudi s pripravništvom), usposabljanje na delovnem mestu, vključitev v formalno izobraževanje ali krajša oblika institucionalnega ali praktičnega usposabljanja, v štirih mesecih po prijavi v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu RS za zaposlovanje. Poleg jamstva je Slovenija potrdila tudi izvedbeni načrt za leti 2014 in 2015, ki ga bo v sodelovanju s ključnimi akterji, vključno z mladinskimi organizacijami dopolnjevala na način, da bodo do konca programskega obdobja zagotovljeni kakovostni ukrepi in storitve na trgu dela za znižanje brezposelnosti mladih. Ukrepi te prednostne naložbe bodo podprti tudi s sredstvi Pobude za zaposlovanje mladih, ki jo navajamo kot specifični cilj 2.

V okviru tega specifičnega cilja se pričakuje naslednji rezultat:

- čim večji delež zaposlenih od vključenih mladih v ukrepe na trgu dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število zaposlenih mladih po zaključku spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev	20	55%	Delež	2011	2.300 (60% od 3.800)	Spremljanje	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija	Število udeležencev		55%			3.200 (60% od 5.300)		Enkrat letno

Število zaposlenih mladih po zaključku izobraževanja ali usposabljanja	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	25%	Delež	2011	3.900 (40% od 9.800)	Spremljanje	Enkrat letno
	Zahodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)		25%					

Specifičen cilj 2: Znižanje brezposelnosti mladih v vzhodni Sloveniji

Ta specifični cilj je namenjen dodatnemu zmanjševanju brezposelnosti mladih do vključno 29 let starosti v Vzhodni Sloveniji, ki je v skladu z ESS Uredbo upravičena do sredstev pobude.

V okviru tega specifičnega cilja se pričakuje naslednji rezultat:

- čim večji delež zaposlenih od vključenih mladih v Vzhodni Sloveniji v ukrepe na trgu dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodišča na vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2017),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število zaposlenih mladih takoj po zaključku spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev	20	55%	Število		1.600 (60% od 2.700)	Spremljanje	Enkrat letno

2.8.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti naslednji ukrepi:

- spodbujajo zaposlovanje mladih, vključno s prvimi zaposlitvami in pripravnitvi;
- spodbujajo izobraževanje in usposabljanje mladih brezposelnih za večjo zaposljivost;
- spodbujajo medgeneracijski prenos znanj z izvajanjem mentorstva mladim;
- spodbujajo podjetništvo;
- informirajo o možnostih na trgu dela ter spodbujajo razvoj vseživljenjske karijerne orientacije za šolajočo mladino;
- spodbujajo in razvijajo aktivno državljanstvo mladih;
- razvijajo nove oblike zaposlovanja, samozaposlovanja in (prido)bivanja mladih kot odgovorov na družbene izzive (npr. v okviru trajnostnih skupnosti, s samooskrbnimi projekti, z izkoriščanjem naravnih potencialov za dodano vrednost na podeželju, preko mladinskega dela ...);
- podpirajo razvoj specializiranih storitev institucij na trgu dela prilagojenih potrebam mladih.

Predvideni ukrepi **Pobude za zaposlovanje mladih**, drugega specifičnega cilja so del izvedbenega načrta Jamstva za mlade, ki je pripravljen z namenom doseganja ciljev večje zaposlenosti med mladimi. Shemo izvajajo ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznane kot upravičenci. V okviru drugega specifičnega cilja bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki po eni strani zagotavljajo spodbujanje mladih k zaposlitvi, po drugi strani pa spodbujajo delodajalce, da jih zaposlujejo bodisi na novih bodisi na obstoječih delovnih mestih.

Ciljne skupine: Mladi do starosti 29 let, ki so brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi, v izobraževanju ter tistim, ki niso zaposleni niti se ne usposablajo ali izobražujejo.

Upravičenci: Institucije na trgu dela, kot so Zavod RS za zaposlovanje, služba pristojna za mladino in druge ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci

2.8.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo še:

- prednost bodo imela območja z višjo stopnjo brezposelnosti;
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo inovativni v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela);
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike;
- projekti, ki bodo prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.

2.8.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.8.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.8.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih mladih v spodbude za zaposlovanje	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	3.800	Spremljanje
		Število	ESS	Zahodna Slovenija	5.300	Spremljanje
	Število vključenih mladih v usposabljanja ali izobraževanja	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	11.852	Spremljanje
		Število	ESS	Zahodna Slovenija	9.768	Spremljanje

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2017),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število mladih vključenih v spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	Se ne uporablja	0	število	2014	2.700	Spremljanje	Enkrat letno

2.8.3. Prilagodljivost delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe

Specifični cilj : Zagotavljanje kakovostne organizacije dela in delovnega okolja ter storitev za prilagajanje delavcev na spremembe na trgu dela

Naveden posebni cilj bo dosežen s podporo razvoju storitev za večjo prilagodljivost delavcev in zagotavljanju kakovostne organizacije dela in delovnega okolja v celotnem življenjskem ciklu, prilagojene posebnim potrebam delavcev, podjetnikov in podjetij. Prednostna naložba je predvsem pomembna za daljše ostajanje v delovnih razmerjih (delovna aktivnost starejših je najnižja v EU) ob hkratnem zagotavljanju produktivnosti starejših. Vplivalo bo tako tudi na zniževanje bolniških odsotnosti. Pomembna pozornost v okviru te prednostne naložbe bo namenjena tudi zaposlenim, starim od 30 do 50 let, ki se soočajo s stresom in izgorelostjo na delovnem mestu, tudi zaradi zahtevnega usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja. Ključno za doseganje navedenega cilja bo sodelovanje socialnih partnerjev in ostalih institucij, ki delujejo na področju zagotavljanja varnega in zdravega delovnega okolja.

Rezultati na tem področju bodo:

- kakovostnejša organizacija dela in delovno okolje;
- povečana stopnja delovne aktivnosti starejših.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.3.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število podjetij, ki se uspešno prilagodili na spremembe	Slovenija		Se ne uporablja				200		Enkrat letno

2.8.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.3.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Prednostna naložba je namenjena podpori delavcem, podjetnikom in podjetjem. Predvideni ukrepi so del storitev in ukrepov na trgu dela, ki jih izvajajo ustrezne institucije na trgu dela, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci (npr. socialni partnerji).

V okviru te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe:

- za prilagajanje delovnih mest, uvajanje oblik dela, ki so prilagojene družbenim in demografskim izzivom (na primer ozelenitve delovnih mest z zmanjševanjem okoljskega vpliva ter povečano snovno in energetske učinkovitosti) in sodobnim trendom razvoja delovnih mest, in spodbujanje družbene odgovornosti podjetji;
- za zagotavljanje zdravega in varnega delovnega okolja;
- za spodbujanje usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja skozi celoten življenjski cikel posameznika;
- razvoj programov za načrtovanje prehodov iz delovno aktivnega obdobja v upokojevit;
- promocija zdravju prijaznih izboljšav delovnega in organizacijskega okolja in ozaveščanja o pomenu zdravja na delovnem mestu;
- tesnejšega sodelovanja med podjetji in javnimi institucijami, socialnimi partnerji na trgu dela z namenom zagotavljanja podpore pri prilagajanju na spremembe.

Posebna pozornost bo namenjena prilagajanju delovnega okolja starejšim in invalidom ter spodbujanju skupnih projektov socialnih partnerjev na tem področju. Ukrepi za prilagajanje oziroma usposabljanje delavcev za učinkovit prenos znanja med generacijami ter za usposabljanje delavcev za lažje prehode na trgu dela na sektorski ravni bodo povezani z ukrepi vseživljenjskega učenja (npr. vseživljenjska karierna orientacija, kompetenčni centri za zaposlene). Ukrepi vključujejo tudi pobude za usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela v obliki skupnih projektov socialnih partnerjev in izvajalcev storitev na trgu dela.

Podprti bodo tudi projekti, ki krepijo institucije pri izvajanju omenjenih ukrepov ter medsebojnem povezovanju. Vsi ti ukrepi bodo načrtovani in izvedeni v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji in sodelovanjem stroke s področja.

Ciljne skupine: delavci/delavke, podjetniki/podjetnice in podjetja.

Upravičenci: ustrezne institucije na trgu dela, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci (npr. socialni partnerji).

2.8.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bodo veljala še naslednja načela:

- prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike oziroma bodo prispevali k povezovanju socialnih partnerjev;
- projekti bodo prispevali k povečanju fleksibilnosti in konkurenčnosti podjetij in zaposlenih;
- projekti bodo prispevali k uveljavljanju fleksibilnih oblik organiziranosti dela;
- projekti, ki bodo prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.

2.8.3.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*
Ni predvidena.

2.8.3.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*
Ni predvidena.

2.8.3.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število projektov, ki jih delno ali v celoti izvajajo socialni partnerji ali nevladne organizacije	Število	ESS	ni relevantno	20	Spremljanje
	Število vključenih socialnih partnerjev	Število	ESS	Ni relevantno	12	Spremljanje

2.8.4. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru vseh prednostnih naložb te prednostne osi si bomo prizadevali iskati ustrezne transnacionalne partnerje za izvajanje skupnih programov, ki prispevajo k povečevanju zaposlenosti in zaposljivosti. Če bo mogoče, se bomo pridružili državam, ki bodo dale pobudo za sodelovanje, prav tako pa bomo spodbujali razvoj lastnih mobilnostnih shem.

V okviru vseh prednostnih naložb te prednostne osi bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali družbene inovacije, ki bodo pomenile dodano vrednost programa. Zlasti bomo spodbujali skupne projekte socialnih partnerjev in izvajalcev storitev na trgu dela, ki bi prispevali k doseganju tega cilja.

Ukrepi prednostnih naložb te prednostne osi so komplementarni ukrepom drugih prednostnih osi, še posebej pa nameravamo sredstva nameniti za sofinanciranje doseganja ciljev v okviru t.i. skupne platforme.

2.8.1. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredeletev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Število	Število	ESS	V	9.237	18.474	Spremljanje	

		vključenih ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev							
Učinek		Število vključenih ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev	Število	ESS	Z	6.158	12.316	Spremljanje	
Učinek		Število vključenih mladih v usposabljanja ali izobraževanja	Število	ESS	V	4.900	9.800	Spremljanje	
Učinek		Število vključenih mladih v usposabljanja ali izobraževanja	Število	ESS	Z	4.200	8.400	Spremljanje	
Input		Vložena sredstva	Vrednos v mio EUR	ESS	V	102	204	Spremljanje	
					Z	95,5	191	Spremljanje	

2.8.2. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁴⁷	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
0100	118 mio	01,	118 mio	00	118 mio	00		00	
0101	59 mio	01,	59 mio	00	59 mio	00		00	
0102	41 mio	01,	41 mio	00	41 mio	00		00	
0103	7 mio	01,	2 mio	00	2 mio	00		00	
0104	20 mio	01,	18 mio	00	18 mio	00		00	
0105	7 mio	01,	5 mio	00	5 mio	00		00	
0106	30 mio	01,	30 mio	00	30 mio	00		00	
0107	5 mio	01,	5 mio	00	5 mio	00		00	

2.8.3. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

⁴⁷ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.9. Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje

Slovenija spada med evropske države s podpovprečnim tveganjem revščine in socialne izključenosti, vendar ima na tem področju enega slabših trendov, saj se tveganje v Sloveniji v zadnjih dveh letih povečuje hitreje kot v večini drugih evropskih držav. Večanje tveganja revščine v Sloveniji je v zadnjih dveh letih značilno za skoraj vse socioekonomske skupine, še posebej pa se tveganje povečuje pri velikih družinah, starejših, pa tudi otrocih⁴⁸. Po zadnjih dostopnih podatkih za leto 2012 je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 13,5 %, v kohezijski regiji zahodna Slovenija je bila 10,7 %, v vzhodni pa 16,1 %. V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je bila stopnja tveganja revščine v kohezijski regiji vzhodna Slovenija res ves čas višja kot v %, v kohezijski regiji zahodna Slovenija, vendar se razlika med njima zmanjšuje, poleg tega pa se tveganje revščine v zahodni Sloveniji povečuje precej hitreje, saj se je v vzhodni od leta 2008 do leta 2012 povečalo za 0,5 %, v zahodni pa kar za 2,1 %⁴⁹.

Slovenija si je v letu 2010 z Nacionalnim reformnim programom v okviru uresničevanja petega cilja *Strategije Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast (EU2020)* zadala cilj zmanjšati število oseb, ki so izpostavljeni tveganju revščine ali socialne izključenosti (gre za seštevek števila prebivalcev pod nacionalnim pragom tveganja revščine, števila resno materialno prikrajšanih in števila oseb v gospodinjstvih z nizko delovno intenzivnostjo, z 361.000 oseb leta 2008 na približno 320.000 oseb do leta 2020. Zadnji podatki kažejo, da spada Slovenija v skupino evropskih držav, v katerih se je število revnih in socialno izključenih občutno povečalo, saj je bilo takšnih oseb leta 2012 že 392.000, kar pomeni dodatno oddaljevanje od zastavljenega cilja.

Podatki stanja na področju socialne vključenosti in revščine tako kažejo na nujnost ukrepanja v okviru te prednostne osi, za katero bomo v Sloveniji oblikovali nacionalne programe zaradi poslabševanja razmer v obeh kohezijskih regijah. V obeh kohezijskih regijah je tudi nujno zagotavljati enakost dostopnosti do ukrepov in programov socialnega vključevanja.

Slovenija se sooča tudi s povečanim bremenom zaradi kroničnih bolezni, staranjem populacije in neenakostmi v zdravju. Vse to ima pomembne posledice za razvoj človeškega kapitala in za vzdržnost zdravstvenega sistema. Podatki o neenakostih v zdravju kažejo na razlike med obema kohezijskima regijama in tudi znotraj njih, zato je potrebno ukrepanje v obeh.

V okviru te prednostne osi bodo prednostne naložbe financirane tako iz Evropskega socialnega sklada kot tudi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, saj bomo za uresničevanje ciljev zmanjševanja revščine in socialne izključenosti razvijali tako ključne ukrepe s področja financiranja ESS, kot so dostop do storitev socialnega varstva in zdravstvenega varstva, povezovanje zdravstvenih in socialnih storitev, ukrepe socialne aktivacije, razvoj integriranih poti k trgu dela, krepitev zmogljivosti in podpornih struktur za spodbujanje socialnih podjetij, kot tudi ukrepe s področja financiranja ESRR, kot so naložbe v zdravstveno in socialno infrastrukturo ter ciljno usmerjene naložbe v infrastrukturo, ki podpirajo prehod od nege in oskrbe v zavodu na storitve v skupnostih. S povezovanjem ukrepov s področja financiranja ESS in ESRR bomo poleg sinergij dosegli tudi celovitejši pristop pri doseganju ciljev na področju socialnega vključevanja.

⁴⁸ UMAR, Poročilo o razvoju, str.178, (http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2013/POR_2013s.pdf)

⁴⁹ SURS, Kazalniki dohodka in revščine po kohezijskih regijah, (http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5609)

2.9.1. Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti

Specifični cilj: Večja vključenost oseb iz ciljnih skupin v programe socialne vključenosti in aktivacije

Za zagotovitev cilja zmanjšanja števila oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti do leta 2020 so ključni socialno vključevanje, aktivacija in povečanje zaposljivosti zlasti neaktivnih, dolgotrajno brezposelnih in dolgotrajnih prejemnikov denarnih socialnih pomoči (minimalnega dohodka). Zato bomo krepili razvoj socialno aktivacijskih programov in zaposlitvenih programov, namenjenih predvsem ciljnim skupinam, poleg tega pa bodo programi socialnega vključevanja namenjeni tudi ciljnim oziroma ranljivim skupinam, ki so najbolj oddaljene od trga dela (npr. dolgotrajni prejemniki denarnih socialnih pomoči, osebe, ki imajo različne težave ali kombinacijo težav, zaradi katerih so neaktivne). Poleg tega pa bodo programi socialnega vključevanja namenjeni tudi ciljnim, ki potrebujejo še dodatne motivacijske programe in programe za krepitev zmožnosti, in za opolnomočenje, programe socialne rehabilitacije in različne programe usposabljanja in pridobivanja kompetenc. Pozornost bo posvečena tudi prehodu v in med programi ter prehodu iz programov na trg dela ali v zaposlitev v socialnih podjetjih, pa tudi ter nadaljnjemu spremljanju in nudenju podpore osebam, ki bodo vključene v programe socialne aktivacije in iz njih v zaposlitve.

Spodbujali bomo razvoj socialnih inovacij na področju socialne aktivacije, vključenosti in opolnomočenja oseb z visokim tveganjem revščine ali socialne izključenosti, ter povezovanje in prehode med programi socialnega vključevanja, socialne aktivacije, zaposlitvene aktivacije, zaposlitvene rehabilitacije in socialnim podjetništvom.

Z vidika preprečevanja socialne izključenosti otrok in mladostnikov, predvsem tistih ki se srečujejo s težavami v odraščanju, ter z vidika preprečevanja medgeneracijskega prenosa revščine in socialne izključenosti otrok in mladostnikov, ki živijo v gospodinjstvih brez delovno aktivnih odraslih članov ali z nizko delovno intenzivnostjo, bomo ustrezne programe socialne aktivacije usmerili tako, da bodo z različnimi aktivnostmi zajeli vse družinske člane, ne le odraslih pasivnih prejemnikov socialnih pomoči.

V okviru tega specifičnega cilja se pričakuje naslednja rezultata:

- Večja vključenost oseb iz ciljnih skupin v programe socialne vključenosti in aktivacije;
- Zmanjšanje števila dolgotrajnih prejemnikov denarne socialne pomoči (minimalnega dohodka).

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.1.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2022),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Osebe iz ciljnih skupin, vključeni v iskanje zaposlitve, izobraževanje/	Vzhodna Slovenija	Število skupaj	20		Število		6.000	Spremljanje	Enkrat letno
			Moški			Število		3.000		

usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev po zaključku vključenosti v program		Ženske			Število		3.000		
	Zahodna Slovenija	Število skupaj			Število		4.000	<i>Spremljanje</i>	<i>Enkrat letno</i>
		Moški			Število		2.000		
		Ženske			Število		2.0000		

2.9.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena vključevanju oseb, ki so najbolj oddaljene od trga dela v programe socialnega vključevanja in zaposlitvene ter socialne aktivacije ter opolnomočenju, graditvi zmožnosti in kompetenc pri ciljnih oziroma ranljivih skupin. Primeri ukrepov so:

- programi zaposlitvene in socialne aktivacije za posamezne kategorije oseb, ki so najbolj oddaljene od trga dela, predvsem za dolgotrajno brezposelne, za dolgotrajne prejemnike socialnih transferov ter za neaktivne osebe. Ti programi bodo temeljili na novih integriranih pristopih (vključevali bodo socialne, izobraževalne, zaposlitvene in zdravstvene elemente) in bodo prilagojeni posameznim kategorijam uporabnikov.
- programi socialnega vključevanja, socialne rehabilitacije, opolnomočenja in graditve zmožnosti in socialnih kompetenc zaposlitvenega kapitala za osebe iz ciljnih skupin še pred vstopom na trg dela oziroma pred iskanjem zaposlitve in v začetnem obdobju zaposlitve.
- Preventivni programi za družine z otroki v gospodinjstvih brez delovno aktivnih odraslih članov ali z nizko delovno aktivnostjo (vključevanje odraslih članov in otrok v aktivnosti) ter programi za dvig socialnega kapitala otrok in mladostnikov z manj priložnostmi in iz manj spodbudnih okolij.
- spodbujajo vključevanje mladih, ki so zgodaj opustili šolanje v družbo, nadaljnje izobraževanje, usposabljanje in zaposlitev.

Vsi zgoraj navedeni ukrepi se bodo dopolnjevali in povezovali s programi zaposlovanja, zaposlitvene rehabilitacije, vseživljenjskega učenja in spodbujanjem socialnega podjetništva. (predvsem spodbujanjem prehodov oseb iz programov socialne aktivacije v zaposlitev v socialnih podjetjih).

Ciljne skupine: zlasti dolgotrajno brezposelni in dolgotrajni prejemniki denarne socialne pomoči (minimalnega dohodka), družine z nizko delovno intenzivnostjo, otroci in mladi iz manj spodbudnih okolij, ciljne skupine in osebe, ki tvegajo socialno izključenost.

Upravičenci za sredstva: Ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci, kot na primer: nevladne organizacije, občine, zavodi in skupnosti zavodov, Zavod RS za zaposlovanje, skupnosti zavodov, izvajalci socialnovarstvenih storitev in njihove skupnosti, ljudske univerze, izobraževalne ustanove, medpodjetniški izobraževalni

centri, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije in različna javno-zasebna partnerstva.

2.9.1.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., se bodo naknadno oblikovala tudi dodatna načela za izbor. Prednost bodo imeli izvajalci programov socialne aktivacije, ki bodo vključevali dolgotrajno brezposelne osebe, dolgotrajne prejemnike denarne socialne pomoči (minimalnega dohodka) in neaktivne ter izvajalci celovitih programov socialne aktivacije za družine z otroki v gospodinjstvih brez delovno aktivnih odraslih članov ali z nizko delovno aktivnostjo. Prednost bodo imeli tudi izvajalci programov socialne aktivacije v povezavi z ukrepi prednostne naložbe 2.9.2., predvsem z ukrepi spodbujanja razvoja skupnostnih oblik storitev in pomoči na področju dolgotrajne oskrbe.

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo veljala tudi dodatna načela za izbor:

- projekti, ki bodo prispevali k razvoju storitvenih dejavnosti in nevladnega sektorja;
- projekti, ki bodo prispevali k spodbujanju socialnega podjetništva in ustvarjanju delovnih mest;
- prednost bodo imeli projekti, ki se bodo izvajali na območjih z višjo stopnjo dolgotrajnih prejemnikov denarnih socialnih pomoči;
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo inovativni v zvezi z vključevanjem ciljnih skupin na trg dela (nove metode in pristopi ukrepov na trgu dela);
- prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike;
- projekti, ki bodo prispevali k izmenjavi izkušenj, rezultatov in dobrih praks na regionalni, nacionalni in transnacionalni ravni.

2.9.1.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Ni predvidena.

2.9.1.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena.

2.9.1.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2022)	Vir podatka
	Število vključenih	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	13.200	MDDSZ, MK
	Število vključenih	Število	ESS	Zahodna Slovenija	8.800	MDDSZ, MK
	Število zaposlitev (MK)	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	21	MK

2.9.2. Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena

Specifični cilj 1: Izboljšanje dostopa do socialnih in zdravstvenih storitev ter podpora za prehod od institucionalnih na skupnostne oblike nege in oskrbe

Na področju dolgotrajne oskrbe v Sloveniji se nakazujejo potrebe po hitrejšem razvoju storitev v skupnosti, ki so manj razvite in pogoste kot institucionalne oblike varstva in pomoči. Da bi povečali vključenost v skupnostne oblike dolgotrajne oskrbe, je treba predvsem spodbujati razvoj različnih oblik pomoči na domu, dnevnega varstva in kratkotrajnih namestitev, spodbujati dezinstitutionalizacijo na področju duševnega zdravja, povezati socialne in zdravstvene storitve na primarni ravni (povezava socialnih in zdravstvenih storitev pomoči na domu) v celovite, integrirane storitve, in omogočiti razvoj osebne asistencije invalidnim osebam, ki potrebujejo stalno pomoč in spremstvo za svojo vključenost v družbo. Namen je omogočiti, da ljudje lahko, ob ustrezni pomoči in podpori v skupnosti, čim dlje ostanejo v svojem lokalnem okolju ter da se del tistih, ki so zdaj v institucijah (npr. osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, neozdravljivo bolni), vrne v lokalno okolje oziroma skupnost.

V prihodnjih letih lahko predvsem zaradi demografskih razlogov pričakujemo povečanje potreb po različnih oblikah socialnih in zdravstvenih storitev, zaradi česar je nujno izvesti spremembe v smeri modernizacije določenih storitev in izvajalskih mrež na socialnem in zdravstvenem področju, tudi in predvsem v povezavi z oblikovanjem novih skupnostnih oblik pomoči in podpore ter razvojem integriranih socialnih in zdravstvenih storitev (npr. skupnostne storitve za demenco). Vse to bo, po eni strani, omogočilo dostop do kakovostnih, raznovrstnih, dovolj diferenciranih storitev za različne skupine uporabnikov in cenovno sprejemljivih storitev vsem, ki jih potrebujejo, po drugi strani pa racionalizacijo zdravstvenih in socialnih storitev ter finančno vzdržnost obeh sistemov.

V okviru tega specifičnega cilja se pričakuje naslednja rezultata:

- Hitrejši in integriran razvoj storitev v skupnosti (socialnih in zdravstvenih) na področju dolgotrajne oskrbe, vključno z razvojem storitev, ki podpirajo dezinstitutionalizacijo;
- Modernizirana izvajalska mreža na socialnem in zdravstvenem področju.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2022),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število vključenih, ki bodo po zaključku projektov v novih oblikah oskrbe oziroma bodo podprti v samostojnem življenju	Vzhodna Slovenija	Število oseb	Se ne uporablja				2.500	Spremljanje	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija						2.000		

Specifični cilj 2: Izboljšanje dostopnosti do preventivnih socialno zdravstvenih programov za krepitev zdravja in aktivnega življenja

Staranje prebivalstva in porast kroničnih bolezni (kot je npr. demenca) bo zahteval razvoj posebnih usmerjenih programov, tako za populacijo, ki bo neposredno prizadeta zaradi bolezni, kot tudi za tisti del populacije, ki se bo dnevno srečeval s to kategorijo oseb oz. jo bo obravnaval.

Daljšanje let zdravega in aktivnega življenja pomeni, da so ljudje lahko dlje delovno aktivni, aktivno vključeni v družbo in da manj pogosto potrebujejo kurativne zdravstvene storitve ter tudi storitve socialnega varstva, kot tudi kasneje potrebujejo storitve dolgotrajne oskrbe. Podlaga za to pa je krepitev zdravega in aktivnega življenjskega sloga v celotnem življenjskem obdobju ter prilagajanje in ozaveščanje vseh družbenih struktur na posebne potrebe določenega dela starejšega prebivalstva.

Trenutno je večina zdravstvenih in socialnih storitev namenjenih reševanju različnih bolezenskih in socialnih problematik in stisk, v prihodnje pa bo nujno več pozornosti nameniti preventivnim in promocijskim ukrepom, zlasti na področju preprečevanja in zgodnjega odkrivanja kroničnih bolezni ter spodbujanja aktivnega in zdravega življenjskega sloga v celotnem življenjskem obdobju, kot tudi ozaveščanja o prilagodivi bivanjskih pogojev tej populaciji ter splošnega družbenega sprejemanja le-te. Aktivnosti s ciljem podaljševanja let zdravega in aktivnega življenja morajo naslavljeni vse generacije, ne le starejših, temeljiti pa morajo na dokazano učinkovitih konceptih in primerih dobre prakse, interdisciplinarnih pristopih in lokalnih partnerstvih, ki vključujejo uporabnike.

Rezultat

- Zmanjšanje deleža prebivalcev z dejavniki tveganja za kronične bolezni in dvih zdravstvene pismenosti.
- Včijeje število vključenih v aktivni in zdrav življenjski slog.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostota poročanja
	Delež prebivalcev z dejavniki tveganja za kronične bolezni		%			%	2008		NIJZ	5 let
	Delež odraslih prebivalcev Slovenije, ki so telesno aktivni po smernicah				60% *		2012	68%		

Delež delež tistih, ki uživajo priporočene količine sadja in zelenjave				39%				
Delež čezmernih pivcev					2012	45%		
Delež prebivalcev, ki se odziva na presejalne programe i				9,9%		9%		
				60%				
	%				2013	70%	NIJZ	Letno

2.9.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena predvsem različnim ukrepom za razvoj skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev na področju dolgotrajne oskrbe, razvoju in uveljavitvi učinkovitih modelov modernizacije socialnih in zdravstvenih storitev ter preventivnim ukrepom za spodbujanje zdravega in aktivnega načina življenja s poudarkom na preprečevanju kroničnih bolezni in socialnim vidikom obravnavanja oseb s kroničnimi starostnimi obolenji in specifičnimi znaki staranja.

Primeri ukrepov pod prvim ciljem so:

- Preoblikovanje obstoječe mreže domov, ki izvajajo institucionalno varstvo starejših v mrežo skupnostne skrbi za starejše. Modernizacija obstoječih mrež na področju zdravstva in socialnega varstva v povezavi z oblikovanjem novih skupnostnih oblik pomoči in podpore ter razvojem integriranih zdravstvenih in socialnih storitev (npr. razvoj skupnostnih storitev za demenco).
- Vzpostavitev mreže dnevnihi centrov, medgeneracijskih centrov in drugih storitev, ki se izvajajo v skupnosti.

Ciljne skupine: različne skupine oseb, ki potrebujejo dolgotrajno pomoč in oskrbo, osebe s trajnimi težavami v duševnem zdravju, neozdravljivo bolni, uporabniki socialno-varstvenih storitev, izvajalci javnih zdravstvenih in socialnih storitev ipd.

Upravičenci za sredstva: ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznane kot upravičenci, kot na primer javni izvajalci zdravstvenih in socialnih storitev in njihove skupnosti, socialni partnerji, nevladne organizacije, lokalne skupnosti, različni ponudniki storitev, socialna podjetja, služba pristojna za mladino, zasebne organizacije in različna javno-zasebna partnerstva.

Primeri ukrepov pod drugim ciljem so:

- Razvoj inovativnih populacijskih programov krepite zdravja in aktivnega življenjskega sloga in preprečevanje bolezni, vključno z javnozdravstvenimi kampanjami
- Razvoj holističnih pristopov ter programov svetovanja za opuščanje zdravstveno tveganih vedenj pri posameznikih in izobraževanje izvajalcev ter ozaveščanje uporabnikov;

Ciljne skupine: celotno prebivalstvo, še posebej prebivalci z dejavniki tveganja za kronične bolezni in ranljive skupine.

Upravičenci za sredstva: ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznane kot upravičenci, kot na primer javni zdravstveni in socialni zavodi in njihove skupnosti, nevladne organizacije, vzgojno izobraževalni zavodi, lokalne skupnosti, različni ponudniki storitev, zasebne organizacije in različna javno-zasebna partnerstva.

2.9.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe, če bo relevantno, naknadno oblikovali tudi dodatna načela za izbor.

2.9.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.9.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.9.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih v projekte	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	5.000	
	Število vključenih v projekte	Število	ESS	Zahodna Slovenija	4.000	
	Število vključitev v projekte zdravega in aktivnega življenja*	število	ESS	Vzhodna Slovenija	160.000	
				Zahodna Slovenija	140.000	
	Vzpostavljeni regijski centri skupnostnih služb za podporo uporabnikom, ki bodo iz institucij prehajali v skupnostne oblike bivanja	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	7	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	7	
	Vzpostavljene regijske službe za osebno asistenco	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	6	Spremljanje

				Zahodna Slovenija	6	
Razviti modeli integrirane oskrbe	Število	ESS		Vzhodna Slovenija	4	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	4	
Vzpostavljene mreže izvajalcev s področja paliative, skupnostne skrbi in obvladovanja demence	Število	ESS		Vzhodna Slovenija	3	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	3	
Usposobljeni izvajalci prev. in javnozdravstvenih programov	Število	ESS		Vzhodna Slovenija	300	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	200	
Vključenost v javnozdravstvene programe	Število	ESS		Vzhodna Slovenija	10.000	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	10.000	

*vrednost kazalnika odvisna od višine finančnih sredstev za ta namen

2.9.3. Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev

Specifični cilj: Vzpostavitev infrastrukture za prehod iz institucionalnih na skupnostne storitve

Cilj bo dosežen z investicijami v infrastrukturo, v katero bodo umeščene socialne in zdravstvene storitve, ki jih bomo modernizirali ali razvili na novo. Za doseg tako zastavljenega cilja bomo investicije usmerjali zlasti v preoblikovanje infrastrukture mreže izvajalcev institucionalnega varstva, v gradnjo oz. pridobitev mreže bivalnih in stanovanjskih enot za zagotavljanje nastanitev pri skupnostnih oblikah pomoči osebam, ki so odvisne od pomoči drugih ter v vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje storitev oskrbe in zdravja na daljavo, vključno s kapacitetami za starejše. Poseben poudarek bo na sinergijskih učinkih vlaganj v infrastrukturo, ki bodo naslovila več različnih skupin uporabnikov in reševanja njihovega bivanjskega položaja ter socialnim inovacijam.

V okviru tega specifičnega cilja pričakujemo naslednji rezultat:

- Zagotovljene bivalne enote za premestitev oseb iz institucij

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ⁵⁰ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število premeščenih oseb iz institucij v bivalne enote	Število	V	2015	500	Spremljanje	Letno poročilo
			Z		500		

2.9.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.3.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena vzpostavitvi infrastrukturnih pogojev za podporo dezinstucionalizaciji in razvoju skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev in pomoči.

Investicije v okviru te prednostne naložbe so:

- Modernizacija mreže domov za starejše oz. njihovo preoblikovanje v centre za nudenje različnih storitev (ne le institucionalnih, ampak tudi skupnostne).
- Gradnja oz. pridobitev mreže bivalnih in stanovanjskih enot za izvedbo dezinstucionalizacije na področju invalidnosti in duševnega zdravja.
- Podpora dnevnim in medgeneracijskim centrom z integriranimi socialnimi in zdravstvenimi storitvami ter različnimi družbenimi inovacijami (npr. vključevanje stanovanjskih kooperativ).

Ciljne skupine: različne skupine oseb, ki potrebujejo dolgotrajno pomoč in oskrbo, uporabniki socialno-varstvenih storitev, socialna podjetja.

Upravičenci za sredstva: izvajalci in skupnosti izvajalcev socialnih in zdravstvenih storitev, podjetja, socialna podjetja, neprofitne zadrage, lokalne skupnosti, javno-zasebna partnerstva, javne in zasebne organizacije.

2.9.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe, če bo relevantno, naknadno oblikovali tudi dodatna načela za izbor. Prednost bodo imeli projekti s sinergijskimi učinki, ki bodo naslavljali več ciljnih skupin uporabnikov oziroma bodo vključevali več integriranih storitev za uporabnike.

2.9.3.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Ni predvidena

2.9.3.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena

2.9.3.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

⁵⁰ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število bivalnih enot za osebe, ki so bile prej v institucijah	Število	ESRR	Vzhodna Slovenija	80	Spremljanje
	Število bivalnih enot za osebe, ki so bile prej v institucijah	Število	ESSRR	Zahodna Slovenija	80	Spremljanje

2.9.4. Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve

Specifični cilj: Povečati obseg dejavnosti in zaposlitve v sektorju socialnega podjetništva

Cilji bo dosežen z ukrepi, ki bodo povečali število delovnih mest v socialnem podjetništvu in njegovih potencialov na gospodarsko rast, zniževanje revščine in podpora socialno varstvenih storitev, zdravstvu, itd. Za učinkovito podporno okolje bodo izvedena usposabljanja in prilagajanje obstoječih podpornih mrež za razvoj podjetništva in regionalnega razvoja za socialno podjetništvo. Popora socialni podjetniški dejavnosti in mreženju bo zagotovljena tudi preko razvoja in mreže inkubatorjev socialnega podjetništva. Poleg tega bodo v projekte socialnega podjetništva vključene socialno ranljive skupine.

Ukrepi in razvoj socialnega podjetništva so tesno povezani z ukrepi na področju povečevanja konkurenčnosti, kjer bodo na voljo prilagojeni finančni instrumenti sofinancirani iz ESRR (npr. mikro krediti). Skupen rezultat bo večji delež prispevka socialnega podjetništva v BDP. Ukrepi in razvoj socialnega podjetništva so tesno povezani tudi z ukrepi v okviru specifičnega cilja 1 – Večja vključenost oseb iz ciljnih skupin v programe socialne vključenosti in aktivacije, in bodo prispevali k zmanjšanju socialne izključenosti in revščine.

V okviru tega specifičnega cilja pričakujemo naslednji rezultat:

- Več zaposlenih v okviru socialnih podjetij in večji obseg dejavnosti

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.4.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število oseb, ki bodo zaposleni	V				število	2014	1.200	MDDSZ	Letno spremlja

po zaključku spodbude	Z					800	nje
--------------------------	---	--	--	--	--	-----	-----

2.9.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.4.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena:

- Podporni shemi, ki vključuje programe usposabljanj, izobraževanj, mentorstva ter svetovanj za vse deležnike v okviru socialnega podjetništva, mreženju, promociji, itd.
- vključevanju ranljivih skupin v socialna podjetja (informiranje, motiviranje in podpora pri vključevanju v zaposlitev v socialnih podjetjih ali pri vključevanju v delovna usposabljanja za osebe iz posameznih ranljivih skupin).
- razvoj dejavnosti in zaposlovanje v obstoječih ali novih socialnih podjetjih z namenom razvoja skupnostnih oblik nege in skrbi za ciljne skupine, še posebej v povezavi z ukrepi prednostne naložbe 2.9.2.

Ob tem bo posebna pozornost namenjena vključevanju oseb in podpori projektov socialnega podjetništva povezana z modernizacijo in razvojem novih socialno varstvenih in zdravstvenih storitev, vzpostavitvi zelenih delovnih mest ter socialnim inovacijam.

Ciljne skupine: Posamezniki, ranljive skupine in socialna podjetja.

Upravičenci za sredstva: Socialna podjetja, podporna mreža (kot na primer regionalne razvojne agencije, točke VEM, nevladne organizacije, socialni partnerji, zbornice in združenja ter druge razvojne institucije na regionalni ravni), nosilci socialnih inovacij.

2.9.4.1.1. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe upoštevali tudi naslednja načela, pri katerih bodo imeli pri dodeljevanju podpore prednost tista socialna podjetja oziroma njihovi konzorciji, ki bodo:

- lahko zagotavljali trajne zaposlitve tudi po izteku obdobja veljavnosti podpore
- imeli izdelano analizo realnih potreb in potencialov na strani ponudbe in povpraševanja
- ustanovljena s strani ranljivih skupin, od česar bodo odvisni tudi pogoji za dodeljevanje sredstev (tip in višina).

2.9.4.1.2. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naložbe se ne predvidevajo finančni instrumenti, bodo pa prilagojeni finančni instrumenti za socialno podjetništvo opredeljeni v okviru druge prednostne osi.

2.9.4.1.3. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena.

2.9.4.1.4. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
----	----------------------------	--------------	-------	-------------------	------------------------	-------------

Število vključenih oseb (ranljivih skupin)	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	4.500	Spremljanje
			Zahodna Slovenija	4.500	

2.9.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru prednostne osi bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali razvoj socialnih inovacij, predvsem programov, ki povezujejo socialno in zaposlitveno aktivacijo in zaposlovanje v socialnih podjetjih ali vključitev v delovna usposabljanja za osebe iz posameznih ranljivih skupin, kar bo pomenilo dodano vrednost programa.

Ukrepe v okviru te prednostne osi bomo smiselno povezovali z ukrepi na področju podjetništva, trajnostne rabe energije, zaposlovanja in izobraževanja.

2.9.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Število vključenih	Število	ESS	V	6.000	12.000	Spremljanje	
Učinek		število vključenih	Število	ESS	Z	4.000	8.000	Spremljanje	
Input		Vložena sredstva	Vrednos v mio EUR	ESS	V	25,15	53	Spremljanje	
					Z	21,5	43	Spremljanje	

2.9.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja				
Tabela 7:	Tabela 8:	Tabela 9:	Tabela 10:	Tabela 11:

Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Dimenzija 2 Oblika financiranja		Dimenzija 3 Ozemlje		Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁵¹	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
0110	90 mio	01	90 mio	00	90 mio			00	
0114	30 mio	01	30 mio	00	30 mio			00 00	
0113	25 mio	01	25 mio	00	25 mio			00	
0057	45 mio	01	45 mio	00	45 mio			00	

2.9.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.10. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost

V skladu z analizo potreb, ki izhaja iz Partnerskega sporazuma, Priporočila Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 ter Stališčem Služb Evropske komisije je identificirana nizka stopnja vključenosti starejših odraslih v vseživljenjsko učenje, poleg tega pa imajo nižje izobraženi in manj usposobljeni večje težave pri vključevanju na trg dela in družbo. Mladi se pozno vključujejo na trg dela, pogosto imajo premalo praktičnih izkušenj, neskladje med trgom dela in izobraževanjem onemogoča lažji prehod v zaposlitev, ravno tako pa se sam sistem izobraževanja še vedno premalo odziva na potrebe na trgu dela. Ob tem pa poslabšanje rezultatov bralne pismenosti, pomanjkanje splošnih in poklicnih kompetenc ter zniževanje interesa za poklicno in strokovno izobraževanje izkazujejo nujnost po ukrepanju na tem področju.

Ukrepe za povečanje znanja, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost, sofinancirane iz sredstev Evropskih investicijskih infrastrukturnih skladov se bo izvajalo v obeh kohezijskih regijah. Pri tem mora nacionalni pristop zagotoviti prilagojenost ukrepov ciljnim skupinam, ki jih naslavljamo. Teritorialno pa bodo sredstva ESS in ESRR porazdeljena na ozemlje celotne Slovenije, s tem da se bo upoštevala razvitost regije. Glede na stopnjo izobraženosti ima kohezijska regija Vzhodna Slovenija slabšo izobrazbeno strukturo v primerjavi s kohezijsko regijo Zahodna Slovenija, prav tako je na vzhodu nižja stopnja vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje. Zaradi slabše razvitosti je obseg sredstev večji v kohezijski regiji Vzhodna kohezijska regija, kar bo omogočilo večja vlaganja v človeške vire in na ta način nadomeščanje razvojnega zaostanka.

⁵¹ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.10.1. Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc

Specifični cilj 1: Izboljšane poklicne in splošne kompetence posameznikov, predvsem mladih, starejših in nižje izobraženih

Ne glede na to, da je vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje v Sloveniji v obeh kohezijskih regijah po podatkih Eurostat nad povprečjem EU, so podpovprečno vključeni predvsem nižje/manj izobraženi ter starejši, ki so tudi bolj ranljivi z vidika soočanja s spremembami na trgu dela. Te skupine je treba vzpodbujati k vključevanju v programe vseživljenjskega učenja in posledično izboljšati njihovo situacijo na trgu dela, vendar preko ustreznih, skupinam prilagojenih ukrepov

Brez vlaganj v vseživljenjsko učenje in odzivnost izobraževalnega sistema ter ob predpostavki spremenjene strukture povpraševanja na trgu bo razkorak med potrebami znanja in ponudbo vedno večji. Zato bomo podprli zlasti tiste ukrepe, ki bodo zagotavljali podporo pri osvajanju znanj, spretnosti, splošnih in poklicnih kompetenc, ki jih posamezniki potrebujejo za vključevanje v družbo in na trg dela, vključno z razvojem digitalnih kompetenc. Analize namreč kažejo, da zaradi zniževanja življenjskega cikla kompetenc ob hitro razvijajočem se tehnološkem napredku le-te hitro zastarajo, kar še posebej velja za znanja s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Aktivnosti bodo tako v okviru izobraževanja in usposabljanja usmerjene v ~~dvig poklicnih in strokovnih kompetenc posameznikov potrebnih za trga dela in usposabljanja. izboljšanje splošnih in poklicnih kompetenc preko izobraževanja v programih usposabljanja in izpopolnjevanja, ki so potrebnih za trg dela in usposabljanje.~~

Kot izhaja iz analize potreb v partnerskem sporazumu, mladi relativno pozno vstopajo na trg delovne sile, zato vse kasneje dobijo delovne izkušnje. Zato je potrebno sistem izobraževanja v večji meri povezati s trgom dela oziroma potencialnimi delodajalci, saj se bodo le na tovrsten način mladi hitreje in bolj učinkovito povezali z regionalnim in lokalnim okoljem. Ukrepi izvajanja praktičnega usposabljanja pri delodajalcih, štipendijske sheme, vajeništvo ipd. bodo prispevali k bolj učinkoviti povezavi obeh sistemov. Sočasno pa je treba z ustreznimi ukrepi zagotoviti večjo usposobljenost mladih s krepitvijo tistih kompetenc, ki so pomembne za trg dela,⁵² pa jih glede na dosežke v PISA 2012 (PISA, Creative Problem solving) mladi nimajo, kot npr. pomanjkanje kompetenc pri reševanju t.i. problemskih nalog.

Odzivnost in odprtost sistema izobraževanja in usposabljanja lahko omogoči le kakovosten sistem, ki povečuje tiste kompetence posameznikov, ki so pomembne za uspešnejše vključevanje na trg dela in v sodobno družbo. Slovenija ima v primerjavi z EU sicer nizko stopnjo osipništva posameznikov, ki pa ni edini pokazatelj kakovosti izobraževalnega sistema. Tudi rezultati mednarodnih raziskav (npr. PISA) kažejo, da imajo posamezniki, ki že v začetku šolanja izkazujejo nizke dosežke pri merjenju splošnih kompetenc, težave tudi pri kasnejšem šolanju in vključevanju v vseživljenjsko učenje. Na področju splošnih ključnih kompetenc (bralna, matematična, naravoslovna pismenost...) ne dosegamo ciljnih vrednosti EU, zato je treba dodatna sredstva vlagati za izboljšanje rezultatov oziroma v ukrepe, ki bodo omogočali izboljšanje stanja, pri čemer imajo ključno vlogo strokovni kadri, ki izvajajo izobraževanje in usposabljanje. Hkrati je treba zagotoviti ustrezno inovativno poučevalno in učno okolje za

⁵² Mladi intrg dela, 2013.

izvajanje inovativnih novih pedagoških strategij za dvig splošnih in poklicnih kompetenc, za sodelovanje šol z okoljem ter za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti vzgojno izobraževalnega sistema in izobraževalnih institucij ter drugih učnih okolij. Z nadgrajenim pristopom metodologije in doseženimi rezultati prejšnjega proračunskega obdobja 2007-2013 se bo vzpodbujalo in širilo odprto izobraževanje (»opening up education«) učečim se posameznikom.

V programskem obdobju 2007-2013 je bila podpora namenjena predvsem razvoju in implementaciji novih izobraževalnih programov v podporo praktičnega usposabljanja pri delodajalcih, vključno s podporo in motivirajo delodajalcev, da v podjetjih usposabljuje dijake. Z novimi ukrepi pa se bo te programe, ki so se izkazali kot uspešni, intenzivno izvajalo še naprej. Pomemben segment in odziven potencial za pridobivanje praktičnih znanj, izkušenj in kompetenc predstavlja tudi mladinski/nevladni sektor, kjer bi bilo obstojelče programe potrebno nadgraditi ali razviti nove. Hkrati pa bodo vključeni tudi socialni partnerji, katerih vloga je ključna predvsem pri ugotavljanju potreb na trgu dela.

Podatki o vpisanih v programe poklicnega izobraževanja kažejo, da se število vpisanih glede na ostale programe zmanjšuje, zato je treba usmeriti pozornost v izboljšanje privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki bo prispevalo k zmanjšanju neskladja med potrebami trga dela in kompetencami posameznikov. Privlačnost poklicnega izobraževanja je neposredno povezana z različnimi dejavniki, kot so npr. višina dohodkov, delovne razmere ter možnosti, ki jih prinaša povpraševanje delodajalcev po določenih poklicih ter tehnološkimi zmoglostmi šol, ki zaostajajo v primerjavi s podjetji. Izboljšanje povpraševanja delodajalcev po kadrih se mora spodbuditi preko dodatnih vlaganj v vpeljavo sistema vajeništva, ki se ga mora vpeljati tudi in predvsem ob sodelovanju s socialnimi partnerji (npr. redki poklici, mojstrske šole ipd.). Postopno vpeljan sistem vajeništva bo namreč prispeval po eni strani k zmanjšanju neskladja med potrebami trga dela in kompetencami, razvoja delovnemu mestu prilagojenih kompetenc, hkrati pa bo prispeval k večji privlačnosti poklicnega izobraževanja. Vzporedno z uvajanjem sistema vajeništva je treba dopolniti še manjkajoče kurikule in poklicne standarde in kataloge, ki bodo zagotavljali ustrezno podporo za izvedbo ukrepov.

Rezultati

- Izboljšane splošne in poklicne kompetence ciljnih skupin
- Večja povezanost sistema izobraževanja s trgom dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za specifični cilj 1 prednostno naložbo 2.10.1.

ID- cilj	Kazalnik	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatkov
	Število posameznikov s pridobljenimi kompetencami (temeljne, poklicne, digitalne kompetence) – šteje se posamezno usposabljanje	V	19	Število	0	2013	26.167	MIZŠ
		Z					23.563	

	Število starejših s pridobljenimi kompetencami (temeljne, poklicne, digitalne kompetence)	V		Število			16.160	MIZŠ
		Z					14.800	
	Število mladih z izboljšanimi jsplošnimi in poklicnimi kompetencami (mladi, ki so vključeni v programe za izboljšanje kompetenc, merjenje po zaključku!)	V					50.000	MIZŠ
		Z						
	Delež strokovnih delavcev s pridobljenimi kompetencami, ki jih uporabljajo pri delu); šteje se posameznika, ki se udeleži posameznega vsebinskega usposabljanja	V		odstotek	Ni podatka, ker gre za nov način spremljanja		80	MIZŠ- evalvacija 6 mesecev po zaključku usposabljanj
		Z					80	
	Delež šol, ki so vključene v projekte in so implementirale odprta inovativna učna okolja	V		odstotek			100	
		Z					100	

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamzni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

Specifični cilj 2: Izboljšane kompetence za zmanjšanje neskladij glede na potrebe trga dela in delovnih mest

Slovenija se mora v celoti soočiti z vrzeljo med usposobljenostjo človeških virov in potrebami na trgu dela, kar priporoča tudi Evropska Komisija v dokumentu Stališče Služb EK. Potrebe na trgu dela se namreč stalno spreminjajo, zato je potrebno izboljšati prilagodljivost vseh tistih posameznikov/zaposlenih, ki potrebujejo dodatne kvalifikacije za večjo usposobljenost glede na potrebe delovnih mest.

Ativnosti bodo tako usmerjene v programe specializacije in izpopolnjevanja v okviru javno veljavnih programov, ki so namenjeni izboljšanju, razširjanju ali poglobljanju poklicnih kompetenc oziroma pridobitvi novih poklicnih kvalifikacij za potrebe trga dela, se v programskem obdobju 2007-2013 ni financiralo, ker pa je eden od pomembnejših vidikov zmanjševanja neskladja med potrebami trga dela in usposobljenostjo, jih je v finančni perspektivi 2014-2020 nujno izvesti.

Pri izvajanju aktivnosti se bo uporabljalo že razvito in po potrebi nadgrajeno infrastrukturo/opremo medpodjetniških izobraževalnih centrov - training centri - MIC, ki se jo je razvilo v programskem obdobju 2007-2013 in kompetenčnih centrov .

Rezultati

- Izboljšane kompetence posameznikov/zaposlenih za zmanjšanje neskladij s potrebami trga dela in delovnih mest
- povečana usposobljenost posameznikov za potrebe trga dela.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za specifični cilj 2 prednostno naložbo 2.10.1.

ID- cilj	Kazalnik	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatkov
	Število vključenih v vseživljensko učenje, ki so uspešno zaključili usposabljanje	V		Število	0	2014	24.000	MDDSZ
		Z			0		16.000	
	Število vključenih starejših v vseživljensko učenje, ki so uspešno zaključili usposabljanje	V					4.800	MDDSZ
		Z					3.200	
	Število posameznikov s pridobljenimi dodatnimi kvalifikacijami (specializacija, izpopolnjevanje)	V		Število			9.139	MIZŠ
		Z					6.101	

Specifični cilj 3: Podpora kariernim oziroma poklicnim odločitvam posameznikov preko kakovostnih svetovalnih in izobraževalnih storitev

Zaradi sprememb na trgu dela, ki se odražajo v pogostosti menjavanja zaposlitev, podaljševanju delovne aktivnosti in nenehnem razvoju kompetenc se povečujejo tudi potrebe po kariernem svetovanju in po informativno svetovalni dejavnosti za vse skupine delovno sposobnega prebivalstva. Kariernega svetovanja morajo biti deležni vsi posamezniki. Posebni ukrepi bodo izvedeni predvsem za nižje izobražene, starejše in druge ranljive skupine, ki so manj motivirane za izboljšanje lastnega položaja, kar se kaže tudi v nizki udeležbi v vseživljenjskem učenju. Z dostopnostjo sistemov svetovanja in informiranja ter ustrezno promocijo je te skupine potrebno identificirati in spodbuditi njihovo povpraševanje ter jim pomagati pri iskanju druge priložnosti, s katero bi si povečali oziroma izboljšali zaposlitvene možnosti. Svetovalno dejavnost je treba zagotavljati tako pri vključevanju v proces izobraževanja in usposabljanja, kot med usposabljanjem in izobraževanjem ter pri vrednotenju in priznavanju prehodno pridobljenih znanj, spretnosti in kompetenc. Svetovanje in karierna orientacija sta namreč ključnega pomena za ponovno aktivacijo, zmanjšanje socialne izključenosti, hkrati pa ukrepi prispevajo k izboljšanju splošnih in poklicnih kompetenc, večji zaposljivosti in izboljšani situaciji na trgu dela.

V okviru ukrepov za izboljšanje kariernih odločitev je treba uveljaviti ter nadgraditi tudi karierne centre za študente, ki potrebujejo prilagojene pristope za načrtovanje in oblikovanje karierne usmeritve za kakovostnejšo študijsko pot in posledično lažje vključevanje na trg dela.

Nenazadnje pa je treba razvijati tudi nove modele vseživljenjske karijerne orientacije za zaposlene, kompetenčne centre ter nadgrajevati sistem priznavanja in ugotavljanja neformalno in priložnostno pridobljenega znanja. Krepi je potrebno usposobljenost mentorjev, ki sodelujejo pri izvajanju praktičnega dela izobraževalnih programov in programov usposabljanj, saj izkušnje kažejo, da so mentorji ključnega pomena za kvalitetno svetovanje, izobraževanje, uvajanje v delo in prenos znanj.

Z ukrepi se bo povečalo število oseb, ki so vključene v izobraževalne in karierno svetovalne storitve ter izboljšalo sistem storitev svetovalno informativne dejavnosti. Ugotavljanje in priznavanje neformalno in aformalno pridobljenega znanja bo rezultiralo v povečanju vključitve posameznikov v sistem izobraževanja in usposabljanja ter posledično izboljšalo zaposlitvene možnosti posameznikov.

Karierno svetovanje za ciljno skupino brezposelnih bo z ustreznimi ukrepi podprto v prednostni osi 8, medtem ko je med temi ukrepi zajeto karierno svetovanje vključenih v izobraževalni sistem, starejših in nižje izobraženih.

Rezultati

- Izboljšanje svetovalnih storitev in struktur za prepoznavanje in vključitev posameznikov v sistem izobraževanja in usposabljanja
- Izboljšan sistem storitev svetovalno informativne dejavnosti, ki bo omogočil povečanje vključitve posameznikov v sistem izobraževanja in usposabljanja ter zaposlitvene možnosti posameznikov.
- Učinkovitejše ugotavljanje in priznavanje neformalno in aformalno pridobljenega znanja.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za specifični cilj 3 prednostno naložbo 2.10.1

ID- cilj	Kazalnik	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost[1](2023)	Vir podatkov
	Delež odraslih, ki so se po izvedenem svetovanju zaposlili ali vključili v formalno ali neformalno izobraževanje in usposabljanje oziroma v pridobitev dodatnih kvalifikacij	V		odstotek	Ni podatkov, ker gre za nov način spremljanja		70	Anketni vprašalniki, ki ga izpolnijo vključeni v svetovanje 6 mesecev po svetovanju- MIZŠ
		Z					70	
	Delež študentov, ki so vključeni v dejavnosti kariernih centrov	V		odstotek	15 %	2014	30	MIZŠ
		Z					30	

2.10.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru specifičnega cilja 1 **Izboljšane poklicne in splošne kompetence posameznikov, predvsem mladih, starejših in nižje izobraženih** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Izobraževanje in usposabljanje za dvig splošnih (npr. sposobnost načrtovanja, samostojnega dela, analitičnega razmišljanja in s tem različnih vrst pismenosti) in poklicnih kompetenc za potrebe trga dela, digitalno opismenjevanje in za dvig izobrazbene ravni, predvsem starejših in nižje izobraženih. Pri šolajoči mladini bo dan poseben poudarek na projektih/programih, ki bodo v okviru dviga različnih vrst pismenosti (še posebej bralne, IKT...) krepili kompetence, kot so reševanje problemskih nalog, kreativnosti, podjetnosti, ipd. Dvig kompetenc bo mednarodno primerjalno evalviran.
- Izvajanje regijskih študentskih shem in študentskih stipendij za deficitarne in specializirane poklice.
- Praktično usposabljanje in z delom povezano poklicno in strokovno izobraževanje za podporo povezovanju sistema izobraževanja s trgom dela, vključno z vajeništvom.
- Krepitev profesionalnega kapitala strokovnih delavcev na različnih področjih izobraževanja in usposabljanja, vključno z medsektorsko mobilnostjo le-teh med različnimi ravni izobraževanja. Ukrepi bodo usmerjeni v usposobljenost strokovnih delavcev, da bodo v okviru dviga kompetenc učencev implementirali razvoj kritičnega in kreativnega razmišljanja, razvoj analitičnih sposobnosti, podjetnosti, timskega dela, učenje učenja, digitalnih zmožnosti, ter prispevali k dvigu splošnih ključnih kompetenc (bralna, matematična, naravoslovna pismenost).
- Razvoj inovativnih odprtih učnih okolij z aktivnim sodelovanjem vseh deležnikov, v okviru katerih bodo inovativne izobraževalne organizacije zagotovile večjo kreativnost in pismenost posameznikov (učencev in dijakov) in bodo mednarodno-primerjalno evalvirane,
- Izvajanje programov sodelovanja šol in drugih institucij izobraževanja in usposabljanja z okoljem in sodelovanje s socialnimi partnerji pri pripravi in razvoju modelov mobilnosti ter njihovem izvajanju z namenom dviga splošnih in poklicnih kompetenc posameznikov.
- Povečanje privlačnosti in konkurenčnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja s promocijo perspektivnih poklicev.

Ciljne skupine: predvsem mladi (učenci, dijaki, študenti, vajenci), nižje izobraženi, starejši, strokovni delavci v izobraževalnem sistemu in sistemu usposabljanja, socialni partnerji oz. uporabniki podpornih ukrepov za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja oziroma učnih okolij.

Potencialni upravičenci: ministrstva, Javni sklad RS za razvoj kadrov in študentsko štipendiranje, CPI, ACS, NVO, zbornice oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

V okviru specifičnega cilja 2 **Izboljšane kompetence za zmanjšanje neskladij glede na potrebe trga dela in delovnih mest bodo ukrepi usmerjeni:**

- Spodbujanje vlaganj v človeške vire v podjetjih in usposabljanje zaposlenih, zlasti v mikro, malih in srednje velikih podjetjih (usposabljanje zaposlenih povezano z

investicijami, spodbujanje tripartitnih skladov za usposabljanje, kompetenčni centri itd.).

- Izvajanje poklicnega izpopolnjevanja in specializacije v okviru javno veljavnih programov, vključno z izboljšanjem mobilnosti med področji dela (kot npr. zavarovalništvo v ekonomiji, metalurgije v strojništvu, avtoelektrika v avtoservisni dejavnosti).

Ciljne skupine: zaposleni, oziroma posamezniki, ki potrebujejo dodatne kvalifikacije zaradi potreb na trgu dela in delovnem mestu, podjetja,.

Upravičenci: ministrstva, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, regionalne razvojne institucije, podjetja oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

V okviru specifičnega cilja 3 **Podpora kariernim oziroma poklicnim odločitvam posameznikov preko kakovostnih svetovalnih in izobraževalnih storitev** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Svetovalno dejavnost v podporo posameznikom za izboljšanje kariernih in poklicnih odločitev, ki je namenjena usmerjanju v poklicno izobraževanje, izpopolnjevanje in v pridobivanje kompetenc ter karirenih centrov na področju visokega šolstva.
- Krepitev usposobljenosti mentorjev za izvajanje kakovostnih svetovalnih in izobraževalnih storitev.
- Razvoj funkcij človeških virov v podjetjih, karierna orientacija zaposlenih.
- Ugotavljanje in priznavanje neformalnih in priložnostno pridobljenih znanj, spretnosti in veščin oz. kompetenc, ki jih posameznik potrebuje za uspešno vključevanje na trg dela, v družbo ali v nadaljne izobraževanje in usposabljanje.

Ciljne skupine: posamezniki (predvsem starejši in nižje izobraženi ter mladi), podjetja, dijaki, študenti, zaposleni, NVO.

Upravičenci: ministrstva, Zavod RS za zaposlovanje, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, CPI, ACS, šole, regionalne razvojne institucije, socialni partnerji, služba pristojna za mladino, univerze in samostojni visokošolski zavodi oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.10.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Ciljne skupine, ki so opredeljene v prednostni naložbi predstavljajo osnovno vodilo vključevanju posameznikov v ukrepe. Pri izvajanju ukrepov povezanih s karierno orientacijo je potrebno zagotavljati povezanost kariernega svetovanja različnim ciljnim skupinam. Prednost bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike.

2.10.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebni finančni instrumentov se ne predvideva.

2.10.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.10.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.1.

Specifični cilj 1

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
19	Število posameznikov, ki so vključeni v programe za pridobitev temeljnih, poklicnih kompetenc, digitalnih kompetenc ter za dvig izobrazbene ravni.	Število	ESS	V	31.631	MIZŠ, MK(8350)
				Z	29.679	
	Število starejših, ki so vključeni v programe za pridobitev temeljnih, poklicnih kompetenc, digitalnih kompetenc, ter za dvig izobrazbene ravni. (od vseh posameznikov).	Število	ESS	V	19.985	MIZŠ
				Z	19.081	
	Število mladih, ki so vključeni v programe povezovanja šol z okoljem in dviga splošnih in poklicnih kompetenc	Število		V	50.000	MIZŠ
				Z		
	Število šol, ki so implementirale odprta inovativna učna okolja in so bile vključene v projekte	Število		V	1.300	
				Z		
	Število strokovnih delavcev, ki vključeni v programe za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja; šteje se posameznika, ki se udeleži posameznega vsebinskega usposabljanja	Število	ESS	V	31.324	MIZŠ
				Z	24.296	
19	Število posameznikov, ki so vključeni v programe povezovanja izobraževanja in trga dela (PUD, štipendije...)	Število	ESS	V	18.560	MIZŠ, MDSZ
				Z	17.040	

Specifični cilj 2

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število zaposlenih, ki so vključeni v programe usposabljanja	Število	ESS	V	30.000	MDDSZ
				Z	20.000	

	Od tega starejših od 50 let			V	6.000	
				Z	4.000	
	Število posameznikov, vključenih v programe za dodatne kvalifikacije	Število	ESS	V	10.147	MIZŠ
				Z	6.773	

Specifični cilj 3

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih mentorjev	Število		V	2700	
				Z	1800	
19	Število vključenih posameznikov v svetovalno dejavnost za izboljšanje kariernih odločitev (šteje se posameznika ne glede na število svetovanj)	Število	ESS	V	35.800	MIZŠ, MDDDSZ
				Z	44.200	

2.10.2. Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja, predvsem za prikrajšane skupine

Ne glede na to, da je vključenost mladih v terciarno izobraževanje v Sloveniji visoka, kar pomeni, da je sistem visokega šolstva odprt, kakovost in odzivnost visokega šolstva na potrebe trga dela nista povsem ustrezna. Treba je izboljšati odzivnost visokega šolstva, predvsem v razmerju do trga dela in kakovost zlasti v povezavi z zaposljivostjo diplomantov. V okviru visokega šolstva je slabše razvito sodelovanje z gospodarstvom, negospodarstvom, raziskovalnim sektorjem in regionalnim ter lokalnim okoljem, zlasti je premajhen pretok kadrov med temi podsistemi. Premalo je tudi praktičnega in raziskovalnega usposabljanja študentov. Za izboljšanje kakovosti je treba za razliko od programskega obdobja 2007-2013, v katerem so bile podprte predvsem nujne strukturne reforme visokega šolstva ter prenova programov v skladu z bolonjsko reformo, v nadaljevanju za uresničitev zastavljenih ciljev sistemske reforme nadgraditi z ustreznim izboljšanjem institucionalnih praks, predvsem z vidika sodelovanja visokošolskega sistema z okoljem preko inovativnih učnih poti. Na področju visokega šolstva je treba zagotavljati enotno politiko v obeh kohezijskih regijah, saj so predvideni problemi, ki se nanašajo na odzivnost in kakovost, identični v obeh regijah. Sredstva se bo usmerjalo tudi v izboljšanje mednarodne mobilnosti, predvsem tistih študentov iz socialno šibkih okoljih.

Specifičen cilj: Bolj povezan sistem visokega šolstva s trgom dela za večjo zaposljivost

Podatki o neskladju potreb trga dela z usposobljenostjo diplomantov, zahtevajo ustrezne spremembe kompetenc diplomantov (npr. kreativnost, podjetništvo ipd). To je mogoče doseči z uvajanjem inovativnih učnih okolij, modelov in metod temelječih na novih tehnologijah in razvoju digitalne usposobljenosti visokošolskih učiteljev in študentov ter uporabo in razvojem baz učnih gradiv. Nove, v programskem obdobju 2007-2013 formalno prenovljene bolonjske

študijske programe je treba nadgraditi z aktualnimi in relevantnimi vsebinami ter z razvojem splošnih in specifičnih kompetenc diplomantov,, ki se odzivajo na potrebe trga dela in okolja; zato je treba vzpostaviti boljše sodelovanje visokega šolstva z gospodarstvom, negospodarstvom, raziskovalnem sektorjem in regionalnim ter lokalnim okoljem, zlasti z večjim pretokom kadrov med temi sistemi. Zaradi soodvisnosti med izobraževalnim sistemom in trgom dela je treba investirati v vzpostavitev sistema spremljanja zaposljivosti diplomantov, kar predstavlja dragocen vir podatkov tudi pri napovedovanju potreb na trgu dela.

Ne glede na visoko vključenost mladih v terciarno izobraževanje je mednarodna mobilnost študentov/diplomantov v Sloveniji nizka, zato je treba izvesti ukrepe, da se bo visoko šolstvo bolj odprlo v mednarodno okolje, saj le-to zagotavlja, da bodo diplomanti opremljeni z ustreznimi kompetencami za delovanje v današnjem globalnem družbenem in ekonomskem okolju. To je mogoče doseči zlasti s povečanjem mobilnosti slovenskih študentov ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev na izmenjavah na tujih visokošolskih institucijah, z večjim vključevanjem tujih visokošolskih učiteljev v pedagoški proces na slovenskih visokošolskih zavodih ter z razvojem strateških partnerstev slovenskih in tujih visokošolskih institucij. Za izboljšanje mobilnosti je ob komplementarnem financiranju mobilnosti preko programa ERASMUS +, ki je največji program, ki podpira mobilnost, treba nameniti dodatna sredstva tudi iz sredstev Evropskih strukturnih in investicijskih skladov, pri čemer bo poudarek predvsem na spodbujanju mobilnosti študentov, ki prihajajo iz socialno šibkejših okolij.

Rezultat ukrepov bo:

- večja mobilnost študentov iz socialno šibkejših okolij, visokošolskih učiteljev in sodelavcev,
- vpeljane nove, inovativne učne metode, bolj prilagojene kompetence diplomantov za potrebe trga dela.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost(2023)	Vir podatkov
	Delež študentov iz socialno šibkejših okolij, ki so vključeni v programe mobilnost	odstotek		V	0		10	MIZŠ
Z				10				
	Število VŠ zavodov s sprejetimi ukrepi za izboljšanje kakovosti poučevanja in učenja	število		V	0		5	MIZŠ
Z				4				
	Delež študijskih programov, ki vključujejo inovativne pristope	odstotek		V	0		55	MIZŠ

			Z		45	
--	--	--	---	--	----	--

2.10.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru specifičnega cilja povezan sistem visokega šolstva s trgom dela za večjo zaposljivost bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Izboljšanje mednarodne mobilnosti slovenskih študentov, predvsem tistih iz socialno šibkih okolij na izmenjavah v tujini, slovenskih visokošolskih učiteljev in sodelavcev na izmenjavah na tujih visokošolskih institucijah ter tujih visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih.
- Povečanje sodelovanja slovenskih in tujih visokošolskih institucij, zlasti pri razvoju skupnih študijskih programov in strateških partnerstvih.
- Razvoj in implementacija inovativnih učnih okolij ter krepitev kompetenc visokošolskih deležnikov v podporo kakovosti sistema izobraževanja. Podpora uvajanju novih učnih metod, tehnologij, projektno in raziskovalno delo študentov, skupinsko in praktično delo študentov, tutorski sistem itd.
- Izboljšanje sodelovanja visokega šolstva z okoljem. Spodbujali se bodo projekti sodelovanja visokega šolstva z gospodarstvom in negospodarstvom, socialnimi partnerji in NGO za pridobivanje neformalnih kompetenc.
- Vzpostavitev sistema sistematičnega spremljanja zaposljivosti diplomantov.

Ciljne skupine so: študenti na dodiplomski in podiplomski stopnji študija, univerze in samostojni visokošolski zavodi, domači in mednarodni eksperti, visokošolski učitelji in sodelavec.

Upravičenci so: NAKVIS, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, CMEPIUS oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.10.2.1.1. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Prednost pri izbiri bodo imeli projekti, ki bodo vključevali ključne deležnike.

2.10.2.1.2. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebni finančni instrumentov se ne predvideva.

2.10.2.1.3. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.10.2.1.4. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost	Vir podatkov	Pogostost spremljanja
					(2023)		
	število tujih visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih	Število	ESS	V	400 (150 zaposlenih + 250 gostujočih)	MIZŠ	
				Z			
	število slovenskih študentov na izmenjavah v tujini	Število	ESS	V	1.400	MIZŠ	
				Z			
	število vključenih v programe povezovanja izobraževanja z družbenim in (ne)gospodarskim okoljem	Število	ESS	V	4.500	MIZŠ	
				Z			

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamzni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

2.10.3. Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture

Specifični cilj: Izboljšane kompetence in izboljšani dosežki mladih preko večje uporabe sodobne IKT pri pouku

Z vlaganjem v razvoj sodobne, zmogljivejše, dostopnejše in varnejše vzgojno – izobraževalne infrastrukture in nadaljnjim razvojem e-storitev in e-vsebin se bo izboljšalo kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanja ter posledično prilagodljivost za spreminjajoče se potrebe na trg delu, ki zahtevajo vedno večje veščine s področja IKT. Učni proces, ki bo temeljil na uporabi inovativnih pristopov ter večji uporabi možnosti, ki jih omogoča IKT pri procesih izobraževanja, bo prispeval k večji motivaciji in aktivaciji uporabnikov, tj. učencev in dijakov, hkrati pa se bo, preko večje uporabe IKT s strani učiteljev, omogočilo večjo dostopnost učencev do IT znanja in spretnosti. Poleg dviga splošnih kompetenc (bralne pismenosti) se bodo razvijale tudi nove kompetence ter po drugi strani povečalo konkurenčnost ter usposobljenost izobraževalcev. Predpogoj za večjo uporabo e-učenja in inovativnih pedagoških e-storitev in e-vsebin, je dostopnost napredne IKT infrastrukture, pri tem pa je pomembno tudi povezovanje različnih deležnikov in razvijanje novih poslovnih modelov⁵³. Podatki kažejo, da Slovenija na področju IKT infrastrukture v izobraževanju močno zaostaja, zato je treba usmeriti sredstva v zagotavljanje osnovnih infrastrukturnih predpogojev za uporabo inovativnih učnih gradiv, ki bodo prispevale k boljšim učnim rezultatom učencev, , izboljšanju kreativnosti, reševanju problemov ipd Z zmogljivimi optičnimi povezavami vzgojno-izobraževalnih zavodov, sodobnimi brezžičnimi omrežji, računalniškimi oblakom za šolstvo, nadgradnjo storitvene, pomnilniške, HPC in GRID infrastrukture se bo omogočil razvoj e-storitev in e-vsebin ter v šolstvu povečalo uporabo sodobnih pristopov podprtih z inovativno in intenzivno uporabo informacijsko komunikacijskih tehnologij.

⁵³ Opening up Education, http://ec.europa.eu/education/news/doc/openingcom_en.pdf

Ukrepi bodo omogočili večjo uporabo IKT pri pouku s strani učiteljev, ki bo vplivala na izboljša splošni in poklicni kompetenc ter boljše učne dosežke učencev.

Rezultat

Izboljšane kompetence in izboljšani dosežki mladih preko večje **uporabe sodobne IKT pri pouku**

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.3.

ID-cilj	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost(2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
	Odstotek učiteljev v OŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT	odstotek	V	40 %	2014	55	ICT in Education County Profile: Slovenia, European Commission, MIZŠ	Letno
			Z			55		
	Odstotek učiteljev v SŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT	odstotek	V	51	2014	65	ICT in Education County Profile: Slovenia, European Commission, MIZŠ	Letno
			Z			65		

2.10.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.3.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru specifičnega cilja Izboljšane kompetence in izboljšani dosežki mladih preko večje **uporabe sodobne IKT pri pouku** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Zagotovitev ustreznih IKT odjemalcev, izgradnjo brezžičnih omrežij na vzgojno-izobraževalnih zavodih ter razvoj optične omrežne infrastrukture za namene vzgoje, izobraževanja in kulture.
- Nadgradnjo računalniškega oblaka, storitvene, pomnilniške, HPC in GRID ter druge omrežne in optične infrastrukture izobraževalnega, akademskega in raziskovalnega omrežja za organizacije s področja vzgoje in izobraževanja, raziskovanja ter kulture.
- Razvoj e-storitev in e-vsebin ter tehnologij za podporo uvajanja novih pristopov v izobraževanju (e-šolska torba, multimedijski in interaktivni e-učbeniki, spletne učilnice, izobraževalna TV, multimedijske storitve, jezikovni viri in tehnologije ipd), raziskovanju.

Ciljne skupine: mladi (učenci, dijaki) ter strokovni delavci

Upravičenci so ministrstvo, vzgojno izobraževalni zavodi, javni zavodi na področju kulture, slovensko akademsko in izobraževalno omrežje ter druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.10.3.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4. Investicije morajo biti finančno vzdržne in imeti zagotovljene vire po zaključku projektov (vzdrževanje).

2.10.3.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebnih finančnih instrumentov se ne predvideva.

2.10.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni

2.10.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Razmerje število učencev/IKT odjemalec, priključen na internet	Število	ESRR	v	4-5/na odjemalca	MIZŠ	Letno
	Razmerje število učiteljev/IKT odjemalec, priključen na internet	Število	ESRR	v	1,5 /na odjemalca	MIZŠ	Letno
	Odstotek VIZ na novo povezanih v brezžično omrežje	Odstotek	ESRR	v	100	MIZŠ	Letno
				z	100		
	Število novih naprednih GRID, HPC centrov	Število		v	3	MIZŠ	Letno
	Število novih e-storitev	Število	ESRR	v	7 MIZŠ/ 36MK	MIZŠ, MK	
	Število novih e-vsebin (e učbenikov, e gradiv,...)	Število	ESRR	v	15 MIZŠ /500.000 MK	MIZŠ, MK	Letno
	Število novih priključkov na napredna omrežja	Število	ESRR	v	800	MIZŠ	Letno

2.10.4. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru prednostne naložbe spodbujanja vseživljenjskega učenja si bomo prizadevali iskati ustrezne transnacionalne partnerje za izvajanje skupnih programov, ki prisevajo k povečevanju udeležbe v vseživljenjskem učenju. Če bo mogoče, se bomo pridružili državam, ki bodo dale pobudo za sodelovanje. Dosedanje izkušnje namreč kažejo, da je Slovenija premajhna, da bi bila pobudnica za intenzivnejše transnacionalno sodelovanje.

V okviru spodbujanja vseživljenjskega učenja bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali družbene inovacije, ki bodo pomenile dodano vrednost programa.

Ukrepi v posameznih prednostnih naložbah te prednostne osi bodo prispevali k ciljem drugih prednostnih osi, predvsem večji konkurenčnosti, uporabi raziskav in inovacij, produktivnosti, in učinkovitejši rabi virov ter trgu dela. Predvsem ukrepi povezani z vlaganjem v človeške vire, ki bodo po posameznih področjih identificiranih v Strategiji pamente specializacije in pozitivno povezani z ukrepi vlaganj v tehnologijo, raziskave in inovacije, podjetništvo. Sinergija bo dosežena z sofinanciranjem doseganja ciljev v okviru t.i. skupne platforme.

2.10.5. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
		Število posameznikov, ki so vključeni v programe za pridobitev temeljnih, poklicnih kompetenc, digitalna kompetenca, ter za dvig izobrazbene ravni.	Število	ESS		18768	31631	MIZŠ,	
						16932	29679		
		Število zaposlenih, ki so vključeni v programe usposabljanja	Število	ESS			30.000	MDDSZ	
							20.000		
		Število posameznikov, ki so vključeni v programe povezovanja izobraževanja in trga dela (PUD, štipendije...)	Število	ESS		9568	18560	MDDSZ, MIZŠ	
						8832	17040		
		Število posameznikov, vključenih v programe za dodatne kvalifikacije	Število	ESS		5925	10147	MIZŠ	
						3955	6773		
Finančni viri		Vložena sredstva/izdatki	mio EUR	ESS		135 mio	208,9 mio		

2.10.6. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja				
Tabela 1: Domena ukrepa	Tabela 2: Oblika	Tabela 3: Vrste	Tabela 4:	Tabela 11:

		financiranja		ozemlje		Teritorialni mehanizmi izvajanja		Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁵⁴	
Koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
051 (IKT podpora izobraževanju)	20.023.290	01	20.023.290	00	0	00	0	00	0
117 (VŽU)	176.885.094	01	176.885.094	00	0	00	0	00	0
116 (terc)	32.111.665	01	32.111.665	00	0	00	0	00	0
115 (visokošolsko)									

2.10.7. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.11. Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev

V okviru te prednostne osi je bil del nacionalnih programov že pripravljen za del pravosodja - strategija Pravosodje 2020⁵⁵ (v pripravi je še Strategija ravnanja s človeškimi viri v pravosodju do leta 2020), za notranji nadzor javnih financ (Strategija razvoja notranjega nadzora javnih financ v RS za obdobje 2011 - 2015), za del javne uprave bodo pripravljene nacionalni programi, ki bodo prispevali k povečanju učinkovitosti delovanja javne uprave in usposobljenosti nevladnih organizacij in socialnih partnerjev.

Ukrepi za področje pravosodja so neposredno povezani z delovanjem prvostopenjskega sodstva, kajti od njihove učinkovitosti je v bistvenem odvisna kvaliteta in hitrost sodnega odločanja. V Vzhodni regiji se nahaja 62%, v Zahodni regiji pa 38 % vseh prvostopenjskih sodišč. Zato je delilni ključ za delitev sredstev med regijama sorazmeren z razporejenostjo prvostopenjskih sodišč med regijama 62 % za Vzhodno regijo in 38 % za Zahodno regijo. Delovanje prvostopenjskih sodišč je za delovanje sodnega sistema bistvenega pomena, ker se na prvi stopnji odvija več kot 80% vseh sodnih postopkov. Iz tega razloga ima njihova učinkovitost ključen, če ne prevladujoč vpliv na gibanje izbranih kazalnikov.

Ukrepi za prenovo javne uprave so namenjeni podjetjem in državljanom na celotnem območju Slovenije, zato se bodo z enotnim pristopom izvajali v obeh regijah hkrati. Strategija razvoja notranjega nadzora javnih financ v Republiki Sloveniji za obdobje od 2011 do 2015⁵⁶ ter nastajajoča Strategija razvoja slovenske javne uprave 2014-2020 ne predvideva ločenih ukrepov za vzhodno in zahodno regijo, zato je nacionalni pristop bolj smiseln, saj prispeva k enakomerni porazdelitvi učinkov. Ukrepi za kakovost v javni upravi bodo bistveno vplivali na učinkovito

⁵⁴ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

⁵⁵ http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/zakonodaja/120803_Strategija_Pravosodje_2020.pdf

⁵⁶ http://www.unp.gov.si/fileadmin/unp.gov.si/pageuploads/zakonske_podlage/predpisi_slo/Strategija_razvoja_NNJF_od_2011_do_2015.doc

upravljanje, preglednost, celovitost in odgovornost v javni upravi (predvsem pri porabi javnih sredstev).

Ukrepi za podporo razvoju NVO in krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev se bodo izvajali na celotnem območju Slovenije z enotnim pristopom za obe regiji. Na podlagi spremljanja tekoče finančne perspektive je bilo ugotovljeno, da se doseganju višje stopnje razvitosti približujejo nevladne organizacije v osrednji Sloveniji (v Ljubljani in njeni okolici). NVO v preostali zahodni regiji in celotni vzhodni regiji še vedno izkazujejo nizko stopnjo razvitosti tako na področju civilnega dialoga, zagotavljanja storitev kot tudi vidnosti njihovega delovanja.

2.11.1. Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja

Podpora bo namenjena ukrepom za krepitev vladavine prava in izboljšanje delovanja pravosodnega in upravnega sistema ter dvigu kakovosti izvajanja storitev v celotni javni upravi. Z ukrepi v okviru te prednostne naložbe bomo sledili naslednjim specifičnim ciljem:

Specifični cilj 1: Učinkovitejši pravosodni sistem

Cilj se osredotoča na potrebe Slovenije po izboljšanju učinkovitosti, strokovnosti in preglednosti delovanja pravosodnega sistema in pravne države, kot predpogoj za boljše pogoje gospodarske rasti in konkurenčnosti podjetij, kar bo imelo neposreden učinek na večjo finančno disciplino, rast in razvoj MSP in posledično krepitev zaupanja potencialnih tujih investitorjev.

V okviru tega cilja bodo doseženi naslednji rezultati:

- Skrajšanje pričakovanega časa rešitve gospodarskih in civilnih pravnih zadev ter zvišanje deleža rešenih zadev na področju gospodarske kriminalitete;
- Zmanjševanje števila nerešenih zadev na sodiščih;
- Večja učinkovitost, strokovnost in preglednost delovanja pravosodnega sistema z dvigom specializacije vsebin iz pristojnosti pravosodnih organov

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.1., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	povprečni pričakovani čas rešitve gospodarskih in pravnih zadev	Vzhodna Slovenija (62 %) Zahodna Slovenija (38 %)	meseci	Se ne uporablja	12,5	meseci	2012	7	Sodna statistika VS RS	Enkrat letno
	Število nerešenih sodnih zadev	Vzhodna Slovenija (62 %) Zahodna Slovenija (38 %)	število	Se ne uporablja	356.256 (Skupaj z nerešenimi zadevami na COVL-u)	število	2012	250.000	Sodna statistika	Enkrat letno
	Število centraliziranih poslovnih	Vzhodna Slovenija (62 %)	število	Se ne uporablja	2	število	2012	7	Zakon	Enkrat letno

	procesov v pravosodju	Zahodna Slovenija (38 %)								

Specifični cilj 2: Učinkovita, dostopna in transparentna javna uprava

V okviru prenove javne uprave se bo izboljšala notranja učinkovitost poslovanja z optimizacijo poslovnih procesov in zagotavljanjem ter razvojem kakovostnih storitev. Znižali se bodo stroški poslovanja tako z višanjem stopnje informatizacije in interoperabilnostnim povezovanjem temeljnih podatkovnih virov javnega sektorja kot tudi s povečevanjem deleža uporabe elektronskih storitev v razmerju do tradicionalnih fizičnih kanalov. Povečevanje deleža uporabe elektronskih kanalov bo doseženo po eni strani s kakovostno ponudbo teh storitev (uporabnost, učinkovitost, privlačnost, dostopnost na enem mestu), po drugi strani pa s stalnim spodbujanjem povpraševanja po teh storitvah (promocija, poudarjanje prednosti, dvigovanje zaupanja). Transparentnost delovanja bo izboljševana z objavljanjem odprtih podatkov in storitev o delovanju in procesih vseh institucij javnega sektorja in organizacij, ki so v pretežni lasti države. Sodobni pristopi oblačnega računalništva in načrtovana platforma bo pomembno vplivala na povpraševanje po sodobnih in inovativnih rešitvah domače in evropske IKT industrije. Z uvajanjem enotne referenčne arhitekture in skrbnim načrtovanjem podatkovnega sloja se bo doseglo višjo stopnjo povezovanja podatkovnih zbirk. Nadaljeval se bo proces poenostavitve zakonodajnega okolja, predvsem na normativno najbolj obremenjujočih področjih za poslovne subjekte in državljanke.

V okviru tega cilja bosta doseženi naslednji rezultati:

- Manjša zakonodajna bremena
- Nižji stroški poslovanja
- Boljše poslovno in zakonodajno okolje, večja transparentnost in nižji stroški delovanja javne uprave.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.2.1., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Zakonodajna bremena/leto	Zahodna Slovenija	EUR	Se ne uporablja	676,8 mio	EUR	2013	474,80 mio	Spremljanje	Enkrat letno
		Vzhodna Slovenija			763,20 mio	EUR	2013	535,20 mio		
	Stroški poslovanja	Zahodna Slovenija	EUR	Se ne uporablja	16 mio	EUR	2013	7,2 mio	Spremljanje	Enkrat letno
		Vzhodna Slovenija			18 mio	EUR	2013	8,1 mio		

Specifični cilj 3: Dvig institucionalne zmogljivosti v javni upravi

Ukrepi za učinkovito upravljanje človeških virov, implementacijo in nadgradnjo sistemov kakovosti ter sistemov nadzora bodo pripomogli k večji institucionalni zmogljivosti v javni upravi. Omogočili bodo transparentno, celovito in učinkovito vodenje upravnih procesov, razvoja zaposlenih, njihovega znanja, sposobnosti in inovativnosti, dolgoročno pa bodo pripomogli k oblikovanju učinkovite, moderne in cenejše javne uprave.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Št. organov z implementiranim sistemom kakovosti (CAF)	Zahodna Slovenija	število	Se ne uporablja	26	Število	2013	119	Spremljanje	Enkrat letno
		Vzhodna Slovenija			36	število	2013	100		
	Število usposobljenih javnih uslužbencev	Zahodna Slovenija	število	Se ne uporablja	3.259	Število	2013	3.760	Spremljanje	Enkrat letno
		Vzhodna Slovenija			3.674	število	2013	4.240		

2.11.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.11.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Za dosego cilja krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega sistema bodo aktivnosti zajemale:

Za dosego cilja krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega bodo aktivnosti zajemale:

- optimizacijo reševanja izvršilnih in povezanih zadev in odpravo ozkih grl s prenovo poslovnega procesa, z organizacijskimi ukrepi, z izbranimi pohitritvenimi orodji in in usposabljanji za celoten spekter deležnikov. Program ukrepov bo zajemal optimizacijo reševanja izvršilnih zadev, tako v postopkih neposredno na sodišču, kakor tistih, ki se nahajajo pri izvršiteljih, z izbranimi orodji za hitrejšo izvršbo, organizacijskimi ukrepi ter usmerjenimi kompetenčnimi orodji za odpravo ozkih grl celotnega izvršilnega postopka. V okviru ukrepa se bo razvil tudi kompetenčni model za usposabljanje vseh deležnikov, vključenih v izvajanje izvršilnega postopka;
- izboljšanje izvrševanja postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah in delovanje mehanizmov sodnega in izvensodnega reševanja sporov ter spodbujanje mehanizmov sistemske razdolžitve tudi s hitrejšim procesiranjem (fast trackin postopki)

reševanja civilnih in gospodarskih pravnih zadev ter vlaganje v usposabljanje deležnikov. Ukrepi bodo zajemali tudi optimizacijo poslovnih procesov na sodiščih vlaganja v pohitritvena orodja poslovnih procesov procesiranja reševanja civilnih in gospodarskih pravnih zadev;

- alternativne metode reševanja sporov med gospodarskimi subjekti. Z ukrepi bom spodbujali razvoj in implementacija učinkovitih modelov prilagojenih vsebini sporov prilagojenih specialističnih oblik alternativnega reševanja sporov, pri čemer se bo spodbujal model specifičnih kompetenc deležnikov vse v smeri učinkovite pomiritve in nadaljnega poslovanja gospodarskih subjektov;
- ukrepe za učinkovitejše odkrivanje in pregon gospodarskega kriminala in korupcije ter mehanizmov za odvzem premoženja nezakonitega izvora, s spodbujanjem optimizacije zakonodajnih in organizacijskih struktur, vlaganjem v razvoj človeških virov na širšem področju pregona gospodarskega kriminala in optimizacijo procesov;
- načrtovanje učinkovitejšega delovanja pravosodnega sistema in vzpostavitev mehanizmov za merjenje identifikacije neoptimalnosti pri posameznih pravosodnih organih. Ukrepi bodo usmerjeni v področja povezana s pospešitvijo (fast track) postopkov reševanja pravosodnih zadev za razbremenitev funkcionarjev (triaža), v področja namenjena optimizaciji mreže pravosodnih organov in mobilnosti, tako funkcionarjev kot osebja, ter v področja prenosa kompetenc na nižje nivoje z namenom optimizacije izkoristka intelektualnega kapitala pravosodnih funkcionarjev.

Ciljne skupine: pravosodni organi, domači in tuji poslovni subjekti in državljani.

Upravičenec za izvedbo ukrepov je Ministrstvo za pravosodje s pravosodnimi organi in Ministrstvo za finance skupaj z organi v sestavi.

Izvajanje bo lahko potekalo tudi na način neposredne potrditve projektov/programov.

Za doseg cilja učinkovita, dostopna in transparentna javna uprava bodo izvedeni ukrepi na področjih:

- **BOLJŠA ZAKONODAJA, DEREGULACIJA IN UPRAVNI POSTOPKI:** Program ukrepov odprave zakonodajnih ovir, ukrepi za izboljšanje predpisov in poenostavitev procesov, uvedba presoj posledic učinkov predpisov z ustrezno elektronsko podporo in usposabljanjem javnih uslužbencev na področju razumne zakonodaje, uvedba sistematičnega izvajanja evalvacij sprejete zakonodaje, uvedba modre deregulacije dejavnosti in poklicev, vzpostavitev centralnega informacijskega sistema za podporo upravnemu poslovanju.
- **INTEROPERABILNOST, TRANSPARENTNOST IN ODPRTI PODATKI:** Ukrepi, ki bodo dvignili stopnjo interoperabilnosti med specifičnimi vsebinskimi rešitvami na tehničnem, semantičnem in organizacijskem nivoju, s pomočjo standardnih skupnih gradnikov, orodij in storitev, s konsolidacijo temeljnih podatkovnih registrov in zagotovitvijo ustrezne odprtosti njihovih podatkov, transparentnosti ter interoperabilne povezljivosti z drugimi registri. Pomemben vidik v okviru teh ukrepov bo tudi zagotavljanje čezmejne interoperabilnosti, ki bo vplivala na lažje delovanje in večjo mobilnost notranjega trga ter lažji vstop na tuje trge, in vzpostavitev sistemskih operativnih mehanizmov za zagotavljanje kibernetske varnosti. Uvedba računalništva v oblaku oz. vzpostavitev arhitekture in platforme za novo generacijo e-storitev, ki bodo pomembno nadgradile obstoječe e-storitve in zagotovile pogoje za razvoj nove generacije inovativnih e-storitev, s čimer se bo okrepila informacijska sposobnost javne uprave, gospodarskih subjektov in države kot celote.

Za doseg cilja dvig institucionalne zmogljivosti v javni upravi bodo izvedeni ukrepi na področjih:

- **KAKOVOST V JAVNI UPRAVI:** Razvoj in krepitev inšpekcijskih služb s poudarkom na koordiniranem delovanju le-teh z ustrežno IKT podporo, implementacija in nadgradnja sistemov kakovosti in spremljanje doseganja zastavljenih ciljev ter rezultatov z vpeljavo orodij, standardov in samoocenjevanja ter IKT podporo.. Razvoj, krepitev in povečanje učinkovitosti dejavnosti notranjega revidiranja proračunskih uporabnikov ter celotnega sistema notranjega nadzora javnih financ v RS z ustrežno IT podporo.
- **ČLOVEŠKI VIRI V JAVNI UPRAVI:** Nadgradnja sistema upravljanja s kadri z vzpostavitvijo kompetenčnega modela v javni upravi, ki bo omogočal določitev ključnih kompetenc za skupine delovnih mest in za posamezna delovna mesta in z določitvijo metodologije za ugotavljanje kompetenc javnih uslužbencev. Za ugotavljanje oz. presojanje zahtevanih kompetenc javnih uslužbencev bodo izvedena usposabljanja presojevalcev kompetenc ob zagotovitvi ustrezne IKT podpore, izvedeno bo tudi usposabljanje javnih uslužbencev na vseh ravneh na področjih, ki bodo identificirana v analizi potreb po usposabljanju glede na ugotovljene ključne kompetence. Navedeni ukrepi bodo omogočili bolj transparentno, celovito in učinkovito vodenje kadrovskih postopkov (zaposlovanje, upravljanje delovne uspešnosti, usposabljanje, razvoj talentov...), pripomogli bodo k boljšemu izkoriščanju znanj in sposobnosti zaposlenih, dolgoročno pa k oblikovanju učinkovite, moderne in cenejše javne uprave.

Ciljne skupine so domači in tuji poslovni subjekti, državljani in javna uprava. Upravičenci za izvedbo ukrepov so ministrstva (ukrepi se nanašajo na celotno območje RS).

2.11.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo v okviru te prednostne naložbe:

- za specifični cilj 1 podprti tisti ukrepi, ki bodo v največji možni meri prispevali k ustvarjanjem pogojev za dvig konkurenčnosti gospodarstva, zdravega poslovnega okolja za MSP ter zdrave gospodarske klime za pritek tujih investicij in ki bodo prispevali k skrajšanju trajanja sodnih postopkov
- pri izboru ukrepov za specifični cilj 2 bo upoštevana skladnost le-teh s strateškimi načrti in normativnimi obvezami, finančni prihranki za uporabnike in ponudnike storitev, načela povezanosti, ponovne uporabe in transparentnosti ter možnost izvedbe javno-zasebnega partnerstva.

2.11.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Uporaba finančnih instrumentov ni predvidena.

2.11.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Uporaba velikih projektov ni predvidena.

2.11.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
14	Število vključenih v izobraževanja/usposabljanja v pravosodju	število	ESS	Vzhodna Slovenija	2000	Spremljanje
		število	ESS	Zahodna Slovenija	760	

	Število udeležencev izobraževanja/usposabljanja v javni upravi	število	ESS	Vzhodna Slovenija		
		število	ESS	Zahodna Slovenija		
	Število prenovljenih poslovnih procesov v pravosodju	meseci	ESS	Vzhodna Slovenija	7	<u>Sodna statistika VS RS</u>
		meseci	ESS	Zahodna Slovenija		<u>Sodna statistika VS RS</u>
14	število projektov, namenjenih javnim upravam ali javnim službam na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	ESS	Vzhodna Slovenija	9/(1) MK	Spremljanje
		število	ESS	Zahodna Slovenija		Spremljanje

2.11.2. Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni

Podpora bo namenjena ukrepom za krepitev razvoja nevladnega sektorja in krepitev zmogljivosti socialnih parterjev.

Specifični cilj 1: Okrepljena zmogljivost NVO za sodelovanje pri pripravi in izvajanju politik

V Sloveniji obstaja nabor subjektov podpornega okolja ki so bila v obdobju 2007-2013 podprta s sredstvi ESS⁵⁷ (horizontalne in vsebinske mreže ter regionalna stičišča), njihova skupna naloga pa je zagotavljanje celovitih podpornih storitev za nevladne organizacije z namenom povezovanja in sodelovanja ter lažjega dostopa do informacij, svetovanj, usposabljanj, mentorstva in inkubiranja.

Ključne za krepitev zmogljivosti so nevladnih organizacije, ki nudijo specializirane storitve prilagojene ciljnim skupinam (NVO s področja kulture, sociale, okolja itd), hkrati pa so pomembni akterji pri pripravi in reformiranju javnih politik.

Na podlagi zaključenega vrednotenja izvedenih ukrepov v finančni perspektivi 2007-2013 se bo nadgrajevalo obstoječe zmogljivosti, kjer je to relevantno in razvijalo nove, pri čemer bo osrednja pozornost namenjena krepitvi sektorskega in medsektorskega sodelovanja, dvigu strokovnosti in profesionalnosti za izvajanje specializiranih storitev, ter zagovorništva, posebej v luči participatornega upravljanja.

Del sredstev bo namenjen »skladu za nevladne organizacije«, s katerimi se bo podpiralo projekte, ki bodo prispevali k doseganju ciljev drugih relevantnih prednostnih osi.

Pričakovani rezultati te prednostne naložbe so:

- Povečana usposobljenost NVO za sodelovanje pri pripravi in izvajanju politik
- Večje št. NVO, ki izvajajo storitve, financirane iz javnih sredstev
- Višji prihodki NVO iz javnih virov

⁵⁷ Na Ministrstvu za notranje zadeve je v izvajanju javno naročilo, v okviru katerega bo izvedena evalvacija izvedenih ukrepov v finančni perspektivi 2007-2013, ki bo predvidoma zaključena julija 2014.

- Večja samovzdržnost nevladnih organizacij
- Večje število zaposlenih v nevladnem sektorju

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.2., specifični cilj 1

	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Št. strokovnih kadrov s pridobljenimi veščinami in znanji	Vzhodna Slovenija	število		15.835	število	2012	+ 800 + 1500	Spremljane projektne poročila	Dvoletno
		Zahodna Slovenija								
	Št. vzpostavljenih medsektorskih partnerstev po izvedenih usposabljanjih in svetovanjih	Vzhodna Slovenija	število		0	število	2012	20 40	Spremljane projektne poročila	Dvoletno
		Zahodna Slovenija								
		Zahodna Slovenija								
	število zaposlencev na podlagi delovnih ur v NVO	Vzhodna Slovenija	število		7.029 AJPES	število	2012	8.500	AJPES	Dvoletno
		Zahodna Slovenija								

Specifični cilj 2: Krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev Podpora krepitvi zmogljivosti socialnih partnerjev bo namenjena spodbuditi ustrezne udeležbe socialnih partnerjev pri ukrepih ESS v obliki usposabljanja, mreženja in krepitve socialnega dialoga, ter za dejavnosti, ki jih socialni partnerji izvajajo skupaj.

Rezultat bo izboljššan socialni dialog.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Izboljšano poznavanje vsebin in tehnik socialnega dialoga	Vzhodna Slovenija		Se ne uporablja					Spremljane	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija								

2.11.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.11.2.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe se bodo nadaljevale in nadgradile storitve podpornega okolja za NVO z namenom dolgoročnega razvoja in učinkovitega sodelovanja nevladnih organizacij pri pripravi in izvajanju javnih politik. Ukrepi spodbujanja podpornega okolja za nevladne organizacije bodo usmerjeni v dvig strokovnosti in profesionalnosti ter krepitev sektorskega in medsektorskega sodelovanja ter zagovorništva,

Celovita podpora storitvam podpornega okolja za nevladne organizacije bo sestavljena iz naslednjih ukrepov:

- SPODBUJANJE STROKOVNOSTI IN PROFESIONALNOSTI TER SPODBUJANJE SEKTORSKEGA IN MEDSEKTORSKEGA SODELOVANJA: svetovanje in mentorstvo vezano na identificirana specializirana področja, kjer imajo NVO potencial (delitev znanj izkušenih NVO praktikov, nove oblike sodelovanja, kot so sodelo/coworking, coaching, job-shadowing ipd.),
- IZBOLJŠANJE KOMPETENC ZA VODENJE IN UPRAVLJANJE NVO: Zagotavljanje usposabljanj po meri za prenos posameznih javnih storitev na NVO in krepitev zmogljivosti strateškega vodenja in poslovnega razvoja organizacij ter krepitev veččin zagovorništva in lobiranja ipd.,
- SPODBUJANJE ZAGOVORNIŠTVA: Zagotavljanje profesionalnega zagovorništva s ciljem učinkovitejšega sodelovanja pri pripravi, izvajanju in vrednotenju javnih politik,
- ZAGOTAVLJANJE CELOVITE INFORMACIJSKE PODPORE z namenom zagotavljanja vseh potrebnih informacij za rast in razvoj NVO na enem mestu.

Pri izvajanju že razvitih in nadgradnji novih storitev bo zagotovljena večja učinkovitost, osredotočenost in kakovost. Ukrepi bodo prilagojeni za nacionalno in regionalno raven ter za posamezne sektorske politike (sociala, kultura, okolje ipd.).

Ciljne skupine:

Nevladne organizacije v vseh fazah razvoja (nastajanje, začetno delovanje, rast in razvoj), v okviru globalnih nepovratnih sredstev pa posamezniki, ženske, mladi, marginalne skupine, socialno ogroženi in izključeni, ranljive skupine itd.

Upravičenci:

Nevladne organizacije

Za doseganje cilja **krepitev zmogljivosti socialnih parterjev** bodo podprti ukrepi, ki bodo prispevali

- k izboljšanju socialnega dialoga z aktivnostmi izobraževanja, izmenjave izkušenj, spodbujanja sodelovanja z zasebnim sektorjem, nevladnimi organizacijami in javnimi institucijami.

2.11.2.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Vodilna načela za izbor bodo horizontalna načela, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4. in:

- geografska pokritost ob upoštevanju potrebe po večji osredotočenosti storitev
- komplementarnost storitev med izvajalci
- večja prilagojenost storitev potrebam uporabnikov (tailor made)

Osnovna merila za dodeljevanje sredstev bodo:

- relevantnost strateških in specifičnih ciljev, ki si jih bodo zastavile podporne organizacije/mreže ter načela po katerih bodo sodelovale z NVO in drugimi sektorji - izkazana sposobnost za krepitev sodelovanja in povezovanja na različnih ravneh
- kakovost projekta, izražena z neposrednim in posrednim vplivom na krepitev NVO in na širše okolje v katerem mreža deluje
- celovitost in inovativnost načrtovanih storitev in procesov,
- finančno vzdržna konstrukcija projekta
- usposobljenost za izvedbo projekta
- kakovost ponudbe usposabljanj, ki se mora odražati v opredeljenem namenu, ciljnih in pričakovanih rezultatih usposabljanj, programu in metodologiji usposabljanj, opredelitvi dopolnilnih aktivnosti za zagotavljanje kontinuiranega učenja in prenosa znanja/veščin v prakso, referencah izvajalcev usposabljanj

Pri izboru projektov nepovratnih globalnih sredstev bo še posebej namenjena pozornost dosledni integraciji horizontalnih načel. Kjer bo relevantno, bodo imeli pri izboru projektov za krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev prednost projekti, ki se bodo izvajali v sodelovanju z javnimi institucijami in NVO.

2.11.2.1.3. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
15	Število projektov, ki jih izvedejo nevladne organizacije	število	ESS	Vzhodna Slovenija	10	Spremljanje
		število	ESS	Zahodna Slovenija	20	Spremljanje
	Število izvedenih projektov namenjenih socialnim partnerjem	število	ESS	Vzhodna Slovenija		Spremljanje
	Število udeležencev v projektih socialnih partnerjev (usposabljanja, delavnice, seminarji, ipd)	število	ESS	Zahodna Slovenija		Spremljanje

2.11.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru prednostne osi bo pozornost usmerjena k iskanju inovativnih rešitev za učinkovitejše delovanje pravosodnega sistema, na področju optimizacije reševanja izvršilnih in povezanih zadev, izoliranja izvrševanja postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah, alternativnih metod reševanja sporov med gospodarskimi subjekti, učinkovitejšega odkrivanja in pregona gospodarskega kriminala in korupcije.

V okviru transnacionalnega sodelovanja se bo Slovenija na področju pravosodja še naprej prizadevala vključevati k projektom, kjer so pobudnice druge države članice.

Vse omenjene aktivnosti bodo ustvarile vrsto sinergijskih učinkov na različnih področjih z vplivom na ustvarjanje pogojev za dvig konkurenčnosti gospodarstva in zdravega poslovnega okolja za MSP.

Ukrepi v okviru 2. specifičnega cilja bodo bistveno prispevali k razvoju gospodarstva in dvigu konkurenčnosti. Z deregulacijo se bo povečala mobilnost in fleksibilnost delovne sile na enotnem evropskem trgu, s tem pa bo olajšano delovanje notranjega trga, kar bo imelo pozitiven vpliv na gospodarstvo. Vse omenjene aktivnosti bodo ustvarile vrsto sinergijskih učinkov na različnih področjih s povečanjem fleksibilnosti trga dela, zmanjšanjem sive ekonomije in dela na črno in posledično z dvigom konkurenčnosti našega gospodarstva.

Odprti podatki javnega sektorja imajo lahko ogromen vpliv na inovativnost v družbi. Z redno objavo ažurnih, kvalitetnih in zanesljivih podatkov javne uprave, imajo podjetja in državljani tudi odlično osnovo za razvoj novih inovativnih storitev in izdelkov. Z družbenim potencialom inovativnosti je neločljivo povezan tudi tehnološki razvoj in posledično konkurenčnost zlasti malih in srednjih podjetij.

Odprti podatki dajejo tudi novo osnovo in nov pospešek za različne raziskave, ki so v veliki meri odvisne od kvalitete in izčrpnosti uporabljenih podatkovnih virov. Ti viri se z novo paradigmo odpiranja podatkov javnega sektorja (open by default) bistveno razširjajo, tako v globino kot v širino, kar daje možnosti tudi za izčrpne čez-mejne podatkovno temelječe raziskave. Z aktivnim vključevanjem v te procese se izkorišča dragocene razvojne priložnosti, izboljšuje čez-mejna interoperabilnost podatkov in procesov, povečuje gospodarska konkurenčnost in zaupanje državljanov.

Odprti podatki so izredno pomembno orodje tudi za nevladne organizacije - za izvajanje neodvisnega nadzora nad učinkovito in odgovorno porabo proračunskih sredstev, za sodelovanje pri oblikovanju trajnostno naravnanih javnih politik, naravnanih v ohranjanje okolja, zmanjševanje vplivov na podnebne spremembe, učinkovitost energetske porabe in transportnih poti. Ukrepi "Interoperabilnost, transparentnost in odprti podatki" imajo velik vpliv na družbene inovacije in transnacionalno sodelovanje ter zagotavljajo sinergične učinke na večini tematskih ciljev.

2.11.4. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelevitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejni k za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka	Specifični cilj 1	Povprečni pričakovani čas rešitve gospodarski	meseci	ESS ESR R	V, Z	8,5	7	Sodna statistika VS RS	

		h in pravnih zadev							
Kazalnik učinka	Specifični cilj 2	število projektov, namenjenih javnim upravam ali javnim službam na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni	število	ESS	Zahod na Slovenija	5	9	Spremljanje	Projekti se bodo izvajali v obeh regijah hkrati, zato je podatek skupen za obe regiji – kazalnik je določen za projekte v izvajanju (ne zaključene projekte)
			Število		Vzhod na Slovenija			Spremljanje	
Finančni viri		Vložena sredstva/izdatki							

2.11.5. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁵⁸	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda
0118	50	01	50	01	0118	50	01	50	01
0119	10	01	10	01	0119	10	01	10	01

2.11.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.12. Tehnična pomoč

Namen tehnične pomoči cilja Naložbe za rast in delovna mesta je zagotoviti učinkovito izvajanje operativnega programa oziroma posameznih (vsebinskih) prednostnih osi ter ukrepov. Z aktivnostmi, ki se bodo izvajale v okviru tehnične pomoči, se bo povečala prepoznavnost programa in njegovih sestavnih delov, kakovost izvedbe, spremljanje in nadzor nad izvajanjem ter zagotovitev večje usklajenosti med partnerji.

Sredstva tehnične pomoči se bodo v programskem obdobju 2014-2020 uporabljala za neposredno financiranje pretežno v upravne zmogljivosti na ravni javne uprave (ministrstva, vladne službe, javni skladi, javni zavodi, javne agencije in drugi, ki sodelujejo pri izvajanju kohezijske politike v Republiki Sloveniji).

⁵⁸ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

Specifični cilj

- Zagotoviti učinkovito upravljanje in izvajanje sistema evropske kohezijske politike za koriščenje sredstev v Republiki Sloveniji.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.11.1.

ID	Naziv	Mersla enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Načrtovana 2023 vrednost	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Delež rasti pozitivne percepcije o vplivu EKP v Sloveniji	delež	0	2014	3 %	Javno mnenjska raziskava	1* letno
	Povprečni čas od prejema vloge do potrditve programa/projekta	pričakovani rezultat	0	2014			
	Povprečni čas od vnos zahtevkov za izplačilo do avtoriziranega zahtevka za povračilo	pričakovani rezultat	0,0	2014			

2.12.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k posebnim ciljem 2.12.1.1.1. Opis ukrepov, ki jim je podpora namenjena in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

Za doseganje specifičnega cilja in opredeljenih rezultatov, bomo v okviru te prednostne naložbe podpirali naslednje ukrepe:

- **Učinkovito vodenje, upravljanje in izvajanje programa**

Slovenija bo s pomočjo sredstev tehnične pomoči s spodaj navedenimi aktivnostmi izoblikovala programe (zaposlitve, izobraževanja/usposabljanja, študije in vrednotenje, informacijski sistemi, podporne dejavnosti in obveščanje in komuniciranje z javnostmi), ki bodo prispevali k boljšemu in učinkovitejšemu izvajanju evropskih kohezijskih sredstev. Pri izvajanju evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2007-2013 smo se soočali z velikimi problemi/težavami, ki smo jih ugotovili pri izvajanju administrativnih kontrol, kontrol na kraju samem in kontrol prenesenih nalog in drugih akterjev. Zato se bo v finančni perspektivi 2014-2020 posebno pozornost namenila krepitvi upravne zmogljivosti na naslednji način:

- z zagotavljanjem ustreznih zaposlitvenih zmožnosti na področjih, kjer se že v programskem obdobju 2007-2013 identificirajo ozka grla v izvajanju;
- s krepitvijo kompetenc zaposlenih na področju izvajanja skladov (ESRR, ESS in KS);
- z izobraževanja in usposabljanja (pripravljen bo program usposabljanja) tako zaposlenih, kot tudi upravičencev za nemoteno izvajanje skladov (ESRR, ESS in KS);
- s krepitvijo modelov upravljanja s človeškimi viri, kar bo vplivalo tudi na boljše izvajanje storitev;
- s krepitvijo ukrepov za zagotavljanje nemotenega izvajanja procesov;

- z uvajanjem stalnega procesa ocenjevanja kakovosti ter upravljanja s kakovostjo (izvajanje evalvacij ipd), na osnovi vnaprej opredeljenih kriterijev (standardov) in kazalnikov uspešnosti izvajanja

ZAPOSLOVANJE:

Slovenija ima v finančni perspektivi 2014-2020 približno 22 % manj evropskih kohezijskih sredstev kot jih je predvidenih v finančni perspektivi 2007-2013. Ne glede na to, da je dodeljenih manj sredstev s področja evropske kohezijske politike, se predvideva ohranjanje stabilne in izkušene kadrovske strukture, pri čemer bo potrebno izboljšati strukturo delovnih mest glede na odgovornost na posameznem delovnem mestu oziroma podobne ravni kadrovske pokritosti za nemoteno izvajanje evropske kohezijske politike kot v obdobju od 2007-2013, predvsem iz naslova dodatnih nalog, ki pomenijo večjo delovno obremenitev predvsem za administrativno osebje, kar pa je pogoj za poenostavitev izvajanja za upravičence ter, da bosta v letih 2014 in 2015 vzporedno potekali dve programski obdobji (2007-2013, ki bo zaradi pravila n + 2 trajalo do konca leta 2015 ter 2014-2020, ki bo zaradi pravila n + 3 trajalo do konca leta 2023). Obenem pa se bo Slovenija zavzemala za večjo stabilnost strukture delovnih mest (zmanjšanje fluktuacije delovnih mest) na področju izvajanja evropske kohezijske politike.

Slovenija je pripravila analizo kadrovskega potreb za opravljanje nalog izvajanja strukturnih in investicijskih skladov EU v programskem obdobju 2014-2020 in sicer za zaposlovanje kadrov iz sredstev tehnične pomoči cilja Naložba za rast in delovna mesta, ki temelji na izkušnjah obstoječega modela izvedbene strukture za programsko obdobje 2007-2013 ter na osnovi predvidenega koncepta za obdobje 2014-2020.

Eden od ključnih pokazateljev obremenjenosti zaposlenih po posameznih udeležencih so sredstva evropske kohezijske politike na zaposlenega na leto.

Podlage za oceno skupnega števila predvidenih zaposlitev:

1. Primerljive vsebine 11 tematskih ciljev z vsebinami operativnih programov 2007-2013 so identificirane stroške TP po skladih:
 - OP ROPI: povprečna sredstva kohezijske politike na zaposlenega na leto – 2.500.000 EUR;
 - OP RR: povprečna sredstva kohezijske politike na zaposlenega na leto – 2.000.000 EUR;
 - OP RČV: povprečna sredstva kohezijske politike na zaposlenega na leto – 1.000.000 EUR;
 - organi, ki centralno izvajajo naloge horizontalnega značaja, so organ upravljanja, revizijski organ in organ za potrjevanje.
2. Višina sredstev po vsebinah prioritarnih naložb po posameznem skladu za 2014-2020 za ESS, ESRR in KS.
3. Na podlagi zgornjih dveh podatkov je bilo določeno skupno število predvidenih zaposlitev.
4. Pri zaposlitvah na organih, ki centralno izvajajo naloge horizontalnega značaja (organ upravljanja, revizijski organ in organ za potrjevanje), je bila ocena narejena na podlagi podatkov za obdobje 2007-2013 in na podlagi predvidenega obsega nalog, ki izhajajo iz zahtev kohezijskih uredb in daljšega programskega obdobja.

Tabela: Predvideno financiranje zaposlitev v okviru tehnične pomoči cilja Naložba in rast in delovna mesta financirali po skladih za obdobje 2014-2020

Sklad	Predvideno število zaposlitev iz TP	Zaposleni za KP (sprememba vira financiranja iz	Skupaj
-------	-------------------------------------	---	--------

		integrale na TP)	
RR	104	36	140
ESS	110	57	167
Kohezija	176	94	270
Skupaj	390	187	577

Skupno število predvidenih zaposlitev, ki bodo delali na področju evropske kohezijske politike je po prvih ocenah približno 600 (ministrstva, javni skladi, javni zavodi in javne agencije, ki sodelujejo pri izvajanju kohezijske politike v Republiki Sloveniji), od tega bo približno 60 % zaposlenih na področju skrbništva pogodb, 20 % zaposlenih na področju kontrol ter 20 % na drugih področjih (priprava instrumentov za črpanje sredstev evropske kohezijske politike, upravljanje notranjih enot, ki koordinirajo delo na področju evropske kohezijske politike v okviru organov, javna naročila, vodenje javnih razpisov za zbiranje predlogov, priprava projektne investicijske dokumentacije, delo na »sistemskih« organih (npr. področje sistema javnega naročanja) ipd.). Število in dodelitev zaposlitev, financiranih iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov predstavlja indikativni okvir, ki se lahko skladno z izvedbeno strukturo in organizacijo naknadno tudi spremeni, o čemer odloča organ upravljanja.

Ključna področja na katerih bodo podprte zaposlitve poleg ostalih področij so:

- upravljanje in vodenje;
- spremljanje in vrednotenje izvajanja;
- nadzor nad izvajanjem.

IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA:

Slovenija bo v okviru tehnične pomoči posebno pozornost namenila dvigu upravne zmogljivosti in sicer s stalno organizacijo usposabljanj in izobraževanj predvsem na ključnih področjih, kjer so bila v programskem obdobju 2007-2013 zaznana največja tveganja (računovodstvo, knjigovodstvo, splošno izvajanje kohezijske politike, izvajanje javnih naročil, državne pomoči, upravljalna preverjanja itd.) za izboljšane kompetenc zaposlenih. Usposabljanja oziroma izobraževanja se bodo prilagajala različnim ciljnim skupinam z aktualnim potrebam po posameznih področjih, ki bodo potrebna za izvajanje evropske kohezijske politike. Sredstva TP za izobraževanje se bodo namenila predvsem na ravni javne uprave (ministrstva, javni skladi, javni zavodi, javne agencije v kakršni koli vlogi v okviru kohezijske politike) ter v določenih primerih še za druge akterje, vključene v izvajanje kohezijske politike v RS.

Predvidne aktivnosti bo opredeljeval Okvirni načrt usposabljanj za programsko obdobje 2014-2020, ki ga bo pripravil Organ upravljanja skupaj z ostalimi nosilci vsebin izobraževanj.

V okviru tega ukrepa bodo izvedena izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti oseb, ki so vključene v izvajanje programa. Na podlagi identificiranih težav v obdobju 2007 – 2013 in zaradi izpolnjevanja posameznih kriterijev predhodnih pogojenosti, se bodo izobraževanja nanašala vsaj na naslednja področja katerim bo Slovenija namenila še posebno pozornost:

- **Javno naročanje:** Je eden od ključnih področjih pri črpanju evropskih kohezijskih sredstev, zato bo Slovenija namenila še posebno pozornost usposabljanjem namenjenim tako splošnim vidikom, kot tudi zelenemu in inovativnemu (predkomercialnemu) javnemu naročanju. Organ upravljanja in Ministrstvo za finance bosta do predvidoma junija 2014 v ta namen pripravila Akcijski načrt za učinkovitejši sistem izvajanja javnih naročil v katerem bodo predstavljene težave pri izvajanju javnih naročil ter predvideni ukrepi (npr. usposabljanje, vzorčna razpisna dokumentacija, kadrovske popolitve itd.), ki bodo prispevali k učinkovitemu izvajanju javnih

naročil. Na podlagi pridobljenih ugotovitev bo Organ upravljanja s pomočjo Ministrstva za finance organiziral različna nivojska izobraževanja oz. usposabljanja na ključnih področjih za vse ciljne skupine. Poleg tovrstnih izobraževanj oz. usposabljanj se bodo lahko udeleženci pri izvajanju evropske kohezijske politike udeleževali tudi standardnih usposabljanj, ki jih organizirajo različne institucije.

- **Državne pomoči:** Usposabljanja oz. izobraževanja s področja državnih pomoči in pomoči de minimis se bodo izvajala na več nivojih. Najprej predvideno usposabljanja v obliki izobraževanj v okviru evropskih institucij, kjer se standardno izvajajo izobraževanja s področja državnih pomoči za različne namene (npr. EIPA). Predvideno je sicer, da se bodo udeležili tovrstnih seminarjev predstavniki Organa upravljanja, Organa za potrjevanje, Revizijskega organa, Posredniških teles in drugi udeleženci pri porabi sredstev evropske kohezijske politike. V nadaljevanju bo Ministrstvo za finance pripravilo predvidoma več seminarjev letno, s področja državnih pomoči in pomoči de minimis v navezavi z evropsko kohezijsko politiko (poseben poudarek bo na novih ali prenovljenih pravilih, de minimis pomočeh ter priglašanje in poročanje državnih pomoči). Poleg tega bo Ministrstvo za finance sproti na svojih spletnih straneh objavljalo vse novosti s področja državnih pomoči in pomoči de minimis, objavljala vsa pravila in odgovore na najbolj pogosto zastavljena vprašanja.
- **Področje kontrol (OU, PT, UNP, MF-PO):** V finančni perspektivi 2007-2013 je bilo identificirano pomanjkanje znanja na področju upravljalnih preverjanj na posredniških telesih oziroma kontrol, ki jo opravljajo posredniška telesa, zato bo poudarek predvsem namenjen izboljševanju dela z namenom zmanjševanja števila nepravilnosti pri izvajanju; in druga potrebna izobraževanja za izboljšanje usposobljenosti oseb na različnih področjih, ki vsebujejo kontrole. Tovrstna izobraževanja bodo namenjena tudi ostalim udeležencem vključeni v izvajanje evropske kohezijske politike.

Posebna pozornost bo namenjena usposabljanju partnerjev na regionalni in lokalni ravni z namenom zagotavljanja boljše koordinacije in komplementarnosti koriščenja sredstev EU in drugih virov ter spodbujanja priprave in izvajanja skupnih projektov in pristopov.

Za končne upravičence je predvideno financiranje izobraževanj, predvsem informativni dnevi pred in v času objave javnega razpisa za zbiranje predlogov za upravičence in usposabljanja na področjih, kjer so bile identificirane težave (npr. javno naročanje).

Iz tehnične pomoči bodo financirane tudi aktivnosti, izvedene izven območja upravičenosti, v kolikor bodo te aktivnosti predstavljale korist za upravičeno območje (npr. usposabljanja v tujini, izmenjava dobrih praks ipd.).

ŠTUDIJE IN VREDNOTENJA:

V okviru tega ukrepa bodo podprte dejavnosti, ki bodo prispevale k bolj učinkovitemu, hitrejšemu in kakovostnejšemu izvajanju operativnega programa. Podpora bo namenjena izdelavi študij, vrednotenj, raziskav, ocen, strokovnih mnenj in poročil na področju izvajanja operativnega programa ter izdelave projektnih in investicijskih dokumentacij, izvedbenih načrtov in ostalih aktivnosti z namenom pridobivanja boljših in natančnejših ocen izvedljivosti posameznih instrumentov, projektov, njihov vpliv na različne dejavnike, (investicijska) vrednost, preostali učinki in tveganja ter potreben čas za izvedbo. Sredstva bodo namenjena tudi za izdelavo ustreznih strokovnih podlag za izvedbo projektov (npr. izboljšava zemljiškega katastra). Sredstva bodo namenjena tudi organizaciji delavnic in/ali dogodkov za diseminacijo rezultatov študij in vrednotenj. Ta ukrep vključuje tudi storitve zunanjih izvajalcev.

INFORMACIJSKI SISTEMI: Vlaganja bodo namenjena predvsem tistim rešitvam, ki bodo pomembno prispevale k debirokratizaciji postopkov in povečanju njihove preglednosti ter k učinkovitosti in poenostavitvam za upravičence in osebe, ki so vključene v proces upravljanja ter izvajanja Evropske kohezijske politike (kot na primer enkratni vnos podatkov, itd.). S sredstvi v okviru tega ukrepa bodo vpeljane tudi ustrezne spremembe, ki bodo zagotavljale skladnost elektronskega poslovanja z zahtevami EK. S tem se bodo izboljšale nadzorne funkcije in kontrole v okviru izvajanja kohezijske politike, poenostavljeno bo tudi pridobivanje potrebnih podatkov za vse udeležence. Z večjim povezovanjem podatkovnih zbirk je načrtovana tudi okrepitev poročevalske funkcije za vse nivoje uporabnikov. Ta ukrep bo tako namenjen financiranju vzostavitvi/nadgradnji in povezovanju obstoječih IS in zbirk podatkov, nakupu in najemu licenc, programske in strojne opreme za te IS, prehodu na računalništvo v oblaku za učinkovito podporo črpanju sredstev ter podpori drugim relevantnim dejavnostim, ki so potrebne za učinkovito in povezano delovanje vključenih IS skladno s predpisi in dobrimi praksami na področju informacijskih tehnologij.

OBVEŠČANJE IN KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI:

Uspešnost celovitega in integriranega pristopa k črpanju ESI sredstev je v veliki meri odvisna od širokega razumevanja tega področja s strani različnih javnosti, zato je pomembno zagotavljanje vključenosti različnih javnosti v izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji. Pomembno je celovito obveščanje o možnostih, pogojih in načinu pridobivanja sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov v Sloveniji in obveščanje čim širše javnosti o učinkih in rezultatih evropske kohezijske politike v Sloveniji. Za aktivnosti, ki bodo podprte v okviru tega ukrepa bo pripravljena Strategija za obveščanje in komuniciranje z javnostmi o strukturnih in investicijskih skladih v programskem obdobju 2014-2020, ki bo sledila določbam uredb za to programsko obdobje.

Glede na podlagi izkušenj in pretekle perspektive, bodo aktivnosti obveščanja in komuniciranja z javnostmi obsegale:

- organizacijo oziroma sodelovanje na različnih dogodkih;
- razširjanje in promocija učinkov močnejše integracije ESI skladov in drugih programov financiranja EU (npr. Obzorje 2020);
- vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje spletnega portala, uporabo socialnih omrežij in izvajanje viralne promocije;
- pripravo tiskanega, elektronskega gradiva in potisk promocijskih izdelkov z namenom povečati prepoznavnost evropske kohezijske politike v javnosti;
- informiranje in oglaševanje (radijski in televizijski oglasi, objave, naznanila, priprava ter oblikovanje, produkcija in predvajanje radijskih in televizijskih oddaj) oz. zakup medijskega prostora;
- vrednotenje in raziskave javnega mnenja s področja obveščanja in komuniciranja z javnostmi;
- vzpostavitev in delovanje informacijskega središča za Evropsko kohezijsko politiko, ki zajema najem prostorov vključno z vso potrebno opremo ter vključevanje zunanjih strokovnjakov;
- ostale aktivnosti, za katere se bo tekom izvajanja programa pokazalo, da bodo lahko pripomogle k doseganju zastavljenih ciljev.

PODPORNE DEJAVNOSTI: Z aktivnostmi se bodo zagotovili materialno-tehnični pogoji ter intelektualno, upravno usposobljenost deležnikom za učinkovito koriščenje sredstev evropske kohezijske politike.

Sredstva bodo namenjena tudi podpornim dejavnostim, kot na primer:

- najem, vzdrževanje, nakup, amortizacija in upravljanje pisarniških prostorov;
- najem, vzdrževanje, nakup in amortizacijo pisarniške opreme;
- najem, vzdrževanje, nakup in amortizacija računalniške, strojne in programske opreme;

- najem, vzdrževanje, nakup in amortizacija licenc;
- nakup pisarniškega materiala;
- organizacija delovnih srečanj, sestankov, nadzornih odborov ipd.;
- kontrole na kraju samem;
- zunanje storitve (npr. prevajalske storitve ipd.);
- pravno, finančno in drugo svetovanje in
- druge aktivnosti v podporo učinkovitemu izvajanju evropske kohezijske politike.

Poleg vsebin operativnega programa in horizontalnih vsebin se bodo v okviru tehnične pomoči financirale tudi vsebine, ki se nanašajo na aktivnosti zaključevanja programskega obdobja 2007-2013 oziroma priprav na programsko obdobje 2021-2027.

Iz sredstev tehnične pomoči se bodo financirali tudi drugi stroški, nastali na osnovi »ad hoc« potreb v času izvajanja programskega obdobja 2014-2020.

Opredeljeni (sistemski) ukrepi na centralni ravni (državna in javna uprava) bodo praviloma financirani iz sredstev tehnične pomoči, medtem ko bodo lahko podobni ukrepi na nižjih ravneh (predvsem na ravni upravičenca) praviloma financirani iz vsebinskih prednostnih osi oziroma konkretnega projekta samega.

2.12.1.1.2. Kazalniki učinka, ki bodo prispevali k rezultatom

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.12.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število organiziranih dogodkov,	število	60	Spremljanje
	Število organiziranih izobraževanj in delavnic	število	150	Spremljanje
	Post doseg spletnih aktivnosti*	delež	5%	Spremljanje

2.12.2. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁵⁹	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	Koda	€ znesek
0121(priprava izvajanje)	82,8 mio	01	82,8 mio	00	82,8 mio	00		00	

⁵⁹ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

spremljanje)									
0122 (ocena in študije)	4,5 mio	01	4,5 mio	00	4,5 mio	00		00	
0123 (obveščanje in komuniciranje)	2,7 mio	01	2,7 mio	00	2,7 mio	00		00	

ESRR

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme60	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	Koda	€ znesek
0121(priprava izvajanje spremljanje)	15,64 mio	01	15,64 mio	00	15,64 mio	00		00	
0122 (ocena in študije)	0,85 mio	01	0,85 mio	00	0,85 mio	00		00	
0123 (obveščanje in komuniciranje)	0,51 mio	01	0,51 mio	00	0,51 mio	00		00	

SS

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 1: Domena ukrepa		Tabela 2: Oblika financiranja		Tabela 3: Vrste ozemlje		Tabela 4: Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme61	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	Koda	€ znesek
0121(priprava izvajanje spremljanje)	11,04 mio	01	11,04 mio	00	11,04 mio	00		00	
0122 (ocena in študije)	0,6 mio	01	0,6 mio	00	0,6 mio	00		00	
0123 (obveščanje in komuniciranje)	0,36 mio	01	0,36 mio	00	0,36 mio	00		00	

⁶⁰ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

⁶¹ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

3. FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA

3.1. Tabela, v kateri je za vsako leto v skladu s členi 53, 110 in 111 Uredbe SSO določen znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev, predvidenih za podporo iz posameznega sklada

Tabela 17

Sklad	Kategorija regije	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Skupaj	
		Glavna alokacija v mio EUR	Rezerva za uspešnost (6%)	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost
ESRR	Vzhodna	109.733.441,90	7.004.262,25	111.930.345,47	7.144.490,14	114.170.918,45	7.287.505,43	116.455.862,02	7.433.352,90	118.786.464,68	7.582.114,77	121.163.632,23	7.733.848,87	123.588.154,59	7.888.605,61	815.828.819,34	52.074.179,97
	Zahodna	63.891.142,31	4.078.158,02	65.170.266,77	4.159.804,26	66.474.815,71	4.243.073,34	67.805.200,65	4.327.991,53	69.162.169,43	4.414.606,56	70.546.249,61	4.502.952,10	71.957.902,00	4.593.057,57	475.007.746,48	30.319.643,38
	Skupaj	173.624.584,21	11.082.420,27	177.100.612,24	11.304.294,40	180.645.734,16	11.530.578,77	184.261.062,67	11.761.344,43	187.948.634,11	11.996.721,33	191.709.881,84	12.236.800,97	195.546.056,59	12.481.663,18	1.290.836.565,82	82.393.823,35
ESS	Vzhodna	46.646.271,47	2.977.421,58	47.580.146,86	3.037.030,65	48.532.585,54	3.097.824,61	49.503.885,60	3.159.822,48	50.494.594,74	3.223.059,24	51.505.098,02	3.287.559,45	52.535.731,21	3.353.344,55	346.798.313,44	22.136.062,56
	Zahodna	42.371.268,63	2.704.549,06	43.219.557,19	2.758.695,14	44.084.706,76	2.813.917,45	44.966.990,20	2.870.233,42	45.866.903,51	2.927.674,69	46.784.796,52	2.986.263,61	47.720.974,85	3.046.019,67	315.015.197,66	20.107.353,04
	Skupaj	89.017.540,10	5.681.970,64	90.799.704,05	5.795.725,79	92.617.292,30	5.911.742,06	94.470.875,80	6.030.055,90	96.361.498,25	6.150.733,93	98.289.894,54	6.273.823,06	100.256.706,06	6.399.364,22	661.813.511,10	42.243.415,60
Posebna alokacija za YEI	Vzhodna	5.175.020,00		4.036.516,00												9.211.536,00	
CF	Ni relevantno	101.141.452,22	6.455.837,38	103.599.710,80	6.612.747,50	106.067.971,64	6.770.296,06	108.366.403,05	6.917.004,45	110.509.314,28	7.053.786,02	112.895.853,21	7.206.118,29	114.902.621,89	7.334.209,91	757.483.327,09	48.349.999,61
Skupaj		368.958.596,53	23.220.228,29	375.536.543,09	23.712.767,69	379.330.998,10	24.212.616,89	387.098.341,52	24.708.404,78	394.819.446,64	25.201.241,28	402.895.629,59	25.716.742,32	410.705.384,54	26.215.237,31	2.719.344.940,01	172.987.238,56

3.2. Finančni načrt operativnega programa, v katerem je za celotno programsko obdobje za operativni program in za vsako prednostno os naveden znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev za podporo iz skladov in nacionalnega sofinanciranja

Tabela xa: Finančni načrt operativnega programa

Prioriteta	Sklad	Kategorija regije	Osnova za izračun podpora Skupnosti	Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	Okvirna razčlenitev nacionalne udeležbe		Skupaj sredstva	Stopnja sofinanciranja	Za informacijo EIB prispevek	Glavna alokacija (skupna sredstva brez rezerve za uspešnost)		Rezerva za uspešnost		Odstotek rezerve za uspešnost (prispevek Skupnosti) glede na celoten prispevek Skupnosti za prednostno os
			(Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški)			Nacionalno javno sofinanciranje	Nacionalno zasebno sofinanciranje				Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	
			(a)			(b) = (c) + (d)	(c)				(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e) (2)	(g)	
Prednostna os 1	ESRR	V		264.124.627,35	66.031.156,84			330.155.784,19	0,80		248.277.149,71	62.069.287,43	15.847.477,64	3.961.869,41	6
	ESRR	Z		216.114.534,09	54.028.633,52			270.143.167,61	0,80		203.147.662,04	50.786.915,51	12.966.872,05	3.241.718,01	6
Prednostna os 2	ESRR	V		30.000.000,00	7.500.000,00			37.500.000,00	0,80		28.200.000,00	7.050.000,00	1.800.000,00	450.000,00	6
	ESRR	Z		20.018.277,30	5.004.569,32			25.022.846,62	0,80		18.817.180,66	4.704.295,17	1.201.096,64	300.274,16	6
Prednostna os 3	ESRR	V		373.921.307,20	93.480.326,80			467.401.634,00	0,80		351.486.028,77	87.871.507,19	22.435.278,43	5.608.819,61	6
	ESRR	Z		176.157.113,37	44.039.278,34			220.196.391,71	0,80		165.587.686,57	41.396.921,64	10.569.426,80	2.642.356,70	6
Prednostna os 4	ESRR	V		10.014.152,02	2.503.538,01			12.517.690,03	0,80		9.413.302,90	2.353.325,73	600.849,12	150.212,28	6
		Z		11.010.052,51	2.752.513,13			13.762.565,64	0,80		10.349.449,36	2.587.362,34	660.603,15	165.150,79	6
	Kohezijski sklad			260.607.798,40	45.989.611,48			306.597.409,88	0,85		244.971.330,49	43.230.234,79	15.636.467,90	2.759.376,69	
Prednostna os 5	Kohezijski sklad	Ni relevantno		53.021.932,11	9.356.811,55			62.378.743,66	0,85		49.840.616,18	8.795.402,86	3.181.315,93	561.408,69	6
	ESRR	V		30.000.000,00	7.500.000,00			37.500.000,00	0,80		28.200.000,00	7.050.000,00	1.800.000,00	450.000,00	6
Prednostna os 6	Kohezijski sklad			269.111.315,81	47.490.232,20			316.601.548,01	0,85		252.964.636,86	44.640.818,27	16.146.678,95	2.849.413,93	
	ESRR	V		85.125.360,49	21.281.340,12			106.406.700,61	0,80		80.017.838,86	20.004.459,72	5.107.521,63	1.276.880,41	6
		Z		51.999.996,65	12.999.999,16			64.999.995,81	0,80		48.879.996,85	12.219.999,21	2.380.081,21	779.999,95	6

Prednostna os 7	Kohezijski sklad	Ni relevantno		223.092.280,39	39.369.225,95			262.461.506,34	0,85		209.706.743,57	37.007.072,39		13.385.536,82	2.362.153,56	6
	ESRR	V		39.668.020,17	9.917.005,04			49.585.025,22	0,80		37.287.938,96	9.321.984,74		2.380.081,21	595.020,30	6
	CEF	Ni relevantno		159.787.792,00	28.197.845,65			187.985.637,65			159.787.792,00					
Prednostna os 8	ESS	V		146.770.526,76	36.692.631,69			183.463.158,45	0,80		137.964.295,16	34.491.073,79		8.806.231,61	2.201.557,90	6
		Z		140.966.075,65	35.241.518,91			176.207.594,56	0,80		132.508.111,11	33.127.027,78		8.457.964,54	2.114.491,13	6
	YEI[1]	V		9.211.536,00	2.302.884,00			11.514.420,00	0,80		9.211.536,00					
Prednostna os 9	ESS	V		80.265.223,81	20.066.305,95			100.331.529,77	0,80		75.449.310,38	18.862.327,60		4.815.913,43	1.203.978,36	6
		Z		64.984.361,12	16.246.090,28			81.230.451,39	0,80		61.085.299,45	15.271.324,86		3.899.061,67	974.765,42	6
	ESRR	V		25.035.380,06	6.258.845,02			31.294.225,08	0,80		23.533.257,26	5.883.314,31		1.502.122,80	375.530,70	6
		Z		20.018.277,30	5.004.569,32			25.022.846,62	0,80		18.817.180,66	4.704.295,17		1.201.096,64	300.274,16	6
Prednostna os 10	ESS	V		116.815.743,00	29.203.935,75			146.019.678,75	0,80		109.806.798,42	27.451.699,61		7.008.944,58	1.752.236,15	6
		Z		92.181.016,06	23.045.254,02			115.226.270,08	0,80		86.650.155,10	21.662.538,77		5.530.860,96	1.382.715,24	6
	ESRR	V		10.014.152,02	2.503.538,01			12.517.690,03	0,80		9.413.302,90	2.353.325,73		600.849,12	150.212,28	6
		Z		10.009.138,65	2.502.284,66			12.511.423,31	0,80		9.408.590,33	2.352.147,58		600.548,32	150.137,08	6
Prednostna os 11	ESS	V		25.082.882,44	6.270.720,61			31.353.603,05	0,80		23.577.909,50	5.894.477,37		1.504.972,95	376.243,24	6
		Z		36.991.097,87	9.247.774,47			46.238.872,34			34.771.632,00	8.692.908,00		2.219.465,87	554.866,47	6
Skupaj				3.052.119.970,61	692.028.439,81			3.744.148.410,42			2.879.132.732,06	650.506.733,42		172.987.238,56	41.521.706,39	6
Tehnična pomoč	ESF	Manj razvita		9.072.156,79	2.268.039,20			11.340.195,99	0,80		9.072.156,79					
	ESF	Bolj razvita		3.795.886,50	948.971,62			4.744.858,12	0,80		3.795.886,50					
	ERDF	Manj razvita		14.112.243,89	3.528.060,97			17.640.304,86	0,80		14.112.243,89					
	ERDF	Bolj razvita		3.050.265,93	762.566,48			3.812.832,41	0,80		3.050.265,93					
	CF			89.537.036,30	15.800.653,46			105.337.689,76	0,85		89.537.036,30					
Skupaj TP				119.567.589,41	23.308.291,73			142.875.881,14			119.567.589,41					
Skupaj				3.171.687.560,02	715.336.731,54			3.887.024.291,56			2.998.700.321,47	650.506.733,42		172.987.238,56	41.521.706,39	

Table 18 B: Razdelitev finančnih alokacij prednostnih osi (ali dalov prednostnih osi), ki so namenjene Pobudi za zaposlovanje mladih med ESS alokacijami in specifičnimi alokacijami za YEI in med različnimi kategorijami regij za ESS in določitev stopnje sofinanciranja za YEI

Sklad	Kategorija regije	Osnova za izračun podpore Unije	Podpora Unije (a)	Nacionalna udeležba	Okvirna razčlenitev nacionalne udeležbe		Skupaj sredstva (e) = (a) + (b)	Stopnja sofinanciranja (f) = (a)/(e) (2)
		(Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški)		(b) = (c) + (d)	Nacionalno javno sofinanciranje (c)	Nacionalno zasebno sofinanciranje (d) (1)		
Posebna alokacija za YEI	Vzhodna regija	9.211.536,00	9.211.536,00	0	0	0	9.211.536,00	100%
ESF dopolnilna (matching) podpora	Vzhodna regija	9.211.536,00	9.211.536,00	2.302.884,00		0	11.514.420,00	80%

3.3. Razčlenitev finančnega načrta operativnega programa po prednostnih oseh, skladih in tematskih ciljih za ESRR, ESS in KS

Table 18C Razčlenitev finančnega načrta operativnega programa po prednostnih oseh, skladih, kategorijah regij in tematskih ciljih za ESRR, ESS in KS (Article 87 (d) (ii) CPR)

Prednostna os	Sklad	Kategorija regije	Tematski cilj	Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	Skupaj financiranje
2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva	ESRR	V	Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	264.124.627,35	66.031.156,84	330.155.784,19
	ESRR	Z		216.114.534,09	54.028.633,52	270.143.167,61
2.2. Povečanje dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	ESRR	V	Izboljšanje dostopa do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter	30.000.000,00	7.500.000,00	37.500.000,00
		Z		20.018.277,30	5.004.569,32	25.022.846,62
2.3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	ESRR	V	Konkurenčnosti MSP	373.921.307,20	93.480.326,80	467.401.634,00
	ESRR	Z		176.157.113,37	44.039.278,34	220.196.391,71
2.4. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna	KS	Se ne uporablja	Podpora prehodu v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	260.607.798,40	45.989.611,48	306.597.409,88
	ESRR	V		10.014.152,02	2.503.538,01	12.517.690,03
	ESRR	Z		11.010.052,51	2.752.513,13	13.762.565,64
2.5. Prilagajanje na podnebne spremembe	KS	Se ne uporablja	Spodbujanje blaženja podnebnih sprememb ter preprečevanja in	53.021.932,11	9.356.811,55	62.378.743,66
	ESRR	V		30.000.000,00	7.500.000,00	37.500.000,00

2.6. Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	KS	Se ne uporablja	Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite in trajnostne rabe virov	269.111.315,81	47.490.232,20	316.601.548,01
	ESRR	V		85.125.360,49	21.281.340,12	106.406.700,61
	ESRR	Z		51.999.996,65	12.999.999,16	64.999.995,81
2.7. Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	KS	Se ne uporablja	Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	223.092.280,39	39.369.225,95	262.461.506,34
	ESRR	V		39.668.020,17	9.917.005,04	49.585.025,22
	CEF	Se ne uporablja		159.787.792,00	28.197.845,65	187.985.637,65
2.8. Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	ESS	V	Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile	146.770.526,76	36.692.631,69	183.463.158,45
	ESS	Z		140.966.075,65	35.241.518,91	176.207.594,56
	YEI	V		9.211.536,00	2.302.884,00	11.514.420,00

2.9. Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje	ESS	V	Spodbujanje socialnega vključenja in boja proti revščini	80.265.223,81	20.066.305,95	100.331.529,77
	ESS	Z		64.984.361,12	16.246.090,28	81.230.451,39
	ESRR	V		25.035.380,06	6.258.845,02	31.294.225,08
		Z		20.018.277,30	5.004.569,32	25.022.846,62
2.10. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	ESS	V	Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter prenos znanja in vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture	116.815.743,00	29.203.935,75	146.019.678,75
		Z		92.181.016,06	23.045.254,02	115.226.270,08
	ESRR	V		10.014.152,02	2.503.538,01	12.517.690,03
		Z		10.009.138,65	2.502.284,66	12.511.423,31
2.11. Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava ter podpora razvoju NVO	ESS	V	Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovita javna uprava	25.082.882,44	6.270.720,61	31.353.603,05
		Z		36.991.097,87	9.247.774,47	46.238.872,33
2.12. Tehnična pomoč	KS	Se ne uporablja		89.537.036,30	15.800.653,46	105.337.689,76
	ESRR	V		14.112.243,89	3.528.060,97	17.640.304,86
		Z		3.050.265,93	762.566,48	3.812.832,42
	ESS	V		9.072.156,79	2.268.039,20	11.340.195,98
		Z		3.795.886,50	948.971,62	4.744.858,12
Skupaj				3.171.687.560,01	715.336.731,55	3.887.024.291,56

Table 19: Okvirni znesek podpore, ki se uporablja za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami (člen 24 (5) Uredbe SSO)

Tematski cilj	Indikativni obseg sredstev za doseganje cijev za podnebne spremembe (v mio EUR)	v % od vrednosti OP
(1) Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	48.000.000,00	1,6
(3) Izboljšanje konkurenčnosti MSP	88.000.000,00	2,9
(4) Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	252.000.000,00	8,4
(5) Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	83.000.000,00	2,8
(6) Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite uporabe virov	51.000.000,00	1,7
(7) Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastruktura	61.200.000,00	2,0
(8) Promocija zaposlovanja in podpora mobilnosti delovne sile	10.000.000,00	0,3
(10) Investiranje v izobraževanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje	8.000.000,00	0,3
SKUPAJ	601.200.000,00	20,00

4. CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU

Za Slovenijo je značilna policentrična struktura urbanega omrežja, katerega ogrodje tvorijo središča, ki so, tipološko gledano, majhna in srednje velika mesta, ki predstavljajo pomembno podporo svojemu funkcionalnemu zaledju. ter relativno visoka stopnja suburbaniziranosti.⁶² Za Slovenijo je značilno veliko število majhnih naselij (skoraj 6.000), pri čemer ima kar 90% vseh naselij manj kot 500 prebivalcev, le 7 mest šteje nad 20.000 prebivalcev, ki skupaj predstavljajo približno četrtno celotnega prebivalstva.

V kontekstu zagotavljanja uravnoteženega teritorialnega razvoja je zato pomembna krepitev (mednarodne) konkurenčnosti urbanih središč in istočasno izboljševanje kakovosti bivanja v njih. Na drugi strani pa je pomembna tudi krepitev regionalnih urbanih centrov izven večjih urbanih območij, ki imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju (novih) delovnih mest in ki omogočajo dostop do javnih storitev na regionalni ravni. Srednje velika in majhna slovenska mesta predstavljajo primerjalno prednost v smislu kakovosti bivanja, prepletenosti naravnega in urbanega okolja ter povezovanja s podeželskim zaledjem. Potencial urbanih območij nudi priložnosti za razvoj mest samih hkrati pa predstavlja prednost za večjo konkurenčnost slovenskih regij.

V Sloveniji razvojni potencial regij še ni v celoti izkoriščen, zato bo v tem programskem obdobju večji poudarek namenjen usklajenemu delovanju med nacionalno in regionalno ravni, ki bo temeljil na preseku med razvojnimi dokumenti na nacionalni in regionalni ravni. Za regije bo ključnega pomena spodbujanje razvoja, ki temelji na njihovih primerjalnih prednostih (geografske, kulturne, naravne, ekonomske in družbene). V tem programskem obdobju bo poudarek namenjen tudi spodbujanju funkcionalnega povezovanja med regijami in oblikovanju skupnih projektov in iniciativ za doseganje sinergičnih učinkov v več regijah hkrati.

Teritorialno poročilo OECD za Slovenijo (2011) navaja, da je potrebno izkoristiti primerjalne prednosti vseh 12 statističnih regij (razvojna specializacija) in zboljšati njihov gospodarski položaj. Čeprav je prispevek Osrednjeslovenske regije k gospodarski razvitosti Slovenije največji, je za povečanje gospodarske rasti treba spodbuditi gospodarsko rast in razvoj tudi v drugih regijah kjer še obstajajo neizkoriščeni endogeni teritorialni izzivi. Izboljšati je treba mobilnost delovne sile in dostopnost do urbanih centrov. Učinkovito je treba uporabljati naravne vire (npr. učinkovita raba zemlje za gospodarski razvoj). Premagovati je potrebno razpršenost človeškega kapitala in inovacijskega potenciala po regijah ter s tem povečevati produktivnost. Slednje je povezano tudi z izobraževanjem, učinkovitostjo inovacijskega sistema ter organizacijskimi in družbenimi inovacijami.

Regije za obdobje 2014-2020 pripravljajo regionalne razvojne programe na podlagi katerih bodo **sklenjeni dogovori za razvoj regij**. V teh bodo identificirani ključni projekti, ki bodo prispevali k reševanju identificiranih izzivov in potreb v posamezni NUTS 3 regiji. Projekti/ukrepi, ki bodo uvrščeni v dogovor za razvoj regij bodo lahko **neposredno potrjeni za dodelitev podpore** sredstev iz Operativnega programa, pri čemer bodo morali slediti zahtevam glede celovitosti in bodo, v primeru, potrditve, prispevali k doseganju relevantnih specifičnih ciljev v sklopu posamezne prednostne naložbe.

4.1. Kadar je ustrezno, pristop k uporabi instrumentov lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost in načela za opredelitev območij, kjer se bo pristop izvajal

Osnovni pristop za to poglavje je opredeljen v Partnerskem sporazumu, poglavje 3.1.1. V nadaljevanju bomo dopolnili ta del besedila z rešitvami, ki se nanašajo na ta Operativni program.

4.2. Ureditev za trajnostni razvoj urbanih območij

Urbana območja imajo v gospodarstvu pomembno vlogo kot središča povezav, inovacij, ustvarjalnosti in storitev. Povečan pretok kapitala in trgovine posledično poviša tudi pretok ljudi, dobrin, storitev in idej. Stopnja produktivnosti je v urbanih območjih na splošno višja, vendar v Sloveniji mesta v zadnjem času stagnirajo.⁶³ Trenutno v Sloveniji strukturo urbanega sistema spreminja krepitev in povečevanje nekaterih funkcionalnih območij večjih središč, na kar vplivajo pospešene dnevne migracije v smeri avtocestnega križa, zlasti z osebnimi avtomobili, ter močna suburbanizacija, ki povečuje ogljični odtis, poslabšuje kakovost zraka v mestih in stopnjuje pritiske na prostor, med drugim tudi na najbolj kakovostna kmetijska zemljišča. Posledično prihaja do zgoščanja prebivalstva v okolici nekaterih večjih središč, ter slabljenja bolj oddaljenih območij in tamkajšnjih urbanih središč, krčijo se storitve javnega pomena, povečujejo se emisije zaradi rasti osebne in tranzitnega motornega prometa.

Trajnostni razvoj urbanih območij bomo v Sloveniji podrpli skozi mehanizem Celostnih teritorialnih naložb. V okviru tega instrumenta bo mogoče izvajati projekte, ki bodo kombinirali ukrepe iz vsaj dveh, lahko pa tudi več prednostnih naložb, ki se nanašajo predvsem na: 2.4.1 in 2.4.4 (energetska učinkovitost in trajnostna mobilnost), 2.6.4 (prenova degradiranih urbanih območij), lahko pa tudi 3. (spodbujanje podjetništva), 5 (prilagajanje na podnebne spremembe), 9 (socialna vključenost) ter 10.1 in 10.4 (vseživljenjsko učenje). Poleg tega bodo projekti, ki bodo podprti v okviru CTN lahko zasledovali tudi doseganje ciljev, ki so opredeljeni v okviru prednostnih osi, kjer bodo spodbude namenjene raziskavam in razvoju, podjetništvu in spodbujanju razvoja kreativnih industrij, zaposlovanju in socialnemu vključevanju, vseživljenjskemu učenju, ohranjanju kulturne dediščine ni prilagajanje na podnebne spremembe.

Ministrstvo, pristojno za urbani razvoj bo oblikovalo smernice za pripravo strategije in kriterije za izbor projektov. Organ pristojen za pripravo in izvajanje strategije je mestna občina. Po pridobitvi pozitivnega mnenja OU in ministrstva, pristojnega za urbani razvoj (posredniško telo), mestne občine sprejmejo strategijo. Po sprejemu strategije (ena ali več občin skupaj), bo med OU, posredniškim telesom in mestno občino, podpisan sporazum, v katerem bodo opredeljene naloge pristojnih v urbanih območjih. Na podlagi tega sporazuma bodo mestne občine odgovorne vsaj za izbor projektov⁶⁴, odvisno od njihove usposobljenosti, pa tudi za izvajanje in nadzor nad izvajanjem projektov. Izbrane projekte bodo mestne občine predložile v potrditev posredniškemu telesu in OU ter z njima sklenila dogovor o izvajanju projektov, ki bodo podprti v okviru CTN. Projekti bodo izpolnjevali prej opredeljene kriterije in bodo morali za reševanje identificiranih problemov uporabiti celosten pristop, ne glede na to, ali bodo reševali probleme

⁶⁴ predlagani projekti morajo biti del izvajanja strategije

posemeznega dela mesta ali celotnega urbanega območja. Za vsako podprt (projekt) bodo opredeljeni pričakovani rezultati, neposredni učinki in pričakovana sredstva za izvedbo aktivnosti, ter prispevek projekta k ciljem v okviru posamezne prednostne osi. Organ upravljanja in posredniško telo bosta vzpostavila sistem, ki bo preprečeval, da bi bilo mogoče iste projekte podpirati v okviru različnih razpisov.

Pogoj za upravičenost urbanih območij do sredstev v okviru trajnostnega razvoja mest je, da urbano območje odgovarja kriterijem za urpavičenost opredeljenim v PS, ter da bo imelo urbano območje sprejeto celovito strategijo trajnostnega razvoja (v nadaljevanju strategija), ki obravnava ekonomske, okoljske, podnebne, demografske in družbene izzive in cilje, ki so ključnega pomena za trajnostni razvoj mest. Organ pristojen za pripravo in izvajanje strategije je mestna občina. Po sprejemu strategije (ena ali več občin skupaj) na Mestnem svetu in izdaji pozitivnega mnenja s strani organa upravljanja in ministrstva pristojnega za urbani razvoj (posredniško telo), bodo izbrana mesta predlagala projekte⁶⁵ v okviru izvajanja strategijev obliki priloge k strategiji in sklenila dogovor z organom upravljanja in posredniškim telesom o izvajanju projektov, ki bodo podprte v okviru CTN. Za vsako podprto (projekt) bodo opredeljeni pričakovani rezultati, neposredni učinki in pričakovana sredstva za izvedbo aktivnosti, ter prispevek projekta k ciljev v okviru posamezne prednostne osi.

Tabela x: Okvirni zneski ESRR za podporo trajnostnemu razvoju mest, okvirni zneski ESF za podporo celovitim ukrepom:

Sklad	Okvirni znesek iz ESRR za trajnostni razvoj mest in okvirni znesek iz ESS za podporo celovitim ukrepom	Delež v celotni alokaciji skladov za operativni program
Skupaj ESRR	107 mio EUR	6,2 %
Skupaj ESS	ni opredeljeno	ni opredeljeno
Skupaj ESRR+ESS	107 mio EUR	6,2 %

4.3. Kadar je ustrezno, pristop k uporabi celostnih teritorialnih naložb

Kot navedeno v poglavju 3.1.2. Partnerskega sporazuma se je Slovenija odločila, da bo mehanizem celostnih teritorialnih naložb uporabila za področje trajnostnega razvoja urbanih območij. Pristop je opredeljen v poglavju 4.2. tega dokumenta.

4.4. Ureditve za medregionalne in transnacionalne ukrepe z upravičenci, ki se nahajajo v vsaj eni drugi državi članici

V tej fazi ni predvideno izvajanje aktivnosti mednarodnega sodelovanja z upravičenci izven območja Republike Slovenije, v okviru zadevnega Operativnega programa. Morebitne nove okoliščine, kot so sprejetje Makroregionalne strategije za Jadransko-jonsko makroregijo in Alpsko makroregijo, lahko prispevajo strateške podlage za uporabo člena 70. Uredbe o skupnih določbah, št. 1303/2013.

⁶⁵ predlagani projekti morajo biti del izvajanja strategije

4.5. Kjer država članica in regije sodelujejo v makro regionalnih strategijah in pomorskih strategijah, za katere obstajajo potrebe iz programskega področja, kot ga je identificirala DČ in prispevek načrtovanih vlaganj k taki strategiji

Slovenija bo v obdobju 2014-2020 sodelovala v izvajanju treh EU makroregionalnih strategij (obstojećih oziroma v ustanavljanju), Jadransko-Jonske, Podonavske in Alpske. Koordinacijo aktivnosti izvajanja makroregionalnih strategij navzven izvaja nacionalna kontaktna točka (Ministrstvo za zunanje zadeve) s koordinatorji za prednostna področja (PAC) makroregionalnih strategij.

V obdobju po letu 2014 je predvidena okrepljena vloga medresorske koordinacije makroregionalnih strategij v okviru medresorskega odbora, kjer bodo z namenom doseganja komplementarnosti in boljših sinergijskih učinkov obravnavani vsi ESI skladi (poglavje 2.1 Partnerskega sporazuma). Prispevki k izvajanju EU makroregionalnih strategij se bodo usklajevali in ocenjevali v okviru OP EKP in programov evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS). Izvajanje OP EKP in izvajanje vseh programov ETS je v pristojnosti ene institucije – SVRK, kar bo usklajevanje vsebin skladov znatno olajšalo.

Prednostno so bile pri oblikovanju OP upoštevane naslednje prioritete EU makroregionalnih strategij:

- **Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij**
Podprte bodo aktivnosti, ki bodo skladne s Strategijo za pametno specializacije.
- **Upravljanje z vodami, okoljska tveganja in ohranjanje biodiverzitete**
Investicije, ki bodo podprte v prednostni osi 2.5 ter tudi 2. 6., bodo neposredno prispevale k drugem stebru Strategije Evropske unije za Podonavje.
V okviru EUSDR bo poudarek na nadaljnjem sodelovanju pri skupni implementaciji plana upravljanja za Podonavje. Slednji se izvaja pod okriljem Mednarodne komisije za zaščito Donave (ICPDR) in Mednarodne komisije za Savski bazen (ISRBC). Prav povezovanje aktivnosti izvajanja strategije z delom ISRBC velja za primer uspešnega mednarodnega sodelovanja, ki ga bomo poskušali nadgrajevati, upoštevaje tudi Plana upravljanja z vodami v porečju Save.
Dobra praksa bo prenesena tudi v JJMRS v povodju Jadranskih rek. Načrtovana je podpora aktivnostim iz Podonavske strategije za pospešitev izvajanja uredbe REACH glede substitucije nevarnih kemikalij in Resolucije SZO glede nerabnih pesticidov in drugih nerabnih kemikalij. Ukrepi bodo smiselno kombinirani s protipoplavnimi ukrepi (predvsem zelena infrastruktura) v okviru tematskega cilja 5 in z ukrepi, ki se bodo izvajali v sklopu dejavnosti, namenjenih za izboljšanje biotske raznovrstnosti.
- **Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov**
Investicije bodo podprte v prednostni osi 2.5 ter tudi 2.6. V luči dokončne vzpostavitve sistema upravljanja območij Natura 2000 bodo podprti projekti za vzpostavitev zelene infrastrukture, prednostno v sinergiji s protipoplavnimi ukrepi in ukrepi za izboljševanje hidromorfološkega stanja voda kot del celovitih ukrepov na območjih Natura 2000.
- **Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in zračne povezave**
Slovenija bo nadaljevala z aktivno vlogo pri izvajanju ciljno usmerjenih projektov prednostnega področja EUSDR »Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne,

železniške in zračne povezave. Nadaljevalo se bo izvajanje vodilne vloge na področju izboljšanja mobilnosti, kot izhaja iz Akcijskega načrta (SEC(2010) 1489 z dne 8.12.2019) za EUSDR. Posebna pozornost v okviru EUSAIR bo namenjena povezovanju severno-jadranskih pristanišč (Benetke - Trst – Koper – Reka), varnosti plovbe, intermodalnosti in povezovanju pristanišč z zaledjem, tudi s sekundarnimi povezavami. Slednje bo tudi povečalo dostopnost in atraktivnost območja z naravnimi in kulturnimi potenciali in povečalo turistično ponudbo.

5. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLJUČENOST, S POSEBNIM POUČENOM NA MARGINALIZIRANIH SKUPNOSTIH TER INVALIDNIH OSEBAH

5.1. Geografska območja, ki jih je revščina najbolj prizadela/ciljne skupine, ki jim najbolj grozi diskriminacija

Tveganje revščine in/ali socialne izključenosti se v zadnjih letih od nastopa gospodarske krize povečuje v celotni Sloveniji, leta 2009 je znašalo 17,1 %, leta 2012 pa se je dvignilo že na 19,7 %. Podatki kažejo, da se tveganje povečuje v obeh kohezijskih regijah. V kohezijski regiji vzhodna Slovenija je stopnja tveganja revščine in/ali socialne izključenosti od leta 2009, ko je znašala 20,3 %, narasla na 22,5 % do leta 2012. Kohezijska regija zahodna Slovenija je medtem z 13,6 % prešla na 16,5 % tveganja revščine in/ali socialne izključenosti. Čeprav se torej tovrstno tveganje hitreje povečuje v kohezijska regija zahodna Slovenija, pa je v kohezijski regiji vzhodna Slovenija še vedno občutno višje. Podatki na osnovi tega kazalnika, ki jih objavlja Eurostat, žal ne obstajajo za manjša geografska območja od ravni NUTS 2, zato se je potrebno zateči k podatkom, ki jih zbirata Statistični Urad Republike Slovenije in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ker je stopnja tveganja revščine največja v gospodinjstvih brez delovno aktivnih članov, se je smiselno opreti na podatke o stopnji registrirane brezposelnosti po slovenskih statističnih regijah, še posebej na podatke o stopnji dolgotrajne brezposelnosti. V Sloveniji je vpliv socialnih transferjev na zniževanje stopnje tveganja revščine relativno velik, saj je večji kot v povprečju držav EU, zato se je smiselno opreti tudi na podatke o številu oziroma deležu prejemnikov denarne socialne pomoči v posameznih regijah.

Po podatkih SURS za leto 2012 je bila stopnja registrirane brezposelnosti v celotni Sloveniji v povprečju 12,0 %, stopnja registrirane dolgotrajne brezposelnosti pa 6,0 %. Razlike med kohezijskima regijama vzhodna in zahodna Slovenija so občutne: medtem ko imajo vse statistične regije, ki spadajo v kohezijsko regijo zahodna Slovenija, obe stopnji brezposelnosti pod nacionalnim povprečjem, imajo vse statistične regije v kohezijski regiji vzhodna Slovenija, z izjemo Notranjsko-kraške, tako stopnjo registrirane brezposelnosti kot tudi stopnjo dolgotrajne brezposelnosti nad slovenskim povprečjem. Pri tem najbolj izstopa Pomurska regija s stopnjo registrirane brezposelnosti 17,3 % in stopnjo dolgotrajne brezposelnosti 10,3 %, vendar je hkrati to tudi regija z izrazito pozitivnim trendom, saj se je brezposelnost v njej glede na leto poprej znižala za okoli 9 %, medtem ko se je v večini ostalih regijah povečevala. Tudi podatki o prejemnikih denarnih socialnih pomoči pokažejo podobno sliko. Leta 2011 je bilo v Sloveniji na 1000 prebivalcev 41,9 % prejemnikov denarne socialne pomoči, pri čemer so bile vse statistične regije, ki spadajo v kohezijsko regijo zahodna Slovenija pod nacionalnim povprečjem, večina regij v kohezijski regiji vzhodna Slovenija pa nad njim. Največ prejemnikov DSP na 1000 prebivalcev je tako imela Pomurska regija (66,2 %), sledijo ji Podravska (63,6 %), Zasavska (60,8 %) in Savinjska regija (57,2 %), precej nad slovenskim povprečjem pa sta bili tudi Koroška (49,3 %) in Spodnjeposavska regija (48 %). Iz navedenih podatkov je razvidno, da je skoraj celotno območje kohezijske regije vzhodna Slovenija nadpovprečno prizadeto z revščino in da ni mogoče izpostavljati le določenih statističnih regij.

Slovenija razpolaga s podatki (Eurostat) tveganja revščine na ravni NUTS 2. Na ravni NUTS 3 so na voljo lastni podatki (SURS), vendar se podatki nanašajo na dolgotrajno brezposelnost. Z relevantnimi podatki na ravni NUTS 4 pa Slovenija ne razpolaga, zato ni mogoče natančneje opredeliti stopnje tveganja revščine na tej ravni.

5.2. Strategija OP za za posebne potrebe geografskih območij/ciljnih skupin, ki jih je najbolj prizadela revščina

V ta namen bomo v Operativnem programu za prednostno os *Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje* – še posebej za programe, namenjene aktivnemu vključevanju in spodbujanju socialnega podjetništva predvidenih več sredstev Evropskega socialnega sklada, namenjenih zmanjševanju revščine in socialne izključenosti za kohezijsko regijo vzhodna Slovenija kot za kohezijsko regijo zahodna Slovenija. V veljavnem finančnem razrezu je namreč za kohezijsko regijo vzhodna Slovenija, za to prednostno os dodeljenih več (kar 56,2%vseh ESS sredstev) ESS sredstev za socialno vključevanje, kar bo v večji meri omogočilo financiranje programov in ukrepov na teh območjih, ki bodo pripomogli k izboljšanju položaja ranljivih skupin, ki jih je revščina najbolj prizadela. Poleg tega se bo izključno v kohezijski regiji vzhodna Slovenija v okviru prednostne osi *Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile* izvajala *Pobuda za zaposlovanje mladih*, ki bo naslovila problematiko brezposelnih mladih.

6. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER

Ni relevantno.

7. ORGANI, ODGOVORNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO IN VLOGA PARTNERJEV

7.1. Opredelitev pomembnih organov

Organ/telo	Institucija	Odgovorna oseba
Organ upravljanja	Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	Državni sekretar/državna sekretarka
Organ za potrjevanje	Ministrstvo za finance, Nacionalni sklad	Vodja sektorja za upravljanje s sredstvi EU/PO
Organ za nadzor	Ministrstvo za finance, Urad RS za nadzor proračuna (UNP)	Direktor/ica
Plačilni organ	Ministrstvo za finance, Nacionalni sklad	Vodja sektorja za upravljanje s sredstvi EU/PO

Podrobnejša predstavitev pomembnih organov za izvajanje Operativnega programa je navedena v Partnerskem sporazumu⁶⁶, v poglavju 2.1. a).

7.2. Vključevanje partnerjev

7.2.1. Vloga partnerjev pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju operativnega programa

⁶⁶ CCI2014SI16M8PA001

Vključevanje partnerjev kot ključni element za izvajanje strategije Evropa 2020 pri pripravi, izvajanju, spremljanju in vrednotenju OP programa sledi Evropskemu kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru ESI skladov⁶⁷ (Evropski kodeks partnerstva).

Vključevanje partnerjev pri pripravi OP

Slovenija je skladno s pristopom upravljanja na več ravneh (5. člen Splošne uredbe) organizirala partnerstvo s pristojnimi regionalnimi in lokalnimi organi in le te aktivno vključuje v pripravo OP.

Za pripravo OP je pristojna služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK). V procesu priprave so sodelovala vsa pristojna ministrstva, s katerimi je SVRK usklajevala izbor tematskih ciljev in prednostnih naložb ter vsebino predlaganih ukrepov, ki so predmet financiranja. Poleg ministrstev so bili v proces priprave v skladu s Evropskim kodeksom partnerstva vključene tudi druge skupine deležnikov kot jih opredeljuje 5. člen Uredbe (EU) 1303/2013. Ministrstva in drugi javni organi so bili v proces priprave vključeni od sredine leta 2012 z namenom, da opredelijo ključne razvojne potrebe in potencialne ter pomagajo pri oblikovanju specifičnih ciljev, ki bi jih Slovenija morala doseči s sredstvi ESI.

V proces priprave so bili aktivno vključeni partnerji (usklajevanje neposredno na sestankih, javnih razpravah, dogodkih in v pisni obliki):

- razvojna sveta kohezijskih regij (ustanovljena leta 2013; predstavniki občin, regionalnih razvojnih agencij, nevladnega sektorja in ekonomskih partnerjev);
- Delovna skupina sveta vlade Republike Slovenije za mladino za spremljanje umeščenosti mladih v OP in PA;
- posebna ad hoc delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki sindikatov in delodajalcev (ustanovljena v okviru Ekonomsko socialnega sveta – ESS);
- posebna ad hoc skupina predstavnikov nevladnih organizacij (izbor 17 članov je potekal preko postopka, ki ga je izvedla krovna organizacija NVO – mreža slovenskih nevladnih organizacij CNVOS);
- predstavniki 12 regionalnih razvojnih agencij.

Pri izboru partnerjev, ki so bili vključeni v proces priprave, so bili upoštevani predvsem kriteriji reprezentativnosti in vsebinskih področij.

Deležniki so na petih delavnicah spomladi 2013 pomagali pri opredeljevanju izhodišč, ki so jih pred tem pripravila pristojna ministrstva. Na ta način so deležniki pomagali identificirati ključne potrebe in izzive, na katerih je temeljil izbor prednostnih naložb OP. Na podlagi tega procesa je pripravljalec septembra 2013 predstavil prve elemente operativnega programa in jih posredoval v javno obravnavo širši javnosti, prav tako tudi prvi neformalni osnutek OP, ki je bil pripravljen v drugi polovici januarja 2014. Deležniki so imeli možnost izraziti svoje mnenje glede usmeritev in vsebine na več javnih dogodkih, tri javne razprave so bile namenjene Partnerskemu sporazumu in OP. Pripravljanci predhodnega vrednotenja in strateške presoje vplivov na okolje so predstavnike zainteresirane javnosti k sodelovanju vabili preko svojih adrem. V mesecu marcu in aprilu 2014 je bilo izvedenih tudi več delovnih sestankov z resorji kot tudi z regionalno ravni, in sicer s predstavniki razvojnih svetov kohezijskih regij in regionalnih razvojnih agencij.

Vsebina OP se je na podlagi prispevkov javne razprave ter izvedenih usklajevalnih sestankov, spreminjala in oblikovala v smeri vsebinskih sprememb in konkretizacije vsebin predlaganih

⁶⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:074:0001:0007:SL:PDF>

ukrepov na podlagi izkušenj, idej in ilustracije primerov slabih/dobrih praks, ki so jih v razpravah podale različne skupine deležnikov. Tako se je na podlagi prispevkov različnih deležnikov vsebina OP razširila z novo prednostno osjo, namenjeno investijam v izgradnjo širokopasovnih povezav, prav tako je bila dodatno vključena prednostna naložba namenjena krepitvi zmogljivosti za vse zainteresirane strani. Na podlagi pripomb deležnikov iz obeh kohezijskih regijah se je spremenil razrez tako, da so se povečala sredstva namenjena trajnostni mobilnosti v urbanih središčih in izvajanju ukrepov urbane prenove. Veliko pripomb deležnikov se je nanašalo na širitev nabora upravičencev, kar je pripravljalec večinoma upošteval.

Širša javna razprava o vsebini vseh strateških dokumentov, med njimi tudi operativnega programa se je začela v začetku leta 2013. Natančen seznam vseh, ki so imeli možnost sodelovanja v procesu priprave je v Prilogi 1.

Ključni komentar deležnikov, predvsem predstavnikov regionalne in lokalne ravni je, da je v finančnem razrezu preveč ESRR sredstev namenjenih vlaganjem v RRI in konkurenčnost in da bi bilo treba več sredstev nameniti za izgradnjo manjkajoče infrastrukture na različnih področjih. Kritičen je pogled določenih skupin deležnikov tudi na to, da v dokumentu določeni sektorji niso eksplicitno izpostavljeni (npr. turizem, lesno predelovalna industrija, kulturna dediščina), problematična se zdi tudi odločitev, da vlaganje v športno-rekreacijsko infrastrukturo v obdobju 2014-2020 ne bo. Predstavniki okoljskih nevladnih organizacij imajo kritičen pogled na predlagani razrez sredstev v okviru prednostne osi 7, predvsem v smislu, da v obdobju 2014-2020 v Sloveniji ne bi smeli nadaljevati z vlaganjem v avtocestno omrežje temveč na tista področja, ki so bila v preteklem obdobju zapostavljena, kljub dejstvu, da so okoljsko sprejemljivejša. Veliko kritik je bila tudi odločitev glede izbora števila mest, ki bodo lahko izvajala projekte v okviru mehanizma celostnih teritorialnih naložb, saj so predstavniki deležnikov na regionalni ravni mnenja, da je nabor teh mest premajhen. Prav tako se določene skupine deležnikov ne strinjajo z odločitvijo glede tega da se mehanizma CLLD ne podpre tudi iz sredstev ESRR in ESS.

Vključevanje partnerjev v izvajanje, spremljanje in vrednotenje OP

Za spremljanje OP bo ustanovljen Odbor za spremljanje (Odbor) skladno s 47. členom Splošne uredbe. Naloge Odbora opredeljuje 49. člen Splošne uredbe, sestavljali pa ga bodo predstavniki Organa upravljanja, Organa za potrjevanje, Organa za nadzor, Plačilnega organa in predstavniki partnerjev skladno s 5. členom Splošne uredbe (predstavniki regionalne in lokalne ravni ter drugih javnih organov, ekonomskih in socialnih partnerjev ter organov, ki predstavljajo civilno družbo, kot so okoljski partnerji, nevladne organizacije in organi, odgovorni za spodbujanje socialne vključenosti, enakosti spolov in nediskriminacije). Odbor bo skladno s 47. členom ustanovljen najkasneje tri mesece po prejemu sklepa EK o sprejetju programa.

Partnerji bodo skladno z Evropskim kodeksom partnerstva aktivno vključeni v izvajanje, spremljanje in vrednotenje OP s sodelovanjem v Odboru za spremljanje (skladno s členom 48. Uredbe o skupnih določilih). Kot člani Odbora bodo partnerji sodelovali pri izbiri meril za izbiro projektov/ukrepov v okviru OP, spremljali doseganje zastavljenih ciljev in rezultatov, preučevali in potrjevali letna in končna poročila o izvajanju, sodelovali pri obravnavi in potrditvi morebitnih sprememb OP, organu upravljanja pa lahko predlagali tudi spremembe in prilagoditve OP s ciljem izboljšanja upravljanja in izvajanja slednjih.

Z namenom razvijanja potenciala v smislu prispevka k uspešnosti partnerstva kot tudi z namenom boljšega doseganja ciljev evropske kohezijske politike ter zagotavljanja komplementarnosti in sinergij med različnimi ESI skladi bo v okviru sredstev tehnične pomoči

del sredstev namenjen okrepitvi zmogljivosti, partnerjev, predvsem v obliki namenskih delavnic, usposabljanj in razširjanja primerov odličnih praks.

7.2.2. Za ESS: Globalna nepovratna sredstva

V 10. prednostni osi bodo med drugim ukrepi namenjeni tudi projektom nevladnih organizacij v obliki »sklada za nevladne organizacije«. Sredstva bodo namenjena shemi za male projekte nevladnih organizacij tudi za vsebine iz drugih prednostnih osi. Glede na majhna sredstva za posameznega upravičenca bo tudi postopek prijave in poročanja poenostavljen.

7.2.3. Za ESS, kadar je ustrezno: rezervacija sredstev za krepitev zmogljivosti

V 11. prednostni osi Pravna država, kakovostna in učinkovita javna uprava ter razvoj nevladnih organizacij v okviru prednostne naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja bodo ukrepi namenjeni tudi krepitevi nevladnih organizacij.

V 8. Prednostni osi Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile v okviru prednostne naložbe 8.3 Prilagajanje delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe bodo ukrepi namenjeni skupnim projektom socialnih partnerjev, podjetij in drugimi institucijami na trgu dela z namenom zagotavljanja podpore pri prilagajanju na spremembe.

Skupaj s skladom za nevladne organizacije bo za nevladni sektor in socialne partnerje namenjenih tako 1,4 % sredstev ESS. Nevladni sektor in ekonomsko socialni partnerji bodo upravičenci tudi pri drugih ukrepih ESS.

8. USKLADITEV MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA UNIJE IN NACIONALNIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA TER EIB

Splošni opis načina za zagotavljanje usklajenega financiranja med skladi ESI je opisan v Partnerskem sporazumu, poglavje 2.1. V tem poglavju je podrobneje predstavljen način povezovanja ESI skladov z drugimi relevantnimi skladi EU po tematskih ciljih, pri čemer se v besedilu ne ponavljajo navezave na mehanizem koordinacije delovanja ali povezav na makroregionalne strategije (opredeljeno v poglavju 4.4 in v Partnerskem sporazumu, poglavje 3.1.4).

Prednostna os 1:

- Ključne povezave so predvidene na področju programa **Obzorje 2020**. V tem kontekstu bomo sledili načelu komplementarnosti. V tesnem sodelovanju Organa upravljanja z nacionalnimi kontaktnimi točkami za posamezna vsebinska področja programa Obzorja 2020 in s pomočjo zunanjih strokovnjakov bomo vzpostavili mehanizem, ki bo omogočal koordinacijo pri pripravi programov/razpisov in izboru projektov, ki jih bomo podprli s sredstvi ESRR.
- Priložnosti za povezovanje ukrepov te prednostne osi bodo tudi v okviru programa **LIFE**, predvsem demonstracijskih projektov na področju eko inovacij, inovativnih tehnologij, itd.
- V okviru te prednostne osi obstaja tudi komplementarnost s programi, ki jih bomo podpirali s sredstvi ESRR in programom **Marie Curie**, zato bomo pri potrjevanju predlogov projektov/razpisov/programov sledili načelu potrjevanja od primera do

primera in tako zagotavljali ustrezne sinergije. Povezave in komplementarnost bomo, kjer bo to relevantno za to področje zagotavljali tudi v okviru **programov ERASMUS**.

- Financiranje s pomočjo sredstev EIB bo možno, če bodo pripravljene ustrezni predlogi za financiranje raziskovalne infrastrukture.

Prednostna os 3:

- Spodbujanje podjetništva ter rast in razvoj podjetij sta ključno povezana z ustreznim podpornim okoljem in razvojem ustreznih kompetenc bodisi podjetnikov kot tudi njihovih zaposlenih. Doseganje ciljev, na področju rasti in razvoja podjetij bomo v okviru te prednostne osi krepili preko sofinanciranja ukrepov znotraj sklada ESRR (crossfinancing), pa tudi z ukrepi, ki bodo podprti s sredstvi ESS. Na ta način bomo povečajo sposobnost podjetij, da izboljšajo svojo produktivnost in konkurenčnost. Komplementarnost ukrepov bomo zagotavljali tudi na področju podjetniške aktivnosti, ki jih bomo financirali s sredstvi skladov EKSRP in ESPR.
- Glavno povezavo med viri financiranja iz ESI skladov, bomo na ravni EU iskali tudi preko programa **COSME**, kjer bomo zagotavljali komplementarnost podpore od primera do primera.
- Povezave bomo zagotovili tudi novim **Programom za zaposlovanje in družbene inovacije**, s pomočjo katerih bomo dopolnjevali ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju in krepitvi socialnega podjetništva.

Prednostna os 4:

- Komplementarnost financiranja iz ESI skladov bomo zagotavljali preko drugih virov za področje obnovljivih virov, ki jih bodo preko skupne platforme za ta namen izvajale različne finančne institucije v državi.
- Sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje (npr. JESSICA).
- Na področju zmanjševanja onesnaženja zraka v Zasavju in tudi drugih mestih z povečano onesnaženostjo zraka bo pripravljen integriran projekt v okviru LIFE programa.

Prednostna os 5:

- Sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje in bo to omogočala javno finančna situacija države.
- Priložnost za povezovanje ukrepov te prednostne osi predvsem v negradbenih protipoplavnih ukrepih bodo tudi v okviru integralnih projektov programa LIFE.

Prednostna os 6:

- Priložnosti za povezovanje ukrepov te prednostne osi bodo tudi v okviru programa LIFE, predvsem na področju učinkovite rabe virov in ohranjanja biotske raznovrstnosti. Možnost dodatnih sinergij je tudi pri povezovanju ukrepov te prednostne osi, prednostne osi 5 in programa LIFE v integralne LIFE projekte.
- Tudi sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja ukrepov/projektov o okviru te prednostne osi, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje (tako za infrastrukturo, kot za urbano prenavo/razvoj) in bo to omogočala javno finančna situacija države.

Prednostna os 7:

- Priložnosti za povezovanje ukrepov te prednostne osi bodo tudi v okviru programa IPE, predvsem na področju železniške infrastrukture za odpravo ozkih grl na jednem

omrežju TEN-T, za ukrepe na področju pomorskih avtocest in pristaniške infrastrukture ter ukrepe na področju varnosti na avtocestah TEN-T omrežja.

- Tudi sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja ukrepov/projektov o okviru te prednostne osi, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje za infrastrukturo na TEN-T omrežju.

Prednostna os 8: Zaposlovanje

- Komplementarnost ukrepov se bo zagotavljala z aktivnostmi v okviru Programa Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije. Organ upravljanja bo predvsem zagotavljal usklajenost med projekti, ki bodo podprti iz omenjenega programa in projekti, sofinancirani iz Evropskega socialnega sklada na področju zaposlovanja in delovnih pogojev.
- S ciljem zagotavljanja komplementarnosti, se bo ukrepe, ki so namenjeni spodujanju transnacionalne mobilnosti delovne sile, usklajevalo in dopolnjevalo z aktivnostmi, ki se bodo izvajale v okviru osi EURES Programa Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije.
- Komplementarnost ukrepov se bo zagotavljala tudi z aktivnostmi v okviru **Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (2014 - 2020)**, v kolikor bo Slovenija v njih sodelovala.
- V okviru te prednostne osi bomo ukrepe povezovali in zagotavljali komplementarnost s programom EU za vseživljenjsko izobraževanje, predvsem na področjih, ki jih pokrivata podprograma **Leonardo da Vinci in Gruntvig**. Organ upravljanja bo sodeloval z relevantnimi institucijami na nacionalni ravni za te programe in odgovornimi nosilci na ministrstvih, da bodo zagotovljene ustrezne povezave in komplementarnost med podprtimi ukrepi. Za področje mladih bo zagotovljena povezava tudi med podprogramoma **Comenius in Erasmus**. Organ upravljanja bo sodeloval s pristojnimi nacionalnimi institucijami na tem področju in na ta način spodbujal vzpostavljanje povezav in sinergij. Ocena primernosti porojektov za povezovanje na tem vključena v kriterije za izbor projektov in ocenjevalni proces. Kjer bo relevantno bodo v proces vključeni tudi zunanji strokovnjaki.

Prednostna os 9:

- Organ upravljanja bo sodeloval z relevantnimi institucijami, da bo zagotavljal komplementarnost ukrepov te prednostne osi z aktivnostmi, ki se bodo izvajale v okviru Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, ki bo z nudenjem nefinančne pomoči najbolj ogroženim osebam prispeval k odpravi najhujših oblik revščine.
- Komplementarnost ukrepov se bo zagotavljala z aktivnostmi v okviru Programa Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije. Organ upravljanja bo predvsem zagotavljal usklajenost med projekti, ki bodo podprti iz omenjenega programa in projekti, sofinancirani iz Evropskega socialnega sklada na področju socialne zaščite, socialne vključenosti ter zmanjšanja in preprečevanja revščine. Organ upravljanja bo zagotavljal tudi ustrezno sodelovanje med izvajalci podporne sheme za socialna podjetja v okviru prednostne osi Programa Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije za mikrokreditiranje in socialno podjetništvo s ponudniki mikrokreditov. Sinergije se bodo zagotavljale tudi z ukrepi prednostne osi OP za podjetništvo.

Prednostna os 10

- Tudi v okviru te prednostne osi bomo ukrepe smiselno povezovali in zagotavljali komplementarnost s programom EU za vseživljenjsko izobraževanje, predvsem na področjih, ki jih pokrivata podprograma **Leonardo da Vinci in Gruntvig**. Organ upravljanja bo sodeloval z relevantnimi institucijami na nacionalni ravni za te programe

in odgovornimi nosilci na ministrstvih, da bodo zagotovljene ustrezne povezave in komplementarnost med podprtimi ukrepi.

- Z namenom ravvoja zahtevnejših kompetenc, ki so potrebne za spodbujanje in podporo raziskavam in inovacijam ter komercializacijah raziskovalnih dosežkov, bomo ukrepe te prednostne osi povezovali s tistimi, ki jih podpiramo v okviru Prve prednostne osi in zagotavljali tudi komplementarnost z ukrepi na področjih, ki jih bomo podpirali v okviru programa **Obzorje 2020**. Povezave v okviru programa bodo zagotovljene tudi med ukrepi, ki jih bomo podpirali v okviru prednostnih osi 1 in 3 in prednostno osjo namenjeno izobraževanju.

Prednostna os 11

- Ciljne skupine Sklada za azil, migracije in integracijo (vmes je bil preimenovan v Asylum, Migration and Integration Fund) so prosilci za mednarodno zaščito, tisti, ki so status že pridobili (begunci), državljani tretjih držav in njihove družine. Ministrstvo za notranje zadeve kot odgovorni organ (OU v terminologiji strukturcev) bo v sklopu AMIF financiralo projekte vključevanja teh ciljnih skupin v slovensko družbo, razen na področju aktivne politike zaposlovanja, za katerega nimamo pristojnosti in v tem delu bo te projekte izvajal MDDSZ. Predstavniki tako OU kot MDDSZ so člani medresorke delovne skupine in nadzornega odbora za spremljanje skladov s področja notranje varnosti in migracij (ISF in AMIF), s čimer zagotavljamo komplementarnost obeh virov.

9. PREDHODNE POGOJENOSTI

9.1. Opredelitev veljavnih predhodnih pogojenosti in ocena njihovega izpolnjevanja

Izpolnjena tabela 24. je v Prilogi X.

9.2. Opis ukrepov za izpolnjevanje predhodnih pogojenosti, odgovorni organi ter časovnih okvir za izvedbo ukrepov

Izpolnjeni tabeli 25. in 26. sta v Prilogi X.

10. ZMANJŠANJE UPRAVNEGA BREMENA UPRAVIČENCEV*

V Skladu z osnutkom predloge EK lahko država članica, v primeru, da pripravi samo en operativni program, vsebino tega poglavja opiše le v Partnerskem sporazumu. To je opisano v poglavju 2.6. Partnerskega sporazuma. Na področjih, kjer je identificiran manko administrativne usposobljenosti zaposlenih, vključenih v izvajanje Evropske kohezijske politike, bodo pripravljene akcijski načrti in izvedena usposabljanja v okviru ukrepov, ki bodo financirani iz tehnične pomoči.

11. HORIZONTALNA NAČELA

11.1. Trajnostni razvoj

Skupni pristop za vključevanje načel trajnostnega razvoja v izbor projektov je predstavljen v Partnerskem sporazumu, poglavje 1.5.3.

Na ravni operativnega programa bomo horizontalno, v vseh prednostnih oseh, in vertikalno skozi določene prednostne osi, podpirali prehod v nizkoogljično družbo, gospodarno z viri.

Prednostne osi tega operativnega programa, ki neposredno prispevajo h krepitvi okoljske komponente trajnostnega razvoja so:

- **Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja:** pri izboru investicij v okviru te prednostne naložbe bodo imeli prednost tisti projekti, ki bodo poleg največjih možnih učinkov na zmanjševanje emisij toplogrednih plinov prispevali tudi k izboljševanju kakovosti zraka predvsem v mestih oziroma na drugih območjih, ki se soočajo s slabo kakovostjo zraka.
- **Prilagajanje na podnebne spremembe:** v tem delu bomo, predvsem pri negradbenih ukrepih prednostno podprli projekte s katerimi bo mogoče zagotavljati sinergijske učinke glede protipoplavne varnosti, varstva narave in izboljševanja hidromorfološkega stanja voda.
- **Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti:** je prednostna os v kateri se prepletajo ukrepi, ki bodo namenjeni zmanjševanju pritiskov na okolje (zmanjševanje količin odpadkov in preprečevanje njihovega nastajanja, zmanjševanje obremenjevanja voda) in bodo preko ohranjanja biotske raznovrstnosti prispevali k razvoju območij z varstvenim režimom.

Vertikalni pristop k vključevanju okoljske komponente trajnostnega razvoja bomo upoštevali tudi pri prednostni osi **Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti**. Med ukrepi, ki jih bomo podprli v okviru te prednostne osi bo namreč glavna sredstva namenjenih vlaganjem v železniško infrastrukturo. To bo povečalo privlačnost in konkurenčnost tega načina transporta za tovorni in potniški promet in bo dolgoročno prispevalo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.

Okoljsko komponento trajnostnega razvoja bomo horizontalno vključevali tudi v druge prednostne osi in sicer:

- **Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva:** ukrepi v okviru te prednostne osi bodo v skladu z usmeritvami Strategije pametne specializacije prispevali k iskanju rešitev ključne družbene izzive (trajnostna energija, trajnostna mobilnost; trajnostna graditev; učinkovita raba virov; zdravje, hrana in okolje; vključujoča in varna družba).
- **Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast:** tudi v okviru te prednostne osi bo vzpostavljena povezava med ključnimi družbenimi izzivi iz SPS, pri čemer bo posebna pozornost namenjena ukrepom za spodbujanje snovne in energetske učinkovitosti, tako preko horizontalnih meril, kot tudi preko posebnih sklopov podpore za ta namen.
- **Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile:** v tem kontekstu bodo razviti posebni programi usposabljanj, ki bodo namenjeni zadovoljevanju potreb po specifičnih znanjih na področju obnovljivih virov, energetske sanacije, lokalne samooskrbe s hrano, varstva narave in biotske raznovrstnosti, ravnanja z odpadki, itd. S takim pristopom bomo kratkoročno skušali delovati na vseh treh komponentah trajnostnega razvoja.
- **Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost:** z vidika dolgoročnejšega razvoja in prepoznavanja potreb na trgu dela ter gospodarskih priložnosti, bomo na področju izobraževanja razvijali ustrezne programe, ki bodo zagotavljali ustrezno izobrazbeno strukturo za uspešno reševanje družbenih izzivov iz Strategije pametne specializacije in vzpostavitve verig dodane vrednosti na področju zelenega razvoja.

11.2. Enake možnosti in nediskriminacija

Osnovni pristop za zagotavljanje načela enakih možnosti in nediskriminacije je predstavljen v Partnerskem sporazumu v poglavju 1.5.2. Na ravni Operativnega programa se bodo enake možnosti in nediskriminacija na osnovi različnih osebnih okoliščin (npr. starost, invalidnost, rasna, etnična in nacionalna pripadnost, verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno, z vključevanjem načela enakih možnosti in nediskriminacije ter vertikalno, skozi ukrepe določenih prednostnih osi.

Mehanizmi za implementacijo horizontalnega načela enakih možnosti in nediskriminacije so:

- **Administrativna zmogljivost organa upravljanja:** zagotovljena bodo usposabljanja in krepitev zmogljivosti upravljalcev skladov za zagotavljanje načela enakih možnosti in nediskriminacije;
- **Podporna struktura:** vzpostavljena bo podporna struktura/organ, ki bo nudil usmeritve in podporo za izvajanje horizontalnega načela enakih možnosti in nediskriminacije v okviru Operativnega programa. Podporna struktura bo pokrivala tudi področje enakosti spolov in bo vključena v upravljanje in implementacijo.
- **Vključenost organov in stroke s področja nediskriminacije:** predstavniki/ce organov, pristojnih za nediskriminacijo ter politiko enakih možnosti glede na različne osebne okoliščine ter strokovnjaki/nje s teh področij bodo vključeni v nadzorne organe skladov in Operativnega programa.
- **Spremljanje kazalnikov:** podatki in kazalniki se bodo, kjer je to mogoče oziroma dostopno, spremljali tudi glede na osnovi različnih osebnih okoliščin.

11.3. Enakost med moškimi in ženskami

Osnovni pristop za zagotavljanje načela enakosti žensk in moških je predstavljen v Partnerskem sporazumu v poglavju 1.5.2. Na ravni Operativnega programa se bo enakost spolov zagotavljala horizontalno, kot integracija načela enakosti spolov (gender mainstreaming) in vertikalno, skozi ukrepe določenih prednostnih osi.

Implementacija enakosti spolov, kot horizontalnega načela se bo, v skladu s cilji kohezijske politike za spodbujanje enakosti žensk in moških na vseh ravneh izvajanja, spremljanja in vrednotenja, zagotavljala z naslednjimi mehanizmi:

- **Administrativna zmogljivost organa upravljanja:** zagotovljena bodo usposabljanja in krepitev zmogljivosti upravljalcev skladov za spodbujanje enakosti spolov in integracijo načela enakosti spolov, vključno z t.i. vključevanjem vidika spola v proračun (gender budgeting);
- **Podporna struktura:** vzpostavljena bo podporna struktura/organ, ki bo nudil usmeritve in podporo za izvajanje enakosti spolov v okviru Operativnega programa. Podporna struktura bo pokrivala tudi področje enakih možnosti in nediskriminacije in bo vključena v upravljanje in implementacijo. **Vključenost organov in stroke s področja enakosti spolov:** predstavniki/ce organov, pristojnih za spodbujanje enakosti spolov ter strokovnjaki/nje s področja enakosti spolov bodo vključeni v nadzorne organe skladov in Operativnega programa.
- **Spremljanje kazalnikov:** poleg zagotavljanja podatkov, ločenih po spolu, bomo zagotavljali, da bodo tudi finančni kazalniki, kazalniki učinka in rezultatov v največji meri upoštevali vidik spola.
- **Uravnotežena zastopanost spolov:** v nadzornih organih skladov in Operativnega programa se bo zagotavljala uravnotežena zastopanost žensk in moških.

12. LOČENI ELEMENTI – PREDLOŽENI V TISKANI OBLIKI KOT PRILOGA

12.1. Seznam velikih projektov, katerih izvajanje je načrtovano v programskem obdobju

Tabela 27: Seznam velikih projektov

Naziv	Načrtovano obdobje prigrasitve/predložitve vloge za veliki projekt Komisiji (leto, četrletje)	Načrtovan začetek izvajanja (leto, četrletje)	Načrtovan rok zaključka del (leto, četrletje)	Prednostna naložba	Prednostna os
Nadgradnja sistema za spremljanje in analiziranje vodnega okolja v Sloveniji - BOBER ⁶⁸	april 2009	maj 2009	junij 2017	Podpora namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	Prilagajanje na podnebne spremembe
Nadgradnja regijskega centra za ravnanje z odpadki v Ljubljani ⁶⁹	MOP – posredniško telo je poslalo vlogo na SVRL – Organ upravljanja dne 07.08.2006 SVRL – Organ upravljanja je poslal vlogo na EK dne 29.08.2006	01.07.2010 (iz vloge) 17.10.2012 (uvedba v delo)	31.03.2015 (iz vloge) 19.09.2017 (terminski plan)	Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti
AC odsek na TEN-T omrežju A4: Draženci – MMP Gruškovje	2014/II-III. četrletje	2014/IV. četrletje	2018/I. četrletje	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T	Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti
Nadgradnja železniške proge Zidani most - Celje	I. četrletje 2016	II. četrletje 2016	IV. četrletje 2018	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega	Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne

⁶⁸ Projekt se bo delil v dve faze. Druga faza projekta bo izpeljana v finančnem okvirju EU 2014-2020

⁶⁹ Projekt se bo delil v dve faze. Druga faza projekta bo izpeljana v finančnem okvirju EU 2014-2020

				območja z vlaganjem v TEN-T	mobilnosti
Nadgradnja in posodobitev postaje Pragersko in železniškega vozlišča	I. četrletje 2016	IV. četrletje 2016	IV. četrletje 2020	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v TEN-T	Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

12.2. Okvir uspešnosti operativnega programa

12.3. Seznam ustreznih partnerjev, vključenih v pripravo operativnega programa

SEZNAM DELEŽNIKOV

Zbornice

Gospodarska zbornica Slovenije
 KNSS - Neodvisnost
 Konfederacija sindikatov 90 Slovenije
 Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
 Konfederacija sindikatov Pergam
 Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS)
 Sindikat kmetijstva in živilske industrije Slovenije
 Sindikat lesarstva Slovenije
 SZS ALTERNATIVA
 Trgovinska zbornica Slovenije
 Zadržna zveza Slovenije
 Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
 Združenje delodajalcev Slovenije
 ZDSS SOLIDARNOST
 Zveza SABS
 Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Vsebinske mreže

Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje
 Društvo za razvoj slovenskega podeželja
 Inštitut za politike prostora
 Inštitut za raziskave in razvoj 'UTRIP'
 Mreža za podeželje
 Notranjski ekološki center
 Sloga, Platforma NVO za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč
 Slovenska filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva
 Slovenska zveza za tobačno kontrolo in javno zdravje
 Slovensko združenje za zmanjševanje škodljivih posledic drog – DrogArt
 Umanotera, slovenska fundacija za trajnostni razvoj
 Umetniško društvo Fičo Balet

UMI – Univerzum Minerva
Zveza za šport otrok in mladine Slovenije
Zveza za tehnično kulturo Slovenije

Horizontalna regionalna stičišča

BOREO regionalno stičišče NVO v Notranjsko-kraški regiji
CNVOS
Društvo Geoss - Stičišče NVO osrednje Slovenije
Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto
Društvo za razvoj in varovanje Geoss-a
IPAK Inštitut za simbolno analizo in razvoj informacijskih tehnologij
Lokalna razvojna fundacija za Pomurje
Sklad dela Zasavje
Središče Rotunda, primorski družbeni center
Ustanova fundacija BIT Planota
Ustanova lokalna razvojna fundacija Posavja
Ustanova lokalna razvojna fundacija za Pomurje (LRF za Pomurje)
Zavod O, zavod škofjeloške mladine
Zavod PIP
Zveza društev Mladinski center Postojna
Zveza športnih društev Ravne na Koroškem

Študentske organizacije

Študentska organizacija Slovenije
Študentska organizacija Univerze na Primorskem
Študentska organizacija Univerze v Ljubljani
Študentska organizacija Univerze v Mariboru
Zveza študentskih klubov Slovenije

Strokovne organizacije

Andragoški center Slovenije
Biotehniški center Naklo
Centre for eGovernance Development for South East Europe (SEE)
CIZA Zavod za razvoj podeželja Ljubljana
Društvo ekonomistov Maribor
Ekonomski inštitut Maribor d.o.o., Center razvoja človeških virov
Gozdarski inštitut Slovenije
Inštitut Jožef Štefan
Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
Inštitut za ekonomska raziskovanja
Inštitut za energetiko Energis
Inštitut za narodnostna vprašanja
Inštitut za trajnostni razvoj
Inštitut za varovanje zdravja
Inštitut za vode
IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Kemijski inštitut Slovenije
Kmetijski inštitut Slovenije

Notarska zbornica Slovenije
Okoljsko raziskovalni zavod
Pedagoški inštitut
Univerza na Primorskem
Univerza v Ljubljani
Univerza v Mariboru
Univerza v Novi Gorici
Urbanistični inštitut
Zavod za gradbeništvo Slovenije
Zavod Republike Slovenije za varstvo narave Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije
Zveza ekonomistov Slovenije
Zveza geografov Slovenije

Regionalne energetske agencije

Energetska agencija Podravje
Goriška lokalna energetska agencija
Lokalna energetska agencija Dolenjske, Posavja in Bele Krajine
Lokalna energetska agencija Gorenjske
Lokalna energetska agencija za Pomurje
Lokalna energetska agentura Spodnje Podravje
Zavod energetska agencija za Savinjsko, Šaleško in Koroško , KSENA Velenje

Občine

Mestna občina Celje
Mestna občina Velenje
Občina Brežice
Občina Miklavž na Dravskem polju
Občina Selnica ob Dravi
Skupnost občin Slovenije
Združenje občin Slovenije
Združenje mestnih občin Slovenije

Regionalne razvojne agencije

BSC, d.o.o. – regionalna razvojna agencija Gorenjske
Idrijsko – Cerkljanska razvojna agencija d.o.o.
Mariborska razvojna agencija
Območna razvojna agencija Krasi in Brkini
Posoški razvojni center
Prleška razvojna agencija
Razvojna agencija Savinjske regije, d.o.o.
Razvojna agencija Sora, d.o.o.
Razvojna agencija Zgornje Gorenjske
Razvojni center Divača
Razvojni center Novo mesto
Razvojni center R&S Celje, d.o.o.
Razvojni center Srca Slovenije
Regionalna razvojna agencija Celje, d.o.o.
Regionalna razvojna agencija ICRA, d.o.o. Idrija
Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije

Regionalna razvojna agencija Mura
Regionalna razvojna agencija Notranjsko-kraške regije, d.o.o.
Regionalna razvojna agencija Posavje
Regionalna razvojna agencija ROD Ajdovščina
Regionalna razvojna agencija Severne Primorske, d.o.o.
Regionalna razvojna agencija za Koroško, d.o.o.
Regionalne razvojne agencije Zahodne kohezijske regije
Regionalni center za razvoj Zagorje
Regionalni center za razvoj Zasavje
Regionalni razvojni center Koper
Združenje regionalnih razvojnih agencij
ZRS Bistra Ptuj

Lokalne akcijske skupine

Lokalna akcijska skupina Dolenjska in Bela krajina
Lokalna akcijska skupina Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom

Podjetja

2PR distribucija, storitve, trgovina in zastopanje d.o.o.
3 PORT d.o.o.
360ECM d.o.o.
3D med, proizvodnja, trgovina, izobraževanje in druge storitve, d.o.o.
3fs
A&M OBJEKTI razvoj energetske učinkovitih mobilnih objektov d.o.o.
ABC RENT A CAR, Avtomobiliske in turistične storitve, izvoz-uvoz, d.o.o.
ACSIS načrtovanje proizvodnih procesov d.o.o.
ADLAB RAZVOJ, razvoj, svetovanje in trgovina, d.o.o.
AGRORUŠE PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.
Airnamics, napredni mehatronski sistemi, d.o.o.
Akvami, celovita oskrba akvarijev d.o.o.
ALMAPEK, trgovina, servis in proizvodnja, d.o.o.
Alpineon d.o.o.
AMEBIS
AMTEK D.O.O. aranžerstvo, materiali, tehnika, ekonomija, komerciala ter zunanjetrgovinske storitve Nova Gorica
ANIGMOTEH, podjetje za raziskave in razvoj, d.o.o.
ANIMACEL, biotehnologija d.o.o.
Anovu, razvoj in prodaja telekomunikacijskih storitev d.o.o.
Apida d.o.o.
ARKO PODJETJE ZA PROIZVODNJO MERILNIH INSTRUMENTOV D.O.O.
AS-CAL, raziskave in razvoj, d.o.o.
ASCALAB, informacijske rešitve in razvoj d.o.o.
Aurora 3M+ razvoj energijsko varčnih ogrevalnih sistemov d.o.o.
AVENTA PLUS, družba za informacijske storitve, d.o.o.
Avtenta, d.o.o.
BALTAZAR LABS, računalniško programiranje, d.o.o.
BCS, optimizacija poslovanja, d.o.o.
BGS ELEKTRIKA, PROIZVODNJA, MONTAŽA, PROJEKTIRANJE IN INŽENIRING D.O.O.
BIA SEPARATIONS Podjetje za separacijske tehnologije d.o.o.

BILBAN , servis fotokopirnih strojev Canon, fotokopiranje, razmnož., biro oprema in papirnica Kranj, d.o.o.
BIOSISTEMIKA d.o.o.
Brest - Pohišstvo
BRIHTEJA, inovativne IT rešitve, d.o.o.
BUSINESS SOLUTIONS RAČUNALNIKI, INFORMATIKA IN OBDELAVA PODATKOV D.O.O.
BuyITC inovativne internet rešitve d.o.o.
CalypsoCrystal, luksuzni izdelki, d.o.o.
CELL/TRY, podjetje za razvoj testnih celičnih sistemov d.o.o.
Cepter razvoj, rešitve, optimizacija d.o.o.
CGS plus d.o.o.
CME ORODJARSTVO, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o.
Codemonkee informacijske rešitve d.o.o.
COMLAND
COSYLAB, LABORATORIJ ZA KONTROLNE SISTEME D.D.
COTII, proizvodnja, trgovina, storitve, d.o.o.
CREA d.o.o.
CREATIM RŽIŠNIK PERC d.o.o.
CREATOORLABS razvoj spletnih in mobilnih aplikacij d.o.o.
CREATRIKS, kreativne komunikacije, d.o.o.
DATA LAB Tehnologije d.d.
DELION d.o.o.
DIAMAT IZDELAVA IN OBNOVA DIAMANTNEGA ORODJA D.O.O.
Drugi vid razvoj informacijskih rešitev d.o.o.
Družba za posredovanje - DNK ANALIZE d.o.o.
DUKIN, razvoj ekološke opreme d.o.o.
DULC, strojne instalacije in inženiring, d.o.o.
E.T.C. Elektro trgovinski center d.o.o.
E.VIZIJA, računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti, d.o.o.
ECOSPLET digitalne storitve d.o.o.
EFORMA, spletno oglaševanje in informacijske rešitve, d.o.o.
eIUS svetovanje, komunikacije in informatika d.o.o.
EKI proizvodnja elektromehanskih komponent, d.o.o., Črnomelj
ELAPHE, PODJETJE ZA RAZVOJ IN PRODAJO ELEKTRIČNIH VOZIL TER ENERGIJSKIH VIROV D.O.O.
ELEKTRONIKA BORAK proizvodnja, storitve, trgovina d.o.o.
ELEKTROSERVISI, d.d.
ELSAELDORADO, razvoj novih tehnologij, d.o.o.
EMONA RAZVOJNI CENTER ZA PREHRANO d.o.o.
EMONEC KAFE, proizvodnja in trgovina d.o.o, Koper
Energ+, trgovina, proizvodnja in storitve d.o.o.
ENERTUS Projektiranje in izvedba energetskega sistemov ter druge strokovne dejavnosti d.o.o.
ENOS LNG
ESENCIONAT, proizvodnja in razvoj d.o.o.
E-SENZOR, razvoj, proizvodnja in trženje, d.o.o.
ESPONCE, informacijske storitve, d.o.o.
E-TE-CO komunikacijske storitve d.o.o.
EVORO, informacijske in tehnološke rešitve, d.o.o.
EVSIS, storitve in oprema, d.o.o.
FALCOPA trgovina in storitve d.o.o.
FARMICOM FARMACEVTSKA DRUŽBA D.O.O.
Fieldo, spletne storitve in svetovanje d.o.o.

Futura DDB d.o.o.
G & G, RAZISKAVE IN RAZVOJ, d.o.o.
GAMA
GDi GISDATA d.o.o., Ljubljana
GENIALIS, informacijske tehnologije, d.o.o.
GENIS
GG
Gigodesign
Gorenje gospodinjski aparati, d.d.
Gorenje, d.d.
GR8 EKO INOVACIJE, zelene informacijske tehnologije, d.o.o.
GROSIST PRO, projektiranje, oprema in proizvodi za gostinstvo d.o.o.
HIDRAVLIKA ARHAR, proizvodnja elektrohidravličnih strojev in naprav, d.o.o.
Hidria d.o.o.
HME, tehnični inženiring, d.o.o.
HomeOgarden, proizvodnja in trženje homeopatskih sredstev za rastline d.o.o.
HOSTKO, internet storitve, d.o.o.
HPE STORITVE, TRGOVINA, PROIZVODNJA, D.O.O.
HSI inovativne in tehnične rešitve d.o.o.
I 13-TECH, energetski inženiring, d.o.o.
IB-PROCADD ENGINEERING, CONSULTING, CAD/CAM, D.O.O., LJUBLJANA
ILKON, inštitut za les in konstrukcije, d.o.o.
IN SILICO d.o.o., razvoj aplikativnih tehnologij
INCEPTO, družba za oglaševanje, svetovanje in druge storitve d.o.o.
INEA d.o.o.
INES PODJETJE ZA PROIZVODNJO, KOOPERACIJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.
INETA
Informatizacija, energetika, avtomatizacija, d.o.o.
Intercer
IPMIT d.o.o.
IPS D.O.O. LJUBLJANA PODJETJE ZA INŽENIRING, PROIZVODNJO IN STORITVE
Iskra Sistemi, d.d.
ISKRA-RELEJI TOVARNA RELEJEV D.D.
ISKRATEL, TELEKOMUNIKACIJSKI SISTEMI, D.O.O., KRANJ
IT KLINIKA, informatika in svetovanje, d.o.o.
IZDELOVANJE IN POPRAVILO GLASBENIH INSTRUMENTOV ANTON ŠKRABL s.p.
Jazon d.o.o.
JEROPLAST, proizvodnja in inženiring d.o.o.
JEROPLAST, proizvodnja in inženiring d.o.o.
JETSKI PRODUCTION, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o.
K.M.K. BOX, PROIZVODNJA EMBALAŽE IN TRGOVINA, D.O.O.
KADRING d. o. o.
KAJ PROIZVODNJA, TRGOVINA, EXPORT-IMPORT, D.O.O.
KERN, ORODJARSKE TEHNOLOGIJE D.O.O.
Kinestica, razvoj naprednih robotskih in merilnih sistemov d.o.o.
Klika d.o.o.
KOBAN Proizvodnja in trgovina d.o.o.
KOMPANI, strojne inštalacije, posredništvo, trgovina in svetovanje, d.o.o.
KOMUNAPROJEKT DRUŽBA ZA PROJEKTIRANJE, URBANIZEM, INŽENIRING IN POSREDOVANJE
D.D.
KOOFR, raziskave in razvoj d.o.o.

KOPA Računalniški inženiring d.d.
KOPS PROIZVODNJA, proizvodnja pločevinastih izdelkov d.o.o.
KOVINARSTVO BUČAR DRAGO BUČAR S.P.
KOVINSKA BLEED, kovinsko predelovalne storitve d.d.
KOVINSKA GALANTERIJA PETERKA ANTON S.P.
KOVINSKI IZDELKI HRAST d.o.o.
KRASOPREMA, TOVARNA POHIŠTVA D.O.O.
KROVSTVO PETROVIČ PODJETJE ZA TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.
LENTIS, mobilne komunikacije, d.o.o.
LKR proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o.
LOTRIČ d.o.o.
LUCIFER, proizvodnja čokolade in čokoladnih izdelkov, d.o.o.
M MOBIL, PROIZVODNJA MOBILNIH HIŠ D.O.O.
M.TRADE STORITVE IN TRGOVINA GORNJA RADGONA D.O.O.
MAGNETI LJUBLJANA Podjetje za proizvodnjo magnetnih materialov d.d.
Mangee d.o.o.
Marand d.o.o.
Marand d.o.o.
MARGENTO R&D d.o.o.
Medius
MELAMIN kemična tovarna d.d., Kočevje
MERC obdelava kovin, CNC tehnika in posredništvo d.o.o.
METRONIK d.o.o.
MG-SOFT d.o.o.
MiDS , inteligentno reševanje življenj d.o.o.
MikroCaps proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov d.o.o.
MIKROGRAFIJA trgovina d.o.o.
MITTA PROCESI, krivljenje cevi, MITJA ŽIBRET s.p.
MIZARSTVO FLORJANČIČ ROMAN S.P.
MIZARSTVO JANEZ DOLINAR S.P.
MODRI PLANET, družba za tehnološki razvoj, zajemanje in obdelavo podatkov, d.o.o.
MycoMedica, proizvodnja d.o.o.
Net informatika d.o.o.
Nets d.o.o. podjetje za storitve
Nigrad d.d.
NORKA GUMITEHNIČNI IZDELKI, PROIZVODNJA, GRADBENIŠTVO, TRGOVINA, STORITVE D.O.O.
Nova Vizija d.d.
NubeGo raziskave in razvoj d.o.o.
OMAPLAST RECIKLAŽA PLASTIKE D.O.O.
Oolup
OPTILAB d.o.o. informacijske tehnologije in poslovne storitve
Optomotive, mehatronika d.o.o.
ORTOTIP, razvoj, svetovanje, proizvodnja, d.o.o.
Palsit
Paralaksa
PARSEK, informacijske tehnologije, d.o.o.
PEC SISTEMI d.o.o.
PIKAS d.o.o.
PIPISTREL PODJETJE ZA ALTERNATIVNO LETALSTVO D.O.O. AJDOVŠČINA
PODKRIŽNIK, specialna strojna industrija, d.o.o.
POLYCOM PREDELAVA PLASTIČNIH MAS IN ORODJARSTVO ŠKOFJA LOKA D.O.O.

Ponika, raziskave in razvoj, d.o.o.
PRAETOR d.o.o.
Premogovnik Velenje, d.d.
PRETOK IDEJE, poslovne komunikacije, d.o.o.
PRIMAT TOVARNA KOVINSKE OPREME D.D.
PROGMBH d.o.o., Poslovne storitve
Prosub d.o.o.
RAČUNOVODSTVO TUŠEK, podjetje za računovodstvo, svetovanje in proizvodnjo, d.o.o.
RC IRC Celje, d.o.o.
REC, raziskave in razvoj, d.o.o.
RELIDEA, multimedijske storitve, d.o.o.
REPLIKATEH, napredne tehnologije, d.o.o.
REPRO - MS 03 d.o.o.
RESEVO, raziskave in razvoj, d.o.o.
Result d.o.o.
ROBOTICS
ROBOTINA, Podjetje za inženiring, marketing, trgovino in proizvodnjo d.o.o.
ROKMAR, IZDELAVA STROJEV IN PREPARATOV ZA SLADOLED IN SLAŠČICE D.O.O.
RR & CO. d.o.o.
SAFE COVER trgovina d.o.o.
SALVIOL svetovanje d.o.o.
SENČILA CAPRIS D.O.O. IZDELAVA IN MONTAŽA SENČIL
SENČILA SENICA, MATEJ SENICA S.P.
SENSILAB farmacevtska družba d.o.o.
SETRAN PLUS, proizvodnja in trgovina, d.o.o.
SEVEN REFRACTORIES, proizvodnja in trgovina ognjevzdržne keramike d.o.o.
SIMBILAB laboratorijske rešitve d.o.o.
SIMTRO ENERGIJA proizvodnja energije, storitve in svetovanje d.o.o.
SIRIUS MARIBOR, DRUŽBA ZA STORITVE D.O.O.
SLATIN proizvodnja in trgovina d.o.o.
SL-KING d.o.o., Ljubljana
SMART COM d.o.o.
SMARTEH RAZISKAVE IN RAZVOJ PROCESNE OPREME D.O.O.
SMARTPA, pametni produkti d.o.o.
SON - IZDELAVA STROJEV, ORODIJ IN NAPRAV D.O.O. VINICA
SONCE.NET d.o.o.
SPD savinjske pekovske dobrote d.o.o.
SPIN Inforamcijski inženiring d.o.o.
SRC d.o.o.
ST SODNIK, proizvodnja in mehanska obdelava kovin, d.o.o.
STEKLARSTVO IN GRADBENIŠTVO ISMET HAMZIČ S.P.
STORITVE S KMETIJSKO MEHANIZACIJO IN GRADBENE STORITVE, ROBERT POHARIČ S.P.
ST-TREND, inženiring in proizvodnja strojne opreme, d.o.o.
Studi Miklavc
SUNHOLIDAYS, turizem in storitve d.o.o., Ljubljana
SVEA INŽENIRING Podjetje za inženiring in poslovne storitve d.o.o.
ŠPICA INTERNATIONAL d.o.o. Ljubljana
TAJFUN LIV, proizvodnja in razvoj d.o.o.
TEKASO, mobilne aplikacije, d.o.o.
TEKOMA FERDINAND MARGUČ S.P.
Teletech d.o.o.

Terra Nullius, skupina za spletno kreativnost d.o.o.
TESNILA GK proizvodnja in trženje izdelkov iz gume d.o.o.
TESNILA PROIZVODNJA IN ZASTOPANJE TRZIN D.O.O.
TEVELUKS, Razvoj in projektiranje industrijske opreme, d.o.o.
TINA proizvodnja, predelava in trgovina z živili d.o.o.
TOM88, informacijski inženiring d.o.o.
TRIBAR, dizajn, inovacije in razvoj, d.o.o.
TRON ELEKTRONIKA, trgovina in posredovanje d.o.o.
U2G, svetovanje in organiziranje, d.o.o.
UNISTAR LC d.o.o.
VALHER OGREVALNA TEHNIKA TOMAŽ VALHER S.P.
VAMAR, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.
VAUKAN POSREDNIŠTVO, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.
VEKTON okoljski inženiring d.o.o.
VEPLAS VELENJSKA PLASTIKA d.d.
VideoBiz, razvoj sodobnih tehnologij d.o.o.
VI-JA proizvodnja trgovina in storitve d.o.o.
VLS
VORTEKS, raziskave in razvoj d.o.o.
VSENET MARKETING, informacijske in oglaševalske storitve, d.o.o.
VUČKOVIĆ ALEKSANDER S.P. - SPLOŠNA MEHANIČNA DELA
VZMETI BABOSEK BRANKO S.P.
WEBER MARINE, navtično podjetje, d.o.o.
WVTERM D.O.O.
XLAB d.o.o.
Založba Rokus Klett d. o. o.
ZapTeh, informacijske tehnologije, d.o.o.
Zootfly d.o.o.
ZT
ŽAGA - ZORA PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.
ŽAGANJE IN PREDELAVA LESA IN PREVOZI MARKO DOLENC S.P.

Podjetniško okolje

Center za prenos tehnologij in inovacij
Inkubator Sežana
IRP-Inštitut za razvoj podjetništva
Ljubljanski univerzitetni inkubator
Pomurski tehnološki park, d.o.o.
Primorski tehnološki park
RCR
SAŠA inkubator, družba za podjetniško in poslovno svetovanje d.o.o.
Štajerski tehnološki park d.o.o.
Tehnološki park Ljubljana
UIP Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske
Univerzitetni inkubator Savinjske regije, zavod
Zavod tehnološka mreža ICT

Finančne institucije

Družbe tveganega kapitala

Gazela - Dnevnik
SID banka
Združenje bank Slovenije

Kompetenčni centri

B & B izobraževanje in usposabljanje d.o.o.
COMTRADE PROGRAMSKE REŠITVE D.O.O.
ČAS - Zasebna šola za varnostno izobraževanje d.o.o.
ENGROTUŠ podjetje za trgovino, d.d.
FARMADENT trgovina, proizvodnja in storitve d.o.o.
FUNDACIJA ZA IZBOLJŠANJE ZAPOSLOTIVNIH MOŽNOSTI PRIZMA, USTANOVA
GIGODESIGN, oblikovanje in komunikacije, d.o.o.
GNEZDO d.o.o., sonaravna gradnja in svetovanje
GOSPODARSKA ZBORNICA DOLENJSKE IN BELE KRAJINE
INLES Proizvodnja, trženje in inženiring, d.d.
INŠTITUT ZA CELULOZO IN PAPIR
INTEREUROPA, Globalni logistični servis, delniška družba
KOVINOPLASTIKA LOŽ, INDUSTRIJA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH IZDELKOV D.D.
PIVOVARNA LAŠKO, delniška družba
ROBOTI CELOTNE STORITVE, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO, POSREDNIŠTVO, NAJEM,
GRADBENIŠTVO IN RAZISKOVANJE D.O.O.
SGS SLOVENIJA d.o.o. - Podjetje za kontrolo blaga
STEKLARNA HRASTNIK, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO STEKLENIH IZDELKOV, D.D.
TELSIMA D.O.O., STORITVENO PODJETJE
UNIJA RAČUNOVODSKA HIŠA D.D.

Javni sektor

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja
Agencija RS za okolje
Centre for eGovernance Development for South East Europe (SEE)
CIZA Zavod za razvoj podeželja Ljubljana
CMEPIUS
Ekonomski inštitut Maribor d.o.o., Center razvoja človeških virov
Inštitut RS za socialno varstvo
Inštitut za ekonomska raziskovanja
Inštitut za energetiko Energis
Inštitut za politike prostora
Inštitut za varovanje zdravja
Inštitut za vode
IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Javna agencija za raziskovalno dejavnost
Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije
Javni zavod Park Škocjanske jame
Okoljsko raziskovalni zavod
Pedagoški inštitut
Podjetniški sklad
Slovenski regionalno razvojni sklad
SPIRIT
Statistični Urad RS

Svet za znanost in tehnologijo
Šola za ravnatelje
Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
Urad RS za kemikalije
Urad za intelektualno lastnino
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Urad za mladino
Urad za razvoj izobraževanja
Urbanistični inštitut RS
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Zavod za varstvo narave RS
Zavod za zaposlovanje Slovenije
Zveza za šport otrok in mladine Slovenije
Zveza za tehnično kulturo Slovenije

Nevladni sektor

Brez izgovora Slovenija
BŠD LOGATEC
Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
Društvo ekologi brez meja
Društvo oblikovalcev Slovenije
Društvo za marketing Slovenije
Društvo za oblikovanje SOTO
Društvo za sodobni ples
Društvo Ženski lobi Slovenije
Državlјanska pobuda za Integralno zeleno Slovenijo
EIC UNIVERZUM M
Ekvilib Inštitut, Mreža za družbeno odgovornost Slovenije
Fundacija Tramp
Inženirska zbornica Slovenija
Kmetijsko gozdarska zbornica
Ljudska univerza Jesenice
MINVOS (EIC Univerzum Minerva Maribor)
Mirovni inštitut
Mladinski svet Slovenije
Mreža MaMa
Mreža Plan B za Slovenijo
Mreža za prostor
Mreža za sodobni ples
Muzej za arhitekturo in oblikovanje
Obrtno podjetniška zbornica- Odbor za znanost in tehnologijo
Pekinpah
Planinska zveza Slovenije
Regionalni center za okolje
Slovenska filantropija - Združenje za promocijo prostovoljstva
Slovenska kolesarska mreža
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Slovensko združenje elektroenergetikov CIGRÉ - CIRED
Socialna zbornica Slovenije
SOTO Društvo za oblikovanje

Veterinarska zbornica
Zagovornik načela enakosti
Zavod Dravus
Zavod e-Oblak
Zavod Nefiks
Zavod O, zavod škofjeloške mladine
Zavod Ypsilon
Zavod za medgeneracijsko povezovanje
Zavod za umetnost, marketing, promocijo in investiranje
Zbornica varnosti in zdravja pri delu
Zbornica za arhitekturo
Zbornica zdravstvene in babiške nege
Zdravniška zbornica
Združenje Manager
Združenje športnih centrov Slovenije
Zveza društev upokojencev Slovenije
Zveza ekonomistov Slovenije
Zveza ljudskih univerz Slovenije
Zveza tabornikov Slovenije
Ženski lobi Slovenije

Raziskovalne in visokošolske institucije

Biotehniška fakulteta, UL
Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani
Ekonomska fakulteta, UL
Fakulteta za družbene vede, UL
Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, UM
Fakulteta za elektrotehniko, UM
Fakulteta za farmacijo, UL
Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, UL
Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, UM
Fakulteta za matematiko in fiziko, UL
Fakulteta za naravoslovje in matematiko, UM
Fakulteta za organizacijske vede, UM
Fakulteta za pomorstvo in promet, UL
Fakulteta za strojništvo, UL
Filozofska fakulteta, UL
Gozdarski inštitut Slovenije
Inštitut Jozef Štefan
Inštitut za kovinske materiale in tehnologijo
Inštitut za novejšo zgodovino
Medicinska fakulteta, UL
Medicinska fakulteta, UM
Morska Biološka postaja Piran
Nacionalni inštitut za biologijo
Naravoslovnotehniška fakulteta, UL
Onkološki inštitut Ljubljana
Pravna fakulteta, UL
Psihiatrična klinika Ljubljana
Raziskovalni inštitut za socialno ekonomijo

SAZU (Znanstveno raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti)
Šolski center Nova Gorica
Šolski center Velenje
Univerza na Primorskem
Univerza v Novi Gorici
Univerzitetni klinični center Ljubljana
Univerzitetni klinični center Maribor
Urbanistični inštitut Slovenije
Veterinarska fakulteta, UL
Visoka šola za tehnologijo polimere
Zavod za gradbeništvo Slovenije
Zavod za zdravstveno varstvo Maribor

ELES d.o.o.
CAAP
Intercer
CEED Slovenija
Snaut
TECES & KC-SURE
GFS Inštitut
Temma-X
Qollective
zavod APGA
Zavod TM ICT
TECES & KC-SURE
JZ Regijsko študijsko središče
Razvojna zadruga eTRI
Skupnost socialnih zavodov Slovenije
Zavod za novodobno izobraževanje
EZTS GO